Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Shakespeare, William.; Oversatte paa Dansk efter de engelske Originaler af N. Rosenfeldt.
Titel | Title:	William Shakspear's Skuespil
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : trykt hos Christian Frederik Holm, 1790-92
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-2 i 2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56,-130-8° K B Kbhvn

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01028 2

+Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

William Shakspear's

Skuespil.

Anden Deel.

Kiøbenhavn, 1792.
Trykt hos Niels Christensen.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Oversætteren smigrer sig med, at Fortsættelsen af dette Værk ei vil være adskillige af hans Landsmænd ubehagelig, i Besynderlighed dem, der uden Kiendskab med Original-Sproget ikke kunde deeltage i Nydelsen af den Shakspearske Muses Fortryllelser, ligesom og at samme hans Arbeide kunde biedrage til at forskaffe dem, der vare fødte med lykkelige Naturgaver for denne Digterart og af anførte Aarsag indskrænkede til Oversættelsen, nogen Anledning til at giøre sig Begrebom den dramatiske Kunstes vigtige Formaal, vidtløftige Strækning og Virknings Storhed, for derved selv at an-

spores og veiledes til lykkelige Forsøg og at dannes til at gaae frem paa en Holbergs og en Nordahl Bruuns vanskelige og hæderfulde Bane. — Som oftest samler man sig og rigtigere og gavnligere Kundskab om Konstens Regler og sammes Anvendelse i Digternes Mesterværker selv, end i de kolde æstetiske Lærebøger, hvor en heel Hob Vanskeligheder ere opdyngede; uden at give Geniet nogen Kraft til at seire og overvinde samme, gjøre de det tvertimod modløst, da de hældige Digteres Arbeider opvække Kappelyst, og Muligheden at overvinde de største Hindringer, som man i dem bliver vaer, indgiver styrkende Tillid til egne Kræfter. — Eftersom de fleeste Karakterer i nærværende Dramatiske Værker ere skildrede efter Naturen og Personerne overalt tale et naturligt og kraftigt Sprog, haver Oversætteren og bestræbet sig for at gjøre Udtrykkene ligesaa stærke, passende og syndige; endskiøndt han paa et og andet Sted ei har kundet give hvert Ord bogstavelig oversat, naar den Shakspearske Aand i det hele ei skulde tabes. Saaledes har han ei kunnet beholde enhver Metapher, ethvert poetisk Udtryk formedelst Forskiellen

skiellen imellem den bundne og ubundne Stiil, endskiøndt man endnu maaskee undertiden vil finde Sproget noget vel blomstrende. Ingen tænke derfor, at Shakspear, ved en eller anden saadan høist sielden og nødvendig Forandring, som og ved det at Versene paa sine Steder ei ere blevne beholdte, haver tabt noget væsentligt. Thi hans stærktegnede Karakterer, hans tankerige Sprog, hans hele anvendte Bestræbelse paa Opmærksomhedens Vedligeholdelse ved Handlingens tiltagende Interesse, har sielden giort de almindelige poetiske Zirater anvendelige; ligesom og mange have ønsket, at han sieldnere maatte have befattet sig med at skrive Vers, da man vil have bemærket, at de have kostet ham megen Møie, og ofte forledet ham til at give sin Tanker en skiev Vending, ja foraarsaget, at han mindre rigtig og hældig har udtrykt sig end sædvanlig. Man seer derfor, at de fleeste af hans Oversættere have bestemt sig for den ubundne Stiil, saasom Hr. Wieland, Prof. Eschenburg og de nyere Franske Oversættere. Derved bleve samme Skuespil og tienligere til Opførelse paa Skuepladsen; thi der kunde

maaskee komme Tider, da Publicum hos os, som paa andre Steder, yttrede saa megen Lyst til at see nogle af disse Stykker, det forstaaer sig med endeel Forandringer, opførte, at man ei vilde handle ret ved enten ikke at agte derpaa, eller ved at modsætte samme intetbetydende Grunde og Magtsprog. — Overalt har Oversætteren giort sig al Umage for at vedligeholde den Aand, der hersker i det heele, som det vigtigste. Man vil da ei heller altid kunne fordre bogstavelig og ordret Oversættelse, thi han maatte føre Dialogens naturlige Sprog, undgaae at blive dunkel, misforstaaet, unaturlig i sine Udtryk, lempe samme efter de handlende Personers Karakteer og Tonen i deres forskiellige Stillinger og Forhold til hinanden indbyrdes, og med al Originalens Forskiellighed dog blive samme saa liig som muelig; han maatte vogte sig for ved Omskrivning og Udværing at betage Tanken sin Energie, hvilket det synes Hr. Prof. Eschenburg ved en alt for stor Nøiagtighed paa mange Steder ei har iagttaget, da han, efter mit ringe Omdømme, ofte kortere og mere treffende kunde have udtrykt Original-Forfatterens

terens Meening. — Skulde derfor Oversætteren ei altid formedelst Sprogenes Forskiellighed have kunnet give enhver Tanke samme Fynd, samme Korthed, samme Bestemthed, som den havde i Originalen, vil man vist forlade ham, at, da han ei kunde forbinde alle Fordeele, han bestemte sig for de, han troede at være de væsentligste. Dette foraarsager uden Tvivl og som oftest Kunstdommernes forskiellige Domme over et og det samme Sted, eftersom de kun tage enten det ene eller det andet heraf i Betragtning.

Jeg kunde og anføre nogle, efter mine Tanker, eensidige Domme, der ere indløbne i Recensionerne af første Deel, hvilke jeg troer at kunne modsætte ligesaa gode Grunde til Bestyrkelse for de anmærkede Steders Rigtighed, dersom Rummet her tillod det, og jeg ei befrygtede at kiede Læseren, der ved anst:llet Sammenligning og nøiere Prøvelse maaskee selv vil befinde, at de formeente Urigtigheder, betragtede fra en lidet anden Synspunkt, som kunde være ligesaa rigtig som Recensentens, ei maaskee fortiente at belægges med dette Navn. — Enhver Anmærkning, der ellers ledsages

sages af tilstrækkelige Grunde og sigte til kiendelig Forbedring, forsikrer Oversætteren, skal være ham ligesaa kierkommen, som den med Taknemmelighed skal blive optaget og — efterfulgt, saavidt hans Evner tillade.

König Lear.

Personerne.

Lear, Konge i Britanien.

Kongen af Frankrig.

Hertugen af Burgund.

Hertugen af Kornval.

Hertugen af Albanien.

Greven af Glo'ster.

Greven af Kent.

Edgar, Glo'sters Søn.

Edmund, Glo'sters uægte Søn.

Kuran, en Hofmand.

En Doctor.

En Hofnar.

Osvald, Goneril's Huushovmester.

En gammel Mand, Glo'sters Forpagter.

Hertugen af Glo'sters og Kornvals Betiente.

En Herold.

Goneril,
Regan,
Kordelia, } Kong Lears Døttre.

Riddere i Kongens Følge, Officerer, Bud, Soldater og Følge.

Scenen er i Britanien.

Første Act.

Første Scene.

(Skuepladsen forestiller det Kongelige Pallads.)

Kent, Glo'ster og Edmund.

Kent.

Jeg tænkte, at Kongen yndede Hertugen af Albanien mere, end Kornval.

Glo'ster.

Os forekom det altid saaledes; men nu ved Rigets Deeling kan man ei see, hvem af dem han agter høyst, thi alle Ting ere saa nøyagtigen afveyede, at ingen af dem kan faae Lyst til at attraae Valget af den andens Deel.

Kent.

Er det ikke Deres Søn, Mylord?

Glo'ster.

Hans Opdragelse er bleven lagt mig til Last. Jeg har saa ofte rødmet ved at erkiende ham derfor, at jeg nu er bleven hærdet derved.

Kent.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Glo'ster.

Desto bedre forstod denne unge Skielms Moder det. Hun blev i en Hast meget trivelig, og fik omsider en Søn i Vuggen, førend hun havde en Mand i Sengen. Merker De nu Feilen?

Kent.

Jeg kan dog ikke ønske, at den Feil var ugiort, da Virkningen er saa fortreffelig.

Glo'ster.

Jeg har endnu en anden retmæssig Søn, der er nogle Aar ældere, men denne er mig dog kiærest. Endskiøndt denne Knegt kom noget uforskammet til Verden, førend man sendte Bud efter ham, var dog hans Moder kiøn, og det gik ret lystig til ved hans Frembringelse; saa den nærlige Knøs maatte erklæres for ægte. Kiender du Mylord, Edmund?

Edmund.

Ney, min Fa'er.

Glo'ster.

Det er Greven af Kent. Erindre dig ham herefter som min agtværdige Ven.

Edmund.

Jeg er Deres ærbødige Tiener, Mylord!

Kent.

De vil være mig meget kiær, og jeg ønsker at blive nøyere bekiendt med Dem.

Edmund.

Edmund.

Jeg skal bestitte mig paa at giøre mig værdig dertil.

Glo'ster.

Han har allerede været ni Aar fraværende, og skal nu snart tage bort igien. — Kongen kommer.

Anden Scene.

De Forrige, Kong Lear, Kornval, Albanien, Goneril, Regan, Kordelia, og Følge.

Lear.

Gaae hen, og giør Kongen af Frankrig og Hertugen af Burgund eders Opvartning.

Glo'ster.

Det skal skee, min Konge!

(Glo'ster og Edmund gaae.)

Lear.

Imidlertid vil vi tilkiendegive vor hemmelige Beslutning. Giv mig et Landkort. — Vider, at vi har deelt vort Rige i tre Dele; vor Hensigt er det at lette vor Alderdom for alle Regierings Sorger og Forretninger, og henlegge dem paa yngre Skuldre, imedens vi ubetynget slæber os hen imod Døden. Søn Kornval, og du, Albanien, vor ikke mindre elskede Søn, vi have fattet det faste Forsæt, i denne Time at bekiendtgiøre enhver af vore Døttres særskilte Medgivt, paa det at al tilkommende Strid kan blive forekommet. Fyrsterne af Frankrig og Burgund, disse

ſtore Medbeilere til vor yngſte Datters Hierte, hvilke Kierlighed længe har holdt tilbage ved vort Hof, vente nu et afgiørende Svar. — Siig mig, mine Døttre, da vi vil afſtaae baade Herredømmet, Landets Indkomſter, og Regieringens Sorger, hvilken iblandt Eder, ſkal vi da ſige, elſker os høiſt? paa det at vor Godheds rigeſte Fylde kan tilfalde den, hos hvem Naturen ſtrider om Fortrinet med Fortieneſte. Du, Goneril, vor Førſtefødte, tael førſt!

Goneril.

Fader! jeg elſker dig høiere end mine Øines Syn, end Rum og Frihed, langt over alt, hvad der kan agtes koſtbart og ſieldent; ei mindre end Liv, Naade, Helbred, Skiønhed og Ære. Saa meget ſom noget Barn elſkede, eller en Fader fandt ſig elſket; med en Kierlighed, ſom gior Udtrykket fattig og Sproget uformuende. Saa meget over al Maade elſker jeg dig.

Kordelia (for ſig ſelv).

Hvad ſkal Kordelia giøre? — elſke og tie.

Lear.

Over alle diſſe Strekninger, lige fra denne Linie til hiin, rige paa ſkyggefulde Skove og frugtbare Marker, paa overflødige Strømme, og vidtloftige Enge, giøre vi dig til Herſkerinde. Det tilhøre dig og Hertugen af Albaniens Efterkommere til evig Tid. — Hvad ſiger vor anden Datter, vor kiereſte Regan, Kornval's Gemalinde? — Tael!

Regan.

Regan.

Et og det samme Sindelaug besieler os begge, og efter min Søsters Værd skatterer jeg mit eget. Mit oprigtige Hierte siger mig, at hun har truffet min Kierligheds sande Beskaffenhed; men det som mere er, jeg maae tilstaae mig at være en Fiende af alle andre Glæder, som Følelsens ædleste Sands kan nyde, og finder, at Deres Kongelige Høiheds dyrebare Kierlighed udgiør min eeneste Lykksalighed.

Kordelia.

Arme Kordelia! (for sig) Dog nei; thi jeg er vis paa, at min Kierlighed er vægtigere, end min Tunge.

Lear.

Som bestandig Arvedeel tilfalde dig og dine denne vidtløftige Trediedeel af vort anseelige Rige, ei mindre af Størrelse, Værd og Behagelighed, end det, vi overdrog Goneril. (til Kordelia) Nu du, vor Glæde, endskiøndt den sidste, dog ei den ringeste, til hvis unge Kierlighed det rankefulde Frankrig og melkrige Burgund beile om Fortrinet, hvad siger du for at erholde en Lod endnu rigere, end dine Søstres? — Tael!

Kordelia.

Intet, min Fader.

Lear.

Intet?

Kordelia.

Intet.

Lear.

Intet kan blive af Intet. Tael nok engang!

Kordelia.

Jeg Ulykkelige, der ei kan hæve mit Hierte op til min Mund! Jeg elsker Deres Majestæt i Forhold til min Skyldighed; ei meer og ikke mindre.

Lear.

Nu, hvordan Kordelia? Forandre din Tale noget, eller du kunde forspilde din Lykke.

Kordelia.

Bedste Konge! du har avlet, opdraget, elsket mig. Jeg afbetaler disse Forpligtelser, som billigt er; jeg adlyder, elsker og ærer dig paa det høieste. Hvorfor have mine Søstre Mænd, eftersom de sige, at de elske dig allene? Uden Tvivl, naar jeg gifter mig, skal den Mand, hvis Haand modtager mit Løfte, tillige faae min halve Kierlighed, Omsorg og Hengivenhed. Jeg skal vist aldrig gifte mig, som mine Søstre, for at elske min Fader allene.

Lear.

Er det dit Hiertes Meening?

Kordelia.

Ja, min dyrebare Konge.

Lear.

Saa ung og saa ufølsom?

Kordelia.

Saa ung, min Konge, og oprigtig!

Lear.

Lad det saa være, din Oprigtighed blive din Medgivt! — Thi ved Solens hellige Glands, ved Hekates og Nattens Hemmeligheder, ved alle de himmelske Legemers Indflydelse, ved hvilke vi faae Tilværelse og tabe den, her afsiger jeg dig al faderlig Omsorg, Slægtskab og Blods Forvandtskab, og, som en Fremmed for mit Hierte og mig, være du for altid udelukket derfra. Den vilde Schyter, eller den, der styrer sin graadige Lyst paa egen myrdede Afkom, skal være mit Hierte ligesaa nær, vente sig ligesaa megen Medlidenhed og Hielp, som du, engang tilforn vor Datter.

Kent.

Min bedste Konge —

Lear.

Stille, Kent! Vov dig ikke imellem Dragen og dens Vrede. Jeg elsker hende meest, og tænkte at betroe til hendes gode Pleie min Alderdoms-Roelighed. — Bort fra mit Ansigt! (til Kordelia) Saa sandt finde jeg Roe i Graven, som jeg her bortgiver hendes Deel af det faderlige Hierte. — Kald Kongen af Frankrige hid! — hvem rører sig? — Kald Hertugen af Burgund! — Du, Kornval og du, Albanien, med mine to Døtres Arvedeel foreen og den tredie. Lad Stolthed, som hun kalder Oprigtighed, skaffe hende en Mand. Eder forleener jeg samtlig med min Magt, Fortrin og alle de betydelige Rettigheder, som følge Majestæten. Vi selv, med Forbeholdelse af hundrede Riddere, som af eder maae underholdes, tage maanedlig vexelviis vor Boepæl hos eder, allene betingende os den

Kongelige Titel og hvad dertil hører. Regiering, Indkomster, den udøvende Magt blive eders, elskede Sønner; og til Bekræftelse heraf deeler denne Krone imellem eder. (giver dem Kronen.)

Kent.

Kongelige Lear, som jeg altid haver æret som min Konge, elsket som min Fader, ledsaget som min Herre, og som min Beskytter indsluttet i mine Bønner —

Lear.

Buen er spendt og optrukket, gaae af Veien for Pilen.

Kent.

Lad den kun springe, om endog dens forkede Spidse skulde igiennemvandre mit Hiertes Lønkammere. Kent være uhøflig, naar Lear er afsindig. Hvad vil du gjøre, gamle Mand? Tænker Du, at Pligt skal være bange for at tale, naar Magten krummer sig for Smigger? Æren er forbunden til Oprigtighed, naar Majestæten nedsynker til Daarlighed. Forbehold dig selv dit Kongerige; og med bedre Skiønsomhed opret din skammelige Ubesindighed. Mit Liv er Borgen for, at din yngste Datter ei elsker dig mindst; ei heller ere deres Hierter tomme, hvis svage Lyd ingen Huulhed forkynder.

Lear.

Ved dit eget Liv, Kent, tael ikke mere.

Kent.

Mit Liv holdt jeg aldrig uden for et Pandt, for at vove det imod dine Fiender; ei heller frygter jeg for at

at tabe det nu, da din egen Sikkerhed er Bevæge-grunden.

Lear.

Bort fra mine Øine!

Kent.

See bedre, Lear, og lad mig altid blive dine Øines sande Maal.

Lear.

Nu ved Apollo —

Kent.

Nu ved Apollo, Konge, du sværger omsonst ved dine Guder!

Lear

(leggende Haanden paa Kaarden.)

Troeløse Underdan!

Albanien og Kornval.

Øyrebare Konge! bær over med ham.

Kent.

Dræb din egen Læge, og lad din Fiende helbrede din farlige Sygdom. Tilbagekald din Dom, eller og, saalænge min Hals kan udgive den mindste Lyd, skal jeg sige dig: du har giort Uret.

Lear.

Hør, Afspenstige! eftersom du har søgt at bringe os til at bryde vort Løfte, hvilket vi hidindtil aldrig har vovet, og tordet med ubøielig Stolthed træde frem imellem Kongemagten og vor Dom, hvilket hverken vor Tænkemaade eller Værdighed kan taale, da,

for

for at haandthæve min Magt, tag nu din fortiente Løn. Fem Dages Frist forunde vi dig til egen Forsorg, til at værne dig mod Verdens Uheld, og paa den sidste vend mod vort Rige din forhadte Ryg. dersom da dit fredløse Legeme, inden den paafølgende tiende, findes i vort Land, saa er det Øieblik din Død. Afsted! — ved Jupiter! det skal ikke blive tilbagekaldet.

Kent.

Lev vel, Konge! eftersom du er saaledes sindet, da lever Frihed andensteds og Fredløshed er her. (til Kordelia.) Guderne tage dig, Pige, i sin gode Varetægt, som tænker rigtig og haver talt, hvad ret er. (til Goneril og Regan) Gid eders Handlinger maae svare til eders store Ord, at eders Kierligheds Forsikkringer maae frembringe gode Virkninger. — Og nu, I Fyrster, siger Kent eder alle sit Farvel. Han vil i et nyt Land fortsette sit gamle Levnetsløb.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Gloster, Kongen af Frankrig, og Hertugen af Burgund med Folge.

Gloster.

Her er Kongen af Frankrige og Hertugen af Burgund, ædle Konge!

Lear.

Hertug af Burgund, vi henvende os først til Eder, som tilligemed denne Konge har været Medbeiler

beiler til vor Datter. Siig, hvad er det mindste, Du fordrer til Medgivt med hende, hvis du ei vil afstaae fra din Kierlighed?

Hertugen af Burgund.

Jeg fordrer ikke mere, end hvad Deres Kongelige Høihed har tilbudet; ei heller vil De give mindre.

Lear.

Ædle Hertug af Burgund, da hun endnu var os kier, agtede vi hende og saaledes; men nu er hun faldet i Værd. Der staaer hun. Dersom noget hos denne lille skinbare Skabning, eller og det heele med vores Unaade begavet og intet mere, synes eder antagelig, Mylord, saa er hun der, og er Eders.

Hertugen af Burgund.

Derpaa veed jeg ikke at svare.

Lear.

Vil I, med de Skrøbeligheder, hun besidder, uden Ven, som vor Vredes nye udkaarne Arving, med vor Forbandelse til Medgivt, og forskudt ved vor Eed, tage eller forlade hende?

Hertugen af Burgund.

Forlad mig naadige Konge, paa slige Vilkaar kan intet Valg gisres.

Lear.

Altsaa forlad hende; thi ved den Magt, der frembragte mig, siger jeg Dig alle hendes Herligheder. — Hvad dig angaaer, store Konge (til Kongen af Frankrig) da vil jeg ei lade mit Venskab begaae saadant et Feil-

trin,

trin, at jeg skulde forbinde dig med Gienstanden for mit Had. Derfor beder jeg dig at vende din Hengivenhed til en anden, end en Elendig, som Naturen næsten skammer sig for at vedkiende sig.

Kongen af Frankrig.

Det er høist besynderligt, at hun, som just nu var eders bedste Gienstand, eders Bersmmelses Indhold, eders Alders Trøst, den Kiereste og Bedste, skulde i nogle Øieblikke begaae en saadan Afskyelighed, der skiller hende ved saa stor en Rigdom af eders Gunst. I Sandhed, Forbrydelsen maae være i saa høi en Grad unaturlig, at den endog maae ansees som et Uhyre, ellers skulde vel ikke den mod hende forhen yttrede Hengivenhed beskiemme sig selv. Men denne Formodning skal aldrig min Fornuft, uden Undervæxt, overtale mig til at fatte om hende.

Kordelia.

Dersom jeg allene mangler den slibrige Kunst at tale, hvad jeg ikke mener, da jeg altid søger at iværksætte ethvert godt Forsæt, førend jeg taler derom; beder jeg Deres Majestæt bekiendtgiøre, at det er ingen beskiemmende Skamplet, ei Mord, eller Skiendighed, ingen ukydsk Handling eller noget vanærende Feiltrin, der har berøvet mig eders Gunst og Naade, men allene Mangel af, hvad der giør mig rigere, et bønfaldende Øie, og saadan en Tunge, som det glæder mig, at jeg ikke besidder; endskiøndt jeg, ved ei at have det, har tabt Deres Bevaagenhed.

Lear.

Lear.

Bedre havde det været, at du aldrig var født, end ikke bedre at have behaget mig.

Kongen af Frankrig.

Er det ikke andet? en Naturens Tilbageholdenhed, som lader ofte Historien om det, den foresætter sig at udføre, blive ufortalt. — Mylord Burgund, hvad siger Du om Prindsessen? Kierlighed er ei Kierlighed, naar den er blandet med Hensigter, der ei vedkomme Hovedsagen. Siig, vil De have hende. Hun er sig selv en Medgivt.

Hertugen af Burgund.

Eders Kongelige Høihed skienke hende kun den Deel, De tiltænkte hende, og her tager jeg Kordelias Haand, som Hertuginde af Burgund.

Lear.

Slet intet — jeg har engang sværget.

Hertugen af Burgund.

Jeg beklager, at da De har mistet en Fader, De ligeledes skal miste en Mand.

Kordelia.

Fred være med Burgund! Eftersom egennyttige Hensigter udgiør hans Kierlighed, saa skal jeg aldrig blive hans Gemahlinde.

Kongen af Frankrig.

Skiønneste Kordelia, som er rigest, fordi Du er fattig, den udkaarneste, endskiønt forladt, og den elskværdigste, endskiøndt foragtet! dig tilligemed dine

Dyder

Dyder tager ieg her i Besiddelse, da det maae være lovligt at optage, hvad der er bortkastet af andre. Guder! Guder! det er besynderligt, at deres koldeste Foragt skal opflamme min Kierlighed til brændende Ærbødighed. Din arveløse Datter, Konge, forskudt og mit Godtbefindende overladt, er vor, og alle vores, det skiønne Frankriges Dronning. Ikke alle det vandige Burgundiens Hertuger kan afkiøbe mig denne uskatterlig kostbare Pige. — Siig Dem Farvel, Kordelia, endskiøndt De uhøfligen have begegnet dig; du taber her, for andensteds at vinde noget bedre.

Lear.

Du maae tage hende, Konge. Lad hende blive din; thi vi have ingen saadan Datter. Ei heller skal vi nogensinde see hendes Ansigt igien. Gaae altsaa, uden vor Naade, vor Kierlighed, vor Velsignelse. — Kom ædle Hertug af Burgund.

(Trompeter, Lear og Hertugen af Burgund gaae.)

Fierde Scene.

Kongen af Frankrige, Kordelia, Regan, Goneril.

Kongen af Frankrige.

Tag Afskeed med dine Søstre.

Kordelia.

I, vor Faders Klenodier! Kordelia forlader eder med taarefulde Øine. Jeg veed, hvad I ere, og som eders Søster undseer jeg mig ved at kalde eders Feil

med

med deres rette Navn. Elsk vor Fader oprigtig; jeg anbefaler ham eders meget lovende Kierlighed. Ach! dersom jeg stod i Naade hos ham, jeg vilde udsee ham en fortrinligere Plads. — Lever nu begge vel!

Regan.

Foreskriv os ikke vor Skyldighed.

Goneril.

Bestik dig allene paa at behage din Mand, der har imodtaget dig som en Almisse af Lykken. Du fejlede Lydighed, og fortiener vel at lide Mangel paa, hvad du selv manglede.

Kordelia.

Tiden skal aabenbare, hvad udtænkt Listighed holder forborgen. Hvo, som skiuler Feil, bliver tilsidst med Skam udleet. — Nu, lever Lykkelige!

Kongen af Frankrig.

Kom, min smukke Kordelia.

(Kongen af Frankrige og Kordelia gaae.)

Femte Scene.

Goneril. Regan.

Goneril.

Søster, det er ei lidet, hvad jeg har at sige dig, og som angaaer os begge særdeles meget. Jeg tænker, vor Fader vil i Aften begive sig herfra.

Regan.

Vist nok; denne Maaned vil han vel tilbringe hos dig, og den følgende hos os.

Goneril.

Du seer, hvor meget vægelsindig hans Alderdom er; ikke sielden have vi giort denne Jagttagelse. Han elskede stedse vor Søster høiest, og den Ubesindighed, hvormed han nu har forskudt hende, falder for meget i Øinene.

Regan.

Det er hans Alders Skrøbelighed. Han har aldrig uden noget løselig kiendt sig selv.

Goneril.

I hans bedste og sundeste Dage var han endog fremfusende; altsaa maae vi vente os af hans Alder, ikke allene Ufuldkommenhederne af en lang indgroet Vane, men ogsaa det fortredelige Lune, som den svage og knarvurne Alderdom medbringer.

Regan.

Vi kan belave os paa adskillige slige vægelsindede Indfald af ham, som Kents Forviisning nu var.

Goneril.

Der vil fremdeles og foregaae Afskeds-Complimenter imellem ham og Hertugen af Burgund. Kiere! lad os holde sammen. Dersom vor Fader besidder Myndighed med sin nærværende Gemytsforfatning, saa vil hans sidste Afstaaelse ikkun beskiemme os.

Regan.

Regan.

Vi vil siden noiere overtænke det.

Goneril.

Vi maae foretage noget, og det med Eftertryk.

(de gaae.)

Siette Scene.

Edmund (med et Brev).

Edmund.

Du, Natur, er min Gudinde; din Lov skylder jeg al min Lydighed; hvorfor skulde jeg underkaste mig Sædvanens Nag, og lade mig min Ret fratage ved Nationernes smukke Vedtægter, fordi jeg kom en tolv eller fiorten Maaneskin før frem, end min Broder? og hvorfor uægte, uædel, naar min Bygning er ligesaa forholdsmæssig, mit Gemyt ligesaa ædelt, og min Dannelse saa rigtig, som den ærlige Frues Afkom? Hvorfor brændemærke de os med Uærlighed? uædel, uægte Fødsel? Den, som dog i Naturens stiaalne Lyst erholder større Fasthed og Kraft, end en heel Skare af Dummerhoveder, der i en dorsk, flau, kiedsommelig Ægteseng udrues imellem Soven og Vaagen. — Velan da, gode Broder, min ægtebaarne Edgar, jeg maae have dine Landgodser; vor Fader bær ligesaa stor Kierlighed til den uægte fødte Edmund, som til sin ægtefødte Søn; — et smukt Ord — den ægtefødte — Vel, min ægtefødte Ven, dersom dette Brev lykkes, og mit An-

læg ſlaaer an, ſaa ſkal den ædle Edmund ei give den ægteføbte meget efter. — Jeg voxer, jeg trives; — nu, Gud ſtaae de ægte Børn bi!

Syvende Scene.

Edmund, Glo'ſter.

Glo'ſter.

Kent ſaaledes viiſt i Landflygtighed! Kongen af Frankrig bortdraget i Vrede, og vor Konge ſelv ſildig i Aften bortreiſt! afſtaaet ſin Magt, ſelv indſkrænket ſig til Lydigheds Beviisning! Alt dette er ſkeet i en Snup. — Edmund, nu, hvad Nyt?

Edmund.

Forlad mig, Mylord; ſlet intet. (giemmer Brevet.)

Glo'ſter.

Hvorfor ſæger du i ſaadan Haſt at giemme det Brev?

Edmund.

Jeg veed intet Nyt, Mylord.

Glo'ſter.

Hvad var det for et Papir, du læſte paa?

Edmund.

Intet, Mylord.

Glo'ſter.

Intet? Hvortil da den ſkrækkelige Skynding, hvormed du ſtak det i Lommen? Hvad man kalder Intet,

Intet, behøver ikke saaledes at skiule sig. Lad os see. Er det Intet, bruger jeg ingen Briller dertil.

Edmund.

Jeg beder Dem, Mylord, forlad mig. Det er et Brev fra min Broder, som jeg ikke ganske har udlæst; men, saavidt jeg har overseet det, finder jeg det ikke tienlig til deres Giennemlæsning.

Glo'ster.

Giv mig Brevet, Edmund.

Edmund.

Jeg skal forsee mig, enten jeg holder det tilbage, eller giver Dem det. Indholden, saavidt jeg forstaaer, er ikke at roese.

Glo'ster.

Lad see, lad see.

Edmund.

Jeg haaber til min Broders Retfærdiggiørelse, at han skrev dette, som et Forsøg for at sætte min Dyd paa Prove.

Glo'ster (læser).

"Den af Statsklogskab indførte Ærbødighed for "Alderdommen giør os Verden bitter i vore bedste "Aar, forholder os vor Lykke, indtil vi af Alder ikke "mere finde nogen Smag i den. Jeg begynder at "finde det aldrende Tyrannies Undertrykkelse at være "et tosset og føieligt Slaverie, der hersker, ikke saa "meget fordi det har Magten, som fordi det taales. "Kom til mig, for at jeg derom kan tale videre med

"dig. Dersom vor Fader vilde sove, indtil jeg væk-
"kede ham, skulde du nyde Halvdeelen af hans Ind-
"komster for altid, og elskes, saa længe du levede, af
"din Broder, Edgar."

Hum, Forræderie! — "sove indtil jeg vækkede ham" — du skulde nyde Halvdeelen af hans Indkomster — Min Søn Edgar! kunde hans Haand skrive det? Havde han et Hierte og en Hierne, hvori det kunde fødes! Naar fik du dette Brev? Hvem bragte dig det?

Edmund.

Det blev mig ikke tilbragt, Mylord; deri bestaaer Listigheden. Jeg fandt det kastet ind igiennem Vinduet i mit Sovekammer.

Glo'ster.

Veed du, at det er din Broders Haand?

Edmund.

Dersom Indholdet var godt, torde jeg sværge paa, at det var hans; men, hvad dette angaaer, vil jeg gierne troe, at det ikke saa er.

Glo'ster.

Det er hans Haand.

Edmund.

Hans Haand er det, Mylord; jeg haaber hans Hierte er fremmed for Indholdet.

Glo'ster.

Har han aldrig tilforn udforsket dig angaaende denne Sag?

Edmund.

Edmund.

Aldrig, Mylord; men jeg har ofte hørt ham forfegte det som tienligst, at, naar Sønnerne vare i deres modne Alder og Fædrene i deres aftagende, burde Faderen være under hans Søns Formynderskab, og Sønnen forvalte hans Formue.

Glo'ster.

O Forræder! Forræder! hans sande Meening i Brevet. Afskyelige Forræder! unaturlige, skiendige, dyriske Forræder! værre end dyrisk! Gaae, opsøg ham; jeg vil sætte ham til rette. Afskyelige Forræder! hvor er han?

Edmund.

Jeg veed det ei rigtig, Mylord; men om De vil behage at opsætte Deres Fortørnelse mod min Broder, indtil De kan udlokke af ham større Beviislighed om hans Forsæt, saa gik De sikkrere frem. Vil De derimod skride frem med Voldsomhed imod ham, og tager Feil af hans Hensigt, saa vil Deres Ære tabe meget derved, og qvæle alle Lydigheds Følelser hos ham. Jeg tør sætte mit Liv til Pant paa, at han har skrevet det for at sætte min Hengivenhed til Dem, Mylord, paa Prøve, og at man ei haver nogen videre Fare at formode.

Glo'ster.

Tænker du det?

Edmund.

Dersom De finder det for godt, Mylord, vil jeg anvise Eder et Sted, hvor De kan høre os tale derom,

og ved egne Ørens Vidnesbyrd erhverve tilfredsstillende Vished, endog uden længere Opsættelse end til i Aften.

Glo'ster.

Han kan ei være saadant et Uhyre.

Edmund.

Det er han sikkerlig ikke heller.

Glo'ster.

Imod en Fader, der elskede ham saa aldeles, saa sint — Himmel og Jord! Edmund, søg ham op. Jeg beder dig, skaf mig ham fat i en Hast; overlæg Sagen med din egen Klogskab. Jeg vil fornægte mig selv, for at tage en retfærdig Beslutning.

Edmund.

Jeg vil opsøge ham i Øieblikket, udføre Sagen saa godt, som Omstændighederne skal tillade, og give Eder Underretning derom.

Glo'ster.

Disse for nylig skeete Formørkelser i Solen og Maanen spaae os intet godt; endskiøndt den menneskelige Fornuft kan angive forskiellige Grunde dertil, saa lider dog Naturen ved de paafølgende Virkninger. Kierlighed kiølner, Venskab ophæves, Brødre blive ueenige. I Byerne findes Oprør; paa Landet Tvedragt; i Palladserne Forræderie; og Baandet imellem Fader og Søn sønderrives. Denne Forræder af en Søn er med indbegrebet under Spaadommen. Her er en Søn imod sin Fader. Kongen udskeier af Naturens Spor; der er Faderen imod sit Barn. Det bedste

bedste af vor Tid have vi oplevet. Listige Anslag, Troløshed, Forræderie, og alle ødelæggende Uordener følge os uafladeligen til vore Grave. — Opsøg den Skurk, Edmund! du skal intet tabe derved; giør det omhyggeligen. — Og den ædle og redelige Kent forviist! — hans Brøde Ærlighed! Det er beskynderligt.

(gaaer.)

Ottende Scene.

Edmund.

Det er denne Verdens fortreffelige Galenskab, at naar vi ei befinde os vel i vore Kaar — hvilket oftest er vore egne Udsvævelsers Værk — saa give vi Solen, Maanen og Stiernerne Skylden for vore Uheld; ligesom vi vare Skielmere af Nødvendighed, Daarer af himmelsk Drift; Skurke, Tyve og Forrædere ved Himmelklodernes Overherredømme. Drukkenbolte, Løgnere og Hoerkarle af tvungen Lydighed ved Planeternes Indflydelse; og alt det, hvori vi ere onde, ved en guddommelig Tilskyndelse. En fortreffelig Udflugt for Horejægerne, at lægge sine kaade Lyster en Stierne til Last. Min Moder undfangede mig ved min Fader under Dragens Hale, og min Fødsel skeede under den store Biørn; hvoraf skulde følge, at jeg er vild og letfærdig. Men jeg var blevet den samme, som jeg nu er, om den jomfrueligste Stierne paa Firmamentet havde funklet ved min Bastardisering.

Niende Scene.

Edmund, Edgar.

Edmund

(for sig selv).

Ei! — han kommer ligesom * Katastrofen i den gamle Komedie. Min Rolle er skielmsk Tungsindighed, sukkende som en Fiante af Daarehuset. — O disse Formørkelser spaaer disse Uenigheder! — la, la, la.....

Edgar.

Nu, Broder Edmund, i hvilke alvorlige Betragtninger er du fordybet?

Edmund.

Jeg staaer og tænker, Broder, paa en Spaadom, som jeg forgangen Dag læste, nemlig hvad Følger disse Formørkelser skulde have.

Edgar.

Vil du bryde dig med slige Ting?

Edmund.

Jeg forsikrer dig, at de beskrevne Virkninger indtræffe ulykkeligviis, saasom Forældres og Børns unaturlige Opførsel mod hinanden, Dødsfald, dyr Tid, Uenighed imellem gamle Venner, Tvistigheder i Staten,

* Hermed sigtes til at giøre de gamle engelske Komedier latterlige, hvori de spillende Personer uventet kom frem af sig selv paa Scenen, just netop som Digteren havde dem behov til Stykkets Udforelse.

ten, Trudsler og Forhandelser mod Kongen og Adelen, ugrundet Mistillid, Venners Forviisning, Hofternes Tvedragt, Ægtefolks Skilsmisse, og jeg veed ikke hvad meer.

Edgar.

For hvor længe siden blev du en Anhænger af Stiernetyderkunsten?

Edmund.

Hør, naar saae du min Fader sidst?

Edgar.

Forrige Aften.

Edmund.

Taelte du med ham?

Edgar.

Ja, i to hele Timer.

Edmund.

Skildtes I ad med det Gode? Mærkede du ingen Misfornoielse hos ham, hverken i Ord eller Miner?

Edgar.

Aldeles ikke.

Edmund.

Betænk dig, hvori du har fornærmet ham; og paa min Begiering undgaae hans Nærværelse, indtil hans Fortørnelses Hede nogen Tid har lagt sig, som i dette Øieblik saaledes raser i ham, at den neppe vil stilles uden din personlige Ulykke.

Edgar.

Edgar.

Nogen Skurk har altsaa opsat ham imod mig.

Edmund.

Det befrygter jeg just. Jeg beder dig, brug tilbørlig Forsigtighed, indtil hans Forbittrelses Heftighed noget aftager; og, som jeg siger, forsøi dig med mig til mit Kammer, hvor jeg vil saa mage det, at du ubemerkt kan høre ham tale. Jeg beder dig gaae; der er min Nøgel. Dersom du gaaer ud, saa gaae bevæbnet.

Edgar.

Bevæbnet, Broder?

Edmund.

Broder, jeg raader dig til dit eget Bedste. Jeg er ei en ærlig Mand, hvis man har noget Godt i Sinde med dig. Jeg har fortalt dig, hvad jeg har hørt og seet, og det ikkun lidelig; der er intet, som kan give et Billede paa Afskyeligheden deraf. — Jeg beder dig, gaae.

Edgar.

Skal jeg snart høre fra dig? (gaaer.)

Edmund.

Hvad den Sag angaaer, vil jeg være dig til Tieneste.

Tiende Scene.

Edmund.

En godtroende Fader, og en ædel Broder, hvis Tænkemaade det er saa langt fra at gisre Fortred, at han ei mistænker nogen; hvis tossede Ærlighed giver mine Ænker den mageligste Befordring. Jeg indseer den hele Sag. Lad mig, om ei ved Fødselen, saa dog ved min Forstand, ogsaa erhverve mig Landgodser! Alting er mig velkommen, som passer sig til mit Diemed. (gaaer.)

Ellevte Scene.

Hertugen af Albaniens Pallads.

Goneril, Huushofmesteren.

Goneril.

Er det mueligt, at min Fader slog en af mine Hoffolk, fordi han skiendede paa hans Nar?

Huushofmesteren.

Ja, Deres Naade.

Goneril.

Baade Nat og Dag ærgrer han mig. Hver Time falder han til en eller anden Forbrydelse, der opbringer os alle mod hinanden. Jeg vil ei taale det; hans Riddere blive udsvævende, og han selv irettesætter os ved enhver ringe Ting. Naar han kommer tilbage fra Jagten, vil jeg ikke tale med ham. Siig, at jeg er syg. Om I afslaae noget af jer forrige Tienstvillighed,

lighed, gior I vel; Forseelsen vil jeg paatage mig at forsvare.

Huushofmesteren.

Nu er han paa Veien hid, Deres Naade. Jeg hører ham.

Goneril.

Viis jer saa efterladen og tvær, som I finde for godt, saavel I, som eders Kamerater; jeg vil lade det komme til Afgiørelse. Staaer det ham ikke an, saa lad ham drage til min Søster, som jeg veed er i den Sag af lige Tanker med mig, og ei vil erkiende noget Overherredømme. Den daarlige gamle Mand, som endnu gierne gad udøve den Magt, som han dog selv har bortgivet. — Saa sandt jeg lever, gamle Giekke blive igien Børn, og man maae irettesætte dem, naar de ere svage nok til at lade sig bedrage ved Smiger. Tænk paa, hvad jeg haver sagt.

Huushofmesteren.

Meget vel, Deres Naade.

Goneril.

Ansee hans Riddere med koldsindigere Øine; hvad deraf følger, har intet at betyde, og underret Eders Kamerater om det samme. Jeg ønskede derved at finde Leilighed, og finder den vist, til at sige min Hiertens Meening. — Jeg vil strax skrive til min Søster, at hun kan bruge samme Fremgangsmaade. — Gaae nu, og gior Anstalter til Middagsmaaltidet.

(De gaae.)

Tolvte

Tolvte Scene.

En aaben Plads foran Palladser.

Kent (forklædt).

Det er nok bedst, at jeg borger fremmede Toner og forvender mit Sprog; maaskee kan mit gode Anslag arbeide sig selv frem til det Maal, hvorfor jeg tilintetgjorde min Gestalt. — Forbiiste Kent! dersom du kan gavne den, af hvem du er fordømt, saa lad det skee. Din Herre, som du elsker, skal finde dig i en ivrig Virksomhed.

(Waldhorner udenfor.) **Lear, Riddere og Følge.**

Lear.

Lad mig ei bie et Øieblik efter Middagsmaaltidet. Gaae, skaf det færdig. (Til Kent) Hvad nu? Hvem er du?

Kent.

En Mand, Herre.

Lear.

Hvad giver du dig ud for? Hvad vil du her?

Kent.

Jeg giver mig ud for at være intet mindre end jeg synes. Jeg vil give ham Prøve af min Tieneste, der vil sætte mig paa Prøve; elske den, der er ærlig; omgaaes med den, der er viis; sige lidet;

frygte

frygte for Retten; fegte, naar jeg ikke kan undlade det; og ingen Fisk æde *.

Lear.

Hvem er du?

Kent.

Virkelig en redeligsindet Mand, og saa fattig, som Kongen.

Lear.

Dersom du er saa fattig som Undersaat, som han som Konge, saa er du fattig nok. — Hvad vil du have?

Kent.

Tieneste.

Lear.

Hvem vilde du tiene?

Kent.

Eder.

Lear.

Kiender du mig da, Mand?

Kent.

Nei; men I have noget i Eders Ansigt, som jeg gierne vilde kalde min Herre.

Lear.

* I Dronning Elisabeths Tid holdtes Papisterne med god Grund for at være Fiender af Regieringen, hvoraf det Ordsprog opkom: Han er en ærlig Mand og spiser ikke Fisk; for dermed at betegne en Protestant og en Ven af Regieringen.

Lear.

Hvad er det?

Kent.

Ærværdighed.

Lear.

Hvad for Tieneſte kan du giøre?

Kent.

Jeg kan fortie ſømmelige Hemmeligheder, ride, løbe, forfuſke Fortællingen af en artig Hiſtorie, og forrette et ſlet og ret Ærinde ſom en Klodrian. Hvad Folk i Almindelighed due til, dertil er jeg ſikket; og det bedſte ved mig er Flittighed.

Lear.

Hvor gammel er du?

Kent.

Ei ſaa ung, Herre, at jeg ſkulde elſke et Fruentimmer for hendes Sang; ikke heller gammel nok til at forgabe mig i hende for nogen Slags Ting. Jeg har otte og fyrgetyve Aar paa Bagen.

Lear.

Følg mig; du ſkal faae Tieneſte hos mig. Derſom jeg ei ſynes mindre godt om dig efter Maaltidet, ſaa vil jeg ikke ſtille mig ved dig. — Endnu er Maden ei færdig? Heida! — Mad! — Hvor er min Dreng? min Nar? — Gaae du og kald min Nar hid. (Huushovmeſteren kommer.) Hør du, hvor er min Datter?

Huushofmeſteren.

Med Deres Tilladelſe. (gaaer.)

Lear.

Hvad siger den Karl der? — Kald mig den Klods tilbage. Hvor er min Nar? Heida! Jeg troer, hele Verden sover. — Nu, hvor bliver den Knegt af?

Ridder.

Han siger, Mylord, Deres Datter befinder sig ikke vel.

Lear.

Hvorfor kom den Knegt ikke tilbage, da jeg kaldte?

Ridder.

Han svarede, Herre, ganske ligefrem, at han vilde ikke.

Lear.

At han vilde ikke?

Ridder.

Jeg veed ikke, Herre, hvordan det er beskaffen; men efter min Skiønsomhed bliver Deres Høihed ikke begegnet med den høitidelige Ærbødighed, som De pleiede. Det falder i Øinene, at der er en stor Aftagelse i Artighed, saavel hos de almindelige Betiente, som hos Hertugen selv og Deres Datter.

Lear.

Ha! siger du det?

Ridder.

Jeg beder om Forladelse, Herre, hvis jeg tager Feil; men min Skyldighed tillader mig ikke at tie, naar jeg troer, at Deres Høihed fornærmes.

Lear.

Lear.

Du erindrer mig allene om min egen Erfarenhed. Jeg har i nogen Tid selv mærket en kold Efterladenhed, som jeg hellere har lagt min egen mistænkelige Nøieseenhed til Last, end en virkelig Yttrelse og Forsæt af en uartig Begegnelse. Jeg vil betragte det nøiere. — Men hvor er min Hofmar? Jeg har ei seet ham i disse to Dage.

Ridder.

Siden Deres yngste Datters Afreise til Frankrig, Herre, har Deres Nar maattet lide meget.

Lear.

Nok derom; jeg har lagt vel Mærke dertil. Gaae nu og sig min Datter, at jeg vil tale med hende. Og du, gaae hen og kald min Hofmar hid. (Hushofmesteren kommer ind.) O er du der, gode Karl; kom hid, om jeg maae bede. Hvem er jeg, med din Tilladelse?

Hushofmesteren.

Myladi's Fader.

Lear.

Myladi's Fader? Du Mylords Skurk, gemeene Kister! du Knegt, du Hund!

Hushofmesteren.

Jeg er intet af alt det, med Deres Tilladelse.

Lear.

Tør du kaste slige Diekast til mig, du Skurk?

(slaaer ham.)

Huushofmesteren.

Herre, jeg lader mig ikke slaae.

Kent.

Ikke heller spende omkuld, du gemeene Fod-Balspiller? (spender Krog med ham.)

Lear.

Jeg takker dig Mand; du tiener mig, og derfor skal du have min Gunst.

Kent.

Kom, Karl, staae op, afsted! jeg vil lære dig at bruge Forskiel. Afsted, afsted. Dersom du endnu engang vil maale din Tolpels Længde, saa bliv. — Nu afsted, gaae din Vei; er du klog, saa —

(støder Huushofmesteren ud).

Lear.

Nu, min tienstagtige Ven, jeg takker dig. Der har du Haandpenge paa din Tieneste.

Trettende Scene.

De Forrige, Hofnarren.

Hofnarren.

Lad mig ogsaa leie ham; der er min Narrekappe.

(rekker Haanden).

Lear.

Nu, min flinke Dreng, hvordan gaaer det?

Hofnarren.

Ven, du gjörde bedst i, at du tog min Kappe.

Kent.

Kent.

Hvi saa?

Hofnarren.

Ei! fordi du tager ens Partie, der er i Unaade. Ja, hvis du ei kan smile, som Vinden blæser, vil du snart faae Snue. Der, tag min Kappe. Hvad, den Person har forviist to af sine Dotte, og givet den tredie en Velsignelse imod sin Villie. Dersom du slaaer dig til ham, maae du nødvendig bære min Kappe. — Hvordan staaer det til, Fatter? Jeg vilde ønske, jeg havde to Kapper, og to Dottre.

Lear.

Hvi saa, Ven?

Hofnarren.

Dersom jeg giver Dem al min Indkomme, vil jeg dog beholde min Kappe selv. Her er min; betle den anden af dine Dottre.

Lear.

Tag dig i Agt, Knegt! Pidsken.....

Hofnarren.

Sandhed er en Hund, skal i Hundehuset; den maae pidskes ud, naar Fruehunden maae staae ved Ilden og stinke.

Lear.

En giftig Finte til mig.

Hofnarren (til Kent.)

Hør, Ven, jeg vil lære dig et Tankesprog.

Lear.

Vel.

Hofnarren.

Læg Mærke dertil.

Hav mere, end du viser frem;
Tael mindre, end du veed, min Ven.
Laan ei meer', end du besidder,
Gaae, skiøndt oftere du rider;
Lær langt mere, end du troer,
Sæt ud mindre end du faaer.
Lad Drik og Leflen ophøre,
Og hold dig smukt inden Dørre.
Da har du det langt bedre fat,
End om du eiede en Skat.

Kent.

Det er intet, Nar.

Hofnarren.

Da er det det samme, som en ubetalt Advokats Tale; I gav mig intet derfor. Kan I slet intet Brug giøre af intet?

Lear.

Nei vist; af intet kan intet giøres.

Hofnarren (til Kent).

Kiere, sig ham, til saa meget beløber Indkomsterne af hans Land sig. Han vil ei troe en Nar.

Lear.

En bitter Nar.

Hof=

Hofnarren.

Veed du Forſkiellen imellem en bitter og en ſød Nar?

Lear.

Nei, min Knøs. Lær mig det.

Hofnarren.

Den Lord dig raaded' at bortgive alt dit Land.
Kom, ſtil ham her ved mig, og ſtaae du der for ham.
Den ſøde bittre Nar vil da ſtrax viſe ſig;
Den ene buntet her, den anden tæt ved mig.

Lear.

Kalder du mig en Nar?

Hofnarren.

Alle dine andre Titler har du givet bort; denne var du født med.

Kent.

Det er ei ſaa aldeles naragtigt, Mylord.

Hofnarren.

Nei, min Troe. Lords og ſtore Herrer vil ei lade mig Roe. Derſom jeg havde Monopolium derpaa, ſaa vilde De og have Deres Andeel deri. Ja Damerne ligeledes vil ei engang lade mig beholde mit Narreri for mig ſelv; de vil gierne ſnappe til ſig. Giv mig et Eg, og jeg vil give dig to Kroner.

Lear.

Hvad ſkal det blive for to Kroner?

Hofnarren.

Ei, naar jeg har kløvet Egget i Midten, og spiist op, hvad der var inden i, giver jeg dig begge Skallerne *. Da du kløvede din Krone midt over, og bortgav begge Deelene, bar du dit Esel paa Ryggen over Skarnet. Du har lidet Vid i din skaldede Pande **, da du bortgav din gyldne Krone. Dersom jeg taler mig selv ligt heri, saa lad ham blive pidsket, der først finder det saa. (synger.)

Ei havde Narrene mindre Held,
Da Vise til Giekke sig skaber;
Vid ei forstaae de at bruge saa vel,
I Adfærd de ligne jo Aber.

Lear.

Naar pleiede du at være saa riig paa Sang?

Hofnarren.

Det har jeg vant mig til, siden du giorde dine Døttre til dine Mødre; thi da du gav dem Riset, og selv nedlod dine Buxer,

De pludselig af Glæde græd,
Og jeg af Sorrig sang;
Da Kongen leg'de Blindbuk med,
Og tog blandt Narre Rang.

Jeg beder dig, antag en Skolemester, der kan lære din Nar at lyve. Jeg vilde gierne lære at lyve.

Lear.

* Begge Skallerne af et tvertover kløvet Eg kaldes paa Engelsk Eggets Kroner.

** Krone i det Engelske.

Lear.

Dersom du lyver, saa bliver du pryglet.

Hofnarren.

Jeg undres over, af hvad for en Art du og dine Døttre ere. De vil have mig afpryglet, fordi jeg taler Sandhed, og du, fordi jeg lyver; ja undertiden skal jeg prygles, fordi jeg tier stille. Jeg vilde heller være en ganske anden Ting, end en Hofnar; og dog vilde jeg ikke være, hvad du er. Du har beskaaret dit Vid paa begge Ender, og intet efterladt i Midten. — Der kommer een af dine Beklippere.

Fiortende Scene.

De Forrige, Goneril.

Lear.

Hvordan, Datter? Hvorfor sætter du et saadant Ansigt op? Du er paa nogen Tid blevet saa suursseende.

Hofnarren.

Du var en ferm Mand, da du ei havde nødig at bekymre dig om hendes Miner; nu er du et Nul uden Betydning. Jeg er bedre, end du nu er: jeg er en Nar, du er intet. (til Goneril) Ja visselig! jeg vil holde Munden; det byder mig Eders Ansigt, endskiøndt I intet siger.

Mom Mom,
Den, der har ei Skorpe, ei Krom',
Trængende maae bede andre derom.

Han der er en tom pillet Erteſkal *. (peger til Lear.)

Goneril.

Ikke allene denne ganſke udſvævende Nar, men og andre af Eders overmodige Følge ſkiender og klamres alle Øieblik, fortfarende i gemeene og ganſke utaalelige Uordener. Jeg tænkte ved at bekiendtgiøre Eder det, at deri ſikkert ſkulde blive foretaget en Endring; men nu maae jeg frygte for, efter hvad I ſelv nylig har talt og giort, at I beſkytter deres Opførſel, og befordrer den ved Eders Eftergivelſe. Hvis ſaa er, da vil Forſeelſen ikke undgaae Revſelſe, og Endringen ufortøvet indfinde ſig, ſom, endſkiøndt henſigtende til Eders gavnlige Bedſte, kan komme til at giøre Eder en Fornærmelſe, der ellers ſkulde være en Skam, uden naar Nødvendigheden maae kalde den forſigtig Fremgangsmaade.

Hofnarren.

Thi I veed vel:

At Spurven føder Giøgen ſaa længe og tidt
Til den udaf Ungen faaer Hovedet afbidt.

Ud gik Lyſet, og vi maatte blive i Mørket.

Lear.

Er du min Datter?

Gone-

* Kong Richard den andens Draperie i Weſtminſter er indvirket med aabne og tomme Erteſkal, for maaſkee derved at tilkiendegive, at han tilforn var i fuld Beſiddelſe af den Kongelige Værdighed, men kort derefter intet beholdte deraf, uden Navnet.

Goneril.

Jeg skulde ønske, at I vilde bruge Eders gode Forstand, som jeg veed, I er begavet med, og aflægge det Væsen, der i nogen Tid ganske har forvendt Eder, fra hvad I ellers er.

Hofnarren.

Maae ei Eselet mærke, naar Karren drager Hesten?

Hei! Johan, jeg elsker dig *.

Lear.

Kan vel nogen her kiende mig? — Det er ikke Lear! Har Lear denne Gang? Taler han saaledes? Hvor ere hans Øine? Enten er hans Begreb svækket, hans Dømmekraft indslumret — Ha! vaagen? — det kan ikke være. Hvo kan her fortælle mig, hvem jeg er.

Hofnarren.

Lears Skygge.

Lear.

Det maae jeg vide; thi ved Kiendemærkerne af Overherredømme, Kundskab og Fornuft skulde jeg urigtigen overtales til at troe, at jeg havde Døttre. — Deres Navn, smukke Dame?

Goneril.

Denne Forundring, Fader, er i samme Smag, som Eders øvrige Pudserier. Jeg beder Eder, forstaae

* Omqvædet af en gammel Sang.

Steevens.

staae mine Hensigter rigtig. I, som gammel og ærværdig, burde og være fornuftig. Her holder I et hundrede Riddere og Herrer, saa uordentlige, udsvævende og dierve Folk, at dette vort Hof, anstukket af deres Levemaade, har Udseende af en sværmende Kroe. Vellyst og Raadhed gisr det mere ligt et Viinhuus- og en liderlig Kippe, end et anseeligt Pallads. Skammen selv raaber efter hastige Redningsmidler. Lad Eder altsaa overtale ved hende, der ellers vil tiltage sig, hvad hun beder om, at indskrænke Eders Geleide til halvhundrede; og de øvrige, som skal gisre Tieneste, maae man see til, bliver saadanne Folk, der passe sig for Eders Alder, og som kiende Eder og sig selv.

Lear.

Dievel og Helvede! — Sadle mine Heste, kald mit Følge sammen. — Vanslegtede Udartning! jeg vil ikke foruleilige dig. Jeg har endnu en anden Datter.

Goneril.

I slaaer mine Folk, og Eders uregierlige Pak gisr deres Overmænd til deres Tienere.

Femtende Scene.

De Forrige, Hertugen af Albanien.

Lear.

Vee den, der angrer noget for sildig. — Oh Mylord! er I ogsaa der? Er det Eders Villie? Tael. — Holder mine Heste i Beredskab! — Utaknemmelighed!

du marmorhiertede Dievel, afskyeligere, naar du viser dig i et Barn, end Havets Vanskabninger.

Hertugen af Albanien.

Jeg beder Eder, Herre, hav Taalmodighed.

Lear.

Afskyelige Rovdyr! du lyver. Mit Følge bestaaer af udvalgte Mænd af de sieldneste Egenskaber, der kiende deres Skyldigheds allermindste Deele, og som vedligeholde deres Navns Værdighed med den nøieste Agtpaagivenhed. — O meget uberydelige Feil, hvor hæslig forekom du mig ikke hos Kordelia! der, ligesom en Pinebænk, forrykkede min naturlige Dannelse fra sin faste Stilling; drog al Kierlighed fra mit Hierte, og formerede min Galde. — O Lear! Lear! (slaaer sig paa Panden) Bank paa den Port, der indlod din Daarskab, og udelukkede din kostbare Skionsomhed. — Gaae, gaae, mine Folk.

Hertugen af Albanien.

Jeg er saa uskyldig som ukyndig, Mylord, om hvad der har sat Eder i denne Bevægelse.

Lear.

Det kan saa være, Mylord. — Hør, Natur, hør, dyrebare Gudinde! hør en Fader! ophæv dit Forsæt, om du agtede at frugtbargiøre denne Skabning. I hendes Skiød indleed Ufrugtbarhed; fortør i hende Formeerelsens Redskab, og fra hendes vanartede Legeme lad aldrig udspringe noget Foster, der giør hende Ære! Dersom hun endelig maae føde, saa skab hendes Børn af Galde, at de maae leve og

med

med gienstridig Vanartighed plage hende. Lad dem indgrave Rynker paa hendes unge Pande, og nedflydende Taarer skiære Kanaler i hendes Kinder, giengielde alle hendes moderlige Sorger og Velgierninger med Latter og Foragt; at hun maae føle, hvor meget skarpere end et Slangebid det er at have et utaknemmeligt Barn. — Gaae, gaae, mine Folk.

Hertugen af Albanien.

Nu I Guder, som vi tilbede, hvoraf kommer dette?

Goneril.

Bekymre dig aldrig om at vide det, men lad hans Tanker løbe til det Maal, hvortil Vanvittighed henleder dem.

Lear.

Hvad, halvhundrede af mine Folk paa eengang? inden fiorten Dage?

Hertugen af Albanien.

Hvad er det, Herre?

Lear.

Jeg vil fortælle dig det — Liv og Død! (til Goneril) Jeg blues ved, at du har Magt til at ryste min Manddom saaledes, at disse Taarer, som med Magt bryde ud af mine Øine, skulde værdiges dig! Elendighed ramme dig! Gid den faderlige Forbandelses ulægelige Saar giennemtrænge enhver Sands hos dig! Gamle tossegode Øine! græder I endnu engang over hende, saa vil jeg udrive, bortkaste eder, og med det Vand, I tabe, besugte Leeret. Ha! er det kommet

met saa vidt? Lad saa være; jeg har en anden Datter, som jeg er forvisset om, er from og trøstefuld. Naar hun skal høre det om dig, vil hun sønderrive dit Ulveansigt med sine Negle. Du skal befinde, at jeg vil igientage den Skikkelse, som du nok tænker, at jeg for altid har aflagt. (Lear med Følge gaaer.)

Sextende Scene.

Goneril, Hertugen af Albanien, Hofnarren.

Goneril.

Mærkede du det?

Hertugen af Albanien.

Jeg kan dog ei, Goneril, uagtet al den store Kierlighed, jeg bær til dig, være saa partisk.....

Goneril.

Jeg beder, giv dig tilfreds. — Heida, Osvald! (til Narren) Du større Skurk end Nar, følg efter din Herre.

Hofnarren.

Fader Lear! Fader Lear! bie, tag Narren med dig:

En Ræv man fangede,
Og saadan en skiøn Datter,
Skulde begge til en Slagter,
Hvis jeg kun løsede
En Strikke for min Kappe her.
Nu Narren strax følgagtig er.

(gaaer.)

Gone-

Goneril.

Den Mand har havt megen Skiønsomhed — hundrede Riddere! Er det Klogskab og sikkert at lade ham beholde et hundrede Riddere? Ja, at han ved enhver Drøm, hver Grille, hvert Indfald, hver Klynken og Mishag maae bestyrke sin Galskab med deres Magt, og lade vort Liv beroe paa hans Godtbefindende — Osvald! siger jeg.

Hertugen af Albanien.

Godt; men du er og alt for frygtsom.

Goneril.

Bedre end at være for godtroende. Lad mig altid bortrydde de Krænkelser, jeg befrygter, og ikke altid frygte for at blive krænket. Jeg kiender hans Hierte; hvad han har yttret sig med, har jeg tilskrevet min Søster. Dersom hun vil underholde ham og hans hundrede Riddere, esterat jeg har viist, det ei er raadeligt..... (Huushofmesteren kommer ind) Ah, Osvald! har I skrevet Brevet til min Søster?

Huushofmesteren.

Ja, Frue.

Goneril.

Tag nogle Folk med Eder, og rid afsted. Underret hende fuldkommen om mine hemmelige Sorger, og føi dertil nogle af eders egne Grunde, der mere kan bestyrke det. Begiv jer nu bort, og drag Omsorg for en hastig Tilbagekomst. (Huushofmesteren gaaer.) Nei, nei, Mylord, omendskiøndt jeg ei forkaster denne Eders sjelige Godhed og Fremgangsmaade, saa dog, med

med Eders Tilladelse, maae man mere lægge Eder Mangel af Klogskab til Last, end berømme Eder for skyldfrie Mildhed.

Hertugen af Albanien.

Hvor skarpseende Eders Øine ere til at giøre Opdagelse, kan jeg ikke sige; men i det vi bestræbe os for det bedre, fordærve vi ofte det Gode.

Goneril.

Ja, altsaa....

Hertugen af Albanien.

Vel, vel, — men Udfaldet....

(de gaae.)

Syttende Scene.

Lear, Kent, en Ridder og Hofnarren.

Lear.

Gaae I foran til Glo'ster med disse Breve. Bekiendtgiør min Datter ikke videre af de Ting, I veed, end som hun efter Brevet spørger Eder om. Dersom I ei beflitter Eder paa Tilfærdighed, skal jeg være der for Eder.

Kent.

Jeg vil ei lægge mig til Hvile, Herre, forend jeg har overleveret Eders Brev. (gaaer.)

Hofnarren.

Dersom Nogen havde sin Hierne i Hælene, stod den da ei Fare for Frost?

Lear.

Jo, vist nok.

Hofnarren.

Nu, saa beder jeg dig, vær ved friskt Mod; din Forstand skal ei gaae slipskoed.

Lear.

Ha, ha, ha!

Hofnarren.

Du skal see, din anden Datter vil begegne dig artig; thi endskiøndt hun er saa liig denne, som et Skov-Æble et andet Æble, saa veed jeg dog nok, hvad jeg veed.

Lear.

Hvad veed du?

Hofnarren.

Hendes Smag vil være saa liig dennes, som det ene Skov-Æble er liig det andet. Kan du sige mig, hvorfor ens Næse staaer i Midten af Ansigtet?

Lear.

Nei.

Hofnarren.

Ei! paa det man kan have Øine paa begge Sider af sin Næse, og for at man kan bekige, hvad man ei kan lugte sig til.

Lear.

Jeg giorde hende Uret!

Hofnarren.

Kan du fortælle mig, hvorledes en Østers giør sin Skal?

Lear.

Lear.

Nei.

Hofnarren.

Jeg ikke heller: men jeg kan fortælle dig, hvorfor Sneglen har sit Huus.

Lear.

Hvorfor?

Hofnarren.

Ei! til at stikke sit Hoved deri; ikke for at give det bort til sine Døttre, og lade sine Horn uden Dekke.

Lear.

Jeg vil forglemme min Natur. Saa kierlig en Fader! — Blive mine Heste færdige?

Hofnarren.

Dine Esler er gaaet efter dem. — Aarsagen, hvorfor Syvstiernen ei har mere, end syv Stierner, er en herlig Aarsag.

Lear.

Fordi den ikke har otte.

Hofnarren.

Ja, i Sandhed, du skulde blive en god Nar.

Lear.

At tage det igien med Magt tilbage *! — uhyre Utaknemmelighed!

* Han tænker paa de halvhundrede Riddere, hvilke vare ham fratagne, og dog forhen af sine Døttre godvillig tilstaaede.

Hofnarren.

Dersom du var min Nar, Lear, saa lod jeg dig prygle, fordi du er bleven gammel for Tiden.

Lear.

Hvordan det?

Hofnarren.

Du skulde ei være bleven gammel, førend du var bleven klog.

Lear.

O, lad mig ei blive affindig, ei affindig, naadige Himmel! Forund mig et taaligt Sind. Jeg vilde ei blive affindig. — Nu, ere Hestene færdige?

Ridderen.

Ja de ere, Mylord.

Lear.

Kom, Søn.

Hofnarren.

Hun, som nu Jomfrue er, og leer, naar jeg er borte,
Ei Jomfrue længe blier, vil Ting sig ei forkorte.

(gaaer.)

Anden

Anden Act.

Første Scene.

Greven af Glo'sters Slot.

Edmund og Kuran (komme ind fra forskiellige Sider).

Edmund.

Gud være med dig, Kuran.

Kuran.

Med Dem ligeledes, min Herre. — Jeg har været hos Deres Fader og berettet ham, at Hertugen af Kornval og Hertuginden Regan vil treffe ham her i Aften.

Edmund.

Hvoraf kommer det?

Kuran.

Ja, jeg veed det ikke. I har vel hørt, hvad Nyt man taler om, jeg meener, hvad man tilhvisker hinanden; for endnu er det kun Øren-betroede Hemmeligheder.

Edmund.

Jeg ikke. Kiere, sig mig dog, hvad det er?

Kuran.

Har I ikke hørt noget ligt til en forestaaende Krig imellem Hertugerne af Kornval og Albanien?

Edmund.

Nei, ikke et Ord.

Kuran.

Da vil det skee inden kort Tid. — Farvel, Herre.

(gaaer.)

Anden Scene.

Edmund.

Hertugen kommer hid i Aften! — desto bedre! fortreffelig! Det slynger sig selv med Magt ind i mit Foretagende. Min Fader har sat nogen paa Vagt for at optage min Broder; og jeg har en vis betænkelig Sag for, som jeg maae fuldføre. Hastighed og Lykke giøre Udslaget! — Broder, et Ord! kom ned. Broder! siger jeg. (Edgar kommer.) Min Fader bevogter dig. O, flye dette Sted! Der er givet ham Underretning om, hvor du har skiult dig; og nu kan du med god Fordeel benytte dig af Natten. — Har du ikke talt noget imod Hertugen af Kornval? Han kommer hid, endnu i Aften, i største Hast, og Regan med ham. Har du ei udladt dig med noget angaaende hans Strid med Hertugen af Albanien? Overvei det.

Edgar.

Det veed jeg vist, ikke et eeneste Ord.

Edmund.

Edmund.

Jeg hører min Fader komme. Forlad mig; af Forstillelse maae jeg drage Kaarde mod dig. — Træk ud, lad som du forsvarer dig. Nu, opfør dig vel — Viig — forekom min Fader — Lys! heida! Flye, Broder — Fakler — saa — Farvel! (Edgar gaaer.) Noget Blod, som skal flyde, vil opvække Tanken om et hidsigt Foretagende. Jeg har seet beskienkede Folk giøre mere, end det for Spøg. — Fader! Fader! holdt, holdt ham! — Er der ingen Redning?

Tredie Scene.

Edmund, Glo'ster, og Tienere med Fakler.

Glo'ster.

Nu, Edmund, hvor er den Skielm?

Edmund.

Her stod han i Mørket, med dragen Kaarde, mumlede nogle hæslige Besværgelser, besværgende Maanen at være hans gunstige Herskerinde.

Glo'ster.

Men, hvor er han?

Edmund.

See, Fader, jeg bløder.

Glo'ster.

Hvor er den Skielm, Edmund?

Edmund.

Han flyede hist hen, Mylord, da han paa ingen Maade kunde.....

Glo'ster.

Forfølg ham. Hei! løb efter ham. — Hvad kunde han paa ingen Maade? hvad?

Edmund.

Overtale mig til at begaae et Mord paa Dem selv, Mylord. Men jeg sagde ham, at de hevnende Guder nedslynge alle deres Tordenkiler paa Fadermordere, og talte om de mangehaande og stærke Baand, der knytte et Barn til sin Fader. Endelig, da han saae, med hvilken stridig Ubøielighed jeg modstod hans unaturlige Forehavende, anfalder han i grum Hidsighed med hans færdige Kaarde mit ubevogtede Liv, saarede min Arm; og da han saae mit ophidsede Mod, drisig ved min Strids Retmæssighed, reise sig til Modværge, eller og skræmmet ved den Støi, jeg giorde, tog han paa det hastigste Flugten.

Glo'ster.

Lad ham flye langt bort herfra. I dette Land skal han ei kunne opholde sig, uden at blive optaget. — Og Hastværk fører den ædle Hertug, min værdige og høie Beskytter, hid i Aften? I hans Navn skal det blive bekiendtgiort, at den, der finder ham, skal fortiene vor Tak, naar han bringer den feige Morder til Retterpladsen; og at den, der skiuler ham, er Dødens.

Edmund.

Edmund.

Da jeg raadede ham fra sit Forehavende, og fandt ham trodsig i dets Udførelse, truede jeg ham i haarde Udtryk med at opdage ham. Han svarede: Du arveløse Vanærtning, tænker du vel, at naar jeg vil opstaae som Vidne imod dig, at der skal festes nogen Liid til din Oprigtighed, Dyd eller Værd, som kan gisre dine Ord troelige? Nei! Vilde jeg benegte det, — og det vilde jeg, om du endog kunde fremvise min egen virkelige Haandskrift — skulde alt hentydes til dit eget Opspund og fordømte Anslag; og du maae gisre Verden til et Dummerhoved, om de ei tænkte, at Fordeelene af min Død vare for dig de eftertrykkeligste og kraftigste Tilskyndelser til at eftertragte den.

(Trompeter høres.)

Glo'ster.

O du ugudelige, forhærdede Skielm! Han vilde fragaae sit Brev, sagde han? — Hør! — Hertugens Trompeter — jeg veed ei, hvorfor han kommer. — Alle Havne vil jeg lade tilsperre; den Skielm skal ikke undkomme. Hertugen maae indvilge mig det. Derforuden vil jeg sende hans Skilderie vidt og bredt omkring, paa det at hele Kongeriget kan lære tilstrækkelig at kiende ham. — For dig, min trve og retmæssige Søn, vil jeg udfinde Midler, der kan gisre dig berettiget til Arving af alle mine Godser.

Fierde Scene.

Hertugen af Kornval, Regan, og Følge.

Hertugen af Kornval.

Hvordan staaer det til, min ædle Ven? Siden min Ankomst, som jeg kan sige, skeede først nu, har jeg hørt besynderlige Nyeheder.

Regan.

Dersom de ere sande, kommer al Hevn for sildig til at forfølge Forbryderen. — Hvordan gaaer det, Mylord?

Glo'ster.

O, Deres Naade, mit gamle Hierte er sønderknuset! det er sønderknuset!

Regan.

Hvad, stod min Faders Gudsøn Eder efter Livet? Han, som min Fader kaldte Eders Edgar?

Glo'ster.

O, Mylady, Mylady, min Skam vil gierne søge at skiule det.

Regan.

Havde han ei givet sig i Selskab med de udsvævende Riddere, der vare i min Faders Tieneste?

Glo'ster.

Jeg veed intet, Frue. Det er for slemt, alt for slemt.

Edmund.

Edmund.

Jo, Frue, han var een af deres Selskabsbrødre.

Regan.

Ingen Under altsaa, at han er ilde sindet. Det er vist dem, som have tilskyndet ham at begaae et Mord paa den gamle Mand, for at kunde føre hans Stat og faae hans store Indkomster. Jeg har endnu i Aften erholdet fuldkommen Underretning om dem fra min Søster, og med slige Advarsler, at, dersom de komme for at opholde sig i mit Huus, jeg aldeles ikke vil være der.

Hertugen af Kornval.

Jeg ikke heller, det forsikrer jeg dig, Regan. — Jeg hører, Edmund, at du har vist din Fader en sønlig Tieneste.

Edmund.

Det er min Skyldighed, Herre.

Glo'ster.

Han forraadde hans listige Ænker, og fik den Skramme, De seer, i det han søgte at gribe ham.

Hertugen af Kornval.

Har man foiet Anstalt til at forfølge ham?

Glo'ster.

Jo, gode Herre, det har man.

Her-

Hertugen af Kornval.

Bliver han grebet, skal man ei befrygte nogen Ondskab af ham mere. Tag selv Forholdsregler, som I behager, paa mine Vegne. Hvad dig angaaer, Edmund, hvis Dyd og Lydighed i denne Begivenhed saa meget har udmærket sig, dig antage vi os. Personer af saa stor en Troeskab trænge vi høit til. Du er fra nu af vores.

Edmund.

Jeg skal, hvordan det gaaer, tiene Dem trolig, Herre.

Glo'ster.

Jeg takker Dem, naadige Herre!

Hertugen af Kornval.

I veed nok ikke, hvorfor vi saa i Utide, i Nattens dunkle Skygger, komme at besøge Eder.

Regan.

Anledninger af megen Betydenhed, hvori vi trænge til Eders Raad. — Vor Fader, saavelsom vor Søster, har tilskrevet os om Tvistigheder, hvilke jeg troede det tienligt at besvare uden for vort Hiem. De forskiellige Budskaber vente herfra deres Affærdigelse. Du, vor gode gamle Ven, lad Mod igien oplive dit Bryst, og forhold os ikke dit nødvendige Raad i vore Anliggender, som trænge til hastig Understøttelse.

Glo'ster.

Jeg er til Deres Tieneste, Frue; Deres Naader ere meget velkomne. (de gaae.)

Femte

Femte Scene.

Kent, og Huushofmesteren (fra forskiellige Sider).

Huushofmesteren.

God Dag, min Ven! Er du her af Huset?

Kent.

Ja.

Huushofmesteren.

Hvor maae vi indsætte vore Heste?

Kent.

I Mødyngen.

Huushofmesteren.

Jeg beder, sig mig det, saafremt du har mig kier.

Kent.

Havde jeg dig paa Lipsbury's Overdrev, saa skulde jeg lære dig at agte mig.

Huushofmesteren.

Hvorfor begegner du mig saaledes? Jeg kiender dig ikke.

Kent.

Jeg kiender dig, Karl!

Huushofmesteren.

Hvad kiender du mig da for?

Kent.

For en Kieltring, en Skurk, en Tallerkenslikker, en gemeen, hoffærdig, enfoldig, tiggeragtig, ussel, hun-

hundredpundig, smutsig, uldstrømpet Knegt; en feighiertet, trættekier, letfærdig, indbildsk, overordentlig tienstfærdig, beleven Kieltring; en Staader, hvis hele Eiendom er en Kuffert; en, der gierne vilde være en Kobler, til ens Tieneste, og er intet uden en Blanding af en Kieltring, en Tigger, en Kujon, en Sammenkobler, Søn og Arving til en udartet Skiøge; en, som jeg vil prygle til han piber og skriger, om du benægter den mindste Tøddel af dine Titler.

Huushofmesteren.

Hvordan? Hvad for en vanartig Karl er du, der saaledes udskielder mig, som hverken er kiendt af dig, eller selv kiender dig?

Kent.

Hvad er du for en uforskammet Knegt, som vil nægte, du kiender mig. Er det to Dage siden, jeg spændte Krog med dig og prygled dig i Kongens Nærværelse? Træk ud, Slyngel! Endskiøndt det er Nat, saa skinner dog Maanen. Jeg vil mage det saa, at den skal skinne igiennem dig. Du gemeene, naragtige Barbeerskraber, træk ud! (trækker Kaarde.)

Huushofmesteren.

Bort! Jeg har intet med dig at bestille.

Kent.

Træk ud, Skurk! Du kommer her med Breve mod Kongen, og tager den Dukke, Forfængelighedsens Partie, imod hendes Kongelige Fader. Træk ud, Knegt!

eller

eller jeg vil morbanke dine Skanker — Træk ud, du Kieltring! Kom —

Huushofmesteren.

Hielp! Hei! Mord! Hielp!

Kent.

Hug til, Knegt! Staae, Skurk! staae, du Fæ-Nød. Hug til! (banker ham.)

Huushofmesteren.

Hei! Hielp! Mord! Mord!

Siette Scene.

Edmund, Hertugen af Kornval, Glo'ster og Tienere.

Edmund.

Hvad nu! hvad er paa Færde? Fra hinanden —

Kent.

Har De selv Lyst, unge Karl, saa kom! jeg vil smørre dig; kom han kun, unge Herre.

Glo'ster.

Vaaben! — Kaarder! Hvad foretager man her?

Hertugen af Kornval.

Hold Fred, hvis I har Eders Liv kiert. Den er Dødens, der giør et eeneste Stød. — Hvordan er det fat med eder?

Regan.

Regan.

Er det ikke Sendebudene fra min Søster og Kongen?

Hertugen af Kornval.

Hvorom klamres I? Tael.

Huushofmesteren.

Jeg kan neppe drage min Aande, Mylord.

Kent.

Ingen Under, du har saa anstrænget din Tapperhed. Du feige Skurk! Naturen fraſiger ſig al Andeel i dig. En Skræder har giort dig.

Hertugen af Kornval.

Du er mig en underlig Karl. En Skræder giøre et Menneske?

Kent.

En Skræder, Herre? En Steenhugger, eller en Maler kunde ikke have giort ham saa slet, om de endog kun havde været to Timer om Arbeidet.

Hertugen af Kornval.

Siig mig nu, hvoraf reiſte ſig Eders Strid?

Huushofmesteren.

Den gamle Spitsbub, Herre, hvis Liv jeg har ſparet, af Agtelſe for hans graae Skieg.....

Kent.

Du uærlige Zet! du unyttige Bogſtav! Dersom De vil give mig Tilladelſe, Mylord, saa vil jeg ſtøde denne

denne usigtede Skielm i en Morter, og overstryge Væggen af et Privet dermed. — Du spare mit graae Skieg? Du Hasenfus!

Hertugen af Kornval.

Hold Fred, Karl! Du ubehøvlede Knegt! kiender du ei noget til Ærbødighed?

Kent.

Jo, Herre, men Forbittrelse har Forrettigheder.

Hertugen af Kornval.

Hvorover er du da forbittret?

Kent.

At saadan en Stakkel, som han, skulde have Kaarde, der ei har mindste Ærlighed. Slige smilende Knegte gnave ofte, liig Rotter, de helligste Baand itu, der ere for fast knyttede til at opløses; smigre enhver Lidenskab, der giør Oprør i deres Herrers Barm. De kaste Olie i Ilden, og Snee i deres Koldsindighed; fragaae, bekræfte, og vende deres Jisfugle-Neb efter enhver Vind og deres Herrers Foranderlighed. De veed, ligesom Hunden, intet, uden at løbe bagefter. Skam faae jer epileptiske Ansigt! smiler I til min Tale, som om jeg var en Nar? — I Gies, dersom jeg havde jer paa Sarum Slette, vilde jeg drive jer svaldrende hiem til Kamelot *.

Her-

* I en Deel af Sommersetshire, nær ved Kamelot, er der mange sumpige Steder, hvor en Mængde Giæs frembringes, saa at mange andre Steder i Engelland derfra blive forsynede med Penne og Fier.

Hertugen af Kornval.

Hvad, er du tosset, gamle Mand?

Glo'ster.

Hvad foraarsagede, at I anfaldt hinanden? Fortæl os det.

Kent.

Der er ingen større Antipatie imellem stridige Ting end imellem mig og slig en Skurk.

Hertugen af Kornval.

Hvorfor kalder du ham en Skurk? Hvori bestaaer hans Forseelse?

Kent.

Hans Udseende staaer mig ikke an.

Hertugen af Kornval.

Det giør maaskee ikke heller mit, eller hans, eller hendes.

Kent.

Det er min Maade at være ligefrem. Jeg har seet bedre Ansigter i min Tid, end der sidder paa nogen af deres Skuldre, som jeg seer her for mig paa nærværende Tid.

Hertugen af Kornval.

Det er en Karl, som vel engang roest for sin Fremfusenhed, vil bestitte sig paa uforskammet Grovhed, og paatvinge sig Manerer, der ere ganske mod hans Natur. Han kan ikke hykle, han! Et ærligt og oprigtigt Gemyt maae tale Sandhed, om man saa vil optage det; hvis ikke, er han kun ligefrem. Jeg kien-

kiender dette Slags Folk, som i deres Oprigtighed dølge større Snedighed og langt fordærveligere Hensigter, end en heel Snees bøielige Opvartere, der artigen fremrekke deres Tienstagtigheder.

Kent.

Min Herre, i al Oprigtighed og Sandhed, under Beskyttelse af deres mægtige Straaler, hvis Indflydelse, liig et Hovedsmykke af funklende Ild af den glimrende Phoebus's Pande.....

Hertugen af Kornval.

Hvad er din Meening hermed?

Kent.

At jeg skal lade denne Mundart fare, som saa meget mishager Eder. Jeg veed, Herre, at jeg er ingen Hykler; men han, der bedrog Eder i et oprigtigt Sprog, var en oprigtig Skurk, som jeg for min Deel ikke vil være, omendskiøndt jeg skulde vinde Eders Ugunst ved at overtale mig dertil.

Hertugen af Kornval.

Hvorledes kom I til at fornærme ham?

Huushofmesteren.

Jeg fornærmede ham ikke i mindste Maade. Det behagede Kongen, hans Herre, for ganske nyelig at slaae mig formedelst hans Mistydning; og da han mengede sig deri, for at smigre hans fortredelige Lune, spendte han bag fra Krog med mig. Medens jeg laae paa Gulvet, forhaanede og spottede han mig, og paatog sig en saa vigtig Mine, som kunde anstaae en saa værdig Mand, ja fik Bersommelser af Kongen, fordi

han overfaldt den, der selv overgav sig; og i sin Overmodighed, formedelst denne frygtelige Handling, anfaldt han mig her igien.

Kent.

Der er ingen af slige Knegte og Kujoner, for hvem jo Ajax er en Kastekiep.

Hertugen af Kornval.

Tag Blokken frem. Du halsstarrige gamle Knegt! du stormodige Praler! vi vil lære dig.....

Kent.

Jeg er for gammel til at lære, Herre. Belav ikke Blokken for mig. Jeg tiener Kongen, i hvis Anliggender jeg var sendt til Eder. I skal kun udvise liden Ærbødighed og alt for dristig Ondskab imod min Herres Værdighed og Person, ved at sætte hans Bud fast i en Blok.

Hertugen af Kornval.

Bring Blokken frem! Saa sandt jeg lever, skal han sidde der til Middag.

Regan.

Til Middag? Til Natten, Mylord, ja endda den hele Nat igiennem.

Kent.

Hvordan, Frue! om jeg var Eders Faders Hund, kunde I ei begegne mig saaledes.

Regan.

Fordi du er hos ham, Knegt, vil jeg just gisre det.

(Blokken bringes frem.)

Her-

Hertugen af Kornval.

Det er en Karl af samme Beskaffenhed, som vor Søster talte om. — Bring Blokken hid.

Glo'ster.

Gior det ikke, om jeg maae bede Dem, naadige Herre. Hans Forseelse er meget stor, og den gode Konge, hans Herre, vil lade ham undgielde det. Eders ham bestemte nedrige Bestraffelse er det, hvormed allene de sletteste og gemeeneste Folk tugtes for smaae Utroeskaber og de almindeligste Forseelser. Kongen maae ilde optage det, at han i sit Sendebud vises saa liden Agtelse, som paa denne Maade at indsperre ham.

Hertugen af Kornval.

Jeg vil forsvare det.

Regan.

Min Søster maae endnu værre optage det, at en af hendes Hoffolk blev fornærmet og overfaldet, i det han vilde udrette hendes Ærende. — Læg hans Fødder i Blokken. (Kent lægges i Blokken.) Kom, Mylord, lad os gaae. (Regan og Hertugen af Kornval gaae.)

Siette Scene.

Kent, Glo'ster.

Glo'ster.

Det gior mig ondt for dig, min Ven; det er nu Hertugens Godtbefindende, hvis Tænkemaade, som

er hele Verden bekiendt, ingen Hinder eller Modstand taaler. Jeg vil gierne Forbøn for dig.

Kent.

Kiere, gior ikke det, Herre. Jeg har vaaget og reist stærkt. Nogen Tid vil jeg sove, og den øvrige Tid sløite bort. En skikkelig Mands Lykke kan engang snuble. Jeg ønsker Eder en god Morgen.

Glo'ster.

Hertugen er at laste deri. Det vil blive ilde optaget. (gaaer.)

Kent.

Gode Konge, der maae bevidne det almindelige Ordsprogs Sandhed: Du kommer fra Himlens Velsignelse ud til den varme Soel *. — (seer op til Maanen.) Du, denne Under-Verdens Lygte, nærme dig, at jeg kan giennemlæse dette Brev ved dine trøstelige Straaler. Ingen seer gemeenlig Underværker uden den Elendige. — Jeg veed, det er fra Kordelia, som høist lykkeligviis er blevet underrettet om min fordunklede Tilstand. Jeg skal vel finde Middel til Befrielse fra denne gyselige Forfatning, og søge at oprette det lidte Tab. Gandske udtrættede og udvaagede, tager Leilighed i Agt, I døsige Øine, for at undgaae Synet af dette skiendselfulde Opholdssted. God Nat, Lykke! smiil endnu engang, drei dit Hiul. (han sover ind.)

Syvel-

* Dette Ordsprog pleiede at bruges om dem, som vare uddrevne fra Huus og Hiem, berøvede alt Tilhold, og allene givet Solen og den frie Luft til Priis. Hammer.

Syvende Scene.

(En Heede.)

Edgar.

Jeg har hørt mig selv udraabe for fredløs, og ved et Træes lykkelige Huulhed undgaaet Efterstræberne. Ingen Havn er frie, intet Sted, hvor ei Vagt og den ualmindeligste Aarvaagenhed lurer paa min Optagelse. For at kunne undkomme, vil jeg drage al Omsorg for mig selv, og være betænkt paa at vælge den slette-ste og elendigste Tilstand, som nogensinde Armod, til Trods for Menneskeligheden, nærmede Dyrenes. Mit Ansigt vil jeg overstrøre, ombinde mine Lænder med Klæder, slynge mit Haar i en Knude, og med frem-stillet Nøgenhed trodse Vindene og Skyernes Anfald. Denne Egn giver mig Anviisning og Mønster paa af-sindige Betlere, som med brølende Stemme indstøde Naale, Træespidser, Negle og Rosmaringviste i deres benummede og følesløse blottede Arme, og med dette gyselige Syn opfordre, undertiden med rasende For-bandelser, undertiden ogsaa med Bønner, Folkets Medlidenhed i de smaae Avlsgaarde, i de arme nødli-dende Bønderbyer, Hyrdehytter og Møllerne. Arme Turluru *! arme Tommes! Det er dog noget: som Edgar er jeg slet intet. (gaaer.)

* Den fordærvede Udtale af Turlupin. Der gaves nemlig i det fiortende Aarhundrede en nye Art af Zigenere, Turlupins kal-dede, der var et Broderskab af nogne Betlere, som streifede overalt omkring i Europa.

Ottende Scene.

Greven af Glo'sters Slot.

Lear, Hofnarren og en Ridder.

Lear.

Det er besynderligt, at de skulde reise hiemme fra, og ei skikke mine Sendebud tilbage.

Ridder.

Saavidt jeg mærkede, havde de Aftenen tilforn ikke bestemt sig til denne Afreise.

Kent.

Held dig, min ædle Herre!

Lear.

Ha! gior du dig Tidsfordriv af din Skiendsel?

Kent.

Nei, Herre.

Hofnarren.

Ha! ha! Han bær grusomme Knæbaand. Heste bindes ved Hovedet, Hunde og Bioerne ved Halsen, Aber om Lænderne, og Mennesker ved Benene. Naar en Mand er alt for lystig paa Benene, saa maae han bære Træe-Sokker.

Lear.

Hvem er han, der har taget saa skammelig Feil af din Stand, at han har sat dig der?

Kent.

Det er baade en Han og en Hun; Eders Søn og Eders Datter.

Lear.

Lear.

Nei vist.

Kent.

Jo.

Lear.

Nei, siger jeg.

Kent.

Men jeg siger Jo.

Lear.

Ved Jupiter sværger jeg, Nei.

Kent.

Ved Juno sværger jeg, Jo.

Lear.

Det torde de ikke vove; det kunde, det vilde de ikke gjøre. Det er værre, end Mord, at forgribe sig saa voldsom mod den mig skyldige Ærefrygt. Forklar mig beskedentlig og hurtig, paa hvad Maade du kunde fortiene, eller de tilsøie dig saadan Begegnelse, da du kom fra os?

Kent.

Mylord! da jeg i deres Huus overleverede dem Deres Høiheds Brev, kom, førend jeg var opstaaet fra det Sted, hvor jeg knælende iagttog min Skyldighed, et sveeddryppende Sendebud indfarende, som halv aandeløs udstønnede en Hilsen fra Goneril hans Herskerinde, og overbragte Breve, hvilke de uden Opsættelse strax læste. Saasnart Indholden var bleven dem bekiendt, opkaldte de deres Folk, tog strax

Heſte, og befalede mig at følge ſig, indtil det bled dem beleiligt at give mig Svar, og betragtede mig med koldſindige Øine. Da jeg nu her mødte det andet Bud, hvis Velkomſt jeg mærkede havde forgiftet min, og ſom var den ſamme Karl, der for nyelig havde viiſt ſig ſaa uforſkammet mod Deres Kongelige Høihed, ſaa traf jeg Kaarde, mere tapper end klog. Han bragte det hele Huus i Forſtyrrelſe ved hans ſtærke og feige Raaben; hvorpaa' Deres Søn og Datter fandt denne Forſeelſe værdig den Skam, jeg her maae udſtaae.

Hofnarren.

Vinteren er endnu ikke forbie, naar Vildgiæſſene flyve den Kant *.

De Fædre, ſom i Pialter gaae,
Blind deres Børn giør;
Men Fædre, der har Guld, ſom Straae,
Og kiønne Børn have bør.
Fortuna, den garſtige Qvind,
Lukker aldrig den Fattige ind.

Med alt det ſkal dine fiere Døttre endnu ſkaffe dig flere Sorger, end du kan tælle i et heelt Aar.

Lear.

Oh! hvor ſvolmer denne Moder op til mit Hierte! — hyſterica paſſio! — Herned du opklavrende Sorg; dit

* Det maae forklares ſaaledes: Naar de endnu opføre ſig ſaaledes, ſaa har Kongens Uroeligheder endnu ingen Ende.

Johnſon.

dit Element er her neden under. — Hvor er denne Datter?

Kent.

Hos Greven, Herre! her indenfor.

Ridder.

Har I intet mere forbrudt, end hvad I har fortalt?

Kent.

Slet intet. — Hvad er det som gior, at Kongens Følge bestaaer af saa lidet et Antal?

Hofnarren.

Var du bleven sat i Blokken for det Spørgsmaal, saa havde du vel fortient det.

Kent.

Hvi saa?

Hofnarren.

Vi kommer til at sætte dig i Skole hos en Myre for at lære dig, at man om Vinteren ikke arbeider. Alle de, der følge deres Næser, ledes af deres Øine, undtagen blinde Folk; og der er ei een Næse blandt tyve, som jo lugter den, der stinker. — Slip Holdet, naar et stort Hiul ruller ned af Bakken, hvis det ei skal brække din Hals i Løbet; men det store, som gaaer opad, lad det slæbe dig bagefter med sig. Naar en viis Mand giver dig et bedre Raad, saa giv mig mit tilbage. Jeg skiotter ei om, at andre end Skielmere skal følge det, efterfom det er en Nar, der giver det.

Hvo Tieneste for Fordeel gior,
Uvillig gierne gaae.

Dem

Dem jager bort enhver Modbør,
I Storm de laer dig staae.
Dog jeg, din Nar, troe bliver ved,
Lad dig den Vise skye;
En Nar den Skurk, som løb afsted,
Din Nar ei, liig en Skurk, vil flye.

Kent.

Hvor lærte du det, Nar?

Hofnarren.

Ikke i Blokken, Nar.

Niende Scene.

Lear, Glo'ster.

Lear.

De afslaae at tale med mig? de ere upasselig? de ere trætte? de have reist den ganske Nat? Blotte Udflugter, Opspund af Oprørere og Afspenstige. Skaf mig et bedre Svar.

Glo'ster.

Min dyrebare Herre! jeg kiender Hertugens hidsige Sindelaug, hvor ubevægelig og fast han bliver ved sin Beslutning.

Lear.

Hevn! Pest! Død! Ødelæggelse! han hidsig? hvad for hidsigt Sindelaug? Hvordan, Glo'ster! Jeg vil tale med Hertugen af Kornval og hans Kone.

Glo'ster.

Glo'ster.

Vel, min gode Herre, jeg har berettet dem det saaledes.

Lear.

Berettet dem det? — Forstaaer du mig, Mand?

Glo'ster.

Ja, min gode Herre.

Lear.

Kongen vil tale med Kornval. Den kiere Fader vil tale med sin Datter, befale hende at giøre Opvartninger. — Ere de underrettede derom? — Liv og Blod! — hidsig? den hidsige Hertug? Siig den heede Hertug, at.... Nei dog, endnu ikke — maaskee han er ikke vel. Sygdom forsømmer altid de Pligter, hvortil vor Sundhed er forbunden. Vi ere ei længere de samme, naar den undertrykte Natur byder Sindet at lide med Legemet. Jeg vil ændre det. Nær havde jeg af Fremfusenhed kommet til at forløbe mig, og at tage et Angreb af Sygdom og Upasselighed for den friske Mand. — Utaalelige Forfatning! — hvorfor skulde han sidde her (peger paa Kent) — Denne Handling overbeviser mig om, at hendes og Hertugens Afreise er alleneste Kunstgreb. — Løsgiv min Tiener! gaae og siig Hertugen og hans Kone, at jeg vil tale med dem. Nu, i Øieblikket — befal dem at komme hid og høre mig, eller jeg vil slaae Trommen for deres Kammerdør, indtil der raabes. — Sover til Døden.

Glo'ster.

Glo'ster.

Jeg vilde gierne, at alting skulde blive godt igien imellem dem. (gaaer.)

Lear.

Vee mig, mit Hierte! mit opbrusende Hierte! Holdt, herned!

Hofnarren.

Raab til det, ligesom den tossede Dreng giorde til Aalene, da han stak dem levende i Posteien. Han slog dem paa Hovederne med en Pind, og raabte: herned, I Galninger, herned! Det var hans Broder, som af lutter Godhed mod sin Hest kom Smør paa Høet.

Tiende Scene.

Hertugen af Kornval, Regan, Glo'ster, og Tiener.

Lear.

God Morgen, begge to!

Hertugen af Kornval.

Jeg ønsker al Velgaaende, Mylord!

(Kent løsladet.)

Regan.

Det fornøier mig at see Deres Kongelige Høihed.

Lear.

Jeg troer, Regan, du gior det. Jeg veed, hvad Aarsager jeg har til at tænke saaledes. Dersom du ikke

ikke fornøiede dig derover, saa vilde jeg skille mig fra din Moders Grav, som den, der indslutter en Ægteskabs-Bryderske. (til Kent) O, er du frie? — En anden gang derom. Elskede Regan! din Søster er meget slem. Oh! Regan! hun har bundet den skarp nagende Utaknemmelighed, liig en Grif, her til mit Hierte. Jeg kan neppe sige dig, du vil ei troe det, med hvilket fordærvet Gemyt — Oh! Regan —

Regan.

Jeg beder, Mylord, hav Taalmodighed. Jeg formoder, at I veed mindre at skattere hendes Fortieneste, end hun at efterkomme sin Skyldighed.

Lear.

Hvad, hvordan var det?

Regan.

Jeg kan ei troe, at min Søster det allermindste vilde lade det mangle paa Forbindtlighed. Dersom hun maaskee har indskrænket Eders Følgesvennes Udsvævelser, er det vist af slige Grunde og i saadan velgiørende Hensigt, der befrier hende for al Bebreidelse.

Lear.

Min Forbandelse ramme hende!

Regan.

O, Fader! I er gammel. Naturen staaer hos Eder paa det yderste af dens Grændser. I burde lade Eder styre og lede af deres Skiønsomhed, der, bedre end I selv, veed at bedømme Eders Forfatning. Der-

for

for beder jeg Eder, at I vender tilbage til min Søster, og tilstaaer, at I har forseet Eder imod hende.

Lear.

Jeg anraabe hende om Forladelse? — Betænker du, hvordan det vilde stikke sig for mig. Kiereste Datter! jeg maae bekiende, at jeg er gammel. (knæler) Alderdommen har faa Nødvendigheder. Paa mine Knæe beder jeg, at du vil tilstaae mig Klæder, Seng, og Underholdning.

Regan.

Kiere Herre! ikke mere. Det er utaalelige Kunstgreb! Vend tilbage igien til min Søster.

Lear.

Aldrig, Regan. Hun har afslaaet mig Halvdelen af mit Følge, seet med vredladne Øine til mig, stødt mig hendes Slangetunge lige i Hiertet. Al Himlens foreenede Hævn falde paa hendes utaknemmelige Hoved! Slaae hendes unge Been med Lamhed, I anstikkende Vinde!

Hertugen af Kornval.

Fy, Herre, fy!

Lear.

I hurtige Lynilde, skyder eders blendende Flammer ind i hendes haanfulde Øine! Fordærv hendes Skiønhed. I Morads-Uddampninger! opdrevne af den mægtige Soel, falder ned og skiender hendes Stolthed!

Regan.

Regan.

O, I himmelske Guder! det samme vil I og tilønske mig, naar I regieres af Eders hidsige Lune.

Lear.

Nei, Regan, du skal aldrig faae min Forbandelse. Den smartede Natur skal ikke gaae over til Strenghed. Hendes Øine ere skarpe, men dine vederqvæge, og brænde ikke. Du er ei i Stand til at misunde mig mine Fornøielser, og formindske mit Følge, at lade falde overilede Ord, afknappe mine Indkomster, og til Slutning slaae Skaaden for Døren ved min Ankomst. Du kiender bedre Naturens Forpligtelser, det barnlige Baand, Levemaadens Virkninger og Taknemmeligheds Fordringer. Det halve Kongerige, som jeg skienkede dig, har du endnu ikke forglemt.

Regan.

Kiere Fader! til Sagen. (Trompeter høres.)

Lear.

Hvem satte denne fra mig afsendte Mand i Blokken?

(Hushofmesteren kommer ind.)

Hertugen af Kornval.

Hvad er det for en Trompet?

Regan.

Det maae være min Søster, saavidt jeg veed. Hendes Brev bevidner, at hun snart vil være her. — Er din Frue kommet?

Lear.

Det er et Dyr, hvis let borgede Hovmod beroer paa hendes vægelsindede Naade, som han tiener. — Bort, Knegt! fra mit Ansigt.

Ellevte Scene.

De Forrige, Goneril.

Lear.

Hvem satte min Betient i Blokken? — Regan, jeg haaber sikkert, at du veed intet derom. — Hvem kommer der? O Himmel! dersom du ynder gamle Mænd, dersom din milde Regiering helliger Lydighed, dersom du selv er gammel, saa antag dig min Sag. Send ned og tag mit Partie. (til Goneril) Skammer du dig ikke ved at see dette Skieg? — O Regan! vil du tage hende i Haand?

Goneril.

Hvorfor ikke tage mig i Haand? Hvori har jeg fortørnet Dem? Ei alt det er Fornærmelse, som Uskiønsomhed derfor antager og Grillenfængerie saaledes benævner.

Lear.

O Bryst, du er for stærk! Kan du endnu udholde det? — Hvorfor blev min Betient sat i Blokken?

Hertugen af Kornval.

Jeg satte ham der, Herre; men hans egen Ubesindighed fortiente ingen bedre Belønning.

Lear.

Du? Du giorde det?

Regan.

Kiere Fader! brug dog Eders Sandser. Dersom I, indtil Eders Maaned er forløben, vil vende tilbage og opholde Eder hos min Søster, afskedigende den halve Deel af Eders Følge, saa kom siden til mig. Jeg er nu borte fra mit eget Huus, og ei forsynet med det nødvendige til Eders Underholdning.

Lear.

Vende tilbage til hende? og afskedige halvhundrede Mænd? Nei, før forsværge enhver Boepæl, og vælge heller at være Ulves og Uglers Selskabsbroder, at kiempe mod Veirligets Fiendtligheder, mod Nødvendighedernes skarpe Braad. — Vende tilbage til hende? — Hvad? ligesaa gierne kunde jeg overtale mig til at knæle for den fyrige franske Konges Trone, for ham, der uden Medgivt tog vor yngste Datter, og som en arm Ridder tilbetle mig en Naadepenge, for at opholde et usselt Liv. — Vende tilbage til hende? — Overtal mig hellere til at være Slave og Trældyr hos den afskyelige Knegt.

Goneril.

Efter Behag, min Herre.

Lear.

Jeg beder dig, Datter, gior mig ei afsindig. Jeg vil ikke forurolige dig, mit Barn. Farvel! — Vi vil aldrig meer møde, aldrig mere see hinanden, endskiøndt du er mit Kiød, mit Blod, min Datter, eller

rettere en Smerte i mit Kiød, som jeg nødsages til at kalde mit. Du er et Saar, en Pestbyld, en opsvullen Karbunkel i mit fordærvede Blod. Dog, jeg vil ikke skiende paa dig. Lad Skiendsel anfalde dig, naar den vil; jeg skal ikke kalde paa den, jeg skal ei bede Tordneren ramme dig, ei heller anklage dig hos den dømmende Jupiter i det Høie. Forandre dig, naar du kan; bedre dig i Mag. Jeg kan have Taalmodighed. Jeg kan opholde mig hos Regan, jeg og mine hundrede Riddere.

Regan.

Ikke saa ganske vel. Jeg tænker endnu ikke paa Eder; ei heller er jeg forsynet til et bequemmeligt Ophold. Lad Eder styre af min Søster. Thi de, som laane Eders Lidenskaber sin Fornuft, kan ei andet tænke, end at I er gammel, altsaa — Men hun veed, hvad hun gior.

Lear.

Er det vel talt? —

Regan.

Jeg tør forsvare det, Herre. — Hvad, et halvt hundrede Følgesvenne? Er det ei nok? Hvortil skulde I behøve flere, ja endog saa mange? da baade Ubequemmelighed og Fare taler imod saa stort et Antal. Hvor skulde saa mange Folk i eet Huus holde Venskab under to Forskielliges Befaling? Det er vanskeligt, næsten umueligt.

Goneril.

Goneril.

Hvorfor kan J ikke, Mylord, blive opvartet af dem, som staae i min eller hendes Tieneste?

Regan.

Hvorfor ikke, Mylord? Dersom det hændte, at de viiste sig efterladne mod Eder, saa kunde vi have Opsigt med dem. Naar J vil komme til mig — thi nu indseer jeg Farligheden deraf — saa beder jeg, at J ei vil medtage flere end fem og tyve. Flere vil jeg ikke give Plads, eller vide noget af.

Lear.

Jeg gav Eder alt —

Regan.

Og i en lykkelig Tid gav J os det.

Lear.

Giorde Eder til mine Beskyttere og Bevogtere. og forbeholdt mig ikkun et Følgeskab af et viist Antal. — Maae jeg komme til dig med fem og tyve? Var det ikke saa, du sagde, Regan?

Regan.

Og siger det igien, Mylord, ei med flere.

Lear.

Disse slemme Skabninger have dog et gandske skikkeligt Udseende ved Siden af andre, der ere endnu slemmere. Ei at være den værste, er paa en Slags Maade ogsaa roesværdig. Jeg vil følge med dig. (til Goneril) Dine Halvhundrede udgiør dog det dob-

belte af fem og tyve; og du bær dobbelt saa megen Kierlighed til mig, som hun.

Goneril.

Hør dog, Mylord, hvortil behøver I fem og tyve, ti eller fem til Følge, i et Huus, hvor to gange saa mange ere befalede til Opvartning hos Eder?

Regan.

Hvortil have I een eeneste nødig?

Lear.

Taal aldrig om, hvad vi have nødig. Vore usleste Tiggere have i de fattigste Kaar dog Overflod. Tilstaae ei Naturen mere, end Naturen haver nødig, saa ere Menneskenes Liv ikke mere bekosteligt end Dyrenes. Du er en Dame. Dersom at klæde sig varmt var overdaadigt, behøver Naturen jo ikke, hvad du bær til Overdaadighed, som neppe holder dig varm. Men hvad jeg virkelig haver nødig — o Himmel! giv mig saa megen Taalmodighed, som jeg behøver! — I see mig her, o Guder! en fattig gammel Mand, ligesaa besværet af Kummer som af Alderdom, ulykkelig ved dem begge! Dersom det er Eder, som opsætte disse Døttres Hierter mod deres Fader, driv ikke saa megen Spot med mig, at lade mig spagferdigen taale det! Indgiv mig en ædel Vrede! — O, lad ei de qvindelige Vaaben, Vanddraaber, besmitte mine mandige Kinder! — Nei, I unaturlige Hexer, jeg vil tage saadan Hevn over eder begge, at hele Verden skal — Jeg vil giøre slige Ting — hvilke de ere, veed jeg endnu ikke, men de blive Jordens Forskrækkelse. — I tænker nok, jeg vil græde?

græde? Nei, jeg skal ikke græde, endskiøndt jeg har fuldkommen Aarsag dertil. Men før skal dette Hierte springe i tusende Stykker, førend jeg skal fælde en Taare. — O, jeg maae blive affindig.

(Lear, Glo'ster, Kent og Hofnarren gaae.)

Tolvte Scene.

Hertugen af Kornval, Regan, Goneril, siden Glo'ster.

Hertugen af Kornval.

Lad os gaae herfra, det vil blive Storm.

(Storm og Uveir.)

Regan.

Dette Huus er knapt. Den gamle Mand og hans Folk kan ikke vel blive herbergeret.

Goneril.

Det er hans egen Skyld. Han har selv skilt sig ved sin Roe, og maae føle Følgerne af hans Daarlighed.

Regan.

For hans Person vil jeg med Fornøielse tage imod ham, men ikke imod nogen af hans Følge.

Goneril.

Saaledes er jeg og sindet. — Hvor er Greven af Glo'ster?

(Glo'ster kommer ind.)

Hertugen af Kornval.

Han fulgte den Gamle bort. — Der er han allerede igien.

Glo'ster.

Kongen er i en stor Forbittrelse.

Hertugen af Kornval.

Hvor vil han gaae hen?

Glo'ster.

Han raaber paa, han vil til Hest; men vil ikke lade mig vide, hvorhen han agter sig.

Hertugen af Kornval.

Det bliver bedst, ikke at forhindre ham. Han vil ei lade sig lede af andre.

Goneril.

Overtal ham, Mylord, til paa ingen Maade at forblive her.

Glo'ster.

Ak! Natten stunder til, og de stærke Vinde buldre heftigen. Paa mange Mile omkring er der knap en Busk.

Regan.

O, Mylord, de Fortredeligheder, som egensindige Folk foranledige sig selv, maae være deres Lærremestere. Tilluk Eders Dør:e. Han er ledsaget af et Antal fortvivlede Følgesvenne; og hvad de ophidse

ham

ham til, byder Viisdom at frygte, da hans Øren staae aabne for Forførelser.

Hertugen af Kornval.

Tilluk Eders Nørre, Mylord. Det er en stormende Nat. Min Regan raader dig ei andet, end godt. — Kom, lad os undvige Stormen.

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

(En Heede.)

Storm' med Torden og Lynild.

Kent og en Ridder.

Kent.

Hvem er der, foruden det onde Veir?

Ridderen.

En, hvis Sind er ligesaa uroeligt, som Veiret.

Kent.

Jeg kiender dig. — Hvor er Kongen?

Ridderen.

Han kiemper mod de oprørte Elementer; byder Vindene blæse Jorden ned i Havet, eller hæve de krusede Bølger op over Landet, paa det at alle Ting enten maae forandres eller og ganske ophøre. Han udruster sit hvide Hovedhaar, som de heftige Vindstød med blind Forbittrelse gribe fat paa i deres Raserie, og forvandle til intet. Han opfordrer sine inderste Kræfter til spottende at trodse Uveiret og de mod hinanden stridende Vinde. Denne Nat, i hvilken Bjørnen

nen ei vilde drage fra sine Unger i Hiet, Løven og den tyndbugede Ulv holde sit Skind tørt, løber han med blottet Hoved, og byder enhver, som vil, fratage ham alt.

Kent.

Men hvem er hos ham?

Ridderne.

Ingen uden Narren, som stræber at bortspøge hans hiertekrænkende Fornærmelser.

Kent.

Jeg kiender dig, min Ven, og forladende mig paa min Jagttagelses Sikkerhed, tør jeg betroe dig en vigtig Sag. — Der er opkommet Ueenighed imellem Hertugen af Albanien og Kornval, endskiøndt man ved fælles List ei kan formærke det mindste Spor dertil. Disse have Tienere, ligesom enhver, hvis mægtige Stierner hævede i Veiret, der ikke destomindre synes saaledes, men ere Frankriges Spioner og kyndige Speidere i vores Stat af alt, hvad der har været at lægge Mærke til, saavel Hertugernes Ueenigheder og Sammenholdelser, som og det haarde Nag, de begge have baaret til den gode gamle Konge, eller endnu maaskee noget hemmeligere, hvortil disse Ting allene tiene til Paaskud. Ja, sikkert er det, at der fra Frankrig kommer en Hær i dette adsplittede Kongerige, som alle kloge i vor Forsømmelse, have hemmelig lobet ind i nogle af vore bedste Søehavne, og ere nu strax færdige til at lade see deres vayende Flag. — Nu, hvad dig angaaer: dersom du tør stole saa meget paa mit Ord, og ile til Dover, skal du finde

nogle,

nogle, der vil takke dig, naar du overbringer dem tilforladelig Efterretning om, hvor store, unaturlige og til Afsindighed grændsende Krænkelser, Kongen har Aarsag til at besvære sig over. Jeg er en Adelsmand af Stand og Herkomst, som af Kiendskab og Tillid til dig betroer dig denne Forretning.

Ridderen.

Jeg vil tale nærmere med Dem.

Kent.

Nei, gior ei det. Til Bekræftelse paa, at jeg er meget mere, end mit udvortes Ansеende viser, saa aabne denne Pung og tag, hvad deri-ligger. Dersom du faaer Kordelia at see, hvilket jeg ei befrygter, vist nok skal skee, saa viis hende denne Ring, og hun vil sige dig, hvem den Person er, som du nu ikke kiender. — Ei! hvilken Storm. Jeg vil gaae for at opsøge Kongen.

Ridderen.

Giv mig din Haand. — Har du ikke mere at sige mig?

Kent.

Kun faae Ord, men af større Betydenhed, end alt det foregaaende; hvorom mere, naar vi have fundet Kongen. Derfor tag du den Vei, jeg vil tage denne. Den, som først antræffer hant, raaber den anden til.

(de gaae.)

Anden Scene.

(Vedvarende Storm.) Lear og Hofnarren.

Lear.

Blæser, I Vinde, indtil I søndersprenge Eders Kinder! Raser! blæser! I Skyebrud og Orkaner nedskyller, indtil I have oversvømmet vore Taarne og druknet Veirhanerne! I svovelagtige og sieblikkelige Lynglimte, Eeg-kløvende Tordenboltes Forløbere, forbrænd mit sneehvide Hoved! Og du, alt-rystende Torden, slaae Verdens tykke Runding flad! Sønderbryd Naturens Form, og forspild paa engang den Sæd, som frembringer alle utaknemmelige Mennesker!

Hofnarren.

O, Hoffets Vie-Vand i et tørt Huus er bedre, end Regnvand under aaben Himmel. — Kiere, gaae ind og udbeed dig dine Døttres Velsignelse. Dette er en Nat, der har ingen Medlidenhed hverken med kloge Folk, eller med Narre.

Lear.

Din Strube udbuldre al sin Hidsighed, spye Ild, nedskyl Regn! Hverken Regn, Vind, Torden eller Ild ere mine Døttre. Jeg bebreider ikke eder, I Elementer! eders Uvenlighed. Jeg gav eder intet Kongerige, kaldede eder aldrig Børn. I ere mig ingen Lydighed skyldige. Tilfredsstiller altsaa eders skrækkelige Velbehag. — Her staaer jeg eders Slave, en ussel, skrøbelig, svag og foragtet Olding; men dog

dog kalder jeg eder ſlaviſke Tienere, der have foreenet eder med to fordærvelige Døttre, og anføre eders i det Høie ſamlede Slagtordninger imod et Hoved, der er ſaa gammelt og udbleget, ſom dette. — Oh! oh! det er afſkyeligt!

Hofnarren.

Den, der har et Huus at ſtikke ſit Hoved i, har en god Hielm.

Hvo giør det til ſin Toe, der burde være Hierte,
Hans Sovn til Vaagen blier, Liigtorne vil ham ſmerte.

thi der var aldrig noget ret kiønt Fruentimmer til, ſom jo giorde Miner i Speilet.

Tredie Scene.

De Forrige, Kent.

Lear.

Nei, jeg vil være et Monſter af al Taalmodighed. Jeg vil intet ſige.

Kent.

Hvem er der?

Hofnarren.

Lyſtig, her er en klog Mand og en Nar.

Kent.

Ak! Herre, er I her? — De, ſom elſke Natten, elſke ingen ſaadan Nat, ſom denne. Den vredladne Him-

Himmel bortfremmer Mørkhedens sande Vandrere, og bringer dem til at blive i deres Huuler. Siden jeg blev Mand, erindrer jeg mig aldrig at have hørt om slige Ildstrømme, slige gyselige Tordenskrald, slig en Brølen og Brusen af Vinde og Regn. Den menneskelige Natur kan ei udstaae slig en Elendighed.

Lear.

Nu lad de store Guder, der anstille denne frygtelige Bulder over vore Hoveder, opsøge deres Fiender. — Skielv, du Elendige! der ruger over uopdagede Forbrydelser, som ere undgangne Retfærdighedens Riis! Skiul dig, du blodige Haand! du Meeneeder! og du Dydens Skinhellige, som med Blodskam er besmekket! Udyr! forgaae af Bæven, du som under hemmelig og forstilt Anseelse har staaet dine Medmenneskers efter Livet! Indsluttede, forborgne Misgierninger, bryder frem af eders hælende Lønkammere, og anraaber disse rædselfulde Anklagere om Naade! — Jeg er en Mand, der er mere syndet imod, end som selv haver syndet.

Kent.

Ak! her og barhovedet? Næst herved, naadigste Herre, er en Hytte, der vil vise Eder en Venskabs Tieneste mod Uveiret. Bliv der i Roe, medens jeg, for at giøre Vold paa deres knappe Foielighed, vender tilbage til det haarde Huus, langt haardere end Steenene, hvoraf det er opreist, som nu nylig afslog mig at komme ind, da jeg spurgte efter Eder.

Lear.

Jeg begynder at blive ſvimmel i Hovedet. Kom, Søn. Hvordan ſtaaer det til med dig? Fryſer du? Jeg fryſer ſelv. Hvor er Straaet, Ven? Nødens Kunſt er beſynderlig, der kan giøre de ringeſte Ting koſtbare. Kom, til Hytten! — Arme Skielm! der er en Deel af mit Hierte, der bløder for dig.

Hofnarren.

Enhver, der har kun en Smule Vid,
Og ſtride ſkal baade mod Støbregn og Vind,
Maae vide at finde ſig i enhver Tid,
Endſkiøndt det regnede hver Dag omkring.

Lear.

Ganſke ſandt, min gode Dreng. Kom, før os hen til Hytten.

Hofnarren.

Det er en dygtig Nat til at afkiølne en Bolerſke. Jeg vil endnu, førend jeg gaaer, fremſætte en Spaadom.

Naar Præſten mod ſin Lære ſynder,
Og Brygger Malt med Vand fortynder;
Naar Junker Skrædders Magt miskiender,
Ei Kietter meer, men Hoerkarl, brænder *;
En Tid da kommer, ſkal man ſee,
At Folk vil gaae paa Fødderne.

Naar

* Man kaldte den Gang den veneriſke Syge, Brænden.
Johnſon.

Naar Retten Sager vrangt ei dømmer,
For Gield ei Stratenjunk'ren rømmer;
Naar ingen meer bagtale kan,
Ei Skielm i Trængsel gisre Ran.
Naar Kagrer tæller Guld paa Gaden,
Og Skiøgen Kirker bygger Staden,
Da meget stor Forvirrelse
I Riget Albion skal skee.

Denne Prophetie skal Merlin gisre; thi jeg lever for hans Tid. (gaaer.)

Fierde Scene.

Et Værelse paa Glo'sters Slot.

Glo'ster, Edmund.

Glo'ster.

Nei, nei, Edmund, denne unaturlige Adfærd anstaaer mig ikke. Da jeg udbad mig Deres Tilladelse til at vise Medlidenhed med ham, fratog De mig Brugen af mit eget Huus, paalagde mig under Straf af bestandig Unaade hverken at tale om ham, gisre Forbøn for ham, eller paa nogen Maade understøtte ham.

Edmund.

Hvor høist grusomt og unaturligt!

Glo'ster.

Nu vel, hvad meener du? Der er opkommet Ueenighed mellem Hertugerne, og endnu noget værre end det. Jeg har i Nat faaet et Brev; det er endog

farligt at tale derom, og jeg har forvaret det i mit Kabinet. De Forurettelser, Kongen nu maae taale, vil sikkert blive hevnede. En stor Deel af en Krigshær er allerede paa Beenene. Vi maae tage Kongens Partie. Jeg vil see at faae ham opspurgt, og hemmelig komme ham til Hielp. Gaae du hen og fordriv Tiden med Hertugen, at min Velgiørenhed ikke bliver bemærket af ham. Dersom han spørger efter mig, er jeg ei vel, og er gaaet til Sengs. Skulde det endog koste mit Liv, hvilket man har truet mig med, saa maae dog Kongen, min gamle Herre, blive hiulpet. Der ere besynderlige Ting i Vente, Edmund. Jeg beder dig, vær derfor aarvaagen. (gaaer.)

Edmund.

Den Foielighed skal Hertugen snart forbyde dig, og paa Øieblikket vil jeg tillige give ham Underretning om Brevet. Det maae skaffe mig Anseelse af en vigtig Fortieneste, og indbringe mig, hvad min Fader taber, ikke mindre end alt. Den Unge stiger, naar den Gamle falder. (gaaer.)

Femte Scene.

(En Deel af Heeden med en Hytte.)

Lear, Kent, Hofnarren.

Kent.

Her er Stedet, Mylord. Gaae ind, min gode Herre. Denne strenge Nats Tyrannie er for skarp for den menneskelige Natur at udholde.

(bestandig Storm og Uveir.)

Lear.

Lear.

Lad mig blive allene.

Kent.

Min gode Herre, gaae her ind.

Lear.

Vil du komme mit Hierte til at briſte?

Kent.

For briſte mit eget Hierte. — Gaae her ind, min gode Konge.

Lear.

Du tænker, det er meget, at denne raſende Storm anfalder os lige indtil Huden, saa forekommer det dig; men hvor en ſtørre Sygdom har ſit Sæde, der føles neppe den mindre Upasſelighed. Du vil undløbe en Biørn; men derſom din Flugt gik imod det bruſende Hav, vilde du heller løbe i Biørnens Strube. Naar Sindet er forrigfrit, er Legemet ømfindtlig. Min Siels Storm betager mine Sandſer Følelſe for alt andet, uden for hvad, ſom der martrer mig Barnlig Utaknemmelighed! er det ikke ſom denne Mund ſkulde ſønderſlide denne Haand, fordi den rekker den Føde? Men jeg vil ſtraffe dem. — Nei, jeg vil ikke meere græde. — I ſaadan en Nat at udſtøde mig? — Storm friſk, jeg vil taale det. — I ſaadan en Nat ſom denne? O Regan! Goneril! Eders gamle gode Fader, der af et oprigtigt Hierte gav Eder alt. — Den Vei fører til Affindighed! Lad mig ſkye den. Ei mere derom.

Kent.

Gode Herre, kom og gaae herind.

Lear.

Gaae selv derind. Søg din egen Magelighed. Denne Storm vil ei tillade mig at tænke paa Ting, der haardere vilde angribe mig. — Dog, jeg vil gaae ind. (til Hofnarren) Dreng, gaae først ind. — Du husvilde Fattigdom. — Nu, gaae dog ind. (han gaaer.) — Jeg vil bede, og derpaa siden sove. I arme nøgne Stakler, der ere udsatte for den fnysende Storms Ubarmhiertighed! hvordan skal eders blottede Hoveder, eders udhungrede Lemmer, eders gabende sønderrevne Pialter beskytte eder mod et Veirligt som dette? Det har jeg for lidet betænkt. O Daarlighed! tag Medicin; sæt dig i den Stand, du kan føle, hvad den Elendige føler, at du maae afkaste din Overflod til dem, og forestille Himlen mere retfærdig.

Edgar

(indenfor i Hytten).

En Favn og en halv, en Favn og en halv. — Arme Tommes!

Hofnarren

(løbende ud af Hytten).

Kom ei herind, Herre, der er et Spøgelse. — Hielp! Hielp!

Kent.

Giv mig din Haand. — Hvem er der?

Hof-

Hofnarren.

Et Spøgelse, et Spøgelse! det kalder sig arme Tommes.

Kent.

Hvem er du der, som mumler hist i Straaet? Kom frem.

Siette Scene.

De Forrige, Edgar (forklædt som en Afsindig).

Edgar.

Af Veien, den onde Aand forfølger mig. Igiennem den skarpe Hagtorn blæser den kolde Vind. — Hans, gaae i din Seng og varm dig.

Lear.

Har du givet alting bort til dine Døttre, og er nu selv kommet dertil?

Edgar.

Hvo giver den arme Tommes noget, som den onde Aand har ført igiennem Ild og Luer, over Strømme og Vandfald, Sump og Morads; som har lagt Knive under hans Hovedpude, Strikker under hans Stoel, sat Rottekrud ved hans Suppe, giort hans Hierte saa overmodigt, at han paa en mørkebrun Hingst travede over Broer fire Tommer brede; at han løber efter sin egen Skygge, som en Forræder. — Gud bevare dine fem Sind! Hu, Tommes fryser. O, do, di, do, da, di, do, di. Gud frie dig for Hvirvelvinden,

vinden, Stierneskud og Fangenskab. Giv den arme Tommes noget, som er plaget af den onde Aand! Her kunde jeg nu have ham, og der, og her igien og der. (Stormen vedvarer.)

Lear.

Hvad? har hans Døttre bragt ham saa vidt? Kunde du intet beholde for dig selv? Gav du dem alt?

Hofnarren.

Nei, han har jo forbeholdt sig et Teppen; ellers havde han giort os alle skamfuld.

Lear.

Nu, gid alle de Plager, der hænge i den svævende Luft, Menneskenes Forbrydelser beskikkede, nedfalde paa dine Døttre!

Kent.

Han har ingen Døttre, min Konge.

Lear.

Hvad, Forræder, intet andet kunde nødtvinge Naturen til slig en nedrig Forfatning, uden hans vanartige Døttre. — Er det saa Skik, at forskudte Fædre skulde vise saa liden Barmhiertighed mod deres eget Kiød? — Vel overlagte Straf! Det var dette Kiød, der avlede disse Pelikans Døttre.

Edgar.

Pilikok sad paa Pilikok Høi! Hallo! hallo! lo! lo!

Hofnarren.

Denne kolde Nat vil giøre os alle til Narre og Vanvittige.

Edgar.

Edgar.

Vogt dig for den onde Aand. Adlyd dine Forældre, hold dit Ord redelig, sværg ikke, befat dig ei med anden Mands ægte Hustrue. Sæt ikke dit Hierte til den stolte Pragt. — Hu, Tommes fryser.

Lear.

Hvad har du været?

Edgar.

En Tienestekarl, stolt til Hierte og Siel, der krusede mit Haar, bar Handsker paa min * Hat, befordrede Hiertets Ønsker hos min Pige, og foretog Mørkhedens Værk med hende, udstødte saa mange Eder som Ord, og brød dem for Himlens milde Aasyn. En, som sov ind i vellystige Betragtninger, og opvaagnede for at iværksætte dem. Viin elskede jeg høilig, Terninger inderlig, og i Kierlighed til Fruentimmer overgik jeg Stortyrken. Falsk af Hierte, flygtig af Øre, blodig af Haand, en Soe i Dovenskab, en Ræv i Snedighed, en Ulv i Graadighed, en Hund i Galskab, rovbegierlig som en Løve. Lad ei Skoenes Knirken, eller Silkets Raslen forraade Fruentimmerne dit arme Hierte. Hold din Fod fra Horehuse, din Haand fra Forklæder, din Pen fra Nagerkarlens Contrabog, og trods den onde Aand. Altid blæser

* Man pleiede ved tre forskiellige Leiligheder at bære Handsker paa Hatten, nemlig: som et Kierlighedstegn fra sin Beherskerinde, som et Erindringstegn om en Ven, eller som et Tegn, at man var udfordret af sin Fiende.

Steevens.

den kolde Vind giennem Hagtornen, siger Hui! Hui! — Ei! ei! Dauphin, min Dreng, lad ham kun drage forbi *. (Stormen vedvarer.)

Lear.

Bedre du var i din Grav, end med dit ubedækkede Legeme at udholde Veirets Strenghed. Er et Menneske ei mere, end som saa? Betragt ham vel. Du skylder ei Ormen noget Silke, ei heller Dyrene noget Dække, eller Faaret nogen Uld, og ei Desmerkatten nogen Røgelse. Ha! her ere tre af os saa forfalskede; du er Tingen selv. Det upyntede Menneske er ei meer end sligt et usselt, nøgent, tvegrenet Dyr, som du er. Bort, bort, I borgede Lumper! Kom, knap op. (vil kaste Klæderne af sig.)

Hofnarren.

Jeg beder dig, Kiære, vær taalig. Det er en hæslig Nat at svømme i. En liden Ild paa den øde Mark var lig en gammel Fruentimmer-Stevers Hierte, en liden Gnist og den hele øvrige Deel af Legemet ganske koldt. — See, her kommer en vandrende Ild.

Edgar.

* De sidste Ord skal være tagne af en meget gammel Ballade, som blev forfattet i Anledning af et i Frankrig holdet Slag, i hvilket Kongen ikke gierne vilde stille sin Søns, Dauphins, formeente Tapperhed paa Prøve, og holdt ham derfor tilbage ved enhver Leilighed, hvor han kunde udvise samme. Mod Slutningen hialp han til at opstille et dødt Legeme ved et Træe, hvorpaa han skulde forsøge sit Heltemod. Ved enhver forbikommende Kriger igientog han derfor ovenstaaende Advarsel.

Steevens.

Edgar.

Det er den ſlemme Flibbertigibbet *. Han begynder ſin Gang ved Aftenklokkens Ringen, og vandrer indtil det første Hanegal. Han giør Folk Stær-blind, ſkeelsiet og haremyntet, forbrænder den hvide Hvede, og kniber arme Folk her i Verden.

Sanct ** Vithold gik tregange Volden om,
Da Maren med Følge i Møde ham kom.
Pak dig, han bød hende, hæslige Trold!
Jeg besværger dig, ſkye for altid vor Vold.

Kent.

Hvordan staaer det til, min Konge?

Syvende Scene.

De Forrige, Glo'ſter med en Fakkel.

Lear.

Hvem er det?

Kent.

Hvem er der? Hvad er det I søger efter?

* En ond Geiſtes Navn, om hvilken man veed ellers ikke meget mere, end at det forekommer hos nogle andre gamle engelſke Skribentere.

** St. Vithold — formodentlig St. Vitalis — blev anſeet og anmabt ſom en Skytshelgen mod Maren. Ovenſtaaende Riim hørte til Beſværgelſerne, hvormed man troede at fordrive den.

Warburton.

Glo'ster.

Hvem ere I her? Hvad hedder I?

Edgar.

Arme Tommes, der æder den svømmende Frøe, Padden, Skruptussen, Muur- og Vand-Firbenen, som i sit Hiertes Hidsighed, naar den onde Aand raser, æder Koekasser for Salat, nedsluger gamle Rotter og stinkende Hunde, drikker den stillestaaende Dams grønne Hinde: som bliver pidsket fra Sump til Sump, sættes i Blok og i Fængsel; der har havt tre Klædninger til sin Ryg, sex Skiorter til sin Krop, en Hest at ride paa, og en Kaarde ved Siden.

Men Rotter og Muus og saadanne Ting
Har været Thoms's Spise i syv Aar omkring.

Holdt, Forfølger, stille Smolkin, holdt Fred, du onde Aand.

Glo'ster.

Hvad, har De intet bedre Selskab, naadig Herre?

Edgar.

Mørkets Fyrste er en Adelsmand. Hans Navn er Mado og Mahu.

Glo'ster.

Vort Kiød og Blod, Mylord, er saa fornedret, at det hader den, der avlede det.

Edgar.

Hu, Tommes fryser.

Glo'ster.

Glo'ster.

Kom og følg med mig. Min Pligt kan ei tillade mig i alt at adlyde Eders Døttres haarde Befalinger. Endskiøndt de har paalagt mig at tilspærre mine Dørre, og lade denne tyranniske Nat anfalde Eder, saa har jeg dog fristet paa at gaae ud for at opsøge Eder, og at føre Eder hen til et Sted, hvor baade Varme og Føde er i Beredskab.

Lear.

Lad mig først tale med denne Philosoph. — Hvad er Aarsagen til Torden?

Kent.

Imodtag dette Tilbud, bedste Herre. Lad os forføie os i Huus.

Lear.

Jeg vil tale et Ord med denne lærde Thebaner. — Hvad er dit Studium?

Edgar.

Hvorledes jeg kan afvende den onde Aand, og dræbe Utøi.

Lear.

Lad mig giøre dig et Spørgsmaal i Eenrum.

Kent.

Driv paa ham, Mylord, og faae ham til at gaae. Hans Forstand begynder at sværme.

(Stormen vedvarer.)

Glo'ster.

Glo'ster.

Er det vel hans Skam? Hans Døttre attraae hans Død. Ah, den gode Kent! Han sagde nok, at det vilde blive saaledes. Arme forviiste Mand! — Du sagde, at Kongen vilde tabe Forstanden. Jeg maae fortælle dig, Ven, jeg er næsten paa Veien selv dertil. Jeg havde en Søn, nu udstødt af min Familie, han stod mig efter Livet nu nyelig, nu ganske nyelig. Jeg elskede ham, Ven, høiere end nogen Fader. — Sandt at sige, Ven, Sorgen har giort mig forrykt i Hovedet. — Hvilken Nat er ikke denne! — Jeg beder Dem, naadig Herre —

Lear.

O, forlad mig, Herre. — Ædle Philosoph! gior os Selskab.

Edgar.

Hu, Tommes fryser.

Glo'ster.

Ind med dig i Hytten, Kamerat, og hold dig varm.

Lear.

Kom, og lad os alle gaae ind.

Kent.

Her, denne Vei, Mylord!

Lear.

Med ham? — Nei, jeg vil altid blive hos min Philosoph.

Kent.

Kent.

Foi Dem efter ham, Mylord. Lad ham tage den Stakkel med sig.

Glo'ster.

Tager ham med eder.

Kent.

Kom med, Kamerat; gaae med os.

Lear.

Kom, gode Athenienser.

Glo'ster.

Snak ei videre. — Tys!

Edgar.

Til mørke Taarn ung Roland kom,
Fy! sagde han, fy! og saa sig udlod:
Her lugter saa slemt af en Britters Blod.

(de gaae.)

Ottende Scene.

Glo'sters Slot.

Hertugen af Kornval, Edmund.

Hertugen af Kornval.

Jeg vil være hevnet, inden jeg forlader hans Huus.

Edmund.

Ja, man vil vist lægge mig til Last, Mylord, at Naturen maae give efter for Troeskab. Jeg skrækkes noget ved at tænke derpaa.

Her=

Hertugen af Kornval.

Nu indseer jeg, at det ei var saa aldeles slet overlagt af din Broder at tragte efter hans Liv, men en ædel Trodsighed, bevirket ved én lastværdig Ondskab hos hans Fader.

Edmund.

Hvor ondskabsfuld er ei min Skiebne, da den kommer mig til at fortryde, jeg er retfærdig. Her er det Brev, som han talte om, der bevidner, at han er en hemmelig Befordrer af det franske Partie. O Himmel! gid ei at dette Forræderie havde været til, og jeg ikke dets Angiver!

Hertugen af Kornval.

Kom og følg med mig til Hertuginden.

Edmund.

Dersom dette Brevs Indhold er sand, saa giver det Eder nok at bestille.

Hertugen af Kornval.

Sandt eller falskt, saa har det giort dig til Greve af Glo'ster. Lad os faae din Fader opsøgt, at vi i en Hast kan vide, hvor vi skal gribe ham.

Edmund (for sig selv).

Dersom jeg finder ham at understøtte Kongen, saa vil det mere bestyrke ham i sin Mistanke. (høit) Jeg vil vedblive at udvise Troeskab og Redelighed, endskiøndt Kampen imellem Blodet og samme er smertefuld.

Her=

Hertugen af Kornval.

Jeg vil sætte al min Tillid til dig, og du skal finde en dyrebarere Fader i min Kierlighed.

(de gaae.)

Niende Scene.

Et Værelse i en Avlsgaard paa Lander.

Kent og Glo'ster. Derpaa Lear, Edgar og Hofnarren.

Glo'ster.

Her er det bedre, end i den frie Luft. Jeg troer, jeg skal fortiene Eders Tak derfor. — Jeg vil søge at give Eders Forfatning al den Forbedring, jeg kan. — Jeg skal ikke blive længe borte.

(gaaer.)

Kent.

Alle hans Forstands-Kræfter har maattet vige for hans Utaalmodighed. — Guderne belønne din Fromhed!

Edgar.

Frateretto kalder mig og fortæller, at Nero angler i Mørkhedens Søe. — Beed, Uskyldige, og vogt dig for den onde Aand.

Hofnarren.

Siig mig, Lear, om en affindig Mand er en Adelsmand eller en Bondemand?

Lear.

En Konge, en Konge.

Hof-

Hofnarren.

Nei, det er en Bondemand, der har en Adelsmand til sin Søn; thi den er en Bondemand, der seer sin Søn blive Adelsmand for ham.

Lear.

Gid tusende maatte med rødgloende Spid styrte hvislende ind paa dem!

Edgar.

Den onde Aand bider min Ryg.

Hofnarren.

Den er tosset, der sætter Troe til Ulvens Tamhed, til Hestens Sundhed, til et Barns Kierlighed, eller til Skiøgens Eder.

Lear.

Det skal iværksættes. Jeg vil fordre dem til Regnskab. — Kom, sid du her, hæderlige Dommer. (til Hofnarren) Du Viismand, sid du der. Nu i Revinder! — —

Edgar.

See, hvor hun der staaer og stirrer paa mig! — Har du Skade paa Øinene?

Lear.

Til Regnskab for Retten, Frue Hertuginde!
Kom, Søn, spring over Bekken til mig.

Hofnarren.

Hendes Baad er læk. Hun siger ei
Hvorfor hun ikke kommer til dig.

Edgar.

Edgar.

Den onde Aand forfølger den arme Tommes med en Nattergals Stemme. Hopdans skriger to Spegesild i Thoms's Bug. Knur ikke, sorte Engel, jeg har ingen Føde for dig.

Kent.

Hvordan gaaer det, Mylord? Staae ikke saa bedrøvet. Vil De ikke lægge sig og tage Hvile paa Puderne?

Lear.

Først vil jeg bivaane Förhøret over dem. Bring Vidnerne herind. Du Kappe-bærende Rettens Mand tag Plads; og du, hans Medbroder i Billighed, sæt dig ved hans Side paa Bænken. — I høre med til Kommissionen; sætter Eder ogsaa.

Edgar.

Lader os gaae frem paa Rettens Viis.

Sover eller vaager du Hyrde god?
Dit Faar udi Kornet gaaer.
Hvis ikkun din Mund en Lyd udlod,
Du det tilbage strax faaer.

Purre! Katten er graae.

Lear.

Kald hende først frem; det er Goneril. Her sværger jeg for denne anseelige Forsamling, at hun har forskudt den arme Konge, hendes Fader.

Hofnarren.

Kom hid, naadige Frue. Er Eders Navn ikke Goneril?

Lear.

Hun kan ikke negte det.

Hofnarren.

Jeg beder Eder om Forladelse; jeg tog Eder for en Stoel uden Arme.

Lear.

Og her er en anden, hvis skeelende Øine udraabe, hvad der boer i hendes Hierte. Stop hende! — Vaaben! Vaaben! Sværd! Ild! Rettens Bestikkelse! Falske Dommer, hvorfor lod du hende undløbe?

Edgar.

Gud bevare dine fem Sind!

Kent.

O beklageligt! — Hvor er nu den Taalmodighed, Herre, som De saa ofte har broutet af at beholde?

Edgar (for sig selv).

Mine Taarer begynde saa meget at tage hans Parti, at de tilintetgiøre min Forstillelse.

Lear.

De smaae Hunde og alle, Mops, Favoritte, Blondine, see de gibe mod mig.

Edgar.

Edgar.

Tommes vil kaste sit Hoved efter dem. Afsted, I Kistere!

Din Mund være enten sort eller hvid,
Din Tand forgifte ved et Bid.
Bulbider, Vindhund, Hønsehund,
Vindspiller, Kister, Pudelhund,
Af Hale stakket eller kort,
Tommes skal jer skremme bort.
Hvis han sit Hoved efter jer
Kaster, faaer I Fandens Færd.

Do, di, di, do. Sessy *, kom og vandre med mig til Torve, Markeder og Messer. — Arme Tommes, dit Horn ** er tørt.

Lear.

Lad dem da anatomere Regan. — See, hvad der avles i hendes Hierte. — Er der nogen Aarsag i Naturen, der giør slige haarde Hierter? — Dig, Søn, underholder jeg som en af mine hundrede Riddere. Ikkun Snittet paa dine Klæder synes mig ikke godt om. Du vil sige, de ere persianske; men lad dem blive forandret.

(Glo'ster kommer tilbage.)

* Formodentlig nogen ond Aands Navn.

Steevens.

** Betlere, som under Paaskud af at være vanvittige og besatte, pleiede tilforn at bære et Horn, hvori de blæste, naar de gik igiennem Gaderne.

Johnson.

Kent.

Nu, min gode Herre, læg Dem her ned, og tag nogen Hvile.

Lear.

Sagte, ingen Støi, ingen Støi. Drag Gardinerne sammen. — Saa, saa. — Vi vil tage Aftensmad i Morgen tidlig.

Hofnarren.

Og jeg vil gaae i Seng til Middag.

Glo'ster.

Kom hid, Ven. — Hvor er Kongen min Herre?

Kent.

Her er han, men forurolige ham ikke. Hans Forstand er borte allerede.

Glo'ster.

Gode Ven, jeg beder dig, tag ham i dine Arme. Jeg har selv hørt et morderisk Anslag imod ham. Her udenfor staaer en Bæreſtoel færdig; sæt ham i den, og iil til Dover, Ven, hvor du skal finde god Modtagelse og Skyts. Bær nu din Herre herfra. Dersom du kun bortnsler en halv Time, er hans Liv tilligemed dit, og alle deres, der vil tage ham i Forsvar, uden al Redning. Tag ham, tag ham nu, og følg mig. Jeg vil give dig hastig Befordring til videre Understøttelse.

Kent.

Den undertrykte Natur slumrer — Denne Hvile vil være en Balsom for dine saarede Sandser, der uden

uden en gunstig Forandring af Omstændigheder vel vil blive ulægelige. (til Hofnarren) Kom og hielp til med at bære din Herre bort. Du maae ikke blive tilbage.

Glo'ster.

Kom, kom, afsted!

(de gaae og bære Kongen ud.)

Edgar.

Naar vi see Folk, der ere bedre end vi, at taale samme Plager, saa tænke vi neppe paa, at vore Lidelser ere vore Fiender. Den, der lider ene, hans Siel lider meest, da han er adskilt fra muntre Skabninger og Lykkens udvortes Glands. Derimod bliver mange Krænkelser lette for Sielen, naar Sorgen har Selskab, og Besværlighed Medhielpere. Hvor let, hvor taalelig forekommer mig nu ikke min Ulykke, da de Gienvordigheder, der nedbøie mig, ganske undertrykke Kongen! Hans Børn ere for ham, hvad min Fader er for mig. — Afsted, Tommes! — Giv vel Agt paa de store Bevægelser, og giv dig tilkiende, naar den falske Meening, som nu vanærer dig, maae ved din Retfærdiggiørelse kaldes tilbage, og forsone sig med dig! — I Nat hænde, hvad hænde vil! Gid Kongen maae sikkert undkomme! — Pas op! Pas op!

(gaaer.)

Tiende Scene.

Glo'sters Slot.

Hertugen af Kornval, Regan, Goneril, Edmund og Tienere.

Hertugen af Kornval.

Reiser uopholdelig hen til Mylord, Eders Herre, og viis ham dette Brev. — En Hær fra Frankrig er landet. — Søg at faae den Forræder Glo'ster opfundet.

(Betienterne gaae.)

Regan.

Hænger ham strax paa Stedet.

Goneril.

Riv ham Øinene ud af Hovedet.

Hertugen af Kornval.

Overlad ham til min Unaade. — Edmund, hold du vor Søster med Selskab. Den Hevn, vi ere nødsagede at tage over din forræderske Fader, er ei passelig at fuldbyrde i din Overværelse. Beret Hertugen, til hvem du reiser, at han belaver sig paa den hastigste Udrustning. Vi ere nødsagede til det samme. Vore hastige Sendebud skal vedligeholde Forstaaelsen imellem os. — Farvel, kiere Søster. (til Edmund) Farvel, Greve af Glo'ster. (Huushovmesteren kommer ind.) Hvad nu, hvor er Kongen?

Huushofmesteren.

Glo'ster har skaffet ham bort herfra. Fem eller sex og tredive af hans Riddere, hidsige Speidere efter

ter ham, mødte ham ved Porten, hvilke tillige med nogle af Grevens Tilhængere have fulgt ham til Dover, hvor de prale af at have velbevæbnede Venner.

Hertugen af Kornval.

Skaffer Heste færdige til Hertuginden.

Goneril.

Farvel, kiereste Herre og Søster!

(Goneril og Edmund gaae.)

Hertugen af Kornval.

Edmund, Farvel! — Gaaer og opsøger den Forræder Glo'ster. Bagbind ham som en Tyv, og bring ham hid for os. Endskiøndt vi vel ikke kan fradømme ham Livet uden Rettens foregaaende Kiendelse, skal dog vor Magt vise vor Vrede en Fsielighed, som Folk vel maae dadle, men ei kan forbyde os.

Ellevte Scene.

De Forrige, Glo'ster, nogle Tienere.

Hertugen af Kornval.

Hvem er der? Forræderen?

Regan.

Utaknemmelige Ræv! — Det er ham.

Hertugen af Kornval.

Bind fast hans skrumpne Arme.

Glo'ster.

Hvad tænker De paa, naadige Venner! Betænker dog, mine Venner, at I ere mine Gieſter. Spiller mig ikke noget ſlemt Puds, Venner.

Hertugen af Kornval.

Bind ham, ſiger jeg. (de binde ham.)

Regan.

Haardt! haardt! — O du hæslige Forræder!

Glo'ster.

Ubarmhiertige Kone, det er jeg ikke.

Hertugen af Kornval.

Bind ham faſt til denne Stoel. — Kieltring, du ſkal erfare....

Glo'ster.

Ved de forbarmende Guder! det er hviſt nedertrægtigt at rykke mig Haarene ud af Skiægget.

Regan.

Saa graahærdet, og dog ſlig en Forræder?

Glo'ster.

Gemeene Qvinde! de Haar, du rykker ud af min Hage, vil levendegibres og anklage dig. Jeg er Eders Vert. I burde dog ei med røveriſke Hænder ſaaledes tilrede mit gieſtfrie Anſigt. Hvad vil I foretage Eder?

Hertugen af Kornval.

Hør, Herre, hvad er det for Breve, han nyelig har faaet fra Frankrig?

Regan.

Regan.

Svar os ligefrem, thi vi veed Sandheden.

Hertugen af Kornval.

Og hvad Forbund har I giort med de Forrædere, der nyelig ere ankomne i Riget?

Regan.

I hvis Hænder har I overleveret den vanvittige Konge? Tael!

Glo'ster.

Jeg har et Brev, som indeholder kun Formodninger, hvilket kom fra en Person, hvis Hierte er ganske upartisk, og ei fra nogen fiendtlig sindet.

Hertugen af Kornval.

Bedragerie.

Regan.

Og falskt.

Hertugen af Kornval.

Hvor har du ført Kongen hen?

Glo'ster.

Til Dover, Herre.

Regan.

Hvorfor til Dover? — Var det ikke paalagt dig, under Livsstraf....

Hertugen af Kornval.

Hvorfor til Dover? Lad ham besvare det.

Glo'ster.

Jeg er fastbundet til Pælen, og maae udholde Angrebet.

Regan.

Hvorfor til Dover?

Glo'ster.

Fordi jeg vilde ikke see, at dine grusomme Regle skulde udrive hans stakkels gamle Øine, ei heller at din forbittrede Søster skulde slaae sine Bisrne-Klør i hans salvede Legeme. Man tænkte, den optaarnede Sø ved saadan en Storm, som hans blotte Hoved udholdte i den skumleste Nat, vilde have hævet sig og udslukket Himlens brændende Stierner; og dog, stakkels gamle Mand, hialp han Himmelen at regne. Dersom Ulvene i denne barske Nat havde tudet uden for din Port, skulde du have sagt: gode Portner, luk dem ind. Alt, hvad der var grumt, underkastede sig. — Men jeg skal endnu faae at see, hvorledes den bevingede Hevn overfalder slige Børn.

Hertugen af Kornval.

See det skal du aldrig. — Folk, holdt Stolen fast. Paa disse dine Øine vil jeg sætte min Fod.

(Glo'ster holdes ned, imedens Hertugen af Kornval udtræder et af hans Øine.)

Glo'ster.

Enhver, som tænker at leve, indtil han bliver gammel, kommer mig til Hielp. — O, grusomt! — O, I Guder!

Regan.

Regan.

Den ene Side vil spotte den anden. — Det andet med.

Hertugen af Kornval.

Naar du nu seer Hevn....

En Tiener.

Holdt, holdt, Mylord. Jeg har tient Eder fra jeg var et Barn, men bedre Tieneste har jeg aldrig giort Eder, end nu, da jeg beder Eder holde stille.

Regan.

Hvad nu, du Hund?

Tieneren.

Dersom I bær noget Skieg paa Eders Hage, saa vil jeg efter saadant Ansald ruske det. (Hertugen af Kornval trækker Kaarde.) Hvad tænker I paa?

Hertugen af Kornval.

Du Spitsbub!

Tieneren.

Nu saa kom da, og frist min Vrede.

(De fegte. Hertugen af Kornval saares.)

Regan.

Giv mig din Kaarde. (til en anden) En Tølpel formaste sig saaledes? (stikker ham bag fra.)

Tieneren.

Oh! jeg er dræbt. — Mylord, I har endnu et Die tilbage for at kunne see ham noget belønnet. — Oh! (dør.)

Her=

Hertugen af Kornval.

For at det ei skal see noget mere, vil vi forekomme det. — Herud, hæslige Gelee! (støder det andet Øie ud) Hvor er nu din Glands?

Glo'ster.

Aldeles mørk og trøsteesløs! — Hvor er min Søn Edmund? — Edmund, oppust alle Naturens Gnister for at giengielde denne gyselige Handling!

Regan.

Herud, forræderske Skielm! Den, paa hvilken du kalder, hader dig. Det var ham, der opdagede os dine Forræderier, og som er for god til at ynke dig.

Glo'ster.

O, mine Daarligheder! — Altsaa er Edgar og blevet et Offer for Bedragere! — Gode Guder, tilgiv mig det, og giør ham lykkelig!

Regan.

Gaae, kast ham ud af Porten, og lad ham lugte Veien til Dover. (Glo'ster føres ud.) — Hvordan staaer det til, Mylord? Hvordan seer du ud?

Hertugen af Kornval.

Jeg har faaet et Stød. — Følg med mig, Gemalinde. Kast ud den sielløse Skielm. Kast den Skurk paa Møgdyngen. — Regan, jeg bløder stærkt. — Dette Saar fik jeg meget i Utide. — Giv mig din Arm. (de gaae.)

Første

Første Tiener.

Jeg agter ei, hvad Ondskab jeg skal giøre, naar det allene maae gaae denne Mand vel.

Anden Tiener.

Dersom hun lever længe, og til Slutning faaer en naturlig Død, vil alle Fruentimmer forvandles til Uhyrer.

Første Tiener.

Lad os følge den gamle Greve, og faae den vanvittige Dreng til at lede ham, hvorhen han vil. Hans tossede Galskab kan tillade sig alting.

Anden Tiener.

Gaae du. Jeg vil hente noget Hør og Æggehvide for at lægge paa hans blodige Ansigt. — Nu, Himlen hielpe ham! (de gaae til forskiellige Sider.)

Fierde Act.

Første Scene.

(En aaben Mark.)

Edgar.

Det er dog altid bedre selv at vide, man bliver foragtet, end som at blive smigret, og dog virkeligen foragtes. Det usleste, det laveste og af Lykken meest forkastede Væsen lever dog altid i Haabet, og har intet meer at befrygte. Den beklagelige Forandring er allene det fortrinligste underkastet. Det elendigste gaaer over til Latter. Velkommen altsaa, du uvæsentlige Luft, som jeg omfavner! Den Ulykkelige, som du har nedblæst til de Elendigste, skylder dine Storme intet mere (Glo'ster, ledet af en gammel Mand.) Men, hvem kommer der? Min Fader ledet frem som en Betler? — Verden, Verden, o Verden! hvis ei dine besynderlige Omvexlinger giorde dig os forhadt, skulde Livet ikke synke under Alderdommens Byrde.

En gammel Mand.

O, min gode Herre, jeg har nu i firesindstyve Aar været Forpagter paa Eders og Eders Faders Gods.

Glo'ster.

Glo'ster.

Gaae, forføi dig bort. — Gaae din Vei, gode Ven. Den Hielp, du kan give mig, er til slet ingen Nytte, og kan maaskee skade dig.

Gamle Mand.

I kan jo ikke see at finde nogen Vei.

Glo'ster.

Jeg har ingen Vei, og behøver altsaa ingen Øine. Jeg snublede, da jeg endnu kunde see. Meget ofte erfare vi, at vor Ringhed er vor Sikkerhed, og at endog vore Mangler selv blive Fordeele. — O kiere Søn Edgar, Offer for din bedragne Faders Vrede! maatte jeg kun leve og see dig ved Følelsen, da vilde jeg sige, jeg havde Øine igien.

Gamle Mand.

Hvad nu, hvem er der?

Edgar.

O I Guder! hvem er det vel nu, som kan sige, at min Tilstand er den værste? Jeg er nu elendigere, end nogensinde tilforn.

Gamle Mand.

Det er den tossede Stakkel Tommes.

Edgar.

Og endnu værre kan det blive med mig. Det værste er endnu ikke kommet, saalænge man kan sige, dette er det værste.

Gamle

Gamle Mand.

Hvor gaaer du hen, gode Ven?

Glo'ster.

Er det en Betler?

Gamle Mand.

Et galt Menneske og en Betler tillige.

Glo'ster.

Han har vel nogen Fornuft, ellers kunde han ikke betle. I den sidste stormende Nat saae jeg en saadan Skabning, hvilken kom mig til at holde Mennesket for en Orm. Min Søn faldt mig derved i Sindet, og dog var dengang mit Sind neppe nogen Ven af ham. Siden har jeg hørt mere. Hvad Fluer ere for overgivne Drenge, det ere vi for Guderne. De dræbe os for deres egne Løier.

Edgar.

Hvordan kan det være? — Det er en slet Bestilling at forestille en Nar hos den Sørgmodige; man qvæler sig selv og andre derved. — Gud velsigne Eder, Herre!

Glo'ster.

Er det den nøgne Stakkel?

Gamle Mand.

Ja, Mylord.

Glo'ster.

Forføi dig da bort. Dersom du allene for min Skyld vil møde os en Miil eller to herfra paa Veien til Dover, saa gior det af gammelt Venskab, og med-

bring

bring nogle Klæder til Skiul for denne nøgne Stakkel, hvilken jeg vil formaae til at veilede mig.

Gamle Mand.

Ak, Herre, han er vanvittig.

Glo'ster.

Det er Tidernes Elendighed, naar gale Folk lede de blinde. Gior nu, hvad jeg bad dig om, eller rettere hvad du lyster. I øvrigt gaae din Vei.

Gamle Mand.

Jeg vil bringe ham de bedste Klæder, jeg haver; lad deraf følge, hvad som vil. (gaaer.)

Glo'ster.

Hei, du nøgne Mand!

Edgar.

Den arme Tommes fryser. (afsides) Jeg kan ikke udholde det længer.

Glo'ster.

Kom hid, Søn.

Edgar (afsides).

Og dog maae jeg. — Gud bevare dine kiere Øine, de bløde.

Glo'ster.

Veed du Veien til Dover?

Edgar.

Baade Stenter og Leed, Kiørevei og Fodstie. Den arme Tommes har været skremt fra hans gode Vid. Vogt dig vel, gode Mand, for den onde Aand.

Fem Aander have været i den arme Tommes paa eengang *. Lysternes Aand Obidicut; Hobbididence, Tungsindigheds Fyrste; Mahu, for Tyverie; Mohu, for Mord; Flibbertigibet, for Miner og Grimasser, hvoraf siden Kammerjomfruer og Stuepiger ere besatte.

Glo'ster.

Der, tag den Pung, du, hvem alle Himlens trykkende Plager har ydmyget. At jeg er elendig, gior dig desto lykkeligere. Det blive altid saaledes O Himmel! lad den overdaadige og vellystdrukne Mand, som trodser dine Befalinger, og ei vil see, fordi han ikke føler, lad ham hastigen føle din Almagt! saa vil Gavmildhed afskaffe Udsvævelser, og ethvert Menneske have nok. — Kiender du Dover?

Edgar.

Ja, Herre.

Glo'ster.

* Shakspear lader ofte Edgar i sit forstilte Galenskab stikle paa et nedrigt Bedragerie af nogle engelske Jesuiter, som dengang udgiorde den almindelige Samtale i Selskaber; da paa den Tid deres Historie udkom, med megen Kunst og Styrke udarbeidet af Dr. Harsenet. Denne Jesnitiske Komedie blev spillet paa samme Tid, som den spanske Armada blev sendt imod Engelland, og havde til Hensigt at giøre Proselyter blandt Almuen, til det spanske Forehavendes Befordring. Den fornemste Skueplads var i en Catholiks, Edmund Peckhams Familie, hvor to mandlige og tre qvindelige Betiente bleve udgivne for besatte og taget i Kuur af bemeldte Præster. Imidlertid blev Bedrageriet forraadt. De fem Dievle, hvorom Edgar taler, ere just de samme, af hvilke de omtalte fem Betiente skulde have været besatte.

Warburton.

Glo'ster.

Der er en Klippe, hvis høie og udhængende Brink skuer frygtelig ned over det tilgrændsende Dyb. Bring mig til den yderste Kant deraf, og jeg vil understøtte din byrdefulde Elendighed med nogle Kostbarheder, som jeg bærer hos mig. Fra det Sted skal jeg ingen Leder mere behøve.

Edgar.

Rek mig din Arm. Den arme Tommes skal lede dig. (de gaae.)

Anden Scene.

(Hertugen af Albaniens Palads.)

Goneril, Edmund.

Goneril.

Velkommen, Mylord. Jeg undres over, at min fromme Mand ei mødte os paa Veien. (Huushofmesteren kommer ind.) Nu, hvor er Eders Herre?

Huushofmesteren.

Her indenfor, Frue; men saa aldeles forandret. Jeg fortalte ham om den Hær, som var landet, men han smilede dertil. Jeg sagde ham, at De selv kom hid, men han svarede, desto værre. Da jeg underrettede ham om Glo'sters Forræderie og hans Søns troe Tieneste, kaldte han mig en Nar, og sagde, at jeg havde vendt ud den vrange Side. Hvad der meest skulde mishage ham, syntes ham behageligt, og der tvertimod, der skulde behage ham, fortørnende.

Goneril (til Edmund).

Da skal du ei gaae videre. Det er hans feige forsagte Mod, der ei har Dristighed nok til at foretage noget. Han vil ingen Uleiligheder føle, hvorved han forbindes til Ansvar. For at nu det, som vi ønskede underveis, kan gaae i Opfyldelse, saa iil tilbage til min Broder. Lad der i en Hast blive foretaget Mynstringer, og vær du hans Hærfører. Her hiemme maae jeg vexle Vaaben, og give min Mand Tenen i Hænderne. Denne paalidelige Tiener skal reise som Bud imellem os. Inden kort Tid skal du faae noget at vide, dersom du til dit eget Bedste tør vove at udføre en Elskerindes Befaling. (giver ham en Ring) Bær denne Ring. — Spar din Tale; vend Hovedet. — Dette Kys, om det torde tale, vilde hæve dine Livsaander høit i Luften. Læg Mærke dertil. Farvel!

Edmund.

Jeg er Eders, endog blandt Dødens Stridsmænd.

Goneril.

Min dyrebareste Glo'ster! (Edmund gaaer.) — O, hvilken forfærdelig Forskiel imellem en Mand og en anden! Du kan giøre Fordring paa et Fruentimmers Hengivenhed; og jeg erkiender min tossede Mands Herredømme over mig for uretmæssigt.

Huushofmesteren.

Frue Hertuginde, der kommer Mylord.

(Hertugen af Albanien kommer ind.)

Goneril.

Jeg var dog vel værd, at man sloitede.

Her-

Hertugen af Albanien.

O, Goneril, du er ikke værd det Støv, som Vinden blæser dig i Ansigtet. — Din Gemytsbeskaffenhed indgiver mig Frygt. Den Skabning, der foragter sit Udspring, kan sikkert ei indskrænke sig inden sine rette Grændser. Den, der vil slide sig løs, og afsondre sig fra den moderlige Saft, maae nødvendig fortørres, og blive anvendt til fordærveligt * Brug.

Goneril.

Holdt, det er noget tosset Tøi.

Hertugen af Albanien.

Viisdom og Godhed synes nedrig for den Nedrige. Tigre, ei Døttre, hvad haver I giort? En Fader, en ærværdig gammel Mand haver I, hvilst Grusomme og Vanartige, drevet til Afsindighed. Kunde min gode Broder taale, at I giorde det mod en Mand, en Fyrste, af hvilken han havde nydt saa meget Godt? Ja, dersom Himlen ikke hastig nedsender sine synlige Aander for at tugte saa skiendige Forbrydelser, maae nødvendig Menneskeligheden, liig Dybets Uhyrer, fortære sig selv.

Goneril.

Du stymperagtige Mand, hvis Kind er skabt til Slag, hvis Hoved er dannet til Fornærmelser; der ei haver noget

* Hermed sigtes til det Brug, som, efter Sigende, Hexer og Troldmænd giorde af fortørrede Qvinde ved deres Fortryllelser. Hertugen giver hende herved hemmelig at forstaae, at hun er i Stand til at foretage de unaturligste Handlinger.

Warburton.

get Die, som kan skielne imellem din Ære og dine Fortørnelser; der ei veed, at Narre allene ynke Skielmere, som blive straffede, førend de have begaaet deres Misgierning. — Hvor er din Tromme? Frankrig udspreder sine Bannere i vort fredelige Land. Med plumadset Hielm begynder Drabsmanden hans Trudsler, imedens du, moralske Giek, sidder stille og raaber: Ak! hvorfor gior han vel det?

Hertugen af Albanien.

Betragt dig selv, Dievel. Udmærket Hæslighed lader ei saa afskyelig hos en ond Engel, som hos et Fruentimmer.

Goneril.

O forfængelige Giek!

Hertugen af Albanien.

Du forvandlede, forvendte Skabning! forandre ei din Skikkelse til et Uhyre! Anstod det mig at lade disse Hænder adlyde mit oprørte Blod, da skulde de nok være i Stand til at søndersplitte dine Knokler. Endskiøndt du er en ond Aand, beskiermer din Fruentimmerskabning dig dog.

Goneril.

Fortreffeligt! Nu er det og snart Tid at vise din Mandighed. (et Sendebud kommer ind.)

Hertugen af Albanien.

Hvad Nyt bringer du?

Sende-

Sendebudet.

O, min gode Herre, Hertugen af Kornval er død, ombragt af hans Tiener, i det han vilde udstøde Glo'sters andet Øie.

Hertugen af Albanien.

Glo'sters Øine?

Sendebudet.

En Tiener, hos ham selv opfostret, tilskyndet dertil af sin Samvittighed, satte sig imod Gierningens Fuldbringelse, og drog sin Kaarde mod sin store Herre, som, opbragt derover, styrtede ind paa ham. De ombragte ham, dog ei uden selv at faae det bedrøvelige Saar, som siden fældede ham.

Hertugen af Albanien.

Det bevidner, at I ere der oventil, I retfærdige Dommere, som saa hastig kan hevne de her nede begaaede Misgierninger. — Men o den arme Glo'ster, mistede han og det andet Øie?

Sendebudet.

Begge, begge, Mylord. — Dette Brev, Frue, fordrer en hastig Besvarelse; det er fra Eders Søster.

Goneril (for sig).

I en vis Henseende synes mig vel derom. Men da hun er Enke, og min Glo'ster hos hende, kunde min Indbildnings hele Bygning nedstyrte paa mit forhadte Liv. I en anden Henseende er den Nyhed ikke saa kostelig. — Jeg vil læse og besvare det.

(gaaer.)

Hertugen af Albanien.

Hvor var hans Søn, da de bersvede ham Dinene?

Sendebudet.

Han kom hid med Hertuginden.

Hertugen af Albanien.

Han er ikke her.

Sendebudet.

Nei, Mylord, jeg traf ham paa Tilbagereisen.

Hertugen af Albanien.

Veed han deres begangne Ondskab?

Sendebudet.

Ja, gode Herre. Det var ham, som opsatte dem mod ham. Han forlod Huset forsætlig, paa det at deres foretagne Straf ubehindret kunde iværksættes.

Hertugen af Albanien.

Glo'ster! jeg lever, for at takke dig for den Kierlighed, som du beviiste Kongen, og for at hevne dine Øine. Følg med mig, Ven, og fortæl mig, hvad mere du veed. (de gaae.)

Tredie Scene.

(Dover.)

Kent og en Ridder.

Kent.

Hvorfor vendte Kongen af Frankrig saa hastig tilbage igien? Veed I Aarsagen hertil?

Rid=

Ridderen.

Der var noget urigtigt i hans eget Rige, som efter Afreisen først kom for Dagen, hvilket kan tilbringe Kongeriget stor Frygt og Fare. Derfore udfordredes hans Tilbagereise som høist nødvendig.

Kent.

Hvem har han efterladt sig som Feldtherre?

Ridderen.

Marskalken af Frankrig, Le Far.

Kent.

Opvakte Eders Breve ikke nogen Følelse af Sorg hos Dronningen?

Ridderen.

Jo, Herre. Hun tog og læste dem i min Nærværelse. Nu og da trillede en stor Taare ned over hendes yndige Kinder. Det lod som hun var Dronning over hendes Lidelse, der meget oprørsk søgte at giøre sig til Konge over hende.

Kent.

Altsaa bragte de hende i Bevægelse?

Ridderen.

Men ei til Forbittrelse. Taalmodighed og Sorg stræbede med hinanden om, hvem der skulde give hende det meest indtagende Udseende. I har seet Soelskin og Regn paa eengang. Hendes Smiil og Taarer lignede en ubestandig Maidag. De lykkelige Smiil, der spillede om hendes fyldige Læber, syntes ei at kiende de Giester, som vare i hendes Øine, der ned-

faldt ligesom Perler af Diamanterne. Kort, Sorgen vilde være den attraaeligste Skionhed, dersom den anstod alle saa vel; som hende.

Kent.

Udlod hun sig ikke mundtlig om noget?

Ridderen.

Jo. En eller to gange udstønnede hun sukkende det Navn Fader, som om det laae tungt paa hendes Hierte; raabte: Søstre! Søstre! Qvindekiønnets Skiendsel! — Hvi, i en stormende Nat? — Saa stor Ubarmhiertighed er utroelig. — Da nedstyrtede hellige Vanddraaber af hendes himmelske Øine, hvorpaa hun udbrød i høie Klager, og forsøiede sig bort for at være ene med Sorgen.

Kent.

Stiernerne over os er det, som styre vore Gemytter, ellers kunde ikke den selvsamme Mand og Kone frembringe saa forskiellige Børn. — Talte du siden med hende?

Ridderen.

Nei.

Kent.

Var det før Kongens Tilbagereise?

Ridderen.

Nei, siden efter.

Kent.

Den arme nødlidende Lear er i Byen, som undertiden i hans bedre Lune erindrer sig, i hvilken Hensigt vi

vi ere hidkomne, og paa ingen Maade vil finde sig i at see sin Datter.

Ridderen.

Og hvorfor ikke, min Herre?

Kent.

En herskende Skamfuldhed bemestrer sig ham saaledes. Den Uvenlighed, hvormed han bersvede hende sin Velsignelse, udsatte hende blandt Fremmede for alle Slags Tilfældigheder, bortgav hendes kostbare Rettigheder til sine hundagtig sindede Dottre; alt dette igiennemborer ham med saa giftige Stik, at brændende Skam holder ham borte fra hans Kordelia.

Ridderen.

Ak, den arme gode Herre!

Kent.

Har du intet hørt om Albaniens og Kornvals Hære?

Ridderen.

Jo ganske sandt, de skal alt have rykket ud.

Kent.

Vel. Jeg vil nu bringe dig til vores Herre, Lear, og overlade dig hans Varetægt. En Sag af Vigtighed fordrer, at jeg nogen Tid holder mig i Skiul. Naar jeg igien, fuldkommen giver mig tilkiende, skal du ikke fortryde paa at have giort dette Bekiendtskab. Nu beder jeg dig, kom og følg med mig.

(de gaae.)

Fierde Scene.

Leiren ved Dover.

Kordelia, en Læge, Soldater.

Kordelia.

Ak, det er ham selv. Nu nyelig traf vi ham, saa rasende som den oprørte Søe, hvit syngende, bekrandset med vilde Blomster, Bregne, Bor, Nelder, Klinte og alt det Ukrud, som groe i vore Kornagre. Udsend en Trop Folk, søg enhver Mark over i denne klippefulde Egn, og bring ham frem for mine Øine. Hvad formaaer menneskelig Viisdom til at forskaffe ham Brugen af hans berøvede Sandser? Den, der hielper ham, tage al min timelige Formue.

Lægen.

Dertil gives Midler, min Dronning. Naturens Fostermoder er Roelighed, hvilken han mangler. For at forhielpe ham til samme gives der mange virksomme Lægemidler, hvis Magt vilde selv tillukke Sorgens Øie.

Kordelia.

Alle I velsignede Hemmeligheder, alle I ubekiendte Jordens styrkende Kræfter fremspire af mine Taarer! skaffer Hielp og Bistand i denne gode Mands Nød! Søg, søg efter ham, at ikke hans uregierlige Raserie skal nedbryde et Liv, som mangler Midlerne til sin Vedligeholdelse.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Budet.

Nye Tidender, Dronning. Den brittiske Hær er paa Veien hertil.

Kordelia.

Det vidste man allerede forhen. Vore Udrustninger staae færdige i Forventning af dem. — O, kiereste Fader, det er for din Skyld, at jeg har paataget mig denne Sag. Derfore have mine uafladelige Taarer bevæget Frankrigs store Konge. Ingen opblæst Ærgierrighed har bragt os til at gribe til Vaaben, men Kierlighed, ren Kierlighed, og vor bedagede Faders Ret. — Gid jeg snart maae komme til at høre og see ham! (De gaae.)

Femte Scene.

Regans Slot.

Regan, Huushofmesteren.

Regan.

Er min Broders Tropper udmarscherede?

Huushofmesteren.

Ja, Frue.

Regan.

Og han selv der personlig nærværende?

Huushofmesteren.

Med megen Møie. — Eders Søster er en meget bedre Soldat.

Regan.

Regan.

Talede Lord Edmund ikke med Eders Frue hiemme hos Eder?

Huushofmesteren.

Nei, Frue.

Regan.

Hvad kunde vel Indholden være af min Søsters Brev til ham?

Huushofmesteren.

Det veed jeg ikke, Frue.

Regan.

Han er reist herfra i vigtige Forretninger. Det var en stor Uforstandighed, efter at have bersvet Glo'ster Øinene, at lade ham beholde Livet. Hvor han kommer, opvækker han alles Hierter imod os. Edmund, formoder jeg, har begivet sig bort for af Medynk over hans Elendighed at udslukke hans natlige Liv, og tillige undersøge Fiendens Styrke.

Huushofmesteren.

Jeg nødsages til at forføie mig hen til ham med mit Brev.

Regan.

Vore Tropper rykke ud i Morgen. Bliv hos os. Veiene ere farlige.

Huushofmesteren.

Jeg kan ikke, Frue. Mylady paalagde mig som en ubrydelig Pligt at fuldføre mit Ærende.

Regan.

Regan.

Af hvad Aarsag skulde hun skrive til Edmund? Kunde du ikke mundtlig overbringe hendes Anliggende? — Sikkert noget — jeg veed ikke hvad. — Du skal have min Ydest, hvis du tillader mig at aabne Brevet.

Huushofmesteren.

Frue, jeg vilde heller.....

Regan.

Jeg veed, din Frue elsker ei hendes Mand. Jeg er forsikkret derom. Og ved hendes sidste Nærværelse her kastede hun nogle besynderlige Blikke og meget talende Øine til den ædle Edmund. Jeg veed, du er Medvider i hendes Hemmeligheder.

Huushofmesteren.

Jeg, Frue?

Regan.

Jeg taler efter Overbeviisning. Jeg veed, du er det. Derfore raader jeg dig, tag det i Betænkning. Min Mand er død, Edmund og jeg har giort Aftale, og det var mere passeligt, at han tog imod min Haand, end imod din Frues. Det øvrige kan du slutte dig til. Dersom du træffer ham, saa beder jeg, meddeel ham det. Og om Hertuginden din Frue agter saa meget paa dig, saa beder jeg, du vil raade hende at bruge Forstand og Overlæg. Hænder det, at du hører noget om den blinde Forræder, saa viid, at store Fortrin skal tilfalde den, der berøver ham Livet.

Huus-

Huushofmesteren.

Jeg ønsker kun, at jeg mødte ham, Frue, og da skulde jeg vise, til hvilket Partie jeg hører.

Regan.

Nu, Farvel! (de gaae.)

Siette Scene.

Egnen ved Dover.

Glo'ster, Edgar (som Bonde).

Glo'ster.

Naar skal jeg komme til Toppen af den høie Klippe?

Edgar.

Nu klavre vi opad. — See, hvor vi stræber.

Glo'ster.

Mig synes at Grunden er jevn.

Edgar.

Grædselig steil. — Hør, kan I høre Søen?

Glo'ster.

Nei, i Sandhed ikke.

Edgar.

Altsaa forderves Eders andre Sandser ved Følelsen af Eders Øines Smerte.

Glo'ster.

Glo'ster.

Det kan maaskee være. Mig synes og din Stemme er forandret, og at du taler og udtrykker dig paa en bedre Maade, end du gjorde forhen.

Edgar.

Da tager I meget Feil. Jeg er ikke forandret i noget, uden i Hensende til mine Klæder.

Glo'ster.

Sikkerlig, du taler meget bedre.

Edgar.

See nu, Herre, her er Stedet. — Staae stille. — Hvor frygteligt og svimmelt det er at kaste Øinene ned i saadant et Dyb! Krager og Strandmaager, som flyve i den midterste Luft, synes neppe saa store som Skarnbasser. Halvveis nede paa Klippen hænger en, som samler Petri-Urt. Rædsomme Haandværk! mig forekommer han ei større, end som hans Hoved; Fiskerne, der gaae paa Stranden, som Muus. Og hiint høie for Anker liggende Fartøi er formindsket til en Jolle; dets Jolle er som en Skibsbøie, næsten for liden for Synet. De murmlende Bølger, som skummende bryde ind paa de utallige smaae Stene, kan ei høres saa høit oppe. Jeg vil ikke see mere derned, ellers vilde jeg blive svimmel i Hovedet, og mit blendede Syn komme mig til at tumle hovedkuld nedad.

Glo'ster.

Stil mig der, hvor du staaer.

en Ende paa sig selv? Det var dog nogen Trøst, naar den Usle kunde bedrage Tyrannens Grumhed, og gjøre hans stolte Villie frugtesløs.

Edgar.

Giv mig Eders Arm. Herop! — saa. — Hvordan staaer det til? Føler I endnu til Eders Been? — I kan staae.

Glo'ster.

Alt for vel, alt for vel.

Edgar.

Under over alle Under. — Hvem var det, som paa Toppen af Klippen forlod Eder?

Glo'ster.

En arm, elendig Betler.

Edgar.

Da jeg stod her nedenunder, forekom hans Øine mig som to fulde Maaner. Han havde tusende Næser, krumstaaende Horn, og hævede sig som det oprørte Hav. Det var vist nogen Aand. Troe derfore sikkert, du lykkelige Fader, at de alseende Guder, som gjøre sig en Ære af, hvad der for Menneskene ere Umueligheder, have allene bevaret dig.

Glo'ster.

Nu befinder jeg mig. — Fra nu af vil jeg bære min Elendighed, indtil den selv raaber: nok! nok! og saa døe. — Den, du taler om, tog jeg for et Men-

Menneske. Ofte talte han om den onde Aand, den onde Aand. — Han ledede mig til det Sted.

Edgar.

Giv nu igien beroeligende Tanker Rum hos Eder.

Syvende Scene.

De Forrige, Lear (afsindig, udpyntet med Blomster).

Edgar.

Men hvem kommer der? Den sunde Fornuft vilde aldrig tillade sig slig en Pynt.

Lear.

Nei, de kan ei gisre mig noget for Myntning. Jeg er Kongen selv.

Edgar.

O, hjertesrende Syn!

Lear.

Naturen er over Kunsten, hvad det angaaer. Der har I Hvervingspenge. Den Karl bærer sin Bue, som en Krageskræmmer. — Maal mig en Alen, Kræmmer. See, see, en Muus! Tys, tys, et Stykke ristet Ost skal gisre det. — Der er min Staalhandske; jeg vil vove den mod en Kiempe. Kom frem med de brune Landser. O, vel skiet, Piil! I Blinken, I Blinken! — Holla! Siig Løsenet.

Edgar.

Søde Majoran.

Lear.

Gaae forbi!

Glo'ster.

Jeg kiender den Stemme.

Lear.

Ha, Goneril! ha, Regan! De smigrede for mig som for en Hund, og fortalte mig, jeg havde hvide Haar i mit Skieg, førend de sorte endnu vare komne. At sige Ja og Nei til alt, hvad jeg sagde — Ja og Nei tillige, var ingen god Theologie — da Regnen giorde mig vaad, og Vinden kom mig til at ryste. Da Tordenen paa min Befaling ei vilde blive taus, da lærte jeg at kiende dem, da fik jeg Sporet af dem. Ei! de ere ikke Folk af Ord. De sagde mig, at jeg var alt; det er en Løgn. Jeg er ikke feberfrie.

Glo'ster.

Jeg kiender Lyden af denne Stemme. Er det ikke Kongen?

Lear.

Jo, hver Tomme en Konge. Naar jeg seer stivt, giv Agt, hvor Underdanen ikke skielver. Jeg skienker den Mand Livet — Hvad var hans Brøde? Horerie? — Du skal ikke døe. Døe for Hoer? Nei, Fuglekongen gior det, og den lille gyldne Flue boeler lige for mine Øine. Lad Forplantelsen uhindret; thi Glo'sters ægte Søn var kierligere mod sin Fader, end mine i lovlig Ægteseng avlede Døttre. Frisk, Geilhed! alt om hinanden, thi jeg behøver Soldater. — Betragt hiin smidskende Dame, hvis Ansigt imellem hendes

Hoved-

Hoved-Sæts Vinger forkynder Snee, der i sine Lader forestiller Dyden selv, og ryster Hovedet ved Forlystelsens blotte Navn. Vildkatten og den vælige Hoppe gaae ikke med heftigere Lyst dertil. Ned fra Hoften ere de Centaurer, endskiønt oventil aldeles Fruentimmer. Indtil Beltet er Gudernes Andeel; men nedenfor er alting med Dievle besat. Der er Helvede, der er Mørkhed, der er den svovelagtig brændende, sydende Pøl, Stank og Fortærelse! Fy, fy. Pah! — Giv mig en Unze Desmer, gode Apotheker, til at forfriske min Indbildningskraft. Der har du Penge.

Glo'ster.

O, lad mig kysse den Haand.

Lear.

Lad mig først aftørre den. Den har Lugt af Dødelighed.

Glo'ster.

O, du Naturens forstyrrede Værk! saaledes skal og denne store Verden hentæres til Intet. — Kiender du mig?

Lear.

Jeg erindrer dine Øine vel nok. Skeeler du til mig? Nei, giør kun dit Bedste, blinde Cupido! Jeg vil ei elske dig. — Læs denne Udfordring, mærk vel dens Indhold.

Glo'ster.

Vare alle Bogstaverne Sole, saa kunde jeg ikke see en eeneste.

Edgar (afsides).

Det kunde jeg ei lade mig fortælle af nogen; men det er dog saa, og mit Hierte vil briste derved.

Lear.

Las!

Glo'ster.

Hvad, med disse Dienlader?

Lear.

Aha, er det saaledes fat med dig? Ingen Øine i Hovedet, og ingen Penge i Pungen? Dine Øine ere tungladen, og din Pung letladen. Du seer dog nok, hvordan det gaaer i Verden.

Glo'ster.

Jeg seer det følgende.

Lear.

Hvad, er du forstyrret? Man maae see, hvordan det gaaer i Verden uden Øine; see med Ørene. Betragt, hvor hiin Dommer igiennemhegler hiin eenfoldige Tyv. Hør nu til med dine Øren. Skift Pladsene, i en Haandevending; hvem er nu Dommeren, og hvem Tyven? Du har seet en Forpagters Hund give Hals paa en Betler?

Glo'ster.

Ja, Herre.

Lear.

Og den arme Stakkel løb for Hunden. Der kunde du skue Myndighedens store Billede. En Hund bliver adlydet, naar den er paa sin Post. — Du lumpne Bød-

Bøddel, hold din blodige Haand tilbage. Hvorfor pidsker du denne Skiøge? Slaae paa din egen Ryg; du brænder selv af Lyst til at bruge hende dertil, hvorfor du hudstryger hende. — Nagerkarlen hænger Bedrageren. Igiennem forrevne Klæder bliver man vaer endog de mindste Feil. Lange Kioler og foerede Peltse skiule alt. Belæg Synden med Guldplader, og Retfærdighedens stærke Landse skal, den samme ubeskadiget, sønderbrydes mod den. Omgiv den med Pialter, saa vil en Dverg af et Halmstraae giennembore den. Ingen synder, siger jeg, slet ingen. Jeg vil frikiende dem. Tag dig den Lære af mig, min Ven, som har Magt at tilsegle Anklagerens Læber. Anskaf dig Glasøine, og som en ussel Statsmand anstil dig, som du seer Ting, du ikke seer. — Nu, nu, nu, — trækker mine Støvle af — stærkere! stærkere! — Saa.

Edgar.

O, en Blanding af Fornuft og Ufornuft. Forstand i Galskab!

Lear.

Dersom du vil begræde min Skiebne, saa tag mine Øine. Jeg kiender dig vel nok, dit Navn er Glo'ster. Du maae være taalmodig. Vi kom græ-dende hertil. Du veed, at i det første Øieblik, vi smagte Luften, hylede og skreege vi. — Jeg vil præ-dike for dig. Giv Agt!

Glo'ster.

Ak, Himlen see i Naade til ham!

Lear.

Naar vi fødes til Verden, græde vi over, at vi ere komne til denne Narrenes store Skueplads. — Det er en * god Puld! — Et fiint Krigspuds var det at beskoe en Trup Heste med Fildt. Jeg vil giøre Forsøg dermed; og naar jeg da har listet mig paa disse mine Svigersønner, saa myrd, myrd, myrd, myrd!

Ottende Scene.

De Forrige, en Adelsmand med Følge.

Adelsmanden.

O, her er han; læg Haand paa ham. Min Herre, Eders dyrebareste Datter.....

Lear.

Ingen Undsætning? Hvad, en Fange? Jeg er dog Lykkens Erkenar. Behandle mig vel; og I skal have Løsepenge. Lad mig faae en Vundlæge. Jeg er hugget lige til Hiernen.

Adelsmanden.

I skal faae alt.

Lear.

* I det Lear siger: Jeg vil prædike for dig, tager han Hatten i den ene Haand, og dreier den om med den anden; ligesom man endnu seer paa Kobberstykker, hvor den Tids Præster forestilles. Ved Hatte-Pulden falder det ham formodentlig ind, at det var godt at beslaae Heste med Fildt, for at deres Gang ei skulde bemærkes.

Steevens.

Lear.

Ingen Medhielpere? — Jeg selv, ganske allene? Hvad, det kunde giøre en Mand til en Saltstøtte, og komme ham til at bruge sine Øine, som Have-Sprøiter til at dæmpe Høstens Støv. Jeg vil døe tapperlig, ligesom en pyntet Brudgom. — Ei! jeg vil være lystig. — Kom, kom. Jeg er en Konge, mine Herrer, veed I det?

Adelsmanden.

I er en kongelig Mand, og vi vil adlyde Eder.

Lear.

Da er det jo Tegn til Liv. — Kom', vil I have det, maae I faae det ved at løbe. Sa, sa, sa!

Adelsmanden.

Et høist erbarmeligt Syn, var det den ringeste Staader; men hos en Konge er det ei at beskrive. Du har en Datter, der redder Naturen fra den almindelige Forbandelse, som de tvende andre har paadraget den.

Edgar.

Held dig, smukke Herre!

Adelsmanden.

Hvad vil I, Herre? Udtryk jer kort.

Edgar.

Har I ei hørt noget om en forestaaende Trefning?

Adelsmanden.

Det er sikkert, og almindelig bekiendt. Enhver, som har Øren, maae have hørt det.

Edgar.

Edgar.

Men, med Eders Tilladelse, hvor langt borte er vel den fiendtlige Krigshær?

Adelsmanden.

Den er ikke langt herfra og i fuld Anmarsch. Hvert Øieblik kan bringe os Hovedarmeen i Sigte.

Edgar.

Jeg takker Eder, Herre.

Adelsmanden.

Endskiøndt Dronningen, formedelst en vis Sag, opholder sig her, har dog hendes Krigshær draget frem. (gaaer.)

Glo'ster.

I altid naadige Guder, giører snart en Ende paa mine Dage! Lad ei min onde Aand igien friste mig til at døe, førend det behager Eder!

Edgar.

Det var en god Bøn, Fader!

Glo'ster.

Nu, gode Herre, hvem er I?

Edgar.

En meget fattig Mand, tamgiort ved Skiebnens Slag, og som ved Sorgens selv følte og erfarede Prøvelser er giennemtrængt af mild Medlidenhed. Giv mig Eders Haand, jeg vil anvise Eder en Boelig.

Glo'ster.

Hiertelig Tak! Himlens Godhed og Velsignelse giengielde dig!

Niende

Niende Scene.

De Forrige, Huushofmesteren.

Huushofmesteren.

En udraabt Priis! hvor ganske hældigt! Dit sieløse Hoved var just skabt til at hæve min Lykke. Gamle ulykkelige Forræder, betænk kortelig dine Synder. Sværdet er draget, der skal fælde dig.

Glo'ster.

Lad kun din venskabelige Haand udrustes med tilstrækkelig Kraft dertil. (Edgar giør ham Modstand.)

Huushofmesteren.

Hvorfor tør du uforskammede Lømmel fordriste dig til at forsvare en undsagt Forræder? Bort! hvis ei hans ødelæggende Skiebne skal og anfalde dig. — Slip hans Arm.

Edgar.

Den slip jeg saamen ei, gode Herre, det faaer ellers gaae, som det kan.

Huushofmesteren.

Slip den, siger jeg, Knegt, eller du er Dødens.

Edgar.

Kier' Herre, gaae sin Vei, og la fattig Folk være med Fre. Skulde jeg kunde skremmes fra Livet, Herre, maatte det være blevet en fiorten Dage kortere, end det er. Nei, kom han ikke nær den gamle Mand. — Hold sig tilbage, siger jeg, eller jeg vil for-

forsøge om hans Pandebrask er stærkere end min Kølle. Jeg snakker altid ligefrem, seer han.

Hushofmesteren.

Bort med dig, du Tølpel!

Edgar.

Jeg vil stange jere Tænder, Herre. Kom, det hielper her ingen Kneb. (Edgar støder ham ned.)

Hushofmesteren.

Knegt, du har fældet mig. Der, tag min Pung, Skielm. Dersom du vil, at det nogensinde skal gaae dig vel, saa begrav mit Legeme, og overlever det Brev, som du finder hos mig, til Edmund, Greven af Glo'ster. Søg ham op blandt de engelske Tropper. — O, ubetimelige Død! (dør.)

Edgar.

Jeg kiender dig vel. En tienstagtig Skurk! din Frues Lyster saa trove, som Ondskab nogensinde kan ønske.

Glo'ster.

Hvad, er han død?

Edgar.

Sæt Eder ned, Fader, og hvil Eder. — Lad os nu see, hvad der er i hans Lommer. Det Brev, han talte om, kan gisre mig Vens Tieneste. — Han er død; det gisr mig allene ondt, at han ei havde en anden Banemand. Lad os see. — Med din Tilladelse, kiere Vox — uden Fortrydelse — for at kiende vore

Fien-

Fienders Tanker, maae vi først udrive deres Hierte. At oprive deres Papirer er mere tilladeligt. (læser Brevet.)

" Erindre vore fælles Lovter. Du har mangen god
" Leilighed til at tage ham af Dage. Mangler dig
" det ei paa Villie, saa vil Tiden og Stedet be-
" qvemmelig tilbyde sig. Intet er giort, dersom
" han som Seierherre vender tilbage. Jeg er da
" en Fange, og hans Seng mit Fængsel. Be-
" frie mig for dens uudstaaelige Hede; og for din
" egen Moie indtag du selv Pladsen.

Din — Gemalinde, vilde jeg sige —
hengivneste Tienerinde
Goneril."

Oh, hvilket ganske umærkeligt Rum imellem et Fruentimmers Villie *! Et Anslag mod hendes dydige Mands Liv, for derved at tilbytte sig min Broder. Her, i Sanden, skal jeg nedgrave dig, du mordriske Boelers vanhellige Mellemhandler, og i betimelig Tid vil jeg fremlægge dette skammelige Papiir for den, paa Livet efterstræbede, Hertugs Dine. For ham er det vel, at jeg kan berette din Død og dit Forehavende.

Glo'ster.

Kongen er afsindig. Hvor stærke ere ei mine usle Sandser, at jeg kan endnu udholde det, og have fornemmende

* Meeningen er: Der er ingen Afstand eller Mellemrum imellem deres nærværende og næstfolgende Villie. Sancho siger: Entre el si y el no de la muger no me atreveria yo à poner una punta d'alfiner: Imellem et Fruentimmers Ja og Nei tiltroer jeg mig ikke at kunne stikke en Naalespids.

nemmende Følelse af mine svære Lidelser! Bedre var det, om jeg blev forrykt, saa skulde Tankerne være afsondrede fra min Kummer, (en Tromme høres noget borte) og mine Sorger ved forvendte Indbildninger tabe Erkiendelsen af sig selv.

Edgar.

Giv mig Eders Haand. Langt borte synes mig jeg hører en Tromme. — Kom, Fader, jeg vil føre Eder til en Vei. (de gaae.)

Tiende Scene.

Den franske Leir.

Kordelia, Kent og en Læge.

Kordelia.

O, du gode Kent, hvor kan mit Liv og min Bestræbelse være tilstrækkelig til at giengielde din Godhed? Min Levetid vil blive for kort, og Midlerne dertil mangle mig.

Kent.

Ei at miskiendes, Frue, er meer end Belønning nok. Alle mine Beretninger følge den beskedne Sandhed. Intet er tillagt eller frataget.

Kordelia.

Paatag bedre Klæder. Denne Dragt er et Erindringstegn om hine slemmere Tider. Jeg beder dig, aflæg dem.

Kent.

Kent.

Forlad mig, dyrebareſte Frue. Skulde jeg nu give mig tilkiende, forfeiledes mit tilſigtede Maal. Jeg udbeder mig allene, at De lader ſom De ei kiender mig, førend Tiden og jeg finder det tienligt.

Kordelia.

Det maae da ſaa være, Mylord. (til Lægen) Hvorledes befinder Kongen ſig?

Lægen.

Han ſover endnu, Deres Naade.

Kordelia.

O, I naadefulde Guder! læger hans fordærvede Naturs ſtore Skade! opſtemmer de ſlappede og mislydende Sandſer hos denne gamle, til et Barn forvandlede Fader!

Lægen.

Befaler Deres Majeſtæt, at vi maae vække Kongen? Han har længe ſovet.

Kordelia.

Det beroer paa Eders egen Skiønſomhed; handle deri efter eget Godtbefindende. Er han paaklædt?

(Lear i en Stoel bringes ind af Tienere.)

Lægen.

Ja, Deres Naade; i hans dybeſte Søvn iførte vi ham friſke Klæder. Naar vi vække ham, maae De være nærværende, min Dronning. Jeg tvivler ei paa hans Sinds fuldkomne Roelighed.

Kordelia.

O, min dyrebare Fader! Helbredelsen lægge sine Lægemidler paa mine Læber, og lade dette Kys oprette de voldsomme Krænkelser, som mine to Søstre have foraarsaget din ærværdige Alderdom!

Kent.

Ømme, dyrebare Fyrstinde!

Kordelia.

Havde du endog ikke været deres Fader, burde disse hvide Lokker affordret dem Medlidenhed. Var det et Ansigt at udsætte for de stridige Vinde, for de frygtelig nedslaaende Tordenbolte, og de hastig krydsende Lynstraalers forfærdelige Slag? At vaage med denne tynde Hielm, og ei have mindste Tilflugtssted? Min værste Fiendes Hund, endskiøndt han havde bidt mig, skulde i en saadan Nat have faaet Tilladelse til at staae ved min Ild; og du, arme Fader, blev nødsaget til at tage Skiul blandt Svin og gemeene Skielmere paa ruskød og skimled Halm? Ak, det er et Under, at dit Liv og din Forstand ei paa eengang fik en traurig Ende. — Han vaagner. Tael til ham.

Lægen.

Tael De selv til ham, Frue, det passer sig bedst.

Kordelia.

Hvordan gaaer det min Kongelige Herre? Hvordan befinder Deres Majestæt sig?

Lear.

Lear.

I giør Uret deri, at I tager mig ud af Graven. Du er en lykſalig Siel, men jeg er bundet til et gloende Hiul, ſom heedes af mine egne Taarer, liig ſmeltet Blye.

Kordelia.

Fader, kiender du mig?

Lear.

Du er en Aand, det veed jeg. Naar døde du?

Kordelia.

Ei! endnu ſaadan — det er langt hen.

Lægen.

Han er endnu ei ret vaagen. Lad ham blive en Stund i Roelighed.

Lear.

Hvor har jeg været? Hvor er jeg? — Det klare Dags Lys? Jeg er blevet meget ilde begegnet. Af Medynk ſkulde jeg døe, om jeg ſaae en anden i den Tilſtand. Nu veed jeg ſlet intet. Jeg vil ikke ſværge paa, at diſſe ere mine Hænder. Lad mig ſee; jeg føler dette Maaleſtik. — Jeg vilde ønſke, at jeg ret kiendte min egen Forfatning.

Kordelia.

O, ſee til mig, Fader, og udſtræk Eders Haand over mig med Velſignelſe. — Nei, bedſte Herre, I maae ikke knæle.

Lear.

Jeg beder, driv ei Spot med mig. Jeg er virkelig en meget tosset from gammel Mand, firesindstyve Aar og derover; og at jeg skal sige Eder Sandheden, troer jeg ikke, jeg er ved min fulde Forstand. Det forekommer mig, som jeg skulde kiende Eder og denne Mand her, dog er jeg tvivlsom; thi jeg er ganske uvidende om, hvilket Sted dette er, og med al min Klygt kiender jeg ikke disse Klæder. Nei, jeg veed ikke, hvor jeg sidste Nat havde Herberge. — Lee ikke ad mig, thi saa sandt som jeg er et Menneske, troer jeg ikke, at denne Dame er mit Barn Kordelia.

Kordelia.

Og det er jeg, det er jeg.

Lear.

Er Eders Taarer fugtige? Jo, i Sandhed. — Jeg beder dig, græd ikke. Hvis du har Gift til mig, saa vil jeg drikke den. Jeg veed, du elsker mig ikke; thi dine Søstre have, saavidt jeg kan erindre, giort mig Uret. Du har nogen Aarsag, men de ingen.

Kordelia.

Ingen Aarsag, slet ingen.

Lear.

Er jeg i Frankrig?

Kent.

I Eders eget Kongerige, Herre.

Lear.

Fixer mig ikke.

Lægen.

Vær kun roelig, naadige Frue, det ſtørſte Raſerie, ſom De ſeer, har lagt ſig. — Det vilde endnu være farligt at forſone ham med den forbigangne Tid. Beed ham nu at gaae ind, og forúroelige ham ikke, førend han bedre har kommet ſig.

Kordelia.

Behager det Eders Kongelige Høihed at gaae?

Lear.

Du maae overbære med mig. Jeg beder dig, forglem og tilgiv. Jeg er gammel og tosset.

(De gaae.)

Adelsmanden.

Stadfæſtes Efterretningen om Hertugen af Kornvals Ombringelſe?

Kent.

Det er ganſke viſt, min Herre.

Adelsmanden.

Hvem er nu Anføreren for hans Tropper?

Kent.

Som man beretter, ſkal det være Glo'ſters naturlige Søn.

Adelsmanden.

Man ſiger, at Edgar opholder ſig i Tydſkland tilligemed Greven af Kent.

Kent.

Rygtet er foranderligt. Det er Tid at bruge Forsigtighed. Rigets Tropper rykke alt nærmere frem.

Adelsmanden.

Afgiørelsen lader til at blive blodig. — Farvel, min Herre. (gaaer.)

Kent.

Mit Maal og min Levetid vil nu fastsættes. Denne Dags Trefning vil bestemme et godt eller et slet Udfald. (gaaer.)

Femte Act.

Første Scene.

(Den britiske Leir.)

Edmund, Regan, Adelsmænd og Soldater.

Edmund.

Skaf Eder Underretning hos Hertugen, om han bliver sit sidste Forsæt troe, eller om noget siden har bragt ham til at ændre det. Han er fuld af Vægelsindighed og uden fast Beslutning. — Bring os hans endelige Betænkning.

Regan.

Vor Søsters Bud er uden Tvivl forulykket.

Edmund.

Det er nok ei saa ganske sikkert, Frue.

Regan.

Nu, min bedste Herre, du kiender den Lykke, jeg tiltænker dig. Men sig mig oprigtig — den rene Sandhed. Elsker du ikke min Søster?

Edmund.

Med en ærbødig Kierlighed.

Regan.

Men har du aldrig indtaget min Broders forhen besatte Plads hos hende?

Edmund.

Nei, ved min Ære!

Regan.

Jeg skal aldrig kunne lide hende. Min kiere Ven, indgaae ingen Fortroelighed med hende.

Edmund.

Frygt ikke derfor. Hun og Hertugen hendes Gemal.....

Hertugen af Albanien, Goneril og Soldater.

Goneril.

Jeg vilde heller tabe Slaget, end at min Søster skulde skille ham og mig fra hinanden.

Hertugen af Albanien.

Med Glæde træffer jeg dig her, høitelskede Søster. — Kongen, som jeg hører, min Herre, er ankommet til sin Datter, tilligemed nogle andre, som over vor Regierings Strenghed have udbrudt i lydelige Klager. Hvor jeg ei kan være en ærlig Mand, der er jeg aldrig tapper. Sagen angaaer os ellers, for saavidt Frankrig giør Indfald i vort Land, ei fordi de antage sig Kongens Sag tilligemed nogle, som jeg befrygter

have

have de retmæssigste og vigtigste Aarsager til at giøre Modstand.

Edmund.

Det er meget ædelt talt, Mylord.

Regan.

Hvad skal det Snak betyde?

Goneril.

Vi maae nu foreene os sammen mod Fienden. Disse huuslige og særskilte Stridigheder komme for nærværende ei i Betragtning.

Hertugen af Albanien.

Lad os da med vore ældste Krigere tage bestemte Forholdsregler.

Regan.

Du vil dog følge med os, Søster?

Goneril.

Nei.

Regan.

Det passer sig dog bedst. Jeg beder, kom, og gaae med os.

Goneril.

Aha, nu forstaaer jeg den mørke Tale. Jeg vil gaae med. (de gaae.)

Anden Scene.

Hertugen af Albanien, Edgar (forklædt).

Edgar.

Haver I nogensinde, naadige Herre, indladt Eder i Samtale med en saa fattig Mand tilforn, da hør et Ord.

Hertugen af Albanien

(til de Forrige, ikke langt borte).

Jeg skal nok indhente Eder. — Nu tael.

Edgar.

Førend Trefningen begynder, da aabne dette Brev. Vinder I Seier, saa giv ved en Trompet ham et Tegn, der har overbragt det. — Endskiøndt jeg synes en elendig Stymper, kan jeg dog fremstille en Stridshelt, der vil bevise, hvad deri bliver bekræftet. Mislykkes det Eder, er desuden Eders Rolle i denne Verden tilendebragt, og alle hemmelige Anslag ophøre. Lykken beskierme Eder!

Hertugen af Albanien.

Bie, indtil jeg haver læst Brevet.

Edgar.

Det er mig forbudet. Lad kun paa den beleilige Tid Herolden tilraabe mig, og jeg vil igien lade mig see.

(gaaer.)

Hertugen af Albanien.

Nu, lev da vel. — Jeg vil giennemløbe Papiret.

(Edmund kommer tilbage.)

Edmund.

Edmund.

Fienden er os i Sigte, ryk ud med Eders Hær. Her er en løs Fortegnelse over deres virkelige Magt og Styrke, saavidt man har kunnet opdage den; men Sagen fordrer fra Eders Side den største Hastighed.

Hertugen af Albanien.

Vi vil gaae Leiligheden i Møde.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Edmund.

Begge Søstrene har jeg tilsvoret min Kierlighed; den ene er mistroisk mod den anden, ligesom mod Slangen den, der er stukket af samme. Hvem af dem skal jeg tage? begge? en? eller slet ingen? Jeg kan ei komme i Besiddelse af nogen af dem, dersom de begge blive i Live. Tager jeg Enken, forbittrer det, ja gior hendes Søster Goneril rasende; og vanskelig skal jeg faae ret Raaderum, naar hendes Mand lever. Vel, jeg vil benytte mig af hans Ansеelse i Slaget; og naar det er over, saa lad hende, som vil blive skilt fra ham, tænke paa hans snareste Befordring ud af Livet. Hvad den Forbarmelse angaaer, som han vil vise imod Lear og Kordelia, da skal de, naar Slaget er holdt, og samme komme i vor Magt, aldrig blive i Stand til at nyde godt af hans Benaadning. I Henseende til min Forfatning, da maae jeg nu gribe til Forsvar uden at giøre mig Betænkninger. (gaaer.)

Fierde

Fierde Scene.

(Feldtraab.) Lear, Kordelia og Soldater (drage med Trommer og Fahner over Skuepladsen, og gaae ud). Derpaa Edgar og Glo'ster.

Edgar.

Her, Fader, tager Sæde under dette gieſtmilde Træes Skygge; beed her for den gode Sags Fremgang. Derſom jeg nogenſinde vender tilbage til Eder igien, vil jeg medbringe troſtelige Tidender.

Glo'ſter.

Himlens Varetægt være over Eder! (Edgar gaaer.)

(Feldtraab og Tilbagemarſch inden for Skuepladſen. Edgar kommer tilbage.)

Edgar.

Kom, afſted! gamle Mand, afſted! Kong Lear har tabt. Han og hans Datter er taget fangen. Giv mig din Haand, kom med.

Glo'ſter.

Ikke længere, gode Herre. Her kan jo en Mand ligeſaavel forraadne.

Edgar.

Hvad, atter i ſlemme Tanker. Menneſkene maae oppebie deres Udgang af Verden, ligeſaavel ſom deres Indgang i den. At være moden, derpaa kommer det an. Kom nu.

Glo'ſter.

Deri har du og megen Ret. (de gaae.)

Femte

Femte Scene.

(Den brittiske Leir.)

Edmund, Lear og Kordelia som Fanger, Soldater, en Kaptain.

Edmund.

Nogle Officerer føre dem bort! Man bevogte dem vel, indtil man erfarer deres høie Velbehag, som skal fælde Dommen over dem.

Kordelia.

Vi ere ei de første, som med den bedste Hensigt have paadraget sig det største Uheld. For din Skyld, undertrykte Konge, er jeg modfalden. Selv kunde jeg ellers trodse den falske Lykkes onde Luner. — Skal vi ei først see disse Døttre og disse Søstre?

Lear.

Nei, nei, nei; kom, lad os gaae i Fængsel. Vi to allene vil synge som Fugle i Buret. Naar du forlanger min Velsignelse, vil jeg knæle og bede om din Tilgivelse. Saa vil vi leve, og bede, og synge, fortælle gamle Eventyr, lee til de forgyldte Sommerfugle, og høre usle Skielmere tale om Hofnyt; med dem vil vi da ogsaa snakke om dem, der tabe, og dem, der vinder: om hvem, der er ovenpaa, og hvem der er neden under, og afgiøre de største Hemmeligheder, ligesom vi vare Guds Speidere. I et tilsperret Fængsel vil vi udholde de Stores Partier og Bander, som regieres af Maanens Ebbe og Flod.

Edmund.

Edmund.

Forer dem bort!

Lear.

Paa saadanne Offere, min Kordelia, strøe Guderne selv Røgelse. (omfavner hende) Slutter jeg dig nu i mine Arme? — Den, der vil adskille os, skal bringe en Brand fra Himmelen, og med Ild jage os fra hinanden, som Ræve. Aftør dine Øine. Kræften skal fortære baade deres Kiød og Hud, inden de kan faae os til at græde. Først vil vi see dem omkomme af Hunger. Kom!

(Lear og Kordelia føres bort af Vagt.)

Edmund.

Hør, Kaptain, kom du hid. Tag denne Seddel, gaae, følg dem i Fængsel. Et Trin har jeg forfremmet dig. Dersom du handler overeenstemmende med denne Forskrivt, baner du dig Vei til en fortrinlig Lykke. Mærk dig, Folk maae rette sig efter Tiderne. At være ømhiertet anstaaer ei Krigeren. Dette mit vigtige Anliggende taaler ingen Indvending. Enten sig, at du vil udføre det, eller vælg andre Veie til at giøre din Lykke.

Kaptainen.

Jeg paatager mig at giøre det, Mylord.

Edmund.

Skrid da til Værket, og skynd dig at skrive mig til, naar du har giort det. Mærk dig, jeg siger i samme Øieblik, og iværksæt det saaledes, som jeg har foreskrevet. (Kaptainen gaaer.)

Siette

Siette Scene.

Hertugen af Albanien, Goneril, Regan og Soldater.

Hertugen af Albanien.

Du har i Dag, Greve, beviist, hvad din Tapperhed formaaer, og Lykken føiede dig ogsaa. Du haver Fangerne, som giorde os denne Dags Seier stridig. Jeg fordrer dem af dig, for saaledes at behandle dem, som deres Fortieneste og vor egen Sikkerhed paa begge Sider skal bestemme.

Edmund.

Jeg syntes det var raadeligst at lade den gamle elendige Konge indsperre, og holde ham under sikker Bevogtning, da hans Alder, og endnu mere hans Navn, haver en Slags Tryllekraft til at drage alles Gemytter paa sin Side, og bringe dem til at vende deres hvæssede Landser imod vore Bryster, imod os, som have at befale over dem. Tilligemed ham bortsendte jeg og Dronningen, og det af samme Aarsager; og de ere i Morgen eller en anden Tid færdige til at fremstille sig, hvor vi vil holde Ret over dem. Paa nærværende Tid svede og blode vi. En Ven har tabt sin Ven, og den retmæssigste Strid bliver i første Hede forbandet af dem, som føle dens Skarphed. — Forhøret over Kordelia og hendes Fader fordrer et bequemmere Sted.

Her-

Hertugen af Albanien.

Med Eders Tilladelse, min Herre, jeg anseer Eder i denne Krig kun som en Underdan, ei som en Broder.

Regan.

Det er just denne Raade, vi agte at bevise ham. Mig synes, at man dog kunde have forespurgt sig om vor Beslutning, inden man saavidt udlod sig. Han anførte vore Tropper, forestillede min Person og min Værdighed; og saaledes kan han vel ansees berettiget til at træde frem og kalde sig selv Eders Broder.

Goneril.

Ikke saa heftig. Hans egen Ansees skaffer ham større Fortrin end Eders Forfremmelse.

Regan.

Indsat af mig i mine Rettigheder kan han maale sig med den bedste.

Hertugen af Albanien.

Det vilde bidrage det meste dertil, om han ægtede Eder.

Regan.

Spottere blive ofte Propheter.

Goneril.

Ei! ei! det Die, hvormed I giorde den Opdagelse, skeelede meget.

Regan.

Jeg befinder mig ikke vel, Frue Søster, ellers skulde jeg besvare Eder af et overflydende Hierte.

Gene-

General, tag du mine Soldater, mine Fanger og min hele Arvedeel; raad over dem, over mig, alt tilhører dig. Verden skal være Vidne til, at jeg her udnævner dig til min Mand og Herre.

Goneril.

Tænker du at besidde ham?

Hertugen af Albanien.

Tilladelsen hertil beroer ei blot paa din Villie allene.

Edmund.

Ei heller paa din, Hertug.

Hertugen af Albanien.

Jo, du halværlige Karl.

Regan.

Lad Trommen slaae, og beviis, at mine Rettigheder ere dine. (de vil gaae.)

Hertugen af Albanien.

Bliver og hører mig tale. — Edmund! jeg hefter dig her som en Landsforræder, og tilligemed dig denne forgyldte Slange. — I Henseende til Eders Paastand, smukke Søster, vil jeg forebygge dens Indvilgelse til Fordeel for min Kone. Hun har allerede givet denne Herre sit Forord, og jeg, hendes Mand, modsætter mig deres oplagte Raad. Dersom I vil givtes, saa forelsk Eder i mig; min Kone er forlovet.

Goneril.

Et Mellemspil!

Hertugen af Albanien.

Du er bevæbnet, Glo'ster? — Lad Trompeten lyde! Dersom ingen fremstiller sig for at bevise mod din Person dine afskyelige, aabenbare og mangfoldige Forræderier, saa er her min Udfordring. Jeg vil bevise det mod dit Hierte, førend jeg tager en Smule Brød i min Mund, at du er intet mindre, end hvad jeg her offentlig har erklæret dig for.

Regan.

O! jeg faaer ondt, jeg faaer ondt!

Goneril (for sig).

Hvis ikke, skulde jeg aldrig troe nogen Gift.

Edmund.

Her er og min Handske. — Hvem i Verden den er, der kalder mig en Forræder, han døe som en Skielm! Hidkald Trompeterne. Imod den, der tør nærme sig mod ham, mod Eder og enhver vil jeg stadig forfegte min Troeskab og min Ære.

Hertugen af Albanien.

Heida! en Trompeter! — Stoel ikkun paa din egen Tapperhed; thi dine Soldater, alle hvervede i mit Navn, have og i mit Navn faaet deres Afsked.

Regan.

Mit Onde bliver slemmere og slemmere.

Hertugen af Albanien.

Hun befinder sig ei vel. Fører hende til mit Telt!

(Regan føres bort)

Syvel-

Syvende Scene.

En Herold, de Forrige undtagen Regan.

Hertugen af Albanien.

Kom hid, Herold! stød i Trompeten, og oplæs dette.

(der stødes i Trompet. Herolden læser.)

" Dersom der er nogen Person af Stand og Vær-
" dighed blandt Krigshærens Stridsmænd, som vil
" paastaae, at Edmund, udnævnt til Greve af
" Glo'ster, er en overordentlig Forræder, han frem-
" stille sig ved det tredie Stød i Trompeten. Han
" vil selv dristig forsvare sig. "

Edmund.

Blæs.

Herolden.

Endnu engang!

Herolden.

Endnu engang!

(der svares ligeledes udenfor med en Trompet, hvor-
paa Edgar lader sig see bevæbnet.)

Hertugen af Albanien.

Spørg ham, om hans Hensigt, hvorfor han frem-
stiller sig efter Trompetens Indbydelse.

Herolden.

Hvem er I? Hvad er Eders Navn, Eders Stand?
Og hvorfor indfinder I Eder paa denne Opfordring?

Edgar.

Vidd, mit Navn er tabt, ved Forræderiers Tand
sønderslidt og lemlæstet; dog alligevel er jeg af ligesaa

ædel en Herkomst, som den Modstander, jeg kommer for at byde Spidsen.

Hertugen af Albanien.

Hvem er den Modstander?

Edgar.

Hvem er han, som taler for Edmund, Greven af Glo'ster?

Edmund.

Han selv. Hvad har du at sige ham?

Edgar.

Træk ud din Kaarde, paa det at din Arm kan forskaffe dig Ret, om min Tale fortørner et ædelt Hjerte. Her er min. See, den er min Ære, min Eeds og min Værdigheds Haandhæver. Jeg paastaaer herved, uagtet din Styrke, din Bestilling, din Ungdom og Anseelse, til Trods for dit Seiersværd og funkel nye Lykke, din Tapperhed og dit Hjerte, at du er en Forræder, troeløs mod dine Guder, din Broder og din Fader, meeneedig mod denne høie anseelige Fyrste, og fra dit Hoveds øverste Top til det nederste Støv under dine Fødder en slangegiftig Forræder. Siger du Nei, da er denne Kaarde, denne Arm og min hele Aand færdig til at bevise dit Hjerte, til hvilket jeg taler, at du lyver.

Edmund.

Foruuftigviis skulde jeg affordre dig dit Navn; men siden dit Udseende giver dig en skiøn krigersk Skikkelse, og din Tunge forraader en udmærket Opdragelse, forkaster jeg med Foragt alle de Indvendinger, som

som jeg med Tryghed og Velanstændighed efter Ridderskabs Love kunde gjøre dig. Jeg driver altsaa disse forræderske Beskyldninger tilbage paa dit Hoved, og kaster hele Byrden af denne Helvedes forhadte Løgn paa dit eget Hierte, som neppe vil anfægtes eller røres deraf, men denne min Kaarde skal snart aabne dem Vei derhen, hvor de skal forblive for altid. — Trompeterne lyde! (Fægtning. Edmund falder.)

Goneril.

Redder ham, redder ham! Det er et listigt Kneb, Glo'ster! Efter Krigens Love var du ei forbunden til at indlade dig med en ubekiendt Modstander. Du er ei overvundet, men besnæret og bedraget.

Hertugen af Albanien.

Hold din Mund, eller jeg skal tilstoppe den med dette Papiir. Du i Ondskab mageløse Kone! læs din egen Skiendsel; riv det ei i Stykker, jeg mærker, du kiender det.

Goneril.

Lad det endog saa være; Lovene ere mig undergivne, ei dig. Hvem kan fordre mig frem til Ansvar?

Hertugen af Albanien.

Uhyre! kiender du dette Papiir?

Goneril.

Spørg mig ei om, hvad jeg kiender. (gaaer.)

Hertugen af Albanien.

Gaae efter hende. Hun er fortvivlet; søg at styre hende.

Edmund.

Hvad I har beskyldet mig for, det har jeg og giort, og endnu mere, meget mere. Tiden vil lægge det for Dagen. Det er nu dermed forbie, ligesom med mit Liv. Men hvem er du, som har forskaffet dig denne Fordeel over mig? Er du en Adelsmand, saa tilgiver jeg dig.

Edgar.

Den ene Venskabelighed er den anden værd. Min Herkomst er ikke mindre end din, Edmund! hvis den er større, bliver og din Forurettelse mod mig desto større. Mit Navn er Edgar, og jeg er din Faders Søn. Guderne ere retfærdige, og af vore kildrende Laster gisre de Redskaberne, hvormed de pine og straffe os. Samme lastefulde Mørkhedens Sted, hvor han avlede dig, skilte ham ved sine Øine.

Edmund.

Deri har du ret, det er fuldkommen sandt. Hjulet har dreiet sig ganske omkring, og jeg er her.

Hertugen af Albanien.

Mig syntes, din Anstand allene spaaede en kongelig Adel. (til Edgar) Jeg maae omfavne dig. Sorgen sønderrive mit Hierte, om jeg nogensinde hadede dig, eller din Fader.

Edgar.

Værdige Fyrste! det veed jeg.

Her-

Hertugen af Albanien.

Hvor har du holdt dig i Skiul? Hvorledes blev din Faders elendige Tilstand dig bekiendt?

Edgar.

Ved det at jeg pleiede ham, Mylord. — Behag at høre denne korte Beretning; og naar den er fortalt, o maatte mit Hierte da briste! For at undgaae den blodige Efterstræbelse, der fulgte mig i Hælene — ja, hvilken Behagelighed haver ei Livet, der formaaer os til hellere hvert Øieblik at udstaae Dødssmerter, end paa engang at døe! — fandt jeg mig i at paatage et afsindigt Menneskes Pialter, og give mig et Udseende, som var Hundene selv en Afskye; og i denne Dragt mødte jeg min Fader med sine blodige Dienringe, hvis kostbare Stene nyligen vare forlorne. Jeg blev hans Leder, anførte ham, betlede for ham, frelste ham fra Fortvivlelse, og aldrig — hvilken Feil! — aabenbarede mig for ham, indtil for en halv Time siden, da jeg var bevæbnet. Da jeg ei endnu kunde gisre mig noget sikkert Haab om dette lykkelige Udfald, udbad jeg mig hans Velsignelse, og fra først til sidst fortalte ham mine Tildragelser. Men hans sønderrevne Hierte, ak! alt for svagt til at udholde Kampen imellem tvende stridende Lidenskaber, Glæde og Sorg, brast smilende.

Edmund.

Denne din Tale har bevæget mig, og skal maaskee bevirke noget Godt. Men tael videre! Det lader, som du endnu havde noget mere at sige.

Hertugen af Albanien.

Er der endnu noget mere, noget sørgeligere tilbage, saa hold inde dermed, thi jeg er næsten færdig at forgaae ved det, jeg allerede haver hørt.

Edgar.

At dette var Maalet for mine Lidelser, skulde enhver synes, der ei er Elsker af Sorgen; men andre, langt videre omfattende, vilde gisre endnu mere, og overskride alle Yderligheds Grændser. — Da jeg brød ud i de lydeligste Klager, kom en Mand, der havde seet mig i min erbarmeligste Tilstand, og skyede mit skrækkelige Selskab; men da han nu fandt, hvem det var, der havde udstaaet saa meget, slyngede han sine stærke Arme om min Hals, og hylede, som man skulde troe, Himlen kunde bevæge, kastede sig hen paa min Fader, fortalte om Lear og sig den ynkværdigste Historie, som noget Øre haver hørt, og ved denne Fortælling tog hans Smerte saaledes Overhaand, at hans Livs Strenge begyndte at briste. — Paa samme Tid lydede Trompeten anden Gang, og i denne Kamp imellem Liv og Død forlod jeg ham.

Hertugen af Albanien.

Hvem var da det?

Edgar.

Kent, min Herre! den landflygtige Kent, som forklædt fulgte Kongen sin Fiende, og giorde ham Tienester, hvorfor endog en Slave vilde have vægret sig.

Niende Scene.

De Forrige, en Adelsmand (med en blodig Kniv).

Adelsmanden.

Hei! Hielp! Hielp!

Edgar.

Hvad for Hielp?

Hertugen af Albanien.

Tael, Mand!

Edgar.

Hvad betyder denne blodige Kniv?

Adelsmanden.

Den er varm, den ryger. Den kom nu nylig af Hiertet — o! hun er død.

Hertugen af Albanien.

Hvem er død? Tael!

Adelsmanden.

Eders Gemalinde, Herre, Eders Gemalinde! og hendes Søster er forgiftet af hende. Hun tilstaaer det selv.

Edmund.

Jeg var forbundet med dem begge. Vi foreenes nu alle tre i et Øieblik.

Edgar.

Der kommer Kent.

Kent.

Hertugen af Albanien.

Bring deres Legemer herhid, levende eller døde. (Gonerils og Regans døde Legemer føres ind.) — Denne Himmelens Dom kommer mig til at skielve, uden at opvække mig til Medlidenhed. — O! er det ham. (til Kent) Tiden tillader neppe at iagttage den Høflighed, som Velanstændigheden kræver.

Kent.

Jeg er kommet hid for at sige min Konge og Herre en god Nat. — Er han ei her?

Hertugen af Albanien.

Det er en stor Forglemmelse af os. — Tael, Edmund, hvor er Kongen? hvor er Kordelia? — Betragt dette Syn, Kent.

Kent.

Ak! Hvad er Aarsagen hertil?

Edmund.

Edmund var dog elsket. Den ene forgav den anden for min Skyld, og derpaa tog sig selv af Dage.

Hertugen af Albanien.

Saaledes forholder det sig. Bedøk deres Ansigter.

Edmund.

Jeg snapper efter Livet; noget Godt tænker jeg dog at gjøre, min egen Natur til Trods. — Send hastig, saasnart mueligt, Bud til Slottet, thi jeg har udstædt en skriftlig Ordre til at lade Lear og Kordelia

delia ombringe. — Ja, send Bud, imedens det er Tid.

Hertugen af Albanien.

Løb, løb, o! løb i allerførste Hast!

Edgar.

Til hvem, Mylord? Hvem fører Befalingen der? Send ham et Kiendetegn paa din forandrede Beslutning.

Edmund.

Vel betænkt! Tag min Kaarde og giv Kaptainen den.

Edgar.

Skynd dig, saafremt du har Livet kiert.

(Budet gaaer.)

Edmund.

Det er ham overdraget af din Kone og mig at lade Kordelia ophænge i Fængslet, og at give hende Skylden for at have giort det i Fortvivlelse.

Hertugen af Albanien.

Guderne beskytte hende! — Bærer ham imidlertid bort herfra. (Edmund bæres ud.)

Tiende Scene.

De Forrige, Lear (med Kordelia død i hans Arme).

Lear.

Hyler, hyler, hyler, hyler! — O, I ere Mænd af Steen. Havde jeg eders Tunger og Øine, jeg vilde bruge

bruge dem saaledes, at det skulde brage i Himlens Hvælving. Hun er borte for evig! — Jeg forstaaer, om en er død eller levende. Hun er død som Jorden! — Skaf mig et Speil; dersom hendes Aande giør Glasset fugtigt eller dunkelt, ja saa lever hun.

Kent.

Er dette den forhaabede Ende?

Lear.

Denne Fier bevæger sig, hun lever! hvis saa er, er det en Hændelse, som veier op imod alle de Sorger, jeg nogensinde haver følt.

Kent.

O, min gode Herre! (Knælende).

Lear.

Jeg beder dig, gaae bort.

Edgar.

Det er Kent, Eders ædelmodige Ven.

Lear.

Fordærvelse ramme eder, I Mordere og Forrædere allesammen! Jeg kunde have reddet hende; nu er hun forsvunden for altid. Kordelia! Kordelia! bie endnu lidt. — Ha! — hvad er det, du siger? Hendes Stemme er altid mild, venlig og sagtmodig, en Fortræffelighed hos et Fruentimmer. — Jeg dræbte den Skurk, der hængte dig.

Adelsmanden.

Det er sandt, mine Herrer, det giorde han.

Lear.

Lear.

Giorde jeg det ikke, Ven? Jeg har levet den Dag, da jeg med min gode hvæssede Klinge vilde faae dem til at springe. Nu er jeg gammel, og disse mine Fortredeligheder have fordærvet mig. — Hvem ere I? — Mine Øine ere ei de bedste. Jeg vil strax sige Eder det.

Kent.

Dersom Skiebnen kan broute af to Personer, som hun har elsket og hadet, saa see vi her en af dem.

Lear.

Mit Syn duer ikke mere. Er du ikke Kent?

Kent.

Ganske rigtig; Eders Tiener Kent. — Hvor er Eders Tiener Kajus?

Lear.

Det var en god Karl, det kan jeg sige Eder; han kunde slaae til, og det i Øieblikket. Nu er han død og raadden.

Kent.

Nei, min gode Herre, jeg er den samme Mand...

Lear.

Det vil jeg strax faae at see.

Kent.

Den samme, som fra Begyndelsen af Eders Misforstaaelse og Uheld haver fulgt Eders bedrøvelige Fodspor.

Lear.

Lear.

Vær velkommen hertil!

Kent.

Det var vist ellers ingen anden. — Alt er her traurigt, mørkt og dødt. Eders ældste Døttre have forkortet deres Liv, og ere døde i Fortvivlelse.

Lear.

Jo, det tænker jeg.

Hertugen af Albanien.

Han veed ei, hvad han siger, og forgieves er det, at vi fremstille os for ham.

Edgar.

Aldeles til ingen Nytte.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Edmund er død, Mylord!

Hertugen af Albanien.

Det er kun Smaating. — I Herrer og ædle Venner, erfarer vores Beslutning: Al den Hielp, som hans forfaldne Tilstand kan imodtage, skal blive den givet. Hvad os angaaer, da vil vi, saa længe denne gamle Regent lever, afstaae til ham vor Eenevolds Magt. — (til Edgar) Dig give vi dine Rettigheder tilbage med de Fordele og Tillæg, som din ærefulde Opførsel har alt for vel fortient. Alle Venner skal nyde Løn for Retskaffenhed, og alle Fiender uddrikke deres Misgierningers bittre Kalk. — O! see, see!

Lear.

Lear.

Og min arme stakkels Datter er qvalt ihiel! — Nei, nei, intet Liv mere. Hvorfor skulde en Hund, en Hest, en Rotte have Liv, og du ikke engang Aande? Du vil aldrig komme tilbage, aldrig, aldrig, aldrig! — Jeg beder Eder, knap denne Knap op her. — Jeg takker Eder, Herre. — Seer I det? Betragt hende! see paa hendes Læber! — See der! see der!

(han dør.)

Edgar.

Han falder i Afmagt. — Min bedste Herre!

Kent.

Brist, Hierte! jeg beder dig, brist!

Edgar.

See op, min Konge!

Kent.

Plag ikke hans Geist. O, lad ham kun henfare! Den skulde hade ham, som endnu længere vilde udstrække ham paa denne haarde Verdens Pinebænk.

Edgar.

Han er alt henvandret.

Kent.

Det er et Under, at han kunde udholde det saa længe. Livet var ham en unyttig Byrde.

Hertugen af Albanien.

Bærer dem bort herfra! — vor nærværende Forfatning er almindelig Sorg. — I tvende (til Kent og Edgar)

Edgar) min Siels Venner! bestyrer dette Kongerige, og understøtter den vaklende Stat.

Kent.

Mig foreståaer og snart en Reise, Mylord. Min Herre kalder mig, jeg kan ikke sige Nei.

Hertugen af Albanien.

Vi maae give efter for Vægten af denne bedrøvelige Tids overvældende Sorger, og tale, hvad vi føle, ei det, vi burde sige. Den ældste har udstaaet meest; vi, som ere unge, skal hverken erfare saa meget, eller leve saa længe.

(de gaae bort under sørgelig Musik.)

Cymbelin.

Personerne:

Cymbelin, Konge af Britanien.

Kloten, Dronningens Søn af første Ægteskab.

Leonatus Posthumus, en Adelsmand, formælet med Prindsessen.

Guiderius,) under antagne Navne af Polydor og Kadvel, formeente Sønner af Bellarius.
Arviragus,)

Bellarius, en landflygtig Herre, under det antagne Navn af Morgan.

Philario, en Italiener, Posthumus's Ven.

Jachimo, Philario's Ven.

Cajus Lucius, en Gesandt fra Rom.

Pisánio, Posthumus's Tiener.

En fransk Adelsmand, Philario's Ven.

Kornelius, Dronningens Doktor.

To Adelsmænd.

Dronningen, Cymbelins Gemalinde.

Imogen, Cymbelins Datter af første Ægteskab.

Helena, Imogens Kammerfomfrue.

Herrer og Damer, romerske Raadsherrer, Tribuner, Geister, en Spaamand, Officerer, Soldater, Bud, og andet Folge.

Skuepladsen er deels i Britanien, deels i Italien.

Første Act.

Første Scene.

(Eymbelins Pallads i Britanien.)

To Adelsmænd.

Første Adelsmand.

Man træffer her intet uden traurige Ansigter. Vore Miner komme ei mere overeens med vore Hierter, end som Hofmændenes. De have alle lige Udseende med Kongens.

Anden Adelsmand.

Men hvad er da hændet?

Første Adelsmand.

Hans Datter, og Rigets Arving, som han bestemte den eneste Søn af sin Gemahlinde, der var en Enke, han nyelig ægtede, har givet en fattig, men værdig, Adelsmand sin Haand. Hun har givtet sig med ham; men hendes Gemal er forviist, og hun sat i Fængsel.

Alt er udvortes Sorg, endskiøndt jeg troer, at Kongen af Hiertet selv er bevæget.

Anden Adelsmand.

Ingen uden Kongen?

Første Adelsmand.

Jo, han tillige, der mistede hende, og Dronningen, som meest ønskede Giftermaalet. Men der er ikke en Hofmand, som, endskiøndt de gandske afrette deres Ansigter efter Kongens Miner, jo haver et Hierte, der glæder sig ved det, hvorover de ere nedslagne.

Anden Adelsmand.

Og hvi saa?

Første Adelsmand.

Den, der er gaaet glip af Prindsessen, er en alt for slet Person til at kunne forkleines; og den, der har faaet hende, jeg meener den, som ægtede hende — ak, den arme gode Mand! — og som derfore blev forviist, er et saa fortreffeligt Menneske, at om man vilde søge hans Lige overalt i Jordens Egne, skulde man altid opdage Mangler hos den, der vilde sætte sig i Ligning med ham. Jeg troer ikke, at nogen er begavet med saa skiøn en udvortes Anseelse og tillige med de indvortes Egenskaber, som han.

Anden Adelsmand.

Du giver ham et godt Skudsmaal.

Første

Første Adelsmand.

Jeg gisr ei for meget af ham, min Herre! hans Værd forringes derved mere endnu, end det fuldkommen udvikles.

Anden Adelsmand.

Hvad er hans Navn, og hvilken hans Herkomst?

Første Adelsmand.

Til Roden af samme kan jeg ikke giennemtrænge. Hans Fader kaldte sig Sicilius, som indgik et ærefuldt Forbund med Kassibelan mod Romerne, men fik sine høie Ærestitler af Tenantius, hvilken han tiente med Ære og med beundringsværdig Fremgang. Det forskaffede ham Tilnavnet Leonatus. Han havde, foruden den omtalte, endnu tvende andre Sønner, som i de da værende Krige døde med Sværdet i Haanden. Dette foraarsagede deres Fader, som dengang var gammel og havde sin Stammes Vedligeholdelse kier, en saadan Sorg, at han mistede Livet; og hans yndige Kone, frugtsommelig med denne ædle Mand, vi tale om, døde, saasnart han var født til Verden. Kongen tog Barnet under sin Varetægt, kaldte ham Posthumus, lod ham opdrage, og gisr ham til sin Kammerjunker; giver ham al den Underviisning, som hans Alder var i Stand til at modtage, hvilken han inddrog, ligesom vi Luften, og som den blev ham given. Hans Foraar var allerede en Høst. Han levede ved Hoffet, hvilket er sieldent, baade æret og elsket paa det høieste; var et Mønster for de yngste, et Speil for den modnere Alder, der afbildede den; og for de

mere Bedagede et Barn, der ledede den ravende Olding. Hans Elskedes eget Værd, for hvis Skyld han nu er forviist, tilkiendegiver nokſom, hvormeget hun agtede ham og hans Dyd; og selv hendes Valg er et talende Beviis for, hvad Mand han er.

Anden Adelsmand.

Eders Afskildring kommer mig allerede til at ære ham. Men siig mig, er hun Kongens eneste Barn?

Første Adelsmand.

Hans eneste Barn. Han havde to Sønner, dersom det fortiener Eders Opmærksomhed; den ældste af dem, tre Aar gammel, og den anden, endnu i Svøbet, bleve udstiaalne af Børnekammeret, og indtil denne Time har man ei været sindriig nok til at kunde giette sig til, hvor de ere afblevne.

Anden Adelsmand.

Hvor længe er det siden?

Første Adelsmand.

Nogle og tyve Aar.

Anden Adelsmand.

Besynderligt, at en Konges Børn saaledes skulde bortføres! skulde saa skiødesløs bevogtes! og at man har været saa efterladen i at opsøge dem, at de ei endnu ere blevne opsporede.

Første Adelsmand.

Endskiøndt det er besynderligt, og man maae lee ad saa stor Efterladenhed, saa er det dog ganske sandt, min Herre.

Anden

Anden Adelsmand.

Jeg troer Eder vel.

Første Adelsmand.

Vi maae nu holde inde dermed. Her kommer den gode Herre, Dronningen og Prindsessen.

(de gaae.)

Anden Scene.

Dronningen, Posthumus, Jinogen og Følge.

Dronningen.

Nei, vær forsikkret, min Datter, du skal ei befinde, at jeg, som man bebreider de fleste Stifmødre, vil ansee dig med onde Øine. Du er min Fange, men din Arrestforvarer skal overlevere dig Nøglerne, der tillukke dit Fængsel. — Og saasnart, Posthumus, jeg kan overvinde Kongens Fortørnelse, skal du erfare, at jeg taler din Sag hos ham. Sandt nok, Vredens Ild flammer endnu hos ham, og det var bedst, du taaligen underkastede dig hans Dom, saavidt egen Klogskab tilraader.

Posthumus.

Naar Deres Kongelige Høihed saa behager, vil jeg i Dag begive mig herfra.

Dronningen.

Du kiender Faren. — Jeg vil gaae lidt omkring i Haven, og ynke en indskrænket Tilbøielighedes Qva-

ler, endskiøndt Kongen har befalet, at I ei skulde tale med hinanden. (gaaer.)

Imogen.

O! forstilte Høflighed! Hvor snedig den Umenneskelige kan kildre, hvor hun saarer! — Min dyrebareste Mand! jeg frygter meget min Faders Vrede, men slet ikke, uagtet mine hellige Forpligtelser imod ham, noget af hvad hans Vrede kan fuldføre paa mig. Du maae bortreise, og jeg skal hvert Øieblik her være Maalet for vrede Piekast uden Trøst i Livet, dersom Verden ikke eiede det Klenodie, som jeg ønskede at see igien.

Posthumus.

Min Dronning! min Herskerinde! o, græd ikke mere, saafremt jeg ei skal give Leilighed til at mistænkes for større Ømhed, end det anstaaer en Mand. Jeg vil blive den oprigtigste Ægtemand, som nogensinde tilsvor nogen Troskab. — Min Boepæl bliver i Rom hos en vis Philario, der var en Ven af min Fader, men som er mig kun ved Breve bekiendt. Skriv derhen, min Dronning, og med mine Øine vil jeg indrikke de Ord, du sender mig, endskiøndt Blækket er giort udaf Galde. (Dronningen kommer tilbage).

Dronningen.

Jeg beder, lad det ikke vaere for længe; dersom Kongen kommer, skal jeg paadrage mig hans største Mishag. — (afsides) Jeg fornærmer ham aldrig, uden han afkiøber mig min Uret. For at være Venner, betaler han mine Forurettelser meget dyrt. (gaaer.)

Posthu-

Posthumus.

Skulde vi tage Afsked vor hele ovrige Levetid, vilde dog Skilsmissens Ubehagelighed bestandig tiltage. — Farvel!

Imogen.

Nei, tov et Øieblik. — Skulde du ikkun ride ud for at giøre en Lysttour, var saadan Afsked for pludselig. See her, min Bedste, denne Demant var min Moders; tag den, mit Hierte! men behold den indtil du ægter en anden Kone, naar Imogen er død.

Posthumus.

Hvad, hvad, en anden? I gode Guder! giver mig kun, hvad jeg haver, og holder mig tilbage fra en andens Favnetag med Dødens Lænker. Forbliv, forbliv du der, (stikker Ringen paa Fingeren) saalænge jeg kan have Følelse af dig! Yndigste! Skiønneste! ligesom jeg bortbytter mit arme Selv mod dig til dit uendelige Tab; saaledes vinder jeg endog i vore Smaating af dig. For min Skyld bær du det! (binder et Armbaand om hendes Haand) det er Kierligheds Kiede. Jeg vil belænke denne skiønneste Fange dermed.

Imogen.

O, I Guder! naar skal vi see hinanden igien?

Tredie Scene.

De Forrige, Cymbelin, Lords.

Posthumus.

Oh! der er Kongen.

Cymbelin.

Du Nedrige, forføi dig bort fra mine Øine! Dersom du efter denne min Befaling besværer Hoffet med din uværdige Person, saa skal du døe. Bort! du er Gift for mit Blod.

Posthumus.

Guderne beskytte dig og velsigne alle tilbageblivende Gode ved dit Hof. Jeg gaaer. (gaaer.)

Imogen.

Dødens Stik kan ei være mere giennemtrængende, end dette.

Cymbelin.

O du opsætsige Barn! der skulde fornye min Ungdom, men som overvælder mig med mange Levealdre.

Imogen.

Jeg beder dig, min Konge, qvæl dig ei selv med egne Sorger. Jeg er følesløs mod din Vrede; en langt ædlere Følelse undertvinger al Angest, al Frygt.

Cymbelin.

Imod al Anstændighed, imod al Lydighed?

Imogen.

Haabeløs og i Fortvivlelse; og i denne Henseende imod al Anstændighed.

Cymbe=

Cymbelin.

Du kunde havt min Dronnings eneste Søn til din Gemal.

Imogen.

Himlen være lovet, jeg fik ham ikke! Jeg valgte en Ørn, og undgik Glenten.

Cymbelin.

Du tog en Staader, og vilde have giort min Trone til Nedrigheds Sæde.

Imogen.

Nei, jeg meget mere forøgede dens Glands.

Cymbelin.

O du Nedrige!

Imogen.

Det er din Skyld, min Fader, at jeg har elsket Posthumus. Du opdrog ham, som min Legebroder. Han er og en Mand, der fortiener den allerbedste Kone. Næsten den hele Sum, han betaler, overstiger mit Værd.

Cymbelin.

Hvad? er du blevet afsindig?

Imogen.

Ei langt fra. — Himlen bieſtaae mig! Give kun jeg var en Qvægvogters Datter, og min Leonatus vor Naboehyrdes Søn!

Dron-

Dronningen.

Cymbelin.

Du Tosse! Nu var de igien her tilsammen. Du haver ei handlet efter min Befaling. Bort med hende, hun skal blive indsluttet.

Dronningen.

Taalmodighed, om jeg maae bede. — Stille, min kiere Frøken Datter, stille! — Min kiere Herre, overlad os kun til os selv, og søg paa bedste Maade at beroelige dit Sind.

Cymbelin.

Ja, lad hende tabe en Draabe Blod daglig, og, naar hun bliver gammel, døe af denne Galskab!

(gaaer.)

Pisanio.

Dronningen.

Fy, du maae give efter. Her er din Tiener. — Nu, hvad Nyt?

Pisanio.

Prindsen, Eders Søn, drog Kaarde mod min Herre.

Dronningen.

Ha! Jeg troer dog vel, der er ingen Ulykke skeet.

Pisanio.

Det kunde have skeet, men min Herre legede mere end han fegtede, og tog ei imod Hielp af Forbittrelse.

De

De bleve adskilte ved nogle Herrer, som vare i Nærværelsen.

Dronningen.

Det fornøier mig meget.

Imogen.

Eders Søn er min Faders Ven, han tager hans Partie. — At trække ud mod en Landsforviist, o den tappre Herre! Jeg vilde ønske, de vare begge to tilsammen i Afrika, og jeg selv derhos med en Naal, at jeg kunde stikke den dermed, der veeg tilbage. — Hvorfor forlod du din Herre?

Pisanio.

Efter hans Befaling; han vilde ei tillade mig at følge ham til Havnen. Han efterlod denne Optegnelse over de Befalinger, jeg skulde iagttage, naar det behager Eder at benytte sig af min Tieneste.

Dronningen.

Han har altid været din troe Tiener, og jeg tør sætte min Ære til Pandt paa, at han stedse vil blive det.

Pisanio.

Jeg takker Deres Kongelige Høihed underdanigst.

Dronningen.

Kom, lad os nu spadsere noget.

Imogen.

Henved en halv Time herfra maae du komme til mig. Du maae i det mindste see din Herre vel om Bord. Nu kan du forlade mig. (de gaae.)

Fierde

Fierde Scene.

Kloten, tvende Herrer.

Første Herre.

Jeg vil raade dig, Prinds, at skifte Linnet; Fegtningens Hede har giort, at du ryger som et Offer. Hvor Luft gaaer ud, kommer Luft ind; den, som er uden for, er ei saa sund, som den, der kommer fra dig.

Kloten.

Dersom min Skiorte var blodig, da maae jeg skifte den. — Haver jeg saaret ham?

Anden Herre (afsides).

Nei, sikkert ikke; ei engang saa meget, som hans Taalmodighed.

Første Herre.

Saaret ham? Hans Legeme er et gabende Skrog, dersom han ei er blevet saaret. Det er en alfare Vei for Staal og Jern, hvis det ei er blevet saaret.

Anden Herre (afsides.)

Hans Kaarde giorde, som en Skyldner, Afstikker af sig.

Kloten.

Den Skielm vilde ikke holde Stand.

Anden Herre.

Nei, men han skal altid fremad, lige mod dit Ansigt.

Første

Første Herre.

Holde Stand? Du havde selv Plads nok, Prinds, men han tillagde dig mere, end du havde, gav dig en heel Strækning.

Anden Herre (affides.)

Saa mange Tommer, som I eier Have, I Stakkler!

Kloten.

Jeg vilde ønske, ingen havde kommet os imellem.

Anden Herre (affides.)

Det vilde jeg og, indtil du paa Jorden havde maalt, hvor lang en Nar du var.

Kloten.

Og hun skulde elske denne Karl, og give mig Afslag!

Anden Herre (affides).

Dersom det er en Synd at giøre et godt Valg, saa er hun fordømt.

Første Herre.

Som jeg altid sagde dig, Prinds, hendes Forstand og Skiønhed har ei nogen Lige. Hun har en god Anseelse, men, saavidt jeg kan mærke, intet glimrende Vid.

Anden Herre.

Hendes Skin falder ei paa Narre, ellers vilde Gienskinnet skade hende.

Kloten.

Kom, jeg vil gaae til mit Kammer. Jeg vilde ønske, at der var giort en Ulykke.

Anden

Anden Herre (afsides).

Det ønsker jeg ikke, med mindre det havde været et Esels Fald, der ei var en stor Ulykke.

Kloten.

Du kommer'dog med?

Første Herre.

Jeg følger Deres Høihed.

Kloten.

Nei, kom og lad os gaae sammen.

Anden Herre.

Vel, min Prinds. (de gaae.)

Femte Scene.

(Imogens Kammer.)

Imogen, Pisanio.

Imogen.

Jeg skulde ønske, at du laae bestandig ved Havnens Strandbred, og spurgte ethvert Segl efter ham. Dersom han skulde skrive mig til, og jeg ikke faae hans Brev, var Tabet deraf saa stort, som om det indeholdt tilbuden Naade. — Hvad var det sidste, han talte med dig?

Pisanio.

Det var: Hans Prindsesse! hans Prindsesse!

Imogen.

Derpaa svingede han sit Lommetørklæde?

Pisa-

Pisanio.

Og kyssede det, Frue.

Imogen.

Ufselsomme Linned, deri lykkeligere end jeg! — Og det var alt?

Pisanio.

Nei, Frue; thi saalænge han kunde bemærke mig med sine Øine, eller jeg skille ham fra andre, holdt han sig paa Dækket, og vayede bestandig med Handske, Hat, Tørklæde, ligesom hans Hiertes Oprør og Bevægelse bedst kunde udtrykke, hvor langsomt hans Siel og hvor hastig Skibet bortseglede.

Imogen.

Du skulde have ladet ham blive lige saa liden som en Krage, eller endnu mindre, inden du lod af at see efter ham.

Pisanio.

Saa giorde jeg og, Frue.

Imogen.

Jeg skulde have sønderbrudt mine Øiennerver, ja bristet havde de blot ved at see efter ham, indtil Fraliggenheden havde formindsket ham for mig til en Naalespids; ja fulgt ham skulde jeg indtil han fra en lille Mygs Skikkelse var hensmeltet til Luft, og da havde jeg bortvendt mine Øine og fældet Taarer. — Men, gode Pisanio, naar skal vi faae nogen Tidende fra ham?

Pisanio.

Vær forsikkret, Frue, ved første Leilighed.

Imogen.

Jeg tog ei Afsked med ham, endskiøndt jeg havde de smukkeste Ting at sige ham. Førend jeg kunde faae sagt, hvorledes jeg til visse Timer vilde tænke paa ham, have de eller saadanne Tanker om ham, eller jeg kunde faae ham til at sværge paa, at de italienske Damer ikke skulde forraade min Fordeel og hans Ære; før jeg kunde paalægge ham at møde mig med sine Bønner Klokken sex om Morgenen, ved Middag og Midnats Tider, thi da var jeg i Himmelen for ham, eller før jeg kunde give ham det Afskedskys, som jeg skulde have sat til Skillerum imellem to fortryllende Ord, indkom min Fader, og lig Nordens tyranniske Vindstød nedslaaer de blomstersvangre Knopper.

En Hofdame.

Hofdamen.

Dronningen ønsker sig Eders Høiheds Selskab.

Imogen.

Hvad jeg bad Eder at giøre, besørg med det snareste iværksat. — Jeg skal strax være til Dronningens Tieneste.

Pisanio.

Jeg skal efterkomme min Prindsesses Befaling.

(de gaae.)

Siette

Siette Scene.

Rom.

Philario, Jachimo og en Franſkmand.

Jachimo.

Troe mig, min Herre, jeg har ſeet ham i Britanien; han var dengang i ſin Opvæxt, der var ingen, ſom jo ventede, at han ſkulde blive den værdige Mand, hvoraf han nu bær Navnet. Dengang kunde jeg ſee ham uden al Beundrig, omendſkiøndt Regiſteret paa hans Fuldkommenheder havde hængt ved hans Side, og jeg ſkulde have giennemlæſt ham Punkt for Punkt.

Philario.

Du taler om ham, da han var mindre begavet, end han nu er, med hvad der baade indvortes og udvortes forhøier ham.

Franſkmanden.

Jeg har ſeet ham i Frankrig; vi havde en ſtor Deel der, ſom med ligeſaa ſtive Øine kunde ſee imod Solen, ſom han.

Jachimo.

Den Omſtændighed, at han ægtede Kongens Datter, hvorved han veies mere efter hendes Værd end ſit eget, giør uden Tvivl, at han bersømmes, uden al Omſtændighed, en ſtor Deel for meget.

Franſkmanden.

Og ſaa hans Forviisning.

Jachimo.

Ja, og deres Biefald, der, i Betragtning af hende, begræder denne ynkelige Skilsmisse, biedrager forunderlig meget til at ophsie ham; var det endog ikkun for at bekræfte hendes Skionsomhed, som ellers et ringe Stød kunde kuldkaste, da hun tog en Staader uden sisrre Værdighed. — Men hvoraf kommer det, at han tager Voepæl hos dig? Naar skede det Bekiendtskab?

Philario.

Haus Fader og jeg stod i Tieneften sammen, hvilken jeg skylder intet mindre end mit Liv. (Posthumus kommer ind.) Der kommer Britten. Lad ham saaledes blive antaget imellem Eder, som det anstaaer Folk af Eders Opdragelse at begegne en Fremmed af hans Stand. Jeg beder Eder alle at indgaae nsiere Bekiendtskab med denne ædle Mand, hvilken jeg anbefaler Eder som min Ven. Hvor værdig han er dertil, vil jeg lade Eftertiden bevise, hellere end i hans eget Paahsr at afskildre ham.

Franskmanden.

Vi have kiendt hinanden i Orleans, min Herre.

Posthumus.

Siden den Gang har jeg været Eders Skyldner for Artigheds Bevisninger, som jeg aldrig skal faae afbetalt, endskisndt jeg betaler dem altid.

Franskmanden.

Han sætter for hsi Priis paa min Tienstvillighed, min Herre. Jeg var glad over, at jeg kunde forsone

min

min Landsmand med Eder. Det havde været Skade, at I skulde have kommet sammen med et saa dødeligt Forsæt, som enhver af Eder dengang havde fattet for en Sag af saa slet og ringe Betydenhed.

Posthumus.

Forlad mig, min Herre, jeg var dengang en ung Reisende. Jeg vogtede mig mere for at gaae efter mit eget Hoved, end ved enhver Handling at lade mig lede af andres Erfaring; men, efter min forbedrede Skiønsomhed, dersom jeg ei forseer mig ved at kalde den forbedret, saa var vor Strid ikke af saa aldeles ringe Betydenhed.

Franskmanden.

Jo, i Sandhed, til at afgiøres med Kaarden, og det af to saadanne Mænd, der efter al Rimelighed havde affærdiget hinanden, eller som begge vare blevne paa Stedet.

Jachimo.

Tilgiver man mig, om jeg tager mig den Frihed at spørge om, hvori Striden bestod?

Franskmanden.

Meget vel, troer jeg. Det var en offentlig Tvistighed, som ingen kan sætte sig imod igien bliver fortalt. Den var af lignende Indhold med hvad som forgangen Aften blev bragt paa Bane, hvor enhver af os søgte at ophøie sine Landsmandinder. Denne fremmede Herre paastod samme Tid, endog med blodige Beviser, at ville godtgiøre, at hans vare kiønnere, dydigere, fornuftigere, kydskere, bestandigere,

fuldkomnere og vanskeligere at forføre, end de fortrinligste Damer i Frankrig.

Jachimo.

Der lever vel intet saadant Fruentimmer nu omstunder i Verden; følgelig er denne Herres Meening hermed igiendrevet.

Posthumus.

Hun bliver endnu ved hendes Dyd og jeg ved min Meening.

Jachimo.

Du maae dog ei give hende et saa stort Fortrin for vore italienske Damer.

Posthumus.

Dersom jeg endog bliver saa meget opfordret, som i Frankrig, viger jeg dog ei det mindste derfra, endskiøndt jeg tilstaaer, jeg er hendes Tilbeder, og ei hendes Ven allene.

Jachimo.

Ligesaa skiøn og ligesaa god — en Slags beslægtet Lignelse — havde været noget for skiønt og for godt for nogen Dame i Britanien. Dersom hun havde noget forud for andre, jeg haver seet, ligesom den Diamant, du der bær, overgaaer mange, der ere komne mig for Øine, saa skulde jeg troe, at hun var ypperligere end mange; men jeg har ikke seet den fortreffeligste Diamant, ei heller du det fortrinligste Fruentimmer.

Post-

Posthumus.

Jeg bersmte hende efter det Værd, jeg tillagde hende; det samme gior jeg med min Ædelsteen.

Jachimo.

Hvor høit vurderer du den?

Posthumus.

For mere end hele Verdens Eiendom.

Jachimo.

Enten er din uforligelige Elskerinde død, eller og en ringe Ting kan giøre Skam af hende.

Posthumus.

Du tager Feil. Det ene kan sælges eller gives bort, dersom der vare Skatte nok til at giøre Indkiøbet, eller Fortieneste for Gaven. Det andet er en Ting, ei tilfals, og allene en Gave af Guderne.

Jachimo.

Som Guderne have givet dig?

Posthumus.

Hvilken jeg med Deres Naade vil beholde.

Jachimo.

Af Navn kan du vel kalde hende din. Men du veed, at fremmed Fugl lægger sig ofte paa Rødbrystens Rede. Din Ring kan jo og blive bortstiaalet, ligeledes dit Armbaand af uskatteerlig Kostbarhed; det ene er skrøbeligt, og det andet tilfældigt. En listig Tyv, eller en i den Sag udlært Hofmand, vil friste paa at tilvende sig baade det ene og det andet.

Posthumus.

Eders Italien indeholder ingen saa fuldkommen Hofmand, der kunde berøve min Elskerinde sin Ære, endskiøndt du kalder hende svag, enten hun beholder eller taber den. Jeg tvivler ingenlunde paa, at I have Tyve nok, men desuagtet frygter jeg ei for min Ring.

Philario.

Lad dette nu blive derved, mine Herrer.

Posthumus.

Af mit ganske Hierte, Herre. Den værdige Signor, jeg takker ham, anseer mig ei for fremmed; vi ere strax fortroelige med hinanden.

Jachimo.

Efter en fem Gange saa lang Samtale skulde jeg bringe din Elskte til at vige, saa at hun gav efter og endelig overgav sig. Havde jeg ikkun Adgang og Leilighed til nærmere Bekiendtskab.

Posthumus.

Nei, nei!

Jachimo.

Derpaa tør jeg sætte Halvdelen af min Formue imod din Ring, som i mine Tanker er den noget overveiende. Men jeg giør mit Veddemaal mere imod din Tillid end imod hendes Ære; og for at forekomme heri al Fortrydelse, tør jeg vove dette Forsøg imod et hvert Fruentimmer i Verden.

Post=

Posthumus.

Du bedrager dig for en stor Deel ved din alt for dristige Overbeviisning; og jeg tvivler ikke paa, at du jo ved dit Forsøg vil komme til at faae efter Fortieneste.

Jachimo.

Og hvad er det?

Posthumus.

Aldeles Afslag; endskiondt dit Forsøg, som du kalder det, fortiener mere, endog Bestraffelse.

Philario.

Nu nok herom, mine ædle Herrer; det opstod for pludselig, lad det døe, som det var født, og bliver selv først bedre bekiendt med hinanden.

Jachimo.

Jeg skulde ønske, at jeg havde sat min egen og min Naboes hele Eiendom paa Beviset af det, som vi have talt om.

Posthumus.

Hvilken Kone vilde du da vælge dig at giøre Anfald paa?

Jachimo.

Din egen, paa hvis Standhaftighed du saa sikkert beraaber dig. Jeg vil sætte ti tusind Dukater mod din Ring, at, naar du forskaffer mig ved din Anbefaling Adgang til det Hof, hvor din Kone opholder sig, vil jeg, uden anden Fordeel end et togange igien-

taget Besøg, medbringe derfra denne hendes Ære, som du indbilder dig saa vel forvaret.

Posthumus.

Jeg vil imod dit Guld vedde andet Guld. Min Ring holder jeg saa dyrebar som min Finger; den er en Deel deraf.

Jachimo.

Du er bange, og derved desto fornuftigere. Om du kiøbte Fruentimmer-Kiød for en Million Qvintinet, saa kan du ei bevare det for Fordærvelse. Men jeg seer, du har dog nogen Samvittighed; du frygter.

Posthumus.

Det er vel ikkun saa din Maade at tale paa. Jeg haaber, du er af alvorligere Tanker.

Jachimo.

Jeg er Herre over min Tunge, og vil indgaae, hvad jeg har sagt, det sværger jeg.

Posthumus.

Vil du det i Sandhed? Jeg skal kun laane dig min Diamant indtil du kommer tilbage; lad os nu opsætte Vilkaarene. Min Pige overgaaer langt i Godhed Hviden af dine uværdige Forestillinger. Jeg opfordrer dig til dette Veddemaal; her er min Ring.

Philario.

I skal ei vedde noget derom.

Jachimo.

Ved Guderne! det skal skee. Dersom jeg medbringer tilstrækkelige Vidnesbyrd om, at jeg har nydt

den

den dyrebareste legemlige Deel af din Elskerinde, saa tilhøre mine ti tusinde Dukater, saavelsom din Diamant, mig. Dersom jeg kommer tilbage, efterladende mig hende med den Ære, hvortil du sætter saa megen Tillid, saa er hun dit Klenodie, denne dit Klenodie, og mit Guld altsammen dit, saafremt du giver mig Anbefalingsskrivelser, som kan forskaffe mig friere Omgang.

Posthumus.

Jeg indgaaer disse Betingelser. Lad os optegne visse Punkter imellem os. Din Forbindtlighed alleneste skal gaae saa vidt, at naar du anstiller Reisen til hende, og giver mig omstændelig at forstaae, at du har udrettet dit Ærende, saa er jeg ikke længere din Fiende; hun er da ei værd at stride for. Lader hun sig derimod ikke forføre, og du ei anderledes kan bevise det, saa skal du for dine slette Tanker, og det Angreb, du har giort paa hendes Kydskhed, med Kaarden give mig Tilfredsstillelse.

Jachimo.

Din Haand — det er indgaaet. Vi vil efter Lovens Forskrivt skrivtlig forfatte disse Betingelser, hvorpaa jeg strax forføier mig til Britanien, for at Sagen ei skal kiølne, og gaae ind igien. Jeg vil hente mit Guld, og besørge begge Veddemaalene behørig forfattede.

Posthumus.

Det skee! (Posthumus og Jachimo gaae.)

Fransk-

Franskmanden.

Vil det løbe vel af, meener du?

Philario.

Signor Jachimo vil ei give Slip. — Kom, lad os følge dem. (de gaae.)

Syvende Scene.

Cymbelins Pallads.

Dronningen, Hofdamer, Kornelius.

Dronningen.

Imedens Duggen endnu er paa Marken, samle disse Blomster. Giør det i en Hast. Hvem kiender dem?

Første Hofdame.

Jeg, Deres Naade.

Dronningen.

Skynd eder. (Hofdamerne gaae.) — Nu, Herr Doktor, har han medbragt Draaberne?

Kornelius.

Ja, min Dronning. Her ere de. Men jeg beder, tager det ei ilde op; min Samvittighed opfordrer mig. Hvorfor har Deres Naade forlangt af mig denne Tilberedning af giftige Ting, der foraarsager en smægtende Død, og, skiøndt de virke langsomt, ere dog dødelige?

Dron-

Dronningen.

Det forundrer mig, Doktor, at du giør et saadant Spørgsmaal. Har jeg ei længe været din Lærling? Har du ei underviist mig om at tillave vellugtende Sager? at distillere, koge Syltetøier? saa at vor store Konge selv meget ofte har anmodet mig om mine Sukkerværker. Da jeg nu er kommet saavidt, er det ikke rimeligt — hvis du ei holder mig for ganske dievelskfindet — at jeg vil formere mine Kundskaber ved andre Tilberedelser. Jeg vil anstille Forsøg med Kraften af disse tillavede Draaber paa saadanne Kreaturer, som vi ei holde værd at ophænge, dog ei paa noget menneskeligt, for at erfare deres indvortes Styrke, og anvende Lindringsmidler mod Virkningerne, og derved slutte os til deres Egenskaber og Følger.

Kornelius.

Deres Kongelige Høihed skal ved slige Forsøg haardgiøre sit Hierte; derforuden vil Synet af disse Virkninger være baade modbydelig og smitsom.

Dronningen.

Oh bekymre dig ei derom. (Pisanio kommer.) Der kommer en smigrende Skurk, paa ham vil jeg giøre det første Forsøg. Han er en Fiende af min Søn for hans Herres Skyld. — Hvordan gaaer det ham, Pisanio? — For denne Gang, Doktor, er din Forretning til Ende; nu kan du kun begive dig bort.

Korne-

Kornelius (afsides.)

Du falder mig mistænkelig, gode Kone; men du skal ei komme til at gjøre nogen Ulykke.

Dronningen (til Pisanio).

Hør, et Ord!

Kornelius.

Jeg kan ei lide hende. Hun tænker nu, at hun har faaet besynderlig, langsom dræbende Gift; jeg kiender hendes Gemyt, og vil ei betroe nogen af hendes onde Tænkemaade et Middel af saa fordømt Natur. Det, jeg gav hende, vil bedøve og betage Følelsen en kort Tid. Formodentlig vil hun først gjøre Prøve paa Katte og Hunde, og siden altid op efter. Men der er ingen videre Fare ved den Anseelse af Død, som samme Middel bevirker, end at Sandserne for nogen Tid indslumre for friskere at opleve igien. Hun bedrages ved den høist falske Virkning; og jeg er ved denne min Falskhed hende desto troere.

Dronningen.

Jeg behøver ei mere hans Tieneste, Doktor, førend jeg sender Bud.

Kornelius.

Jeg anbefaler mig.

Dronningen.

Græder hun endnu altid, siger du? Tænker du ikke hun med Tiden vil stille sig tilfreds, og aabne Formaninger Adgang, hvor Daarlighed nu regierer? Arbeid der-

derpaa. Saasnart du kan melde mig, at hun elsker min Søn, vil jeg samme Øieblik lade dig vide, at du er ligesaa stor, som nu din Herre; ja større, thi hans Lykke ligger nu paa det yderste, og hans Ære i sidste Aandedræt. Vende tilbage kan han ikke, ei heller blive hvor han er. Forandrer han Opholdssted, saa omskifter han kun en Elendighed med en anden; og med enhver fremskridende Dag kommer en Dags Værk i Forfald. Hvad kan du vente ved at støtte dig til en Ting, der selv helder; der ei fra nye af kan opreises og som ei har saa mange Venner, der vare i Stand til blot at understøtte ham selv? (Pisanio tager Flasken med Draaberne og betragter den) Det, du der tager, veed du nok ei hvad er; men behold det for Umagen. Det er et Lægemiddel, der fem gange har reddet Kongen fra Døden. Jeg kiender intet mere Hiertestyrkende. Tag det kun, jeg tillader det. Det er en Prøve af et efterfølgende Gode, som jeg tiltænker dig. Beret Prindsessen hendes Sagers Tilstand; giør det som af dig selv — betænk hvilken lykkelig Forandring dig forestaaer, men tillige at du altid beholder hende til dit Herskab, dertil med og min Søn, som erkiendtlig skal forskylde dig det. Jeg vil overtale Kongen til at besørge din Forfremmelse efter dit eget Ønske; og jeg derforuden, som i Besynderlighed opmuntrer dig til denne Fortieneste, er forbunden til rigeligen at belønne din Værdighed. — Kald min Kammerjomfrue hid, og tænk paa, hvad jeg har sagt — (Pisanio gaaer) En lige saa tredsk som standhaftig Skurk, der er ganske urokkelig. Hans Herres Mellemhandler og hos hende en Paaminder om at holde sin Herre en ubrødelig Troeskab. Jeg har nu givet ham, hvad

der,

der, naar han indtager det, skal bortrykke Brevdrageren imellem hende og hendes Elsker; hvilket hun og, hvis ei hendes Stivsindighed slappes, kan være vis paa selv at komme til at smage. (Pisanio og Hofdamerne komme ind.) Saa, saa. Vel, ret vel. Bring Violerne, Koeblomsterne og Nøgleblomsterne i mit Kammer. — Farvel, Pisanio, tænk paa hvad jeg har sagt.

(Dronningen og Hofdamerne gaae.)

Pisanio.

Det skal jeg gisre. — Dersom jeg bliver min Herre utroe, vil jeg qvæle mig selv; det er alt, hvad jeg vil gisre for dig. (gaaer.)

Ottende Scene.

(Imogens Kammer.)

Imogen allene.

En grusom Fader og en falsk Stifmoder! en tosset Frier til en givt Kone, hvis Mand er landsforviist — o, denne Mand! min Sorgs høieste Krone, og disse derfor igientagne Plager og Fortredeligheder. Hvilken Lykke, om Roverne havde bortstiaalet mig, som mine to Brødre! Den meest glimrende Stand er ofte meest elendig. Lykkelige ere de, hvor ringe de endog maae være, der kan tilfredsstille deres anstændige Ønsker, der styrker vort Haab. — Hvem kan det være? — Ei!

Pisa=

Pisanio, Jachimo.

Pisanio.

En ung Adelsmand kommer fra Rom med Breve fra min Herre.

Jachimo.

Skift ei Farve, Frue! den værdige Leonatus er i fuldkommen Sikkerhed, og lader Eders Høihed sin hiertelige Hilsen formelde. (giver hende et Brev.)

Imogen.

Jeg takker dig, gode Herre. Du er mig meget kierkommen.

Jachimo (afsides.)

Hendes hele Udvortes er uskatterligt! Dersom hun er begavet med saa sieldne indvortes Talenter, er hun allene den arabiske Fugl, og jeg har tabt Veddemaalet. Dristighed være min Ven! Forvovenhed udruste mig fra Hovedet til Fodsaalen. Eller jeg vil, som Partheren, fegte flygtende, skiøndt hellere ligefrem tage Flugten.

Imogen (læser).

" Han er en Mand af den ædleste Tænkemaade,
" hvis Artighed jeg er uendelig meget forbunden.
" Viis dig imod ham overeensstemmende hermed,
" saafremt du bær nogen Agtelse for din troeste
Leonatus."

Saa langt læser jeg høit; det øvrige opvarmer det Inderste af mit Hierte, som opfyldes af Tak. — Du

er mig saa velkommen, værdige Mand, som Ord kan udtrykke, hvilket du skal erfare i alt, hvad der staaer til mig at gisre.

Jachimo.

Jeg takker, skisnneste Prindsesse! (affides) Hvad, kan Folk være saa affindig? Har Naturen givet dem Dine for at see denne hvælvede Bue, og den rige Velsignelse af Sse og Land; for at kunne iagttage Forskiellen imellem de brændende Kloder her oventil, og Strandbreddens uendelig parrede Stene, og dog ei med saa kostbare Syns Redskaber være i Stand til at adskille det Smukke fra det Hæslige?

Imogen.

Hvad foraarsager Eders Forundring?

Jachimo (affides).

Det kan ei beroe paa Diet; thi Aber og Markatte vilde imellem to saadanne Fruentimmer sladdre med den ene og gisre foragtelige Miner til den anden. — Ei heller paa Skisnsomhed, thi de eenfoldigste vilde være fornuftigen bestemt til at afgisre Fortrinet; og ei heller paa Attraaen, thi Ureenlighed, modsat et saa ubesmittet Klenodie, vilde endog komme den Fastende til at væmmes, og ei lokkes til at gotte sig dermed.

Imogen.

Hvad mon han tænker paa?

Jachimo.

Den æklende Villie, denne mættede og dog utilfredsstillede Attraae, dette altid fyldede og overløbende Kar,

Kar, røver først Lammet, og længes siden efter Indvoldene.

Imogen.

Hvad henriver dig saaledes, Herre? Du er dog vel?

Jachimo.

Jeg takker, Frue, ganske vel. (til Pisanio) Jeg beder dig, min Ven, drag Omsorg for min Tiener, hvor jeg efterlod ham. Han er fremmed og ukyndig.

Pisanio.

Jeg vilde nu just gaae for at byde ham velkommen. (gaaer.)

Imogen.

Har min Mand været ved bestandig Helbred, om jeg maae spørge?

Jachimo.

Jo, meget vel, Frue.

Imogen.

Er han ved muntert Sind? Det haaber jeg dog.

Jachimo.

Overmaade oprømt. Der er ei nogen Fremmed sammesteds, der er saa munter og spøgefuld. Alle kalder ham den lystige Britter.

Imogen.

Da han var her, var han noget hengiven til Tungsindighed, og ofte vidste han ei selv hvorfor.

Jachimo.

Jeg saae ham aldrig traurig. Der er en Fransk-mand, hans Selskabsbroder, en meget stor og fornem Herre, som synes at elske meget en gallisk Pige fra hans eget Hiem. Hans tykke Sukke giør en Damp omkring ham, imedens den raske Britter, jeg meener Eders Mand, leer saa hans Lunger ryste, og raaber Oh! — Kan jeg vel, uden at briste af Latter, tænke mig, at en Mand, som veed og kiender af Historien, af Beretning eller af egen Erfaring, hvad et Fruen-timmer er, ja hvad hun endelig maae være, vil i sine Frihedstimer vansmægte efter uundgaaeligt Slaverie?

Imogen.

Er det min Mand, som siger det?

Jachimo.

Ja, Frue, med Øine, svømmende i Taarer af Latter. Det er en sand Forlystelse at være nærvæ-rende og høre ham drive Spot med Franskmanden. Men Himlen veed, visse Folk ere meget at dadle.

Imogen.

Dog ei han, haaber jeg.

Jachimo.

Ikke han. Dog gid han viiste sig mere erkiendtlig mod Himlens Godhed. Den er allerede stor mod ham, som mod Eder, hvilken jeg holder for langt at overgaae ham i Egenskaber; men ligesom jeg finder mig forbunden til Beundring, forbindes jeg og til Medynk.

Imogen.

Imogen.

Og hvem ynker du da?

Jachimo.

Tvende Skabninger, og det af Hiertet.

Imogen.

Er jeg da den ene, min Herre? Du seer paa mig; hvilket Uheld opdager du hos mig, der fortiener din Medynk?

Jachimo.

Hvor beklageligt, at jeg maae skiule mig for den straalende Soel, og i et Fangehul nøies med en udgaaende Vege?

Imogen.

Min Herre, jeg beder Dem med mere Aabenhiertighed at besvare mine Spørgsmaale. Hvorfor ynker du mig?

Jachimo.

Fordi andre — hvad jeg nu vilde sige — er i Besiddelse af Eders — men det er Gudernes Sag at hevne det, ei min at tale derom.

Imogen.

Du synes at vide noget om mig, eller hvad mig angaaer. Jeg beder derfore, da Tvivl om muelig Uheld skader mere, end om de vare virkelige, og Vished gior enten alt Raad forgieves, eller tilveiebringer Redningsmidler, naar man betimelig er underrettet, saa opdag mig, saavel hvad der ansporer dig til at tale, som hvad der kommer dig til at afbryde.

Jachimo.

Havde jeg denne Kind at bade mine Lipper paa; denne Haand, hvis Berørelse, hvis blotte Berørelse vilde aftvinge den Følendes Siel ubrødelig Troskabs Ed; denne Gienstand, som fængsler mine Øines vilde Bevægelse paa sig allene, da blive jeg fordømt, om jeg skulde savle paa Læber, saa almindelige som Trappetrinene til Kapitol. Naar jeg trykkede Hænder, haardgiorte ved daglig Falskhed som ellers af Arbeide, eller frydede mig ved Beskuelsen af Øine, der ere saa gemene og uanseelige som et rygende Lys, der næres af sin stinkende Talg; da var det billigt, at alle Helvedes Plager skulde paa engang angribe en saadan Troelsshed.

Imogen.

Min Mand, befrygter jeg, har forglemt Britanien.

Jachimo.

Ja, og sig selv med. Jeg havde ingen Lyst til at giøre denne Tilstaaelse, og at opdage Usselheden af hans Bytte, men det er dine Yndigheder, der ved sin Tryllekraft have bragt min Tunge til at forraade min samvittighedsfulde Taushed.

Imogen.

Lad mig ei høre noget videre derom.

Jachimo.

O, dyrebareste Siel! mit Hierte betages af nærgaaende Medynk for din Skyld. En saa indtagende Dame, der, forbunden med et Kongerige, vilde fordoble den største Konges Lykke, maae dele lige Lod

med

med Bolerſker, der leies for det ſelvſamme Udbytte, din egen Kaſſe maae forſtrække ham! Med uſunde Natfrøkener, der for Guld lege med alle Sygdomme, ſom Forraadnelſe laaner Naturen! Saadant beſmittet Pak, af hvilket det Giftige ſelv kan forgiftes! Hevne dig! eller og hun, ſom bar dig til Verden, var ingen Dronning, og du ſelv vanſlegter fra din ſtore Stamme.

Imogen.

Hevne mig! Ak! hvorledes ſkulde jeg blive hevnet, om det er ſandt? Jeg, der haver et Hierte, ſom ei ſaa haſtig lader ſig bedrage af begge mine Øren. Derſom det er ſandt, hvorledes ſkulde jeg blive hevnet?

Jachimo.

Skulde jeg lade mig, liig Diana's Præſtinde, holde indſluttet af ham i kolde Lagener, imedens han ſelv tumler ſig, dig til Trods, med foranderlige Qvinder paa din Bekoſtning? Hevne det! Jeg opofrer mig dit behagelige Godtbefindende, langt ædlere end hiin din Ægteſengs Overlsber, og jeg vil være din Kierlighed uafladelig ſom urokkelig troe.

Imogen.

Hvad? Heida! Piſanio!

Jachimo.

Lad mig trykke min Troeſkabs Pant paa dine Læber.

Imogen.

Vort! Jeg fordømmer mine Øren, der saa længe har agtet paa dig. Dersom du havde været en ærekier Mand, havde du fortalt denne Begivenhed i en dydig Hensigt, og ei til det ligesaa nedrige som besynderlige Øiemed, hvortil du sigter. Du fornærmer en Adelsmand, der er ligesaa langt fra din Beskrivelse, som du fra Æren, og vil her forføre en Kone, der foragter dig som Djevelen selv. — Heida! Pisanio! — Kongen min Fader skal blive underrettet om din Dierhed. Dersom han troer det anstændigt, at en ublue Fremmed driver et Haandværk her ved Hoffet, som det var et romersk Rufferhuus, og aabenbarer mig sine dyriske Forsætter, bekymrer han sig lidet om sit Hof og sin Datter, som han ei agter det ringeste. — Heida! Pisanio!

Jachimo.

O, lykkelige Leonatus! maae jeg sige. Den Tillid, som din Kone haver til dig, fortiener al din Troeskab, og din høist fuldkomne Retskaffenhed hendes sikkreste Fortrøstning. Længe leve du lykkelig, som den værdigste Herres Gemahlinde, noget Land eiede! Og du hans Herskerinde, den fortreffeligste Mand allene værdig, tilgiv mig! Jeg har fremført dette for at vide, om din Troskab havde fæstet dybe Rødder. Jeg vil nu gandske fra nye afskildre dig din Mand, som han er. Han er den standhaftigste Mand, der besidder saadan hellig Tryllekraft, at han drager hele Sælskaber til sig; Halvdeelen af alles Hierter ere hans.

Imogen.

Imogen.

Du giver ham altsaa Opreisning igien.

Jachimo.

Han sidder blandt Mænd, som en nedstegen Guddom. Han besidder en Slags Værdighed, der giver ham en Anseelse langt over alt dødeligt. Fortryd ei paa, mægtigste Prindsesse! at jeg har vovet med en falsk Beretning at sette dig paa Prøve; den har kun bekræftet din Skiønsomheds Ære, der forhen viiste sig i Valget af en saa fortreffelig Herre, som, du veed, ei kan feile. Mit Venskab for ham giorde, at jeg anstillede dette Forsøg; Men Guderne giorde dig, ulig alle andre, ustraffelig. Jeg beder, forlad mig.

Imogen.

Alt er godt igien, min Herre. Benyt dig af alt, hvad der ved Hoffet staaer i min Magt.

Jachimo.

Jeg takker ydmygst. Næsten havde jeg gleimt at indstille til min Prindsesses Naade en ringe Begiering, som dog er af nogen Vigtighed, da den angaaer din Mand; Jeg selv saavel som nogle andre ædle Venner ere og deeltagende deri.

Imogen.

Hvad er det, om jeg maae spørge?

Jachimo.

Omtrent en halv Snees af os Romere og din Mand, der er alles vores Prydelse, have giort Sam-

menskud for at kiøbe en Foræring til Keyseren: hvilket jeg paa de svriges Vegne, haver forrettet i Frankrig. Det er Sølvtøi af ypperligt Arbeide, og Juveler af kostbar og fortreflig Slibning, hvis Værd er meget stort. Og, da jeg er fremmed, er jeg meget omhyggelig for at faae dem bragt i sikker Forvaring. Vil du bevise mig den Godhed at tage dem i dit Giemme.

Imogen.

Meget gierne; og setter min Ære til Pandt for deres Sikkerhed. Eftersom min Mand haver selv Andeel deri, vil jeg lade dem forvare i mit Sovekammer.

Jachimo.

De ere nedlagte i en Kasse, som bevogtes af mine Folk. Jeg vil tage mig den Frihed at sende dem hid allene for i Nat, da jeg i Morgen maae om Bord igien.

Imogen.

O, Nei vist ikke dog?

Jachimo.

Jo, om det tillades mig. Ellers skal jeg forkorte min Ordholdenhed ved at forlænge min Tilbagekomst. Fra Gallien krydsede jeg over Søen i det Forsæt og efter Løfte at see eders Naade.

Imogen.

Jeg takker dig for din Umage. Men du reiser dog vel ei herfra i Morgen?

Jachi-

Jachimo.

Jeg maae, Frue. Derfor skal jeg bede, om det behager dig at sende din Mand nogen skriftlig Hilsen, da at gibre det i Aften. Jeg har nu oppebiet Tiden, som er nødvendig til vor Forærings Overbringelse.

Imogen.

Jeg vil skrive. — Send din Kasse hid; den skal blive sikkert forvaret, og redelig tilbageleveret. Du er mig meget velkommen. (de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

(Cymbelins Pallads.)

Kloten og to Herrer.

Kloten.

Haver vel nogen havt Mage til Uheld? Just som jeg strag nær ved Kuglen at blive stødt til Siden! Jeg havde sat hundrede Pund derpaa. Og siden skulde en uforskammet Tølpel sætte mig i Rette for min Banden, ligesom jeg borgede mine Eeder af ham, og ei efter eget Behag kunde forøde dem.

Første Herre.

Hvad vandt han vel derved? Du har jo slaget ham Hierne-Skallen i Stykker med din Kugle.

Anden Herre (afsides).

Dersom hans Forstand havde været dens liig, som slog ham, skulde den altsammen have udløbet.

Kloten.

Naar skikkelige Folk finde for godt at bande, saa skikker det sig ei for de Hosstaaende at afskiere hans Eeder. Hvad?

Første

Første Herre.

Nei, min Herre; ikke heller at skiære Øren af dem.

Kloten.

Den gemeene Knegt! Jeg skulde give ham Fyldestgiørelse? Havde han kun været af lige Rang med mig!

Anden Herre (afsides).

Saa havde han rangeret med Narre.

Kloten.

Der er ingen Ting paa Jorden som er mig mere nærgaaende. — Skam faae det! Jeg skulde ønske, jeg heller ikke havde været af saa stor Stand. De tør ei fegte med mig, fordi Dronningen er min Moder. Enhver Hans Nar kan slages saa meget, han lyster, og jeg maae gaae op og ned ligesom en Hane, den ingen tør binde an med.

Anden Herre (afsides.)

Du er en Hane og tilmed en Kapun, og du galer som en Hane, med din Kam paa.

Kloten.

Hvad siger du?

Første Herre.

Det anstaaer dig ei, Herre, at indlade dig med enhver Selskabsbroder, som du kan fornærme.

Kloten.

Nei; det veed jeg. Men det anstaaer mig at tilføie mine Undermænd Fornærmelse.

Anden Herre.

Ja, det anstaaer dig allene, Herre.

Kloten.

Det tænker jeg og.

Første Herre.

Har du hørt tale om en Fremmed, som nu sidste Aften er kommet til Hoffet?

Kloten.

En Fremmed? Og jeg veed intet derom?

Anden Herre (afsides).

Du er selv fremmed i Alting, og veed det ei selv.

Første Herre.

Der er ankommen en Italiener, og man troer, at det er en af Leonatus's Venner.

Kloten.

Leonatus! den landflygtige Skielm! og hans Ven, hvem han endog maae være, er vist ikke et Haar bedre. — Hvem fortalte dig om den Fremmede?

Første Herre.

En af Deres Høiheds Pager.

Kloten.

Skikker det sig, at jeg gaaer hen og beseer ham? Er der ingen Fornedrelse derved?

Første Herre.

Du kan ikke fornedre dig, min Prinds.

Kloten.

Kloten.

Nei, ikke saa let, troer jeg.

Anden Herre (afsides).

Enhver maae tilstaae, du er en stor Nar; derfore, naar din Afkom bliver naragtig, vanslægte de ikke.

Kloten.

Kom, jeg vil gaae hen og see den Italiener. Hvad jeg i Dag har tabt i Kuglespil, vil jeg i Aften vinde af ham. Kom og gaae. (han gaaer.)

Anden Herre.

Jeg skal strax opvarte Dem, Mylord. — At saadan forslagen Dievel, som hans Moder er, skulde give Verden et saadant Esel! En Kone, der undertvinger sig alt ved hendes Forstand; og denne hendes Søn kan ei med al sin Kunst drage to fra tyve og faae atten tilbage. — Arme Prindsesse, du guddommelige Imogen, hvad maae du ikke udstaae! Imellem en Fader, der lader sig regiere af din Stifmoder, en Moder, der hver Time paa Dagen opspinder nye Ænker; en Frier, der er dig meer forhadt end din kiere Mands skammelige Forviisning, og den skiendige Skilsmisse, som han ønskede at bevirke. Himlen forskandse din dyrebare Ære, og giøre denne Tempel, din skiønne Siel, urokkelig, paa det at du kan blive standhaftig og komme i Besiddelsen af din forviiste Mand og dette store Land! (de gaae.)

Anden Scene.

Et prægtigt Sovekammer; ved den ene Side i samme staaer en stor Kasse.

Imogen (læsende i Sengen). En Hofdame.

Imogen.

Hvem er der? min Hofdame Helena?

Hofdamen.

Hvad behager min Prindsesse?

Imogen.

Hvad Tid paa Aftenen er det?

Hofdamen.

Henved Midnat, min Prindsesse.

Imogen.

Jeg har altsaa læst i tre Timer; mine Øine ere svage. Leg Bret paa Bladet, hvor jeg slap. Gaae nu i Seng. — Taeg ei Lyset bort, lad det brænde; og dersom du kan vogne Klokken fire, saa kald paa mig — Sovnen har gandske betaget mig. (Hofdamen gaaer) Eders Beskyttelse, I Guder, anbefaler Jeg mig! bevogter mig for Feer og Nattens Fristelser, derom beder jeg eder. (sover ind.)

Jachimo (stiger ud af Kassen.)

Jachimo.

Faarekyllingerne synge og Menneskets udtrættede Sandser samle nye Styrke i Sovnens Roe. Saa sagte-

sagtelig * fremlistede vor Tarqvin sig førend han vækkede den Kydskhed, som han saarede. Cytherea, hvor tækkelig ligger du der! frisk som Lilien, og hvidere end Lagenerne! Maatte jeg berøre dig, ikkun kysse dig, et eneste Kys! — Uforlignelige Rubiner, hvor smut ville de ikke gisre det! — det er hendes Aande, der opfylder dette Værelse med Vellugt; selv Lysets Lue bøier sig mod hende, og vil kige under hendes Dinelaag for at beskue de indsluttede Himmellys, der nu blive overskyggede under dette hvide Dække med Azur indvirket, Himlens egen Farve. — Men min Hensigt var jo at undersøge Kammeret — jeg vil optegne alt. Saadanne og saadanne Malerier — der Vinduet, saa stadselig hendes Seng — Teppet med Figurer — saadan og saadan — og Indholden af Historien — Men nogle naturlige Mærker paa hendes Legeme vilde afgive et større Beviis end ti tusinde ringere Meubler, og berige min Fortegnelse. O, Søvn! du Dødens Abe, lig tungt paa hende, og lad hende ei have meer Følelse end et Monument, der ligger i et Kapel! (tagende hendes Armbaand af Haanden) Heraf, heraf med dig. Saa slibrig, som den gordianske Knude var haard! — Det er mit! og det vil vidne udvortes saa stærkt, som Samvittigheden indvortes, for at gisre hendes Mand afsindig. Paa hendes venstre Bryst er en fem spettet Plet, liig de mørkerøde Draaber i Nøgleblomsteret. Her er en større Borgen, end Loven nogensinde kunde give.

* I Originalen: Saa sagtelig trykte han Sivet; thi i Engeland var det brugeligt at belegge Gulvet dermed.

give. Denne Hemmelighed vil tvinge ham til at tænke, at jeg har opbrudt Laasen og borttaget hendes Æres Klenodie. Nu ikke mere — hvad behøvedes det? — hvi skulde jeg opskrive det, der er fast indskierpet og indprentet i min Hukommelse? Hun har sidst læst Fortællingen om Tereus; her er lagt Mærke ved, hvor Philomele overgav sig — Jeg haver nok — Nu i Kassen igien, og løslade Springfieren. Hurtig, hurtig, I Nattens Drager! saa at Dagningen kan blotte sit Ravne-Øie; skrækfuld opholder jeg mig her. Endskiøndt hist ligger en himmelsk Engel, er her dog Helvede. (Klokken slaaer) En, to, tre — det er Tid, det er Tid!

(han gaaer ned i Kassen og Skuepladsen forandres.)

Tredie Scene.

Et Kammer paa Palæet nær ved Imogens Værelse.

Kloten og nogle Herrer.

Første Herre.

Mylord, du er den taalmodigste, naar du taber, og den koldsindigste der nogensinde gav sig i Spil.

Kloten.

Enhver vilde vel blive kold, naar han taber.

Første Herre.

Men enhver vilde ei have den Taalmodighed, som dit Gemyt besidder, Prinds! Du er meest varm og heftig, naar du vinder.

Klo-

Kloten.

Enhver faaer Mod, naar han vinder. Kunde jeg faae den naragtige Imogen, saa skulde jeg have Guld nok. — Nu er det næsten Morgen, er det ikke?

Første Herre.

Allerede lys Dag, Mylord.

Kloten.

Jeg vilde ønske Musikanterne nu komme. Man har raadet mig at lade opføre en Morgenmusik; de sige, det vil giøre Virkning. — (Musikanterne komme) Kom nu og spil op! Dersom I kan giøre Indtryk paa hende ved Eders Fingerkast, saa giør det; vi vil ogsaa giøre Forsøg med Tungen. Dersom intet kan hielpe, saa maae man lade hende i Roe. Men jeg vil aldrig reent overgive hende. Først spil nu et fortræffeligt vel sammensat Stykke; derpaa en sød underfuld Sang, rig paa ypperlige Ord, og lad hende saa betænke sig.

Sang.

Hør Lærkens Sang mod Himlen! see,
Hvor Phœbus stiger op!
Hans Heste vande Draaberne
Paa Blomsterkroners Top.
See, allerede aabnet er
Smørblomstens gyldne Knop,
Med alt, hvad Skiønheds Præg nu bær,
Min skiønne Pige spynd dig op.
Staae op! staae op!

Kloten.

Saa, gaae nu bort. Gisr det Indtryk, vil jeg sætte desto større Priis paa Eders Musik. Gisr den ei det, saa haver hendes Øren Skylden, hvilket Hestehaar og Kattetarme, tilligemed en beskaaret Gildings Stemme oven i Kisbet, aldrig skal kunde ændre.

(Musikanterne gaae.)

Dronningen og Cymbelin.

Anden Herre.

Der kommer Kongen.

Kloten.

Jeg er glad over, at jeg blev oppe saa sildig, thi det er Aarsagen, hvorfor jeg er oppe saa tidlig. Det kan ikke feile, at han faderlig optager den Tieneste, jeg har giort. — God Morgen, Deres Majestæt! god Morgen, min naadigste Moder!

Cymbelin.

Gisr du Opvartning her ved Døren hos vores strenge Datter? Vil hun ikke komme frem?

Kloten.

Jeg har beleiret hende med Musik, men hun værdiges ikke at lade sig mærke med det ringeste.

Cymbelin.

Hendes Elskers Forviisning er endnu fornye. Hun har endnu ikke forglemt ham. Kun nogen længere Tid kan tilintetgisre Erindringens Indtryk; og da er hun din.

Dron-

Dronningen.

Du er Kongen meget forbunden, der undlader ingen Leilighed, der kan skaffe dig Fordele hos hans Datter. Leg an paa et ordentligt Frierie, og hav god Forstaaelse med Tidens Beqvemmelighed. Afslag fordoble dine Opvartninger, og viis dig som du havde et høiere Kald til at opfylde de Pligter, du viser hende; saa at du adlyder hende i alt, undtagen naar hendes Befalinz sigter til Afviisning, og da er du sandseløs.

Kloten.

Sandseløs vel just ikke?

Et Bud.

Budet.

Konge! der ere Gesandtere fra Rom ankomne. En af dem er Cajus Lucius.

Cymbelin.

En værdig Mand, endskiøndt han nu kommer i en vredagtig Hensigt. Men det er ei hans Skyld. Vi maae imodtage ham med al den Ære, der tilkommer den, der udsendte ham. Og hvad ham selv angaaer, da maae vi vise ham vor Erkiendtlighed for den os tilforn af ham beviiste Godhed. — Min kiere Søn, naar du har hilset din Kiereste en god Morgen, maae du giøre Dronningen og os din Opvartning; vi skal have din Tieneste nødig hos denne Romer. — Kom, min Dronning. (De gaae.)

Kloten.

Dersom hun allerede er opstaaet, saa vil jeg tale med hende; hvis ikke, saa maae hun ligge og drømme. — Med Tilladelse. Heida! (banker paa) Jeg veed, hendes Kammerjomfruer ere om hende. Hvad, om jeg gav en af dem noget i Haanden? Det er Guld, som meget ofte skaffer Adgang; ja gjør selv Diana's Jægere troeløse, saa de bringe Vildtet i Tyvens Vold. Det er Guldet, som skiller den retskafne Mand ved Livet, og frelser Tyven, ja undertiden bringer baade Tyven og den retskafne Mand til at hænge. Hvad kan det ikke gjøre og tilintetgjøre? Jeg vil gjøre en af hendes Kammerjomfruer til min Talsmand; thi selv veed jeg ikke, hvorledes jeg skal udføre Sagen. Med Eders Tilladelse. (banker paa.)

En Hofdame.

Hofdamen.

Hvem er det, som banker?

Kloten.

En Adelsmand.

Hofdamen.

Ingen større?

Kloten.

Jo, en Adelkones Søn.

Hof-

Hofdamen.

Det er mere, end somme, hvis Skrædder lade sig ligesaa vel betale som din, kan bryste sig af. Hvad befaler, min Herre?

Kloten.

Din Frues Person. Er hun færdig?

Hofdamen.

Ja, for at blive i hendes Kammer.

Kloten.

Der har du noget Guld. Sælg mig dit gode Rygte.

Hofdamen.

Hvordan, mit gode Navn? eller allene give eder det gode Rygte, som jeg holder eder værdig? Prindsessen —

Imogen.

Kloten.

God Morgen, Skiønneste! Søster, din søde Haand.

Imogen.

God Morgen, min Herre. Du forsøger formegen Moie, for kun at tilkiøbe dig Uroe. Den Tak, jeg giver dig, fortæller selv at jeg er fattig paa Tak, og neppe haver nogen, jeg kunde spare paa.

Kloten.

Jeg sværger dog paa, at jeg elsker dig.

Imogen.

Dersom du kun sagde det, saa var det ligesaa kraftigt hos mig. Sværger du desuden derpaa, saa er din Belønning derfor altid, at jeg agter det ikke.

Kloten.

Det er intet Svar.

Imogen.

Dersom du ei vilde sige, at jeg samtykkede, naar jeg tiede, saa vilde jeg ei tale. Jeg beder, forskaan mig. Sandelig, jeg skal begegne din største Artighed med lige Uhøflighed. En Mand af dine store Indsigter burde lære at holde inde, naar det blev ham sagt.

Kloten.

At forlade dig i din Affindighed var syndigt af mig. Det vil jeg ikke.

Imogen.

Narre kan ei hielpe affindige Folk, min Herre.

Kloten.

Kalder du mig en Nar?

Imogen.

Da jeg er affindig, kan jeg nok gisre det. Vær du kun roelig, og jeg vil ei længere være affindig. Det kan hielpe os begge. Jeg beklager, Herre, at du bringer mig til at forglemme en Dames Levemaade ved at være saa snaksom. Wiid derfor nu for altid, at jeg, som kiender mit Hierte, erklærer herved med al dets Oprigtighed, at jeg ei skiøtter om dig; og jeg er saa nær ved at have aldeles Mangel paa

Kier-

Kierlighed, at jeg anklager mig selv for at hade dig; hvilket jeg vilde hellere, du havde følt, end at du skulde bringe mig til at prale deraf.

Kloten.

Du synder imod den Lydighed, som du er din Fader skyldig. Thi den Forbindelse, som du foregiver med den gemeene Staadder, der er opdraget med Almisser, og opfødt med Hoffets kolde Rætter, med Levningerne, er ingen Forbindelse, slet ingen. Endskiøndt det er tilladt ved ringere Partier — og hvem er vel ringere end han — at deres Siele, af hvem man ei kan vente sig uden en Afkom af Tiggerunger og Betlere, ved selvknyttet Baand kan blive forenede; saa er du dog, formedelst Kronens Vigtighed, forbudet en saadan Selvraadighed, og maae ei besmitte dens Anseelse ved en gemeen Knegt, en ussel Tiener i en Junkers Livree, en Taffeldekker, eller saadan en Person.

Imogen.

Bespottelige Karl! var du Jupiters Søn, og ellers ei mere end hvad du er, saa blev du for gemeen til at være hans Staldknegt. Du blev meget ophøiet, endog misundelsesværdig, om du, i Følge dine Fortieneſter, fik Titel af Bøddelknegt i hans Rige, og du vilde hades, fordi du saa vel blev befordret.

Kloten.

Gid han faae al Pestilentse!

Imogen.

En større Ulykke kan aldrig ramme ham, end den, at blive allene nævnet af dig. Hans sletteſte Klæd-

ning, der allene har berørt hans Legeme, er dyrebarere i min Agtelse, end alle Haarene paa dit Hoved, om endog ethvert af dem blev til slig en Mand. — Hei, Pisanio!

Pisanio.

Kloten.

Hans Klædning? Nu, Fanden.....

Imogen.

Skynd dig og gaae strax hen til Dorothea, min Kammerfrue.

Kloten.

Hans Klædning?

Imogen.

Et Spøgelse, af en Nar forfølger, skremmer mig, og gior mig større Fortred. — Gaae og beed min Kammerfrue søge efter en Juveel, som alt for hændelsesviis er faldet af min Arm; det var din Herres. Ved Himlen! jeg vilde ei miste den for nogen Konges Indkomster i Europa. Mig synes jeg saae den endnu denne Morgen. Jeg er forsikkret paa, at den forrige Nat var paa min Arm. Jeg kyssede den. Jeg haaber ikke, at den er gaaet til min Mand for at sige ham, at jeg har kysset noget foruden ham.

Pisanio.

Den er vel ikke ganske tabt.

Imo=

Imogen.

Det haaber jeg. Gaae og søg efter den.

(han gaaer.)

Kloten.

Du har slet begegnet mig. — Hans sletteste Klædning?

Imogen.

Ja, saa sagde jeg, Herre. Kald Vidner derpaa, dersom du vil angive mig for Retten.

Kloten.

Jeg vil berette din Fader det.

Imogen.

Din Moder ogsaa. Hun er en god Kone mod mig, og som jeg haaber, vil fatte de sletteste Tanker om mig. Nu overlader jeg dig, min Herre, til din største Misfornøielse. (gaaer.)

Kloten.

Jeg skal nok blive hevnet. Hans sletteste Klædning? — Godt. (gaaer.)

Fierde Scene.

Rom.

Posthumus og Philario.

Posthumus.

Frygt ei derfor, min Herre. Jeg vilde ønske, jeg var saa vis paa at vinde Kongen, som jeg er forsikkret om, at hun ei vil bersøves hendes Ære.

Phi-

Philario.

Hvad Midler bruger du dertil?

Posthumus.

Aldeles ingen, men oppebier Tidernes Forandring; jeg skielver i den nærværende kolde Vinter, og ønsker, at varmere Dage vil indfalde. Med det frygtfulde Haab giengielder jeg allene dit Venskab; feiler det, saa dør jeg som din store Skyldner.

Philario.

Din oprigtige Godhed og dit Selskab betaler mig, langt over hvad jeg kan giøre. Ved denne Tid har uden Tvivl Eders Konge modtaget Gesandtskabet fra den store August; Cajus Lucius vil udrette sit Ærende tilbørlig. Og jeg troer, han vist vil tilstaae Tributen, ja endog afbetale den tilbagestaaende Gield førend at byde vore Romere Spidsen, hvis Erindring er endnu friisk til deres Bedrøvelse.

Posthumus.

Jeg tør troe, omendskiøndt jeg er ingen Statsmand, og ei heller skal blive det, at det vil foraarsage en Krig; og du skal før høre, at Legionerne i Gallien ere landede i vort uforsagte Britannien, end faae Tidender om en eneste Skillings Erlæggelse i Skat. Vore Landsmænd ere nu mere øvede, end da Julius Cæsar smilede til deres Mangel af Dueligbed, men fandt dog, at deres Mod kunde sætte ham Rynker i Panden. Deres Krigstugt, nu foreenet med deres Mod, skal kundgiøre dem, der vil prøve samme,

at

at de er et Folk, som forbedrer sig saa godt som noget andet i Verden.

Femte Scene.

De Forrige, Jachimo.

Philario.

See der Jachimo!

Posthumus.

Sikkert maae hurtige Hiorte have befordret din Reise til Lands, og Vindene fra alle Hiørner kysset dine Segl for at fremdrive dit Skib.

Philario.

Velkommen, min Herre.

Posthumus.

Jeg haaber, at Svarets Korthed bevirkede din Tilbagereises Hastighed.

Jachimo.

Din Gemalinde er en af de skiønneste, jeg nogensinde saae med mine Øine.

Posthumus.

Og dertilmed en af de bedste, eller og kan Skiønhed see igiennem Vinduet for at tillokke sig falske Hierter, og vise sig falsk mod dem.

Jachimo.

Her er Breve til dig.

Post-

Posthumus.

Deres Indhold, formoder jeg, er god.

Jachimo.

Det er meget rimeligt.

Posthumus.

Var Cajus Lucius ved det Britanniske Hof, da du var der?

Jachimo.

Man ventede ham, men han var endnu ikke ankommet.

Posthumus.

Alting er endnu vel. Funkler denne Steen, som den pleiede, eller er den for tung for dig at bære?

Jachimo.

Dersom ieg havde tabt den, skulde jeg have tabt dens Værd i Guld. Jeg vilde reise to gange saa langt, for at nyde en anden Nat af saa behagelig Korthed, som min i Britanien var; thi Ringen er vundet.

Posthumus.

Den Steen er nok for vanskelig at komme til.

Jachimo.

Aldeles ikke, da din Gemalinde er saa føielig.

Posthumus.

Spøg ei med dit Tab. Jeg haaber, du veed, at vi ei længere kan blive Venner.

Jachi=

Jachimo.

Det maae vi, kiere Herre, dersom den af dig indgaaede Forbindelse skal holdes. Havde jeg ikke bragt Bekiendtskabet med din Gemahlinde hiem med mig, saa tilstaaer jeg, vi havde noget videre at tale med hinanden. Men jeg tilstaaer nu, at jeg er Vinderen af hendes Ære som ogsaa af din Ring, og ei hendes eller din Fornærmer, da eders begges Villie haver biefaldet min Fremgangsmaade.

Posthumus.

Dersom du kan giøre det beviisligt, at du har havt Omgang med hende, saa hører min Haand og min Ring dig til; hvis ikke, maae den slette Meening, du haver om hendes ukrænkede Ære, til vinde eller berøve en af os vor Kaarde, eller og efterlade vi dem begge herreløse til den, der skal finde dem.

Jachimo.

Alle de af mig anførende Omstændigheder, da de komme Sandheden saa nær, som jeg vil godtgiøre, maae først bringe dig til at troe samme. Jeg vil bevise deres Tilforladelighed med Eed, hvilket du uden Tvivl vil tillade mig at spare, naar du skal befinde, at det ei behøves.

Posthumus.

Nu videre, bliv ved.

Jachimo.

Først, hendes Sovekammer — hvor jeg maae tilstaae, at jeg ikke sov, men bekiende, at jeg fik, hvad der vel var værd at vaage for — det var behængt med Silke

Tape-

Tapeter med Sølv indvirket, der forestillede den stolte Kleopatra's Historie, da hun kom sin Romer i Møde, og Cydnus svulmende over sine Bredder, enten formedelst Fartøienes Trykning, eller af Hovmod. Et saa fortreffeligt, saa rigt et Værk, at Arbeidet og Kostbarheden kappedes om Prisen. Jeg forundrede mig over, at det kunde være virket saa fortreffeligt og nøiagtigt, eftersom der var Liv i alting.

Posthumus.

Ei! det er alt sandt; dog det kan du have hørt af mig eller af nogen anden.

Jachimo.

Flere besynderlige Omstændigheder skal bevidne mit Bekiendtskab.

Posthumus.

Det maae de ogsaa, hvis din Ære ei skal beskiemmes.

Jachimo.

Kaminen staaer mod Sønden i Kammeret, og Camin-Stykket forestiller den kydske Diane, som bader sig. Aldrig saae jeg Billeder, der talede saa levende for sig. Billedhuggeren var som en anden Natur; stum overgik han den, men Bevægelse og Aande havde han udeladt.

Posthumus.

Det er ligeledes en Ting, som du af Underretning kunde indhøste, da, som det og skeer, meget tales derom.

Jachi-

Jachimo.

Loftet er belagt med gyldne Cherubim. Ildtængerne, nær havde jeg forglemt det, vare tvende ſlumrende Kierligheds Guder af Sølv, hvoraf enhver ſtod paa een Fod, hældende ſig nydelig paa deres Fakler.

Poſthumus.

Hvad kommer det hendes Ære ved? Jeg vil tilſtaae, at du har ſeet alt dette, lovet være din Hukommelſe! men Beſkrivelſen over det, der er i hendes Kammer, tilkiender dig ingenlunde det Veddemaal, du har giort.

Jachimo.

Saa blegne da, om du kan. (tager ud Armbaandet.) Tillad mig at forevise denne Juveel: ſee! — her nedlægger jeg den igien; den maa foreenes med din Diamant. Jeg vil nok beholde dem.

Poſthumus.

Guder! — Lad mig endnu engang ſee det. Er det det ſamme, jeg efterlod mig hos hende?

Jachimo.

Jeg takker hende juſt for det. Hun rev det af ſin Arm — Jeg ſeer hende endnu — hendes artige Adfærd tillagde hendes Gave langt ſtørre Værd, ja giorde den til en ſtor Koſtbarhed. Hun gav mig det, og ſagde, at hun ſatte engang Priis derpaa.

Poſthumus.

Hun tog det uden Tvivl af for at tilſende mig det.

Jachimo.

Skriver hun det til dig? gisr hun?

Posthumus.

O! nei, nei, nei. Det er rigtigt. — Der, tag det med (giver ham Ringen) Den er en Basilisk for mine Øine, der dræber mig, naar jeg seer paa den. Aldrig findes Ære, hvor der er Skiønhed, Troeskab, hvor der er Anseelse, Kierlighed, hvor der er en anden Mandsperson. Fruentimmernes Løvter være aldrig nogen, til hvilken de gisres, mere troe, end de ere selv deres Dyder troe, som er slet intet! O, over al Maade falsk!

Philario.

Hav Taalmodighed, Herre, og tag din Ring tilbage; den er endnu ikke vundet. Det er rimeligt, at hun kan have tabt den, eller hvo veed, om ingen af hendes Kammerpiger har ladet sig bestikke til at stiele den.

Posthumus.

Meget sandt, og saaledes vil jeg haabe, han er kommet til den. Giv Ringen hid igien! aabenbar mig noget legemligt Kiendetegn hos hende, mere ubedrageligt, end dette, thi det var vist stiaalet.

Jachimo.

Ved Jupiter! jeg fik det af hendes Arm.

Posthumus.

Hører du, han sværger. Ved Jupiter sværger han. Det er vist nok saa — behold Ringen — det er vist

vist nok. Jeg er forsikkret om, hun kunde ei tabe det. Hendes Opvartere ere alle agtværdige Folk Skulde de vel overtales til at stiele det? og enda af en fremmed? — Nei, han har styret sin Lyst med hende. Dette er hendes Utugtigheds Kiendemærke. Saa dyrt har hun tilkiøbt sig Navnet af en Hore. Der, tag din Hyre, og alle Helvedes Aander deele sig imellem eder!

Philario.

Taalmodighed, Herre. Det er ei stærkt nok til at bevirke Overbeviisning hos en, som er saa vel forsikkret.....

Posthumus.

Tael aldrig derom. Hun har ladet sig vanære af ham.

Jachimo.

Du søger altsaa videre Fyldestgiørelse! Under hendes Bryst, saa værd at trykkes, findes en Plet, stolt af denne nydelige Plads. Ved mit Liv! jeg kyste den, og endskiøndt mættet, opvakte den hos mig nye Hunger efter frisk Nydelse. Du erindrer dig vel denne Plet, hun haver?

Posthumus.

Ja, og det bestyrker Visheden om en anden Plet, saa stor, som Helvede kan omfatte, hvis der var ingen anden, end den.

Jachimo.

Vil du endnu høre mere?

Posthumus.

Spar din Regnekunst. Opregn ei, hvor ofte; eengang er en Million.

Jachimo.

Jeg er villig til at sværge.

Posthumus.

Ingen Sværgen. Dersom du vil sværge paa, at du ei har giort det, saa lyver du; og jeg vil myrde dig, hvis du nægter, at du har giort mig til Hanrei.

Jachimo.

Jeg vil intet nægte.

Posthumus.

O, havde jeg hende her, hvor skulde jeg sønderslide hende! Jeg vil gaae derhen, og giøre det, i Gaarden, for hendes Faders Ansigt — Jeg vil giøre noget. (gaaer.)

Philario.

Al Taalmodighed er ham ganske forgaaet! Du har vundet. Lad os gaae efter ham og afvende hans Vredes Udbrud imod ham selv.

(de gaae.)

Siette Scene.

Posthumus.

Er der da for Mænd intet Middel til Frembringelse, uden Fruentimmer skal have sin Halvdeel deri? Vi ere alle Bastarder; og den høist agtværdige Mand, som jeg kalder min Fader, var, jeg veed ikke hvor, da jeg blev stemplet. En Myntmester eftergiorde mig med sit Værktøi, endskiøndt min Moder lod til at være sin Tids Diana. Saaledes giør min Kone denne nærværende Tids Mønster. — O, Hevn, Hevn! Hun holdt mig tilbage fra min tilladelige Fornøielse, og raadede mig ofte Afholdenhed, giorde det med en saa blyefærdig Rosenrødme, at dens yndige Syn kunde have opvarmet den gamle Saturnus — Ja jeg forestillede mig hende saa kydsk, som den Snee, Solen aldrig skinnede paa. Oh, I Dievler alle! Denne gustne Jachimo har i en Time — var det ikke saa — eller mindre — strax første Gang? Maaskee han ei engang talte, men liig en fuldmæsket tydsk Orne udstønnede et Oh! og steeg op; fandt ingen Modstand, hvor han ventede sig den, og hvorved hun kunde afværge Angrebet. Kunde jeg udfinde den qvindelige Deel hos mig — thi der er ingen Tilbøielighed til nogen Last hos en Mandsperson, paastaaer jeg, uden det er den qvindelige Andeel. Mærk dig, Løgn er Qvindens Deel; Smiger, hendes; Bedragerie, hendes; Lyster, og onde Tanker, hendes, hendes Deel; Hevngierrighed, hendes; Ærgierrighed, Begierlighed, ustadig Stolthed, Foragt, sær Attraae,

Bagtalelse, Foranderlighed. Alle de Feil, som kan nævnes, ja, som Helvede kiender, ere hendes, enten for en Deel, eller og alle; men dog heller alle, thi de ere ikke engang bestandige i Last, men altid omvexlende en Last, kun et Øieblik gammel, mod en anden ei halv saa gammel. Jeg vil skrive imod dem, afskye dem, forbande dem — Dog, man foreener større Klygtighed med sit Had, naar man beder, at de altid maae faae deres Villie. Djevlene selv kan ei plage dem værre. (gaaer.)

Tredie

Tredie Act.

Første Scene.

(Cymbelins Pallads.)

Cymbelin, Dronningen, Kloten og Kavalierer fra den ene Side, og fra den anden Cajus Lucius med Følge.

Cymbelin.

Nu sig, hvad Keiser Augustus fordrer af os.

Lucius.

Da Julius Cæsar — hvis Erindring endnu lever i Folkes Øine, og vil for alles Øren og Tunger bestandig blive en bemærket Gienstand — var i Britannien og erobrede det, tilstod Cassibelan, din Farbroder — selv berygtet ved Cæsars Berømmelser, dog ei mindre end hans Fortieneſter fordrede — for sig og hans Efterfølgere Rom en aarlig Skat af tre tusend Pound, som i de seenere Tider af dig ei er bleven erlagt.

Dronningen.

Og, for at ende dette Vidunder, skal den aldrig blive det mere.

Kloten.

Mange Cæsarer kan endnu frembringes førend en anden saadan Julius. Britannien er selv en Verden, og vi vil intet betale for at bære vore egne Næser.

Dronningen.

Den gode Leilighed, de dengang havde til at tage noget fra os, den have vi nu til at tage det igien. Erindre dig, min Konge og Gemal! Kongerne, dine Forfædre, tilligemed vor Øes naturlige Forskandsning, der staaer, som Neptuns Vildbane, omgierdet og indpælet med ubestigelige Klipper og brusende Bølger, med Sand, der ei vil bære eders fiendtlige Skibe, men opsluge dem til Topmasten. En Slags Erobring giorde Cæsar vel her, men ei skulde han prale med, at han kom, saae og overvandt. Med Skam — den første, der traf ham nogensinde — blev han tilbagedrevet fra vore Kyster, og to Gange slaget. Hans Skibe — de usle ubefarne Kastebolde — ligesom Æggeskal, omtumlede paa Bølgerne, knustes paa vore frygtelige Vande mod vore Klipper. Af Glæde derover anstillede den berømte Cassibelan, der engang var nær ved at bemestre sig Cæsars Sværd, straalende Lyst-Ild i Luds * Stad, og kom Britternes Mod til at hæve sig.

Klo-

* Trinovantum, som og blev kaldet Caer Lud, og siden fordærvet London, blev igien opbygget af Lud, Cassibelans ældre Broder. S. Jeffrey of Monmouth British History. Bd. III. ch. 20.

Kloten.

Ei, der bliver ingen Skat mere betalt. Vort Rige er stærkere end det dengang var; og, som sagt, der gives ei flere slige Cæsarer. Andre, hans Efterfølgere, kan vel have krumme Næser, men ingen saa staalsatte Arme.

Cymbelin.

Søn, lad din Moder fuldføre sin Tale.

Kloten.

Vi have nu mange iblandt os, ligesaa haandfaste som Cassibelan. Jeg siger just ikke, at jeg er en af dem. Men jeg haver og en Haand. Hvad, Skat? hvorfor skulle vi betale Skat? Dersom Cæsar med et Klæde kan forholde os Solen, eller stikke Maanen i sin Lomme, da vil vi skatte til ham for Lysning. Ellers bliver ingen Skat mere erlagt, min Herre.

Cymbelin.

Du maae vide, at vi vare frie, indtil den ubillige Romer afnødede os denne Skat. Cæsars Ærgierrighed, der svolmede saa meget, at den næsten udspendte Verdens Sider, paalagde os imod al Rimelighed, dette Aag, hvilket vi, som det anstaaer et krigersk Folk, det vi troe os at være, igien vil afkaste. Siig altsaa Cæsar, at vor Forgienger var den Malmutius, som indrettede vore Love, hvis Udøvelse Cæsars Sværd har alt for meget svækket, hvis Indførelse og Frihed skal, i Kraft af den Magt, vi have, blive vor Fortieneste, endskiøndt Rom derover skulde forbittres. Den Malmutius, som var den første Britter, der

satte en gylden Krone paa sit Hoved, og kaldte sig selv Konge.

Lucius.

Det gior mig ondt, Cymbelin, at det skal være mig, som her erklærer Augustus Cæsar — han, der har flere Konger til sine Tienere, end du selv Tienestetyende — for din Fiende. Imodtag altsaa denne Erklæring. Krig og Forstyrrelse ankyndiger jeg dig i Cæsars Navn; belav dig paa et rasende uimodstaaeligt Angreb. Efter denne Udfordring giver jeg dig, hvad mig selv angaaer, min Taksigelse.

Cymbelin.

Du er mig velkommen, Cajus. Din Cæsar slog mig til Ridder. Det meste af min Ungdom tilbragtes under ham. Fra ham indhøstede jeg Ære, som, da han med Magt igien affordrer mig den, jeg forbindes til at forsvare til det yderste. Jeg veed med Vished, at Pannonierne og Dalmatierne allerede have grebet til Vaaben for deres Frihed. Ei at agte paa dette Mønster, vilde røbe Kulde hos Britterne; og den skal Cæsar ei finde hos dem.

Lucius.

Lad Gierningen tale.

Kloten.

Hans Majestæt byder dig velkommen. Fordriv Tiden et Par Dage hos os eller længer. Dersom du siden efter vil nærme dig os i andre Hensigter, skal du finde os i vort Svevands Belte. Kan I slage os derudaf, saa er det Eders; men falder I derimod i Forsøget,

søget, skal vore Navne gotte sig desmere med Eder; og dermed har det en Ende.

Cymbelin.

Jeg kiender Eders Herres Villie, og han kiender min. Det, jeg endnu har at sige, er: Velkommen!

(de gaae.)

Anden Scene.

Pisanio (med et Brev i Haanden), siden Imogen.

Pisanio.

Hvad, for Horerie? Hvorfor skriver du ikke, hvilke Uhyrer der have anklaget hende derfor? — Leonatus! — Oh, Herre! hvilken fremmed Smitte har anstukket dit Hierte? Hvilken falsk Italiener, hvis Tunge ligesaa giftig, som hans Haand, har besnæret dit alt for villige Øre? — Troeløs? Nei, hun bliver straffet for sin Troeskab, og, liig meer en Gudinde end et Fruentimmer, udholder hun saadanne Angreb, som vilde seire over mangen ens Dyd. Oh, min Herre! din Siel er nu saa lav imod hendes, som fordum din Forfatning. — Hvad? jeg skulde myrde hende? I Følge den Kierlighed, den Troeskab, og det Løvte, jeg har giort dine Befalinger! — Jeg hende! — hendes Blod? Dersom det var at giøre en Tieneste, saa lad mig aldrig blive holdet for tienstagtig. Hvordan seer jeg da ud, at jeg skulde synes at mangle saa megen Menneskelighed, som en saadan Gierning udfordrer? — (læser) "Giør det! Dette "Brev, som jeg har sendt hende, skal forskaffe dig

"begvem

" beqvem Leilighed — endog efter hendes egen Opfor-
" dring. " Fordømte Papiir! fort som Blækket, der er paa dig. Ufølsomme Lapperie! er du en Sammensvoren med til denne Gierning, der udvendig seer saa jomfruelig ud? — See, der kommer hun. — Jeg er ganske uvidende, om hvad man har befalet mig.

Imogen.

Hvordan, Pisanio?

Pisanio.

Frue! her er et Brev fra min Herre.

Imogen.

Fra hvem! din Herre? Det er fra min Herre, Leonatus. Oh, visselig, den Stiernekyndige var meget lærd, der kiendte Stiernerne, som jeg hans Skrivt; han vilde lægge den hele tilkommende Tid for Dagen. — I gode Guder! lad det, som heri indeholdes, bære Vidne om hans Kierlighed, hans Helbred, og Tilfredshed; dog ei noget om, at vi ere adskilte. Gid det smerte ham! Visse Sorger ere Lægedom, og denne er en af dem, der helbreder Kierlighed. Med alt øvrigt uden dette bevidne det mig hans Tilfredshed! — Gode Vox! (bræker Brevet) med din Tilladelse — velsignede være I Bier, der giorde disse Hemmeligheders Segl! Elskere og forgiældede Folk gisre ei det samme Ønske. Endskiøndt I kaste Forbrydere i Fængsel, tilslutte I og den unge Elskovsguds Breve. Gode Tidender, I Guder! (læser)

" Retfærdighed og din Faders Vrede, dersom han
" skulde gribe mig inden hans Riges Grændser,
" kunde

" kunde ei være saa grusom mod mig, at jo du,
" o! du kiereste af alle Skabninger! igien med dine
" Øine vilde levendegisre mig. Viid, at jeg er i
" Cambria, tæt ved Milfordhavn. Hvad din egen
" Kierlighed heri vil tilskynde dig, det følge du. I
" øvrigt tilønsker han dig al Lykkalighed, der bliver
" sit Løvte troe, og hvis Kierlighed altid er tilta-
" gende. Leonatus Posthumus."

O! gid jeg nu havde en Hest med Vinger! Hører du, Pisanio? Han er i Milfordhavn. Læs og fortæl mig, hvor langt det er derhen. Kan nogen, der kun haver ubetydelige Forretninger, vinde derhen i en Uge, hvi skulde jeg ei glide derhen i en Dag? Virkelig, min troe Pisanio, du længes nok ligesom jeg efter at see din Herre; men — o! lad mig slaae noget af — endskiøndt du længes, er det dog ei som jeg, men kun paa en svagere Maade — o! vist ei som jeg! thi min Længsel er langt, langt over — alt hvad man kan udtrykke med svage Ord. Kierligheds Raadgivere skulde tilstoppe Hørelsens Tilgange, indtil at al Sands qvaltes. — Hvor langt er det til det samme lykkelige Milford? og imidlertid fortæl mig, hvordan Wallis blev saa lykkelig at besidde en saadan Havn. Men først og fremst, hvorledes skal vi stiele os bort herfra? og hvorledes undskylde det Mellemrum af Tid, der adskiller vor Bortreise og vor Tilbagekomst — men først, hvorledes komme herfra? Hvi skulde Undskyldning fødes inden den undfanges? Kiere! sig mig, hvor mange Snese Mile kan vi vel ride fra en Time til en anden?

Pisa-

Pisanio.

En Snees Miil imellem Solens Opgang og dens Nedgang, Frue, er nok for Dem, og endda for meget.

Imogen.

Hvordan? en, der reed til Retterstedet, Mand, kunde jo ei reise saa langsom. Jeg har hørt om Vedløb, hvor Hestene have løbet raskere end Sandkornet i Timeglasset. Men det er nu kun Spøg. Gaae, beed min Kammerpige paadigte sig en Sygdom og sige, hun maae hiem til sin Fader; og skaf mig færdig en Rideklædning, ei kostbarere end som den kan anstaae en simpel Betients Kone.

Pisanio.

Frue! det var dog nok bedst at overlægge det nøiere.

Imogen.

Jeg seer hverken for mig, hist hen eller her, eller hvad der vil følge, men allevegne en Taage, som jeg ei kan igiennemtrænge. Gaae, jeg beder dig, giør som jeg byder. Der er intet at indvende. For mig er der ingen anden Vei at tage, end til Milford.

Tredie Scene.

En Skov med en Hule, i Wallis.

Bellarius, Guiderius, Arviragus.

Bellarius.

Hvilken herlig Dag! Ei maae vi tilbringe den i Huus, som de, hvis Tage ere saa lave som vores.

Bukker

Bukker Eder, unge Mennesker! denne Indgang lærer Eder, hvorledes I skal tilbede Himlen. Nedbøier Eder til Morgenens hellige Forretning. Monarkernes Dørre ere saa høit hvælvede, at Kiemper * kan kneise derigiennem med deres vanhellige Turbaner paa Hovedet, uden at hilse Solen en god Morgen. Vær hilset, skiønneste Himmel! Vi boe i Klippen, og dog begegne vi dig ei saa haardt, som de stolte Vellystlinge.

Guiderius.

Hilset være du, o Himmel!

Arviragus.

Hilset være du, o Himmel!

Bellarius.

Nu til vor Jagt paa Biergene; op til hiin Høi! Eders Been ere endnu unge. Jeg vil holde mig paa de lavere Steder. Betænker, naar I ovenfra see mig saa liden som en Krage, at det er Afstanden der formindsker eller forstørrer, og da maae I eftertænke de Taler, jeg holdt til Eder om Hoffer, om Fyrster, om Krigslistigheder, at Tieneste ei er Tieneste, fordi den saaledes gisres, men fordi den antages derfor. Naar vi gisre os slige Betragtninger, drage vi Fordele af alle de Ting, vi see; og ofte skal vi til vor Trøst finde den skiællede Skarnbasse i en tryggere Boelig end den fuld bevingede Ørn. O! dette Liv er ædlere,

* Den Tids Romanlæsere, som udgiorde den største Deel, forestillede sig altid en Kiempe under Skikkelsen af en Saracener, som saaledes bleve forvexlede med hinanden.

Johnson.

lere, end at man bestandig skulde befrygte et Fald, rigere, end ved Bestikkelser at henbringes i Lediggang; stoltere, end at komme fremraslende i ubetalt Silke. Saadanne Folk faae dem til at tage Hatten af, der selv forfærdiger de allerbedste, men have dog deres Contrabog uoverstreget. Intet Liv er som vores!

Oviderius.

Du taler af egen Erfaring; vi arme ubefiedrede have aldrig hævet os uden for Synskredsen af vort Rede, og ei kiende vi Luften uden for vort Hiem. Maaskee dette Liv er det bedste, dersom et roeligt Liv er det bedste; desto behageligere for dig, der har kiendt et besværligere, og meget overeenstemmende med din stive Alder. Men for os er det Uvidenheds Celle; en Reise til Sengs, et Fængsel for en Skyldner, der tør ei sette en Fod over Dørtærskelen.

Arviragus.

Hvorom skulde vi tale, naar vi bleve saa gamle, som du? Naar vi skal høre Regn og Vind pidske den mørke December, hvorledes skal vi da i denne vor kiolige Hule bortsladdre de iiskolde Timer? Vi have intet seet, vi ere gandske dyriske. Snedig, som Ræven efter Rov, ligesaa krigersk, som Ulven, for vor Spise. Vor Tapperhed bestaaer i at jage efter, hvad der flyer. Vort Buur giør vi til et Chør, ligesom den fængslede Fugl, hvori vi frit besynge vort Slaverie.

Bellarius.

Hvor I taler! Kiendte I kun Stadens Aagrerier, følte dem af egen Erfaring; Hoffets Kunst ligesaa besværlig at overgive, som at fatte, hvis Top at op-

klavre

klavre er sikkert Fald, eller dog saa slibrig, at Frygten derfor er ligesaa slem som Faldet. Indsaae I, at Krigens Moie var en Bestræbelse, der synes allene at opsøge Farligheder for Rygtets og Ærens Skyld, der dog dør, medens det søges, og faaer ligesaa ofte en bagvaskende Gravskrivt, som et Erindringstegn for smukke Handlinger; ja at man mangen Gang giør sig ilde fortient ved at giøre Godt, og hvad som endnu er værre, maae smigre for sine Dadlere. O, Børn! denne Historie kan Verden læse i mig. Mit Legeme er mærket med de romerske Sværd, og min Bersmmelse den første blandt de meest fortiente. Cymbelin elskede mig, og naar Talen var om en Krigsmand, var ei mit Navn langt borte. Da var jeg som et Træe, hvis Grene nedhang bugnende af Frugter. Men i een Nat nedrystede en Storm, eller en Røver — kald det hvad I selv vil — mine modne Frugter, ja endog mine Blade, og efterlod mig nøgen for Veiret.

Guiderius.

O, usikkre Gunst!

Bellarius.

Ingen Forseelse, som jeg fortalte Eder, kunde man tillægge mig, førend tvende Nederdrægtige, hvis falske Eeder gieldede mere end min ubesmittede Ære, tilsvor Cymbelin, at jeg stod i Forbindelse med Romerne. Derpaa fulgte min Forviisning; og i disse tyve Aar har denne Klippe og disse Egne været min Verden, hvor jeg har levet i en anstændig Frihed, og betalt Himlen flere Andagts Fordringer end i mit hele forrige Løvnetsløb. — Men henop til Biergene! Dette

er ei Jægeres Sprog. Den, der fælder det første Stykke Vildt, skal blive Festens Herre, ham skal de to andre opvarte, og vi vil ei frygte for nogen Gift, som lurer i de prægtige Palladser. — Jeg vil møde Eder i Dalene. (Guiderius og Arviragus gaae.)

Hvor vanskeligt er det ikke at skiule Naturens Gnister! Disse Drenge veed lidet om, at de ere Konge-Sønner, ei heller drømmer Cymbelin om, at de ere levende. De tænke, at jeg er deres Fader; og endskiøndt opdragne saa usselt i Hulen her paa denne Field-Ryg, strekke dog deres Tanker sig op til de høiloftede Palladser, og Naturen indgiver dem fyrsteligen at behandle simple og lave Ting, langt over andres Evne. Denne Polydor, Cymbelins og Britanniens Arving, hvilken Kongen hans Fader kaldte Guiderius — Gud! naar jeg sidder paa min trebenede Stoel og fortæller de krigerske Bedrivter, jeg haver giort, da geraader hans Geist i Flamme ved min Historie. Siger jeg: "saaledes faldt min Fiende, og saaledes satte jeg min Fod paa hans Nakke," da flyver hans fyrstelige Blod op i hans Kinder, han sveder, anspender sine unge Nerver, og sætter sig i en Stilling, der udtrykker mine Ord. — Den yngre Broder Kadvel — tilforn Arviragus — i en ligedan Stilling bringer Liv i min Tale, og viser meget mere hans egen Tænkemaade. — Hør, man er allerede paa Jagt efter Vildtet. — O, Cymbelin! Himlen og min Samvittighed veed, at du ubillig har forjaget mig, hvorfor jeg og bortstial disse Drenge, den ene dengang tre og den anden to Aar gammel, i den Tanke at skille dig ved Efterkommere, ligesom du skildte mig

ved

ved mine Gudfer. Euriphile! du var deres Amme; de holde dig for deres Moder, og bevise daglig din Grav-Ære. Mig selv Bellarius, som nu kaldes Morgan, holder de for deres naturlige Fader. — Jagten er alt begyndt. (gaaer.)

Fierde Scene.

Pisanio og Imogen.

Imogen.

Du sagde mig, da vi stege af Hestene, at Stedet var strax herved. Aldrig længtes hans Moder efter at see ham første Gang saa meget, som jeg nu. — Pisanio, hvor er Posthumus? Hvad svæver for dit Sind, der bringer dig til at opspile Øinene saaledes? Hvorfor udbryder dette Suk fra dit Inderste? Var nogen saaledes afmalet, vilde han blive anseet for et forvildet Menneske uden Selvfattelse. Giv dig et mindre frygtfuld Ansеende, førend Forvirringen bemestrer sig mine roeligere Sandser. — Hvad er vel hændet? Hvi overrakte du mig dette Papiir med en saa mørk Mine? Dersom det er Sommer-Nyheder, saa smiil selv først til dem; ere de vinterlige, saa behøver du kun at beholde samme Udseende. — Min Mands Haand? Det forgiftende Italien har listig besnæret hans Dage, og han er i nogen slem Forfatning. — Tael, Mand! Din Tunge kunde afvende noget af det overvældende Stød, som ved Læsningen vilde blive mig dødelig.

Pisanio.

Behag at læse, og De skal finde, at jeg ulykkelige Mand er af Skiebnen en høist foragtet Skabning.

Imogen (læser).

"Din Frue, Pisanio, har vanæret min Seng ved sin skiendige Løsagtighed. Vidnesbyrdene derom ligge blødende i mit Hierte. Jeg taler ei af skrøbelig Mistanke, men efter Beviser, saa stærke, som min Sorg, og ligesaa visse, som min forventende Hævn. Denne Gierning at udføre for mig vil jeg skal blive din Bestilling, Pisanio, dersom din Troeskab ei ved hendes Overtrædelse er besmittet. Lad din egen Haand berøve hende Livet, jeg skal skaffe dig Leilighed dertil i Milfordhavn. Hun har i den Hensigt faaet et Brev fra mig. Dersom du der frygter for at anbringe hende Stødet, og forsikkre mig om, at det er giort, saa er du hendes Vanæres Kobler, og mig ligeledes utroe."

Pisanio.

Hvortil behøver jeg at drage Kaarden? Brevet har allerede myrdet hende. — Dog nei, det er Bagvaskelsen, hvis Æg er skarpere end Sværdets, hvis Tunge er giftigere end Nilens Orme, hvis Aande rider paa Vindenes Løbere, der helyver alle Hiørner af Verden, Konger, Dronninger og Stater, Piger og Matroner; ja selv til Gravens Hemmeligheder indtrænger denne slangeagtige Bagvaskelse. — Hvad tænker De, Frue?

Imo-

Imogen.

Jeg hans Seng utroe! Hvad er det at være utroe? At ligge søvnlos der og tænke paa ham? at græde imellem hvert Klokkeslag? og om Søvnen overvælder Naturen, da at afbryde den med en skrækkende Drøm om ham, og opvaagne ved mit eget Skrig? Er det at være hans Seng utroe?

Pisanio.

Ak, arme Kone!

Imogen.

Jeg utroe! Din Samvittighed bevidner, Jachimo, at du anklagede ham for Udsvævelser: da saae du ud som en Spidsbub; nu derimod synes mig, at dit Udseende er godt nok. Nogle af Italiens spraglede Skader, hvis Fiedre ere hendes egen Maling, maae have forført ham. Jeg Arme er ham unyttig, som en Klædning, der er udaf Moden; og fordi jeg er for kostbar til at hænge paa Væggen, maae jeg opskieres. I Stykker med mig! O! Mændenes Eeder ere Kvindernes Forrædere! Al god Udseende maae ved din Afspenstighed, o min Mand! ansees for et Skiul for Skielmerie; ikke avlet der, hvor det sees, men som bæres allene som Lokkemad for Fruentimmerne.

Pisanio.

Frue! hør mig.....

Imogen.

Naar redelige Folk talte i den falske Æneas's Tid, holdtes de, liig ham, for falske; og Simons Graad tildrog mangen hellig Taare Forargelse, bers-

vede den oprigtigste Elendighed al sin Medlidenhed. Saaledes vil du, Posthumus, tiene alle skikkelige Folk til Maalestok. Hvad der er fortreffeligt og artig, skal, efter dit store Feiltrin, faae Benævnelse af falsk og meeneedig. — Kom, vær du redelig, efterkom din Herres Befaling. Naar du seer ham igien, saa giv ham nogen Bekræftelse om min Lydighed. See! jeg drager selv Sværdet; tag det, og lad det finde Veien til mit Hierte, dette min Kierligheds uskyldige Boelig. Frygt ikke; det er tomt for alt, undtagen for Kummer. Din Herre er der ikke, som virkelig var al dets Rigdom. Efterkom hans Befaling, stød til. Du kan gierne være tapper i en bedre Sag, men nu viser du dig som en feig Stymper.

Pisanio.

Bort, nedrige Verktøi! du skal ei ved min Haand bringe Fordømmelse over mig.

Imogen.

Ei! jeg maae dog døe. Dersom det ikke skeer ved din Haand, er du din Herre ingen troe Tiener. Imod Selvmord er der et saa guddommeligt Forbud, der støder min svage Haand tilbage. Kom, her er mit Hierte — hvad ligger for det — Sagte, sagte, jeg skiøtter ei om noget Forsvar. Lydig som Skeden! — Hvad er her? (tagende Leonatus's Breve ud af Barmen) Den oprigtige Leonatus's Skrivter *, alle forvandlede til Kiet-

* Her har formodentlig Ordet scriptures, der paa Engelsk og betyder den hellige Skrivt, givet Anledning til det følgende turned to heresie, forvandlet til Kietterie, som en Modsætning af det Foregaaende.

Kietterie. Bort, bort, I min Troskabs Forførere! I skal ei mere være mit Hiertes Brystværn. Saaledes kan usle Daarer fæste Troe til falske Raadgivere. Men endskiøndt de, som blive bedragne, føle Forræderiet smertelig, saa maae dog Forræderens Tilstand være mere kummerfuld. Og du, Posthumus, der tilskyndede mig til Ulydighed mod Kongen min Fader, og giorde, at jeg med Foragt anhørte endog fyrstelige Personers Tilbud, du skal herefter befinde, at det ei var en almindelig Handling, men en sielden Anstrængelse. Ja det smerter mig at tænke paa, naar din Lyst til hende, af hvem du nu bedaares, engang skal kiøle, at da din Hukommelse vil martres ved mig. — Jeg beder, skynd dig. Lammet opfordrer Slagteren. Hvor er Kniven? Du er for langsom til at udføre din Herres Befaling, skiøndt jeg endog attraaer det.

Pisanio.

O, ædle Fyrstinde! siden jeg fik Befaling at udføre denne Forretning, har Søvnen ei lukket mine Øine.

Imogen.

Giør det nu, og gaae siden i Seng.

Pisanio.

Før vil jeg vaage mine Øienstene blinde.

Imogen.

Hvorfore paatog du dig det da? Hvorfor har du med et blot Paaskud forspildet saa mange Mile, skuffet Forventningen af denne Sammenkomst, af mit og dit Foretagende, spildt vore Hestes Slæb, det dig indbydende

dende Øieblik, ved min Fraværelse forstyrre det hele Hof, hvortil jeg aldrig agter at vende tilbage? Hvorfor er du gaaet saa vidt, og vil dog ei spende Buen, naar du er stillet paa din Post, og haver det udmærkede Dyr for dig?

Pisanio.

Ikkun for at vinde Tid til at blive fritagen for en saa slet Bestilling, hvortil jeg har eftertænkt en Udvei. Gode Frue! hør mig derfor med Taalmodighed.

Imogen.

Brug din Tunge indtil den trættes. Tael! Jeg har hørt, at jeg er en lssagtig Qvinde, og mit Øre, derved falskelig truffet, kan ei faae en større Wunde, ei engang noget Lægemiddel derfor. Men tael!

Pisanio.

Jeg troer da, Frue, at De ei vil reise tilbage igien.

Imogen.

Rimeligviis, da du har ført mig hid for at dræbe mig.

Pisanio.

Det just ikke. Men var jeg saa fornuftig som redelig, skulde min Hensigt lykkelig opnaaes. Det kan ei feile, at min Herre er bedraget. En i sin Kunst udmærket Skurk har giort eder begge denne forbandede Uret.

Imogen.

Nogen romersk Bolerske.....

Pisa-

Pisanio.

Nei, ved mit Liv! Jeg vil underrette ham om, at De er død, og sende ham noget blodigt Kiende-mærke derpaa; thi han befalede mig, at jeg skulde gjøre det. De vil blive savnet ved Hoffet, hvorved det desto bedre vil bestyrkes.

Imogen.

Men, kiere Ven, hvad skal jeg gjøre imidlertid? hvor opholde mig? hvor skal jeg leve? eller hvad Trost har jeg i Livet, naar jeg er død for min Mand?

Pisanio.

Dersom De vil tilbage til Hoffet.....

Imogen.

Intet Hof, ingen Fader for mig. Ei mere vil jeg have at bestille med den raae, adelige, eenfoldige Uting, den Kloten, hvis Kierligheds Andrag har været mig ligesaa frygtelig som en Beleiring.

Pisanio.

Hvis ikke ved Hoffet, kan De ei opholde sig i Britannien?

Imogen.

Hvor da? Skinner der ingen Soel, uden i Britannien allene? Er der ei Dag og Nat uden i Britannien? Det synes kun at være en Deel af den store Verdens Bog, endskiøndt dog ei meget mærkelig; et Svane-Rede i en stor Dam. Betænk, at man dog ogsaa kan leve uden for Britannien.

Piſanio.

Det glæder mig ret meget, at De er faldet paa et andet Sted. Den romerſke Ambaſſadeur Lucius kommer i Morgen til Milfordhavn. Derſom De da kunde paatage en Mine ſaa uanſeelig ſom Deres Lykke nu er, og ikkun holde forborgen, hvad der ei uden egen Fare kan aabenbares, og ſom ei nu maae ſkee, ſaa ſkulde De betræde en herlig og glimrende Bane, ja maaſkee ſaa nær ved Poſthumus's Opholdſted, at, endſkiondt De ei kunde være Øienvidne til hans Handlinger, Rygtet dog ſkulde hver Time bringe dem til Deres Øre ſaa rigtig, ſom han foretager dem.

Imogen.

O! hvilken herlig Udvei var ikke det! Hvis min Blyefærdighed derved kun var udſat for nogen Fare, og ei for aldeles Undergang, vil jeg vove det.

Piſanio.

Godt! Heri beſtaaer det: De maae forglemme, at De er et Fruentimmer, forvandle Befaling til Lydighed; Frygtagtighed og Peenhed — alle Qvinders Ledſagerinder, eller rettere deres artige Selv — til driſtigt Mod; være færdig i Skieldsord, haſtig i at ſvare, fræk og ſaa trættekier ſom Veſelen. Ja De maae forglemme Deres Kinders ſieldne Herlighed, og udſætte den — o, haarde Skiebne! men der er intet andet Middel — for den alt kyſſende Titans graadige Berørelſe, og forglemme Deres koſtbar virkede og nydelige Smykker, hvorved De giorde den ſtore Juno ſelv ſkinſyg.

Imo-

Imogen.

Nu, vær kun kort. Jeg siner dit Formaal, og er næsten allerede en Mandsperson.

Pisanio.

Skaf Dem da først Ansеelse af nogen. Allerede forhen tænkende vaa dette, har jeg liggende færdig i min Mantelsæk Vest, Hat, Beenklæder og alt hvad dertil hører. Vil De i samme Dragt, og med hvad Ansеelse De kan borge fra et ungt Menneske, blomstrende som De selv, fremstille sig for Lucius, og forlange Tieneste af ham; fortælle ham hvori Deres Færdighed bestaaer, som De let vil gisre ham fattelig, dersom han har noget Øre for Musik. Uden al Tvivl vil han da med Glæde antage Dem, thi han er en hæderlig, og det som er dobbelt saa meget, en høist retskaffen Mand. I Henseende til deres udvortes Fornødenheder kan De stole paa mig, og dertil er jeg riig nok. Hverken i Begyndelsen eller Fortsættelsen af noget skal jeg slaae Dem Feil.

Imogen.

Du er al den Trøst, Guderne skienkede mig. Kom, lad os gaae. Der er flere Ting, som maae tages i Betragtning, men vi vil føre os til Nytte alt, hvad Leiligheden skal tilbyde os. Jeg er nu hvervet til dette Foretagende, og vil udføre det med en Fyrstes Mod. Lad os skynde os bort, jeg beder dig.

Pisanio.

Gierne Frue. Vi maae tage et kort Farvel fra hinanden, ellers, hvis man savner mig, vil jeg mistænkes

tænkes for Eders Bortførelse fra Hoffet. Her, min ædle Frue, er en Æske; jeg fik den af Dronningen. Hvad der er i den, er kostbart. Dersom De bliver syg paa Søen, eller Maven foraarsager Dem Qvalmer paa Landet, vil en Drakme deraf fordrive Upasseligheden. — Nu hen i Skyggen og ifør Dem Mandbarhed. Guderne lede Dem til det bedste!

(De gaae fra forskiellige Sider ud.)

Femte Scene.

Cymbelins Pallads.

Cymbelin, Dronningen, Kloten, Lucius, Kavalierer og Følge.

Cymbelin.

Saa vidt — og nu Farvel.

Lucius.

Jeg takker, Konge. Min Keiser har skrevet: Jeg skal tage herfra; og det gior mig inderlig ondt, at jeg maae erklære Eder for min Herres Fiende.

Cymbelin.

Vore Undersaatter, Herre, vil ei taale hans Aag; og os selv maae det forekomme ukongeligt at vise mindre Høihed end de.

Lucius.

Jeg maae altsaa udbede mig, Konge, et Geleide over Land til Milfordhavn. — Megen Glæde tilfalde Dem, min naadige Dronning, og Dem.....

Cym-

Cymbelin.

I, mine Herrer, ere bestemte til denne Forretning. Lader det ei i nogen Henseende mangle paa den ham skyldige Ære. — Nu Farvel, ædle Lucius!

Lucius.

Deres Haand, min Prinds!

Kloten.

Imodtag den som venskabelig; men fra dette Øieblik bær jeg den, som Eders Fiende.

Lucius.

Udfaldet vil nu snart udraabe Seiervinderen. Farvel!

Cymbelin.

Forlad ei den værdige Lucius, mine gode Herrer, indtil han er kommet over Severn. — Held og Lykke!

(Lucius og Kavaliererne gaae.)

Dronningen.

Han gaaer fortørnet herfra. Men det giør os Ære, at vi have givet ham Aarsag dertil.

Kloten.

Det er desto bedre; vi have heri foreenet alle vore tappre Britters Ønske.

Cymbelin.

Lucius har allerede tilskrevet Keiseren, hvad her foregaaer. Det er os derfore tienligt, alvorligen at drage Omsorg, for at vore Vogne og Ryttere ere i Beredskab. De Krigsfolk, han allerede haver i Gallien,

lien, vil snart drage sammen til en Hær, og derfra vil Krigen mod Britannien udbryde.

Dronningen.

Dette er ingen søvnagtig Forretning, men som der maae skrides til paa det hastigste og med Eftertryk.

Cymbelin.

Vor Forventning om, at det vilde hænde, har allerede drevet Værket fremad. — Men, min kiere Dronning, hvor er vor Datter? Hun har ei ladet sig see for Romeren, og ei i Dag giort os sin Opvartning. Hendes Væsen forekommer os mere ondskabsfuldt end sœieligt. Vi have lagt Mærke til det. Kald hende hid til os. Vi have viist os for sœielige til Eftergivelse. (en Tiener gaaer ud.)

Dronningen.

Siden Posthumus's Landflygtighed har hun ført et eensoint Liv. Intet kan raade Bod derpaa uden Tiden. Jeg beder Deres Majestæt forskaane hende for haard Tiltale. Hun er en Pige saa sœlsom for Bebreidelser, at Ord ere det samme som Slag, og Slag for hende som Døden. (en Tiener kommer ind.)

Cymbelin.

Hvor er hun? og hvorledes kan hendes Foragt undskyldes?

Tieneren.

Hendes Kamre, Deres Majestæt, ere alle lukkede, og vi faae intet Svar uagtet al den Larm, vi have giort.

Dron=

Dronningen.

Da jeg sidst besøgede hende, bad hun mig gisre min Gemal Undskyldning, fordi hun holdt sig inde, hvortil hendes Upasselighed nødede hende. Hun ønskede, jeg skulde tilkiendegive dig, at hun maatte efterlade sin Skyldighed, som hun daglig var forbunden til at erlægge. Men vort Hofs mange Sysler gisr, at jeg nu maae dadles for Mangel af Hukommelse.

Cymbelin.

Hendes Dørre lukkede? ei nyligt seet af nogen? Himlen give, at hvad jeg befrygter, maae befindes at være ugrundet! (gaaer.)

Dronningen.

Min Søn, følg du Kongen.

Kloten.

Denne hendes Opvarter, Pisanio, hendes gamle Betient, har jeg ei seet disse to Dage. (gaaer.)

Dronningen.

Gaae og opsøg Pisanio (til Tieneren.) — Han, der er Posthumus saa hengiven, fik en Drik af mig. Jeg ønsker, at hans Fraværelse maae reise sig af, at han har drukket den; thi han troer, den var af megen Værd. — Men hun — hvorhen er hun vel gaaet? — Maaskee Fortvivlelse har bemestret sig hende, eller hun, bevinget af sin Kierligheds Heftighed, er henflyvet til hendes forønskte Posthumus. Bortgaaet er hun enten til Død eller Vanære, og jeg kan gisre godt Brug af begge Tilfælde til mine Hensigters Opnaaelse. Naar

hun

hun er borte, ſtaaer det til mig at bortgive den Brittiſke Krone. (Kloten kommer tilbage.) Nu, min Søn?

Kloten.

Det er viſt, at hun er bortløbet. Gaae ind, og troſt Kongen. Han raſer, og ingen tør komme ham nær.

Dronningen.

Deſto bedre. Maatte denne Nat afſkiere ham den følgende Dags Komme! (Dronningen gaaer.)

Kloten.

Jeg elſker og hader hende; thi hun er ſkiøn og kongelig, og hun beſidder alle behagelige Egenſkaber, og det i ſtørre Fortreffelighed end nogen anden Dame. Hun har tilvendet ſig det bedſte hos enhver, og hun ſelv, foreenende dem alle, overgaaer dem tilhobe. Derfore elſker jeg hende. Men at hun foragter mig, og henſlænger ſin Gunſt paa den nedrige Poſthumus, beſkiemmer ſaa aldeles hendes Skiønſomhed, at alt, hvad ypperligt der er hos hende, fordunkles derved. Og i den Henſeende vil jeg beſlutte at hade hende, ja endog at tage Hevn over hende. Thi naar Daarer ſkal.....

Siette Scene.

Kloten, Piſanio.

Kloten.

Hvem er der? Hvad? — Pakker du allerede ind, Karl? Kom hid. Ah, du herlige Kobler! Skurk, hvor

hvor er Prindsessen? Med faa Ord, uden Omsvøb, eller og den Onde skal strax tage dig.

(drager Kaarden.)

Pisanio.

O, min gode Herre!

Kloten.

Hvor er Prindsessen? eller, ved Jupiter! jeg vil ei spørge dig nok engang. Forborgne Skielm! jeg vil have denne Hemmelighed ud af dit Hierte, eller udrive det for at finde samme. — Er hun hos Posthumus? af hvis centnertunge Nederdrægtighed ei et Gran Retskaffenhed kan uddrages.

Pisanio.

Ak, min Herre! hvor kan hun være hos ham? Naar savnede man hende? Han er i Rom.

Kloten.

Siig mig, hvor er hun? Kom nærmere. Ingen Vaklen længere. Giv mig et tilfredsstillende Svar paa, hvor er hun blevet af?

Pisanio.

O, min høist værdige Herre!

Kloten.

Høistværdige Skurk! tilkiendegiv mig hvor Prindsessen er — med et — med det første Ord. Ei det allermindste om værdig Herre. Tael, eller i Øieblikket din Stiltienhed er din Fordømmelse og din Død.

Pisanio.

Nu da, min Herre, dette Papiir indeholder Historien af min Kundskab angaaende hendes Flugt.

Kloten.

Lad os see. Jeg vil forfølge hende lige indtil Augustus's Trone.

Pisanio.

Enten det, eller omkomme. — Hun er langt nok borte; (afsides) og hvad han deraf faaer at vide, vil foranledige ham en Reise, men hende ingen Fare.

Kloten.

Hum!

Pisanio.

Jeg vil tilskrive min Herre, (for sig selv) at hun er død. O, Imogen! gid du lykkelig maae reise derhen, og lykkelig igien vende tilbage!

Kloten.

Min Ven! er dette Brev ikke falskt?

Pisanio.

Det troer jeg ikke, Herre.

Kloten.

Det er Posthumus's Haand, jeg kiender den. Hør, dersom du ei vil være en Skielm, men tiene mig troe, og paatage dig de Forretninger, hvortil jeg skal kunne bruge dig, og det med al alvorlig Nøiagtighed, det er at sige, ligefrem og redelig udføre alle de Skielmerier, som jeg skal befale dig, saa vil jeg agte dig for en ærlig Karl, og da skal du hverken mangle

min

min Hielp til din Understøttelse, eller min Stemme til din Befordring.

Pisanio.

Meget vel, gode Herre.

Kloten.

Vil du tiene mig? thi siden du saa taalmodig og bestandig har hængt fast ved den Staader Posthumus's nøgne Skiebne, kan du ei andet, naar du vil vise dig taknemmelig, end at være min troe Anhænger. Vil du tiene mig?

Pisanio.

Jo, jeg vil, Herre.

Kloten.

Giv mig din Haand, her er min Pung. Haver du nogle af din forrige Herres Klæder i din Besiddelse?

Pisanio.

Jo, jeg haver, Herre, paa mit Værelse den samme Klædning, han bar, da han tog Afsked med min Frue og Prindsesse.

Kloten.

Den første Tieneste, du skal gisre mig, er, at du henter den samme Klædning. Lad det være din første Tieneste. Gaae!

Pisanio.

Det skal jeg, min Herre. (gaaer.)

Kloten.

Møde dig i Milfordhavn — En Ting glemte jeg at spørge ham om; jeg vil nu strax erindre det. —

Juſt der, du Skurk Poſthumus, vil jeg dræbe dig. Gid diſſe Klæder vare her allerede! Hun ſagde engang — Bitterheden deraf krymper endnu mit Hierte — at hun bar ſtørre Agtelſe for denne ſamme Poſthumus's Klædning end for min adelige og virkelige Perſon tilligemed alle mine Egenſkabers Prydelſer. Med denne Klædning paa min Krop vil jeg voldføre hende. Førſt myrde ham, og det for hendes Øine. Der ſkal hun ſee min Tapperhed, ſom da vil blive en Plage for hendes Foragt. Naar han ſaa ligger paa Jorden, og min Straffetale over hans døde Legeme er endet, og jeg har ſtyret min hele Lyſt — hvilket jeg, ſom ſagt, for at plage hende, vil udføre i de ſamme Klæder, hun ſaa meget agtede — vil jeg ſtøde hende tilbage til Hoffet, og ſparke hende hiem igien. Hun har lyſtigen foragtet mig, og jeg vil være glad over igien at kunne hevne mig.

Piſanio (medbringende en Klædning).

Kloten.

Er det Klæderne?

Piſanio.

Ja, min ædle Herre.

Kloten.

Hvor længe er det ſiden, at hun ankom til Milfordhavn?

Piſanio.

Hun kan neppe endnu være der.

Klo=

Kloten.

Bring disse Klæder paa mit Kammer. Det er den anden Befaling, jeg har givet dig. Den tredie er, at du vil være mine Hensigters stumme Befordrer. Opfyld kun din Pligt, og vis Befordring skal af sig selv blive dig tilbuden. Min Hevn er nu i Milford. Havde jeg kun Vinger til at indhente den! Kom og vær trøe. (gaaer.)

Pisanio.

Du byder mig noget, der geraader til eget Tab; thi at blive dig troe, var at være utroe, hvilket jeg aldrig skal være mod den, der selv er lutter Troeskab. Gaae kun til Milford, og find ei hende, som du forfølger. Nedstrømmer, I himmelske Velsignelser, over hende! og denne Daares Hurtighed blive ved Langsomhed forhalet! Hans Løn blive Arbeide!

(gaaer.)

Syvende Scene.

Skov og Hulen.

Imogen (i Mandsdragt).

Imogen.

Jeg seer, at en Mandsperſons Liv er kiedsommeligt. Jeg har trættet mig selv, og i hele to Nætter har jeg giort Marken til mit Leie. Jeg skulde blive syg, hvis ei min faste Beslutning understøttede mig. Milford! da Pisanio fra Toppen af Bierget viiste mig dig, da var du mig i Sigte. O Jupiter! jeg troer,

beboede Steder flye den Elendige, saadanne meener jeg, hvor de skulde finde Lindring. Tvende Betlere fortalte mig, at jeg ei kunde forfeile Veien. Vil fattige Folk lyve, der bære paa Gienvordigheder, som de veed ere enten en Straf eller Prøvelse, ingen Under da, at de rige sielden tale Sandhed. At Lykkens Børn begaae Feiltrin, er værre end at lyve af Nød; og Falskhed anstaae Kongerne endnu mindre end Betleren. Min kiere Mand, du er en af de falske. Nu, jeg tænker paa dig, forgaaer min Hunger, just da jeg nylig forhen var færdig at døe af Mangel paa Føde. — Men hvad er det? (bliver Hulen vaer) Her er en Fodstie derhen — det er et Opholdsted for Vilde. Bedst var det ei at raabe. Jeg tør ei raabe. Hungeren, førend den ganske undertvinger Naturen, gior den modig. Overflod og Roelighed avler Kujoner. Haardhed er altid Drisstigheds Moder. Ei! hvem er her? Er det en sædelig Skabning, saa tael! Er det nogen Vild, saa tag eller giv Føde. — Intet Svar? da vil jeg gaae ind. Bedst at drage min Kaarde; og dersom Fienden har samme Frygt for Kaarden som ieg, vil han neppe torde see paa den. Gode Himmel! giv mig saadan en Fiende! (gaaer ind i Hulen.)

Bellarius, Gviderius og Arviragus.

Bellarius.

Du, Polydor, har viist dig som den bedste Skytte og er Festens Herre. Kadvel og jeg vil paatage os at være Kok og Opvarter, det er vor Lod. Den Stræbsommes Sveed vilde fortørre og dens Iver døe; dersom

som den ei havde et Maal, hvortil den arbeidede. Kom, vor Spiselyst vil komme grov Kost til at smage kostelig. Træthed kan snorke paa Flintestene, naar stadig Dorskhed finder Dunpuden haard. Nu Fred være med dig, arme Huus, der beskytter dig selv!

Guiderius.

Jeg føler Træthed i alle mine Lemmer.

Arviragus.

Jeg er svag i Arbeide, men stærk i Appetit.

Guiderius.

Der er kold Mad i Hulen, vi vil gnave derpaa, indtil at det, som vi have skudt, bliver kaagt.

Bellarius.

Holdt, (seende ind i Hulen) kom ei derind. Dersom det ei aad vore Levnetsmidler, skulde jeg troe, det var et Spøgelse.

Guiderius.

Hvad er vel det?

Bellarius.

Ved Jupiter, en Engel! eller, skulde det ei saa være, da et jordisk Vidunder. Skue en Guddom, ei ældre end en Dreng.

Imogen (kommende frem).

Imogen.

I gode Herrer, gjører mig intet ondt. Førend jeg gik herind, kaldte jeg, og tænkte at have tilbedet mig eller kiøbt, hvad jeg har taget. I Sandhed! jeg

har intet ſtiaalet, ei heller ſkulde jeg have villet det, endſkiøndt jeg havde fundet Guld ſtrøet omkring paa Gulvet. Her er Penge for hvad jeg har ſpiiſt. Jeg vilde have lagt det paa Bordet, ſaaſnart ſom jeg havde giort mit Maaltid, og ſkulde have gaaet herfra med Ønſker for Spiſemeſteren.

Gviderius.

Penge, unge Mand?

Arviragus.

Før forvandles alt Guld og Sølv til Skarn! Ligeſom det ei heller agtes høiere uden af dem, der tilbede Skarnets Guder.

Imogen.

Jeg ſeer, I bliver vred. Viid, at derſom I dræbe mig for min Forſeelſe, ſaa, derſom jeg ei havde begaaet den, ſkulde jeg dog have døet.

Bellarius.

Hvor agter du dig hen?

Imogen.

Til Milfordhavn.

Bellarius.

Siig mig, hvad er Eders Navn?

Imogen.

Fidele, Herre. Jeg har en Paarørende, der ſkal til Italien. Han gaaer om Bord i Milford; og da jeg nu gik derhen, fortæredes jeg næſten af Hunger, og faldt ſaaledes til at begaae denne Fortørnelſe mod Eder.

Bella-

Bellarius.

Jeg beder dig, smukke Mand, tænk ei, vi ere slige ubehøvlede Folk. Maal ei vort gode Sindelaug efter det vilde Sted, hvor vi leve. Vær os velkommen! Det er nu næsten Nat. Du skal gisre et bedre Maaltid, inden vi skilles ad, og Tak til skal du have, fordi du vil blive og spise med os. — Børn! ønsk ham velkommen.

Guiderius.

Var du en Pige, unge Menneske, skulde jeg frie stærkt til dig, men dog i al Anstændighed være din Slave. Jeg skulde byde paa dig, som om jeg vilde staae ved Kisbet.

Arviragus.

Jeg vil glæde mig over, at det er en Mandsperson. Jeg vil elske ham, som min Broder; og med samme Velkomsts Ønske, jeg efter lang Fraværelse skulde modtage ham, med det blive du og modtaget. Høist velkommen! vær munter, thi du er faldet iblandt Venner.

Imogen.

Iblandt Venner! Skulde de være Brødre, (aflides) vilde jeg, at de havde været min Faders Sønner. Da havde mit Værd været ringere, og Ligevægten imellem os og Posthumus været ligere.

Bellarius.

Nogen Kummer nager ham.

Guiderius.

Gid jeg kunde befrie ham derfra!

Arviragus.

Eller og jeg, hvormed det endog skulde være, hvad Fare og Møie det end skulde koste. — Guder!

Beliarius.

Hør, Børn! (Han hvisker til dem.)

Imogen.

Store Folk, der havde et Hof, ei større end denne Hule, der opvartede sig selv, og besad Dyd, hvorom deres egen Samvittighed bar Vidnesbyrd, som tilsidesatte Mængdens intet betydende Ærbødighed, kunde ei overgaae disse to. Forlad mig, Guder! jeg ønskede at omvexle mit Kiøn for at blive deres Selskabsbroder, siden Leonatus er mig utroe.

Guiderius.

Kom nærmere, jeg beder.

Arviragus.

Natten er ei Uglen, og ei Morgenen Lærken mindre velkommen. (De gaae.)

Ottende Scene.

Rom.

To romerske Raadsherrer og Tribuner.

Første Raadsherre.

Det er Indholdet af Keiserens Skrivelse: at siden den gemeene Mand er draget i Marken mod Pannonierne og Dalmatierne, og vore Legioner paa nærværende Tid i Gallien ere for svage til at føre Krigen mod

mod de affaldne Britter, saa vil vi opfordre Adelen til dette Foretagende. Han udnævner Lucius til Proconsul, og Eder, I Tribuner, paalægger han den Forretning, uindskrænket at oprette en Krigshær. Længe leve Cæsar!

Tribunen.

Er Lucius General for Tropperne?

Anden Raadsherre.

Ja.

Tribunen.

Og forbliver nu i Gallien?

Første Raadsherre.

Med de Legioner, hvorom jeg har talt, hvoraf Eders hvervede Tropper skal faae Forstærkning. Eders Fuldmagt vil foreskrive Eder deres Antal og Tiden til Afreise.

Tribunen.

Vi vil efterkomme vor Pligt. (de gaae.)

Niende Scene.

(Cymbelins Pallads.)

Cymbelin, Kavalierer og Pisanio.

Cymbelin.

Kom hid igien, og bring mig Efterretning om, hvordan det er med hende. En Feber over hendes Sons Fraværelse! Afsindighed, hvorved hendes Liv

er

er i Fare! — Himmel! hvor dybt paa eengang du saarer mig! Imogen, den største Deel af min Glæde, er borte! Min Dronning fortvivlet og sengeliggende, og det paa en Tid, da frygtelige Krige true mig! Hendes Søn bortreist, der paa nærværende Tid er mig saa nødvendig! Det slaaer mig, saa at jeg maae opgive alt Haab om Redning. Men du, Karl, som nødvendig maae vide noget om hendes Afreise, og som forstiller dig saa uvidende, dig vil vi aftvinge det ved skarpe Piinsler.

Pisanio.

Mit Liv, Herre, er Eders. Jeg overlader det Eders Godtbefindende. Men angaaende Prindsessen veed jeg ikke, hvor hun opholder sig, hvorfor hun er bortgaaet, eller naar hun agter at vende tilbage. Jeg beder ydmygst, hold mig for Eders troe og oprigtige Tiener.

Kavalieren.

Min gode Konge! den Dag, hun blev savnet, var han her. Jeg tør indestaae for, at han er oprigtig og vil troelig efterkomme alle en Underdans Pligter. I Henseende til Kloten, spares der ingen Flid paa at opsøge ham, og han vil uden Tvivl snart findes.

Cymbelin.

Tiderne ere uroelige. (til Pisanio) Vi vil endnu nogen Tid lade dig slippe, men vor Mistanke hviler endnu paa dig.

Kava=

Kavalieren.

De romerske Legioner, med Deres Majestæts Tilladelse, ere alle dragne fra Gallien, og have landet paa vore Kyster, med en betydelig Forstærkning af unge Adelsmænd, som Raadet haver afsendt.

Cymbelin.

Havde jeg nu min Søns og min Dronnings gode Raad! Jeg er bedøvet af Forretninger.

Kavalieren.

Min naadige Konge! Eders Udrustninger kan ei byde et mindre Antal Spidsen, end det, hvorom vi høre. Kommer der flere, saa er du og bereed paa flere. Det staaer endnu kun tilbage at sætte de Tropper i Bevægelse, som længes efter intet andet, end det samme.

Cymbelin.

Jeg takker dig. Lad os begive os bort, og gaae Leiligheden i Møde, som den fremstiller sig. Vi befrygte fra Italien intet, som kan bringe os Fortredeligheder, men vi sørge over de hos os selv indfaldende Tildragelser. Kom, lad os gaae.

(Cymbelin og Kavalererne gaae.)

Pisanio.

Jeg har intet Brev havt fra min Herre, siden jeg tilskrev ham, at Imogen var dræbt. Det er besynderligt! Ligeledes hører jeg intet fra Prindsessen, som dog lovede at sende mig ofte Tidender fra sig. Jeg

veed ikke heller, hvad der er tilfaldet Kloten, men om alting er jeg uvis og urvelig. Himlen maae styre dem! Min Falskhed bestaaer i at jeg er ærlig, min Utroeskab kommer af min Troeskab. Den nærværende Krig skal prøve min Kierlighed til mit Fæderneland, der ei engang skal undgaae Kongens Opmærksomhed, eller og jeg vil falde i den. Alle mine andre Tvivl maae Tiden opklare. Lykken bringer undertiden Baade i Havnen, der ei have Styrmænd.

(gaaer.)

Fierde

Fierde Act.

Første Scene.

Ekov.

Kloten allene.

Jeg er nu nær ved det Sted, hvor de skulde mødes, dersom Pisanios Landkort ei er uefterretteligt. Hvor vel hans Klæder passe mig! Hvorfor skulde ikke hans Kiereste, som blev giort af den, der giorde Skræderen, ligesaa vel passe sig for mig; desto snarere, fordi Fruentimmerne haver, med Forlov at sige, deres Nykker rykkeviis. Det vil give mig nok at bestille. Jeg tør vel sige det til mig selv, thi det er ingen Forfængelighed hos en Mand at raadføre sig med sit Speil i sit eget Kammer. Mit Legems Lemmer, skulde jeg troe, ere ligesaa vel dannede som hans. Jeg er ei yngre, meget stærkere, ei under ham i Formue, Tiderne ere mig langt gunstigere. Jeg er langt over ham i Fødsel, ligesaa bevandret i almindelige Tienester, og mere udmærket i enkelte Tvistigheder; og dog elsker den onde trodsige Taske ham, til Trods for mig. Hvad de Dødelige dog ere! Posthumus! dit Hoved, der nu voxer paa dine Skuldre, skal inden en Time være afslaget, din Kiereste skiendet, dine Klæder revne

i Styk-

i Stykker for hendes Øine. Og naar alt det er giort, vil jeg støde hende hiem igien til hendes Fader, der maaskee vil blive lidt fortrydelig over min saa haarde Medfart. Men min Moder, der haver hans egensindige Luner i sin Magt, skal omdreie alting til min Bersmmelse. Min Hest har jeg nu fastbundet. Herud, Kaarde, og det til en bedrøvelig Forretning. Skiebne, lad dem falde i mine Hænder! Dette er deres beskrevne Mødeplads, og Pisanio tør vist ei fixere mig.

(gaaer.)

Anden Scene.

Hulen.

Bellarius, Guiderius, Arviragus, Imogen (kommende ud af Hulen).

Bellarius.

Eftersom du er ei vel, saa bliv da her i Hulen. Vi vil komme til dig efter Jagten.

Arviragus.

Bliv her, Broder. Ere vi ei Brødre?

Imogen.

Det skulde alle Mennesker være. Men den ene Jordklods er forskiellig i Værdighed fra den anden, endskiøndt de begge ere af et Støv.

Guiderius.

Gaae I kun ud paa Jagt, jeg vil blive hos ham.

Imo-

Imogen.

Saa syg er jeg ikke. Endskiøndt jeg befinder mig ei vel, er jeg dog ei saa kielent et Byebarn, at jeg skulde synes færdig at døe, førend jeg blev syg. Behager I, saa forlad mig. Pas Eders daglige Arbeide. At afbryde Sædvanen, er at bryde alt. Jeg er ei vel, men Eders Nærværelse hos mig kan ei bedre mig. Selskab er ingen Trøst for den Uselskabelige. Jeg er ei virkelig syg, naar jeg kan saaledes tale derom. Jeg beder, betroe mig at være her allene; jeg vil ingen berøve noget uden mig selv, og lad mig døe, i det jeg begaaer et saa usselt Tyverie.

Guiderius.

Jeg elsker dig, det har jeg allerede sagt dig, saa høit og saa meget, som jeg elsker min Fader.

Bellarius.

Hvad? hvordan?

Arviragus.

Dersom det er Synd at tale saa, min Fader, da er jeg lige skyldig i min gode Broders Feil. Jeg veed ei, hvorfor jeg elsker dette unge Menneske, og jeg har hørt Eder sige, at Kierligheds Grund er uden Grund. Var Liigbaaren for Døren, og Spørgsmaalet blev, hvem der skal døe, vilde jeg sige: Fader! ei dette unge Menneske.

Bellarius.

O, ædle Drift! Forædlede Natur, Foster af sand Herkomst! Feige Fædre avle feige Sønner, og nedrige Ting frembringe det nedrige. Naturen har Veel

og Klie, Foragtelse, og Yndighed. Jeg er ikke deres Fader; dog den, som det skulde være, røber sig selv ved et Underværk. Jeg elskes da altsaa ei hvieſt! — Men Klokken er denne Morgen allerede ni.

Arviragus.

Broder! farvel!

Imogen.

Jeg ønsker god Lykke paa Jagten.

Arviragus.

Og jeg dig. Helbred. — Naar I nu saa behager, Fader —

Imogen (for sig).

Det er nogle artige Skabninger. — Gud! hvilke Løgne jeg haver hørt! Vore Hoffolk sige: overalt, uden ved Hoffet, antræffer man raae Vildhed. Erfaring, o hvor du giendriver dette Foregivende! Det uregierlige Hav frembringer Uhyrer, og de arme skatskyldige Bække smaa velsmagende Fiske. Jeg er immer syg, ret hiertesyg. — Pisanio, jeg vil nu smage din Drik. (drikker af Flasken.)

Guiderius.

Jeg kunde ei opmuntre ham. Han sagde, at han var en Person af Stand, men ulykkelig; uredeligen mishandlet, skiøndt selv redelig.

Arviragus.

Saaledes svarede han mig og; dog sagde han, at jeg herefter skal faae mere at vide.

Bella=

Bellarius.

Til Skoven! til Skoven! — Vi vil lade dig nogen Tid i Roe; gaae ind og hvil dig.

Arviragus.

Vi skal ei blive længe borte.

Bellarius.

Kiære, bliv ei syg, thi du maae være vor Huusholderske.

Imogen.

Frisk eller syg er jeg Eder altid forbunden.

(gaaer ind i Hulen.)

Bellarius.

Saa skal vi bestandig mage det. — Dette unge Menneske, endskiøndt ulykkelig, lader dog til at have gode Forfædre:

Arviragus.

Hvor engleliig han synger!

Guiderius.

Og hvor nydelig en Ræt Mad laver han ikke!

Arviragus.

Han skar vore Rødder i Figurer, og krydrede vor Suppe, som om Juno havde været syg, og han var bleven hendes Spisemester. Kiønt parrer han et Smiil med et Suk, ligesom dette Suk sukkede over, at det ei var saadant et Smiil; og at Smilet spottede Sukket, fordi det vilde flye saa guddommeligt et Tempel, og blande sig med Vindene, som Søefolkene udskielde.

Gviderius.

Ja, jeg lagde Mærke til, at Kummer og Taalmodighed, begge rodfæstede hos ham, blande deres Grene sammen.

Arviragus.

Opvox Taalmodighed! og lad den stinkende Hyld, Kummer, løsvikle sin fordærvelige Rod fra den opskydende Viinranke!

Bellarius.

Det er høi Morgen. Kom, afsted. — Hvem er der?

Tredie Scene.

De Forrige, Kloten.

Kloten.

Jeg kan ei finde de Landstrygere. Den Skurk har fixeret mig. Jeg er afmægtig.

Bellarius.

Disse Landstrygere! Meener han ei os? Jeg kiender ham tildeels. Det er Kloten, Dronningens Søn. Jeg befrygter nogen Efterstræbelse. I mange Aar har jeg ei seet ham, og dog veed jeg, at det er ham. Man holder os for fredløse Folk. — Bort med dig!

Gviderius.

Han er allene. Du og min Broder maae undersøge, om han har nogle Kamerater i Nærheden.

Jeg

Jeg beder Eder, gaaer bort. Lad mig allene med ham. (Bellarius og Arviragus gaae.)

Kloten.

Stille. Hvem ere I, der saaledes flye for mig? Vist nok nogle Skielmere af Biergfolk. Jeg har hørt tale om saadanne. — Hvad er du for en Slave?

Gviderius.

Noget mere slaviſt giorde jeg aldrig, end uden Slag at besvare en Slave.

Kloten.

Du er en Røver, en Forbryder, en Skielm. Overgiv dig, Tyv!

Gviderius.

Til hvem? til dig? Hvem er du? Har jeg ei en Arm ligesaa stor som din, et Hierte ligesaa stort? Jeg tilstaaer, du er større i store Ord, thi jeg bær ei min Dolk i Munden. Siig, hvad er du, og hvorfor jeg skulde overgive mig til dig?

Kloten.

Du gemeene Kieltring! kiender du mig ei paa mine Klæder?

Gviderius.

Nei, ei heller din Skræder, din Bedstefader. Han giorde disse Klæder, der, som det synes, giør dig til hvad du nu er.

Kloten.

Du stortalende Knegt! min Skræder giorde dem ikke.

Gviderius.

Gaae din Vei da, og tak den, der gav dig dem. Du er en Giek, som jeg ei gider prygle.

Kloten.

Du uforskammede Tyv! hør kun mit Navn, og skielv.

Gviderius.

Hvad er dit Navn?

Kloten.

Kloten, du Skielm!

Gviderius.

Kloten altsaa, du todobbelte Skielm! er dit Navn. Jeg kan ei skielve derved. Var det Tudse, Hugorm, eller Edderkop, vilde det snarere bevæge mig.

Kloten.

Nu, til din desto større Frygt, ja til din største Forvirring, skal du vide, at jeg er Dronningens Søn.

Gviderius.

Det giør mig ondt, da du ei synes din Herkomst værdig.

Kloten.

Er du ei bange?

Gviderius.

Dem, jeg bær Agtelse for, dem, jeg frygter, ere kloge Folk. Narre leer jeg af, dem frygter jeg ikke.

Klo=

Kloten.

Dse Døden! Naar jeg har fældet dig med min egen Haand, vil jeg forfølge dem, som nyelig flyede herfra; og over Portene af Luds Stad skal jeg sætte deres Hoveder. Overgiv dig, Biergmand!

(de fegte og gaae ud.)

Fierde Scene.

Bellarius, Arviragus.

Bellarius.

Jeg træffer ingen af hans Selskabsbrødre her omkring.

Arviragus.

Aldeles ingen. Du tager vist Feil af ham.

Bellarius.

Jeg kan ei vide. Det er længe siden, jeg saae ham. Men Tiden har intet forandret af disse hans Ansigtstræk, som han da havde. Hans Hulken og Stønnen, naar han taler, er som den andens. Jeg er sikker paa, at det var den virkelige Kloten.

Arviragus.

Paa dette Sted forlod vi dem. Jeg ønsker, at min Broder maae skilles vel fra ham. Du siger, det er en hæslig Karl.

Bellarius.

Neppe var han kommen til skiellig Alder, da han ingen Frygt viiste for de rædsomste Skrækkomheder.

Thi Mangel af Overlæg er ofte en Rædning mod Frygt. — Men see der, din Broder.

Oviderius (med Klotens Hoved).

Oviderius.

Den Kloten var en Nar, en tom Pung, hvori der var ingen Penge. Herkules kunde ei have slaget hans Hierne ud, thi han havde ingen. Hvis jeg ei havde giort det, havde den Nar baaret mit Hoved, som jeg nu bærer hans.

Bellarius.

Hvad har du giort?

Oviderius.

Jeg veed selv bedst, hvad. Jeg har afhugget en Klotens Hoved, som var, efter hans egen Beretning, Dronningens Son, der kaldede mig en Forræder, en Biergmand, og sværgede paa, at han med hans egen Haand vilde gribe os, slaae vore Hoveder af fra det Sted, hvor de, Gud være lovet! endnu voxe, og sætte dem over Portene i Luds Stad.

Bellarius.

Vi ere alle forlorne!

Oviderius.

Hvad, værdige Fader! have vi at tabe, uden hvad han soer paa at fratage os, vore Liv? Lovene beskytte os ikke. Hvorfor skulde vi da være saa ømhiertede og lade en saadan hoffærdig Kisdklods trodse os, lade ham være Dommer og Bødel selv over os,

der

der frygte ingen Lov. — Hvor mange af hans Følge have I vel forefundet her omkring?

Bellarius.

Vi kan ei faae Øie paa en eeneste Siel; men efter al Rimelighed maae han have havt noget Følgeskab. Endskiøndt hans Tænkemaade var intet uden Forandring, og det fra et Onde til det værre, saa kunde dog ei hans Affindighed, hans grændselose Galskab kommet ham til at sværme hid ganske allene. Maaskee har man hørt ved Hoffet, at nogle Folk, som vi, have Tilhold i en Hule, jage her, ere Røvere, og med Tiden kan udgiøre en stærkere Bande; hvilket, som han har hørt, har kommet ham til — og det ligner ham — at bryde ud og sværge paa, at han vilde opbringe os. Dog er det ei rimeligt, at han skulde komme ene, og at han skulde paatage sig saadant og de taale det. Vi have altsaa god Grund til at være bange, da vi kan befrygte, at den Krop haver en Hale, der er mere farlig, end Hovedet.

Arviragus.

Lad hvad Anstalter, som Guderne have besluttet, blive føiede! Min Broder har altid giort, hvad ret var.

Bellarius.

Jeg havde ingen Lyst til at jage i Dag. Den unge Fideles Sygdom giorde mig Veien besværlig.

Guiderius.

Med hans eget Sværd, som han svingede mod mit Bryst, har jeg afkappet hans Hoved. Jeg vil

kaste det i Fiorden her bag vor Klippe, og lade det gaae til Søes og fortælle Fiskene, han er Dronningens Søn, Kloten. Saa meget agter jeg det.

(gaaer.)

Bellarius.

Jeg frygter for, at det vil blive hevnet. Give du ei havde giort det, Polidor! endskiøndt Tapperhed klæder dig vel nok.

Arviragus.

Jeg ønsker, at jeg havde giort det, paa det at Hevnen kunde ramme mig allene. Polidor, jeg elsker dig broderlig, men jeg misunder dig, at du har berøvet mig denne Gierning. Jeg vilde ønske, at en Hevn, som det var mueligt med Kræfter at kunne møde, vilde opsøge os og fordre os til Ansvar.

Bellarius.

Det er nu giort. Vi vil ei jage mere i Dag, og ei søge efter Fare, hvor ingen Fordeel kan ventes. Nu beder jeg, du vil følge mig til vor Klippe. Du og Fidele skal være vor Kok. Jeg vil bie, indtil den hastige Polidor kommer tilbage for strax at føre ham til vort Middagsmaaltid.

Arviragus.

Den arme syge Fidele! Jeg gaaer gierne til ham. For at skaffe ham hans Farve tilbage, vilde jeg gierne udtappe et heelt Sogn af slige Kloteners Blod, og endda rose mig selv for Velgiørenhed. (gaaer.)

Bella-

Bellarius.

O, du Guddom! du guddommelige Natur! disse fyrstelige Børn har du indprentet dit udtrykte Billede. De ere saa milde, som Vestenvindene, der flagre under Violerne, og dog ei skytle deres yndige Hoved; og alligevel saa hidsig, naar deres kongelige Blod opflammes, som den heftige Vind, der griber Biergets Graner ved Toppen, og nedbøier dem til Dalen. Det er underligt, at en usynlig Drivt skulde danne dem uden Anviisning til Kongeværdigheden, umiddelbar indgive dem Begreb om Ære, om Levemaade, som de ei have seet hos andre, om Tapperhed, som vild opvoxer i dem, men frembringer Frugter, som om den havde været indplantet. — Besynderligt alligevel, hvad Klotens Ankomst herhid skal betyde, eller hvad hans Død vil tilbringe os.

Guiderius (kommer tilbage).

Guiderius.

Hvor er min Broder? Jeg har sendt Klotens Hoved med Strømmen i Gesandtskab til hans Moder. Kroppen er vor Gidsel, indtil han kommer tilbage.

(høitidelig Musik.)

Bellarius.

Mit kunstige Instrument! Hør Polydor, det lyder! Men hvad Anledning har man vel nu faaet til at spille derpaa? hør!

Guiderius.

Er han da her hiemme?

Bella=

Bellarius.

Han gik nu først herfra.

Guiderius.

Hvad mon hans Forsæt være? siden min kiere Moders Død har det ei ladet sig høre. Høitideligheder passe allene ved høitidelige Leiligheder. Hvad er vel Narsagen? Triumpher for ingen Ting og Klager for Ubetydeligheder er Lystighed for Aber, og Bedrøvelse for Drenge. — Er Kadval forstyrret?

Femte Scene.

De Forrige, Arviragus (bærende den døde Imogen i sine Arme.)

Bellarius.

See! her kommer han, og bringer den gyselige Anledning, til hvad vi lastede ham for, i sine Arme.

Arviragus.

Fuglen er død, som vi giorde saa meget af. Hellere havde jeg sprunget fra mit sextende Aar lige til det tredsindstyvende, og bortvexlet min lystige Alder mod en Krykke, førend jeg vilde see dette.

Guiderius.

O, du skiønneste, yndigste Lillie! Min Broder bær dig ei halv saa vel, som da du selv voxede.

Bellarius.

O, Tungsindighed! hvo kunde nogensinde lodde din Bund, og finde den Rheed, hvor man fik at vide,

ved

ved hvilke Kyster dit lade Skib letteſt havnede? — Du ſalige Skabning! Gud veed, hvilken Mand du kunne have blevet. Men ak, fortreffeligſte Yngling! du døde af Tungſindighed! — Siig mig, hvordan fandt du ham?

Arviragus.

Stiv, ſom du ſeer. Saaledes ſmilende, ſom om en Flue havde kildret ham i ſin Slummer, og ei ſom han beloe Dødens Piil. Hans høire Kind hvilede paa en Pude.

Gviderius.

Hvor?

Arviragus.

Paa Marken. Hans Arme ſaaledes ſluttede; jeg troede, han ſov, og tog mine beſlagne Træeſkoe af Fødderne, hvis haarde Lyd forkyndede mine Trin alt for lydelig.

Gviderius.

Hvordan, han ſover kun. Derſom han er ei mere, vil han giøre ſin Grav til en Seng, og qvindelige Feer vil ſværme om hans Hvileſted, hvilket Ormene ei tør nærme ſig.

Arviragus.

Med de ſmukkeſte Blomſter, ſaa længe Sommeren varer, og jeg bliver her, Fidele, vil jeg forſkiønne din traurige Grav. Du ſkal ei mangle de Blomſter, der ligne dit Anſigt, den blege Vinterlilje; ei heller den himmelblaae Hyazinth, ſaa lig dine Aarer; ei heller Skovroſens Blade, der, at jeg ei ſkal forringe den,

var

var ei mere vellugtende end din Aande. Dompapen * vilde desuden med venskabeligt Neb — o! hvor den beskiemmer disse rige efterladte Arvinger, der lade deres Fædre ligge uden Gravsted — tilbringe dig alt dette, og derforuden tækkende Moos, naar Blomsterne ere forsvundne, til Vinterklædning for dit Liig.

Guiderius.

Kiære, hør nu op at spille i qvindagtige Udtryk med det, der er saa alvorligt. Lad os begrave ham, og ei ved vor Beundring forhale den ham nu pligtige Skyldighed. — Til Graven!

Arviragus.

Siig, hvor skal vi lægge ham?

Guiderius.

Ved Euriphile, vor gode Moder.

Arviragus.

Vel, det skee! Lad os, Polydor, endskiøndt vore Stemmer have faaet den mandige Dybde, ledsage ham syngende til Graven, som engang vor Moder; vi bruge samme Toner og Ord, kun med den Forandring, at Euriphile maae nu hedde Fidele.

Guiderius.

Kadvel, jeg kan ikke synge; jeg vil græde, og udtale Ordene efter dig. Thi Sorgens Toner, naar de give

* Dette grunder sig paa en almindelig Meening hos den gemeene Mand, at Dompapen, naar den finder et dødt Legeme, pleier at tildække i det mindste Ansigtet med Moos.

Green.

give Mislyd, er værre end løgnagtige Præster og Templer.

Arviragus.

Vi vil da kun oplæse dem.

Bellarius.

Jeg mærker, store Sorger læge de mindre. Thi Kloten er ganske forglemt. Han, mine Børn! var en Søn af en Dronning; og endskiønd han kom hid, som vor Fiende, erindre Eder dog, at han haver udgieldet derfor. De Ringe og de Mægtige, naar de forraadne sammen, have et Støv. Dog gior Æren, denne Verdens Helgen, Forskiel i Pladsen imellem den Høie og Lave. Vor Fiende var fyrstelig; og endskiønd I berøvede ham Livet, som vor Fiende, saa begraver ham dog, som en Prinds.

Guiderius.

Gaae og hent ham hid. Thersites Legeme er saa godt som Ajax's, naar de begge ere livløse.

Arviragus.

Dersom du vil gaae hen og bringe ham hid, saa vil vi imidlertid fremsige vor Sang. — Begynd, Broder! (Bellarius gaaer.)

Guiderius.

Nei, Kadvel, vi maae lægge hans Hoved mod Østen. Min Fader har en Grund derfor.

Arviragus.

Det er sandt.

Guide=

Gviderius.

Kom altsaa hid og tag fat.

Arviragus.

Saa, begynd nu.

Sang.

Gvider. Frygt ei mere Solens Glød,
Frygt ei barske Vinters Magt.
Hiem du gik, og Lønnen nød;
Har dit Lob tilendebragt.
Drenge, Piger, liden, stor
Blive dog tilsidst kun Jord.

Arvir. Stormands Trudsel frygt ei meer',
Dig ei naaer Tyrannens Snært.
Sorgløs vær for Mad og Klæer;
Dig Roret er, som Egen, kiert.
Den Lærde, Lægen, Fyrsten stor
Maae følge dig, og blive Jord.

Gvider. Frygt ei Lynildstraalens Fald

Arvir. Og ei Tordnens skræksom Knald.

Gvider. Frygt ei meer' Bagtalens Stød.

Arvir. Fryd og Sorg for dig er død.

Begge. Elskere alle, liden, stor,
Maae adlyde, blive Jord.

Gvider. Ei Besværger skade dig!

Arvir. Ingen Trolddom plage dig!

Gvi-

Gvider. Intet Spøgels' skrække dig!
Arvir. Intet Onde nærme dig!
Begge. Roeligt Endelig nu hav,
Uforstyrret blie din Grav!

Bellarius (bærende Klotens Legeme).

Gviderius.

Vi have holdet vor Litgbegiengelse. Kom og læg ham nu ned.

Bellarius.

Her ere nogle faa Blomster, men ved Midnat skal vi have flere. De Urter, der endnu have Nattens kolde Dug paa sig, ere den passeligste Strøelse for Gravene. — Paa dit Ansigt. — I vare Blomster, og ere nu henvisnede. Ligeledes skal og de Urter, som vi strøe paa Eder, forvisne. — Kom, afsted herfra! Gaae afsides og fald paa Eders Knæe. — Jorden, som først gav dem, har dem nu igien. Deres Glæde er her forbie, som ogsaa deres Lidelser.

(de gaae.)

Siette Scene.

Jinogen (opvaagnende).

Ja, Herre, til Milfordhavn — Hvor er Veien derhen? — Jeg takker dig. Forbi hiin Busk? — Hvor langt er det didhen? — For en Ufærd! kan det

være sex Mile? Jeg har gaaet den ganske Nat. — I Sandhed, jeg vil lægge mig ned og sove. Men sagte, ingen Sengekammerat! (bliver vaer det døde Legeme) O, I Guder og Gudinder! disse Blomster ligne Verdens Fornøielser, og denne blodige Mand dens Sorger. — Jeg haaber, at jeg drømmer. Thi mig synes, jeg var Bevogter af en Hule og kaagede for nogle skikkelige Folk. Det er ei saa. Det var kun en Piil, giort af intet, afskudt efter intet, som opstaaer af Hiernens Dunster. Endog vore Øine ere blinde, ligesom vor Forstand. Jeg zittrer virkelig endnu af Frygt. Men dersom der endnu i Himlen er saa liden en Draabe Medlidenhed tilbage, som Øiet af en Fuglekonge, o, I Guder! forund mig en Deel deraf. Endnu samme Drøm! Endog naar jeg vaager er det uden for mig, som inden i mig; ei Indbildning, men virkelig Følelse. — En Mand uden Hoved! — Posthumus's Klæder! Jeg kiender Dannelsen af hans Been, det er hans Haand, hans Merkur-Fod, hans Martis-Laar, hans herkuliske Arm. Men hans Jupiters Ansigt! — O, Mord i Himlen! hvordan! det er borte! — Pisanio! alle de Forbandelser, som Hekuba i sit Raserie udstødte mod Grækerne, og mine oven i Kiøbet, ramme dig! Du, ja du, sammensøren med den Dievel Kloten, har taget min Mand af Dage. At skrive og læse være fra nu af Forræderie. Den fordømte Pisanio har med sine opdigtede Breve — o, fordømte Pisanio! Topmasten af det fortrefseligste Fartøi i Verden afkappet. — O, Posthumus! ak, hvor er dit Hoved? hvor er det? Vee mig, hvor er det! Pisanio maatte have

myrdet

myrdet dit Hierte, og ladet dig beholde dit Hoved. Hvordan kan det være? Pisanio? — Han er det og Kloten. Deres Ondskab og Vindelyst har foraarsaget al denne Jammer. O, det er afskyeligt! afskyeligt! Den Drik, han gav mig, som han sagde, var fortreffelig hiertestyrkende, har jeg ei befundet den dræbende for Sandserne? Derved bestyrkes det rigtig nok, at det er Pisanios og Klotens Gierning. O! farve min blege Kind med dit Blod, at vi forekomme dem desto gyseligere, der maae finde os. O, min Mand! min Mand!

Syvende Scene.

Lucius, Kaptainer og en Spaamand.

Kaptainen.

De Legioner, som camperede i Gallien, ere, i Følge din Villie, efter fuldendt Reise over Søen, stødte til de øvrige, og vente dig her i Milfordhavn med dine Skibe. De ere alle i Beredskab.

Lucius.

Hvad Efterretninger have vi fra Rom?

Kaptainen.

Senatet har opfordret Italiens Grændsebeboere og Adel, af hvis meget villige Gemytter man kan love sig herlige Tienester. De komme under Anførsel af den uforsagte Jachimo, Syenna's Broder.

Lucius.

Naar venter du dem?

Kaptainen.

Med den første gunstige Vind.

Lucius.

Disse hurtige Anstalter give os den herligste Forhaabning. Befal, at vore nærværende Tropper blive mynstrede. Byd Kaptainerne drage Omsorg derfor. — Nu, (til Spaamanden) hvad har du sidst drømt i Anledning af denne Krig?

Spaamanden.

I denne sidste Nat viiste Guderne mig et Syn. — Efter foregaaende Fasten bad jeg om deres Aabenbaring. Jeg saae Jupiters Fugl, den romerske Ørn, flyve fra det fugtige Syden til disse Vestens Egne, hvor den forsvandt i Solens Straaler; og det betyder — med mindre mine Synder blende min Spaadomsaand — Lykke for den romerske Hær.

Lucius.

Drøm ofte saaledes, og aldrig falsk. — Sagte, hvad er dette for et Skrog uden Hoved? Ruinerne vise, at det tilforn var en prægtig Bygning. — Hvordan, en Page enten død eller sovende paa ham? Men dog rettere død. Thi Naturen skrækkes for at tage sit Leie blandt de døde, eller lægge sig til at sove paa affjelede Legemer. Lad os see dette unge Menneskes Ansigt.

Kaptainen.

Han er endnu levende, Herre!

Lucius.

Lucius.

Han vil da give os Underretning om dette Legeme. — Unge Mand, fortæl os noget om din Skiebne, thi den synes at opfordre til Undersøgelse. Hvem er den, som du giør til din blodige Hovedpude? Hvem var det vel, som forandrede dette skiønne Kunststykke anderledes, end den ædle Natur dannede det? Hvad Deel tager du i dette bedrøvelige Vrag? Hvordan hændte det? og hvem er det? — Hvem er du?

Imogen.

Jeg er intet; eller om ei det egentlig, saa dog alligevel var det mig bedre, at være intet. Denne var min Herre, en fortreffelig tapper Britter, der ligger her myrdet af nogle Biergfolk. Ak! der gives ei mere slige Herrer. Jeg kan vandre fra Østen til Vesten, søge Tieneste, forsøge mange, allesammen ret gode, Folk, tiene dem redelig, og aldrig finde en anden saadan Herre igien.

Lucius.

Arme Menneske! du rører mig ei mindre med dine Klager, end din Herre med sit Blod. Siig mig hans Navn, gode Ven.

Imogen.

Richard du Champ *. (aflides) Dersom jeg lyver, og gior ingen Skade dermed, haaber jeg, endskiondt Guder-

* Man maae ei stode sig over de nye Navne, som Shakspear meget ofte blander imellem de gamle. Han skyldte sin Tids Mode-Noveller dem, ligesom sine Anachronismer. Saaledes, for Exem-

Guderne høre det, at ve vil tilgive mig. — Spurgte De om noget, Herre?

Lucius.

Dit Navn?

Imogen.

Fidele.

Lucius.

Du viser selv, at det passer sig paa dig. Dit Navn skikker sig vel for din Troeskab, og din Troeskab for dit Navn. Vil du prøve din Lykke hos mig? Jeg vil ei sige, at du i mig skal faae saa god en Herre, men mindre elsket skal du ei blive. Den romerske Keisers Anbefalingsbrev, ved en Consul mig overbragt, skulde ei hastigere end dit eget Værd befordre din Lykke. Kom med mig!

Imogen.

Jeg vil følge Dem, Herre. Men først, om det saa behager Guderne, vil jeg forvare min Herre for Fluerne, saa dybt som Fingrene paa dette Skaft kan grave. Og naar jeg har bestrøet hans Grav med vild Skovlsv og Urter, og bedet et hundrede Bønner derover, saadan som jeg kan, og enhver af dem togange, vil jeg græde og sukke, og saaledes forladende hans Tieneste følge dig, om du behager at antage mig.

Lucius.

Exempel, forekommer det i en gammel Historie om Cephalus og Prokris, at de opholdte sig ved Hoffet i Venedig, og at hendes Fader formaaede Hertugen til, at Cephalus paa det hastigste blev sendt som Gesandt til det Tyrkiske Hof.

Steevens.

Lucius.

Ja, gode unge Mand; og jeg skal hellere være dig en Fader end en Herre. — Mine Venner! den Dreng har lært os mandlige Pligter. Lad os udsøge den smukkeste grønne Plads, og gjøre ham en Grav med vore Landser og Stridsøxer. Kom, tag ham i Eders Arme. Unge Menneske! han er os anbefalet ved dig, og han skal faae en Begravelse saa god som nogen Soldat. Vær ved frisk Mod; aftør dine Øine. Undertiden ere Fald Anledning til at opstaae desto lykkeligere. de gaae.)

Ottende Scene.

Hulen.

Bellarius, Guiderius og Arviragus.

Guiderius.

Der er Støien rundt omkring os.

Bellarius.

Lad os holde os derfra.

Arviragus.

Hvad Fornøielse kan vi da finde i Livet, naar vi skal holde os fra Farer og Bedrivter?

Guiderius.

Hvad skulde vi haabe ved at skiule os? I denne Forfatning maae Romerne enten dræbe os som Britter, eller antage os for vilde og unaturlige Oprø-

rere, saa længe de kan bruge os, og siden dræbe os bagefter.

Bellarius.

Vi vil begive os høiere op til Fields og der søge vor Sikkerhed. Gaae over til Kongens Partie kan vi ikke. Da Klotens Død endnu er saa nyelig foregaaet, og vi ei ere bekiendte eller mønstrede med de andre Tropper, kunde de nøde os til at opgive vort Opholdssted, og saaledes afpresse os, hvad vi have giort, hvis Besvarelse vilde drage Døden med haarde Piinsler efter sig.

Ovidius.

Det er en Tvivl, Fader, der ei paa nærværende Tid hverken anstaaer dig, eller tilfredsstiller os.

Arviragus.

Rimeligt er det ikke, at naar de høre Romernes Heste vrinske, see deres Feldtild, og baade med Øine og Øren ere saa vigtig beskieftigede, som nu, at de da vil forøde deres Tid med at erkyndige sig om os for at faae at vide, hvorfra vi ere.

Bellarius.

Oh, jeg er bekiendt med mange i Krigshæren. Endskiøndt Kloten dengang var ung, saa see I dog, at saa mange Aar ei have bragt mig ham ud af Hukommelsen. Derforuden har Kongen ei fortient hverken nogen Tieneste af mig eller eders Kierlighed, da I vil finde i min Landflygtighed Aarsagen til eders Mangel af Opdragelse og til denne haarde Levemaade, ja frem-

fremdeles være uden Haab om at erholde de Behageligheder, som eders Vugge lovede, men bestandig være udsatte for den hede Sommers Brand og at blive Vinterens skielvende Martyrer.

Guiderius.

Bedre da ophøre at leve, end at leve saaledes. Lad os gaae til Armeen. Jeg og min Broder ere ukiendte for alle. Du selv er gaaet dem af Tankerne, og er dertilmed saa forældet, at ingen giør noget Spørgsmaal om dig.

Arviragus.

Ved den Sol, som hist skinner, jeg vil derhen! Hvilken Stakkel er jeg ei, der endnu ikke har seet nogen døe, neppe seet Blod uden af feige Harer, kaade Geder og andet Vildt? Har jeg nogensinde besteget en Hest, undtagen en eeneste, der havde en Rytter liig mig selv, der aldrig bar Spore eller Jern paa sin Hæl? Jeg skammer mig ved at see paa den hellige Sol, nyde dens velsignede Straalers Velgierning, og forblive saa længe en ganske ukiendt Stakkel.

Guiderius.

Ved Himlen! jeg vil følge med. Dersom du vil velsigne mig, Fader, og give mig din Tilladelse, saa vil jeg bruge desto større Omhyggelighed; men vil du ikke det, saa lad Skiebnen ved Romernes Arm give mig det fortiente Stød!

Arviragus.

Det samme siger jeg og, Amen!

Bellarius.

Efterſom J da ſætte ſaa liden Priis paa eders Liv, ſeer jeg ingen Grund, hvorfor jeg ſkulde bevare min afſældige Alder til flere Bekymringer. Giører eder da færdige, mine Børn! Hender det, at J tilſætte Livet i Krigen for Eders Fæderneland, ſkal det og blive min Dødsſeng, og der vil jeg ligge med eder, Børn! Gaae nu kun, gaae! (afſides) Tiden ſynes dem lang, og deres Blod troer ſig fornærmet, indtil det kan udſpringe og fremviſe, at de ere fødte Fyrſter.

(de gaae.)

Femte

Femte Act.

Første Scene.

En Mark imellem den brittiske og romerske Leir.

Posthumus
(med et blodigt Tørklæde i Haanden).

Ja, blodige Klæde! jeg vil bevare dig; thi jeg selv ønskede, at det saaledes skulde blive farvet. Ægteviede! dersom enhver af Eder vilde tage en saadan Beslutning, hvor mange skulde da ei myrde Koner meget bedre end dem selv, for et ganske lidet Feiltrin? O, Pisanio, alle gode Tienere opfylde ei alle Befalinger; thi ingen Forpligtelse, uden de retmæssige, forbinde os. — Guder! dersom I skulde have taget Hevn over mine Forseelser, havde jeg nu ei levet at iværksætte denne. Saa havde I frelst den dyrebare beklagelsesværdige Imogen, og rammet mig Usle, der er værdigere Eders Hevn. Men ak! I bortrykker nogle herfra for smaae Feil af Kierlighed, for at de ei mere skal feile. Andre tillade I at fremme Ulykker ved Ulykker, den ene værre end den anden, og gisre dem endog frygtede til Iværksætterens Fordeel. Men Imogen er nu Eders. Gisr, hvad I helst finde for godt, og lad mig blive saa lykkelig at kunne adlyde!

Jeg

Jeg er sendt hid iblandt den italienske Adel og for at fegte imod min Kiereſtes Fædreneland. Det er nok, Britannien! at jeg har myrdet din Herſkerinde, fredelig sindet vil jeg ei give dig nogen Vunde. Derfore, gode Himmel! hør taalmodig mit Forsæt. Jeg vil afføre mig disse italienske Klæder, og paatage en brittisk Bonde-Dragt; saaledes vil jeg fegte imod det Partie, med hvilket jeg kom hid, saaledes vil jeg døe for dig, Imogen, for hvis Skyld jeg indaander Døden med hvert Aandedræt i Livet, og saaledes ubekiendt, ynket eller hadet, vil jeg gaae enhver Fare lige under Øinene. Guder! lad mig udvise mere Tapperhed, end mine Klæder love, og indgiver mig alle de Leonaters Styrke! For at beskiemme Verdens Vane, vil jeg begynde at indføre den Mode, at være mindre uden end inden. (gaaer.)

(Lucius, Jachimo og den romerske Hær komme ind fra den ene Side, og den brittiske fra den anden. Leonatus Posthumus følger efter som en simpel Soldat. De marschere over Skuepladsen og gaae ud. Jachimo og Posthumus komme derpaa ind fegtende; han overvinder Jachimo og gior ham vaabenløs. Derpaa forlader han ham.)

Jachimo.

Mit Sinds Tungsindighed og bevidste Brøde slapper min Mandighed. Jeg har bely̆vet en Kone, dette Lands Dronning, og dets Luft svækker mig til Hevn. Hvi kunde ellers den Karl, Naturens sande Trældyr, have i min egen Kunst overvundet mig? Adelskab, medfød Ære som min, ere kun foragtelige Titler. Dersom din Adel, Britannien! overgaaer denne Bondekarl,

dekarl, som han vore store Herrer, bliver Forskiellen, at vi neppe ere Mennesker, og I Guder.

(gaaer.)

(Trefningen vedvarer. Britterne flye. Cymbelin tages fangen. Derefter komme Bellarius, Guiderius og Arviragus ham til Undsætning.)

Bellarius.

Holdt, bliv staaende! Vi have vundet Marken. Det snevre Pas er besat; intet slaaer os uden vor egen feighiertede Frygt.

Guiderius og Arviragus.

Hold Stand, og fegter!

(Posthumus kommer Britterne til Hielp. De befrie Cymbelin og gaae.)

Lucius, Jachimo og Imogen.

Lucius.

Bort, Karl, fra Tropperne, og frels dig selv! Den ene Ven dræber den anden, og Uordenen er saa stor, som om der var bundet for Krigsgudens Øine.

Jachimo.

Det kom af deres sidste Forstærkning.

Lucius.

Alting har i Dag underlig vendt sig. Lad os i Tide enten samle nye Kræfter eller flye.

(de gaae.)

Anden

Anden Scene.

En anden Deel af Kampplads'en.

Posthumus, en britisk Herre.

Herren.

Kom du derfra, hvor de giorde Holdt?

Posthumus.

Jeg gior. Dog J, som det synes, kommer fra de flygtende.

Herren.

Det gior jeg.

Posthumus.

Deraf haver J ingen Skam, thi alt var forloren, hvis ei Himlen selv havde fegtet. Kongen, ei undsat af begge sine Floie, saae sin Krigshær i Uorden og intet uden de flygtende Britters Rygge. Alt flygtede igiennem et snevert Pas, og Fienden, behiertet, næsten aandeløs ved den megen Slagten, og som havde større Overflødighed af Arbeide end Hænder til Fuldførelse, slog ned for Fode; nogle bleve dødelig, andre let saarede, nogle faldt om af Frygt, saa at det snevre Pas var tilstoppet af døde Mænd, der paa deres Rygge fik Banesaaret, og af Kujoner, der levede for at døe af en langvarig Skam.

Herren.

Hvor var det snevre Stræde?

Post-

Posthumus.

Tæt ved Kamppladsen, med en Jordvold indhegnet og omgrøvtet, hvilket en gammel Kriger førte sig til Nytte; virkelig, han viiste sig som en brav Mand, der fortiente saa langt et Liv, som hans graahærdede Alder havde opnaaet, for denne sin Tieneste mod sit Fædreland. Han med tvende unge Knøse, ligere til at lege Høg med Landsbyedrenge, end at giøre sligt et Nederlag; der havde Ansigter, dannede for Masker, eller endnu skiønnere end de som søge Beskyttelse i dem, raabte til de Flygtende: "Forsvar eders Post! Britternes Harer, ei deres Mænd døe flygtende. Til evigt Mørke deres ustadige Siele, der flye baglends! Holdt, eller vi vil være Romere mod Eder, og give Eder liig Dyrene, hvad I dyrisk skye, og som I kan undgaae, naar I kun vredladen vil see Eder tilbage. Holdt! Holdt!" — Disse tre, virkeligen saa mange som tre tusinde, naar ellers den øvrige Deel giør slet intet, giorde med dette Ord: Holdt! Holdt! anbragt paa det rette Sted, dog selv mere fortryllende ved deres ædle Adfærd, der kunde have forvandlet en Teen til en Landse og giort blege Kinder rødmende, opvakte Skamfuldhed hos nogle, fornyet Mod hos andre, saa at visse, der vare forførte ved Exemplet til Feighed — o, en Synd i Krigen, fordømmelig hos den første Anstifter — begyndte at vende Øinene tilbage paa den Vei, hvor de løb, og viiste, liig Løver, mod Forfølgernes Landser deres gridske Tænder. Da blev Standsning i Jagten, man gav efter, og et forvirringsfuldt Nederlag skede strax derpaa. De fløi derefter som Kyllinger samme Vei,

Vei, hvorpaa de tilforn styrtede frem som Ørne, og maatte nu som Trælle den samme Bane, hvorpaa de som Seierherrer tilforn giorde Fremgang; og vore Kujoner tiente, ligesom Brødlevninger paa besværlige Reiser, til at opholde Nødens Liv. Himmel! hvor de sloge, da de fandt Bagdørren af deres uvogtede Hierter aaben; endskiøndt nogle af dem vare tilforn slagne, nogle døende, nogle af deres Venner kuldkastede i den forrige Strøm. Af ti tilforn flyende for een, er enhver nu Tyves Drabsmand. De samme, som vilde døe eller giøre Modstand, ere nu paa Kamppladsen Dødens Sendebud.

Herren.

Det var en underlig Forandring, bevirket alt ved et snevert Pas, en gammel Mand og to unge Drenge!

Posthumus.

Nei, forundre dig ei derover, endskiøndt du er mere skabt til at falde i Forundring over Ting, du hører, end selv at foretage noget. Vil du have et Riim derpaa, og til Spot bringe det ud iblant Folk, saa er her et:

En Olding, Drenge to ved snevre Pas holdt Stand,
Beskytted' Britten, var de Romers Banemand.

Herren.

Nei, bliv dog ei fortrydelig, min Herre.

Posthumus.

Ei! til hvad Ende? Jeg vil gierne være dens Ven, der ei tør bie sin Fiende; thi bær han sig ad, som

som han pleier, er jeg overbeviist om, at han snart ogsaa vil skye mit Venskab.

Herren.

Farvel! De er bleven fortrydelig. (gaaer.)

Posthumus.

Det er en stor Herre. O, adelige Usselhed! At være i Felten, og dog spørge mig om, hvad Nyt der forefalder! Hvor mange skulde i Dag ei have givet Øren bort for at frelse Kroppen! brugte og virkelig Fødderne dertil, og dog maatte døe. Jeg, der i min Sorg haver en Fortrydelse, kunde ei finde Døden, hvor jeg hørte den sukke, og ei føle den, hvor den slog. Besynderligt, at dette hæslige Uhyre skiuler sig i muntre Glas, bløde Senge, søde Ord, og haver flere Haandlangere, end vi, til at drage sine Dolke i Krigen. Godt, jeg skal finde ham! Romernes Sag vil jeg antage mig, ei mere vil jeg være en Britter. Jeg vil slaae mig til det Partie, som jeg fulgte hid. Fegte vil jeg ikke mere, men overgive mig til den elendigste Karl, som vil lægge Haand paa min Skulder. Stort er det Nederlag, som Romerne her have giort, stor maae og de Fordringer være, Britterne gisre paa dem. Hvad mig angaaer, er Døden min Befrielse, paa hvilken Side jeg end opgiver Aanden, da jeg hverken her vil opholde Livet, eller andensteds hendrage det, thi for Inogens Skyld skal jeg paa nogen Maade gisre en Ende derpaa.

Tvende Kaptainer og Soldatre.

Første Kaptain.

Den store Jupiter være lovet, Lucius er taget til Fange! Enhver troede, at den gamle Mand og hans to Sønner vare Engle.

Anden Kaptain.

Der var endnu en fierde Mand i en ussel Klædning, som giorde Front tillige med dem.

Første Kaptain.

Saa blev det berettet; men ingen af dem kan findes. — Holdt! hvem er der?

Posthumus.

En Romer, der ei havde gaaet her nedslaget, dersom hans Kamerater havde staaet ham bi.

Anden Kaptain.

Grib ham, den Hund! Ei en Kieft af en Romer skal vende tilbage og fortælle, hvad Krager her have fortæret dem. Han praler af hans Fortieneſter, som han havde noget at betyde. Bring ham til Kongen!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Et Fængsel.

Posthumus og to Sluttere.

Første Slutter.

I skal ei nu saa let blive stiaalet bort, da I har Laase * paa jer. Græs nu, som I finder Havnen.

Anden Slutter.

Ja, eller som I har Appetit.

(Slutterne gaae.)

Posthumus.

Høist velkomne Fangenskab! du er, som jeg troer, Veien til Friehed. Nu er jeg bedre faren, end den, der plages af Gigtsmerte, eftersom han heller vilde jamre sig for altid, end helbredes ved den sikkre Læge, Døden, som er den Nøgel, der afløser disse Lænker. Min Samvittighed! du er sværere belænket end mine Fødder og Arme. I gode Guder! giv mig Fortrydelsens Værktøi til at opbryde denne Bolt, da er jeg frie for altid. Er det nok, at jeg er sorrigfuld? Derved forsone Børn deres timelige Fædre; Guderne ere endnu mere forbarmende. Maae jeg endelig vœre angergiven, saa kan jeg ei være bedre end i Lænker, der ere mere attraaede end paatvungne. Til Fyldestgiørelse afstaaer jeg min Friehed; det er min fornemste Skat, affordre mig intet større Offer, end mit hele Alt. Jeg veed, I ere naadigere end de ringe Mennesker, som

* Hermed sigtes til den Skik, at sætte en Hest Laas paa Fødderne, som man lader gaae i Marken paa Græs.

af opbudgivrende Skyldnere tage en tredie Deel, en siette Deel, en tiende Deel, og lade dem trives igien ved deres Eftergivelse. Det er ei min Attragae. For Imogens dyrebare Liv tager mit; og endskiandt det er ei saa dyrebart, er det dog et Liv. I satte Eders Stempel derpaa. Man veier ikke hver Myndt, der gaaer fra Haand til Haand, og omendskiondt undertiden lette, tager man dem dog for Prægets Skyld. Forsmaaer altsaa ikke mit, som dog kommer fra Eder. Og saaledes, I store Magter! dersom I vil antage dette Regnskab, tager dette mit Liv, og overstryg mit gamle Gieldsbrev. O, Imogen! jeg vil tale med dig i Stilhed. (sover.)

(En høitidelig Musik høres. Derpaa lade sig see: Sicilius Leonatus, Posthumus's Fader, en gammel Mand i krigerisk Rustning, ledsagende en gammel Dame, hans Kone og Posthumus's Moder. Derefter indkomme ligeledes under Musik de to unge Leonati, Posthumus's Brødre, med de Vunder, hvoraf de døde i Krigen. De gjøre alle en Kreds om den sovende Posthumus.)

Sicil. Du Tordnens Herre! viis ei meer'
Din Hevn mod Død'lige.
Vær, Mars, kun vred, paa Juno skield,
Som straffer hevnende
Din Utroeskab. —
Siig, hvad min arme Søn forbrød,
Mit Øie aldrig saae?
Jeg døde mens ved Moders Bryst
Forventende han laae.
Du, faderløses Fader, Zeus
Ham Faders Hielp undrog,

Dit

Dit Skiold afvendte ei det Stød,
Der ham al Roe betog.

Moder. Lucina, kom mig ei til Hielp,
Jeg omkom ynkelig;
Snart Posthumus bled Fienders Rov,
Da han fraroedes mig,
Nyefødte arme Barn!

Sicil. Naturen Legems Skionhed gav
Ham, som Forfædrene;
Han, som sand Arving af Sicil,
Sig Roes erhvervede.

1. Brod. Til moden Alder da han kom,
Hvad Britter, hvilken Mand
Hans Lige tør fremstille sig,
Medbeiler være kan
Hos Imogen, der efter Værd
Bedst veed at skatte ham?

Moder. Til Spot bled dog hans Ægteskab,
Derfor man ham forjog.
Derfor fra Fædres Sæde, bort
Fra Kiereste han drog.

Sicil. Hvi taalte du, at Jachimo,
Italiens Nedrighed,
En slig unodig Skinsyge
Hans Hierte fyldte med,
Og at han bled til Spot, et Rov
For andres Listighed?

2. Brod. Fra stille Sæde komme vi
Forældre, Brødre to,

Som faldende for Fædreland
Fra Slaget gik til Roe;
Vi her paatale nu vor Ret,
Vor Ære altid troe.

1. Brod. Og Cymbelin Posthumus har
Giort tapper Tieneste.
Hvi, Guders Konge! blev hans Løn
Da Sorg, Bedrøvelse?
I Stedet for din Naade, som
Han vel fortienede.

Sicil. Din Krystal-Himmel aabne, see
Herned, misbrug ei meer'
Mod tappre Slægt din Overmagt,
Den ingen ramme skeer!

Moder. Da, Jupiter! vor Søn er god,
End og hans Krænkelser.

Sicil. Fra Marmor Boelig send os Hielp,
Hvis bittre Klager skal
Ei sendes alle Guderne
I deres skinnend' Sal.

2. Brod. Hielp, Zeus! hvis ei, vi da vor Sag
For dem indstevne skal.

(Jupiter nedstiger i Torden og Lynild, siddende paa en Ørn; han nedkaster en Tordenbolt. Alle Geisterne falde paa Knæe.)

Jupit. Holdt, Underjordiske! Stands jer forvovne
Vrede.
Hvor tør I Skygger her anklage Tordneren,
Der strax udsendende fra høie Herster-Sæde
Sin tordensvangre Skye nedslaaer Oprøreren?
I Skyg-

I Skygger! vandrer hiem, hvor evig Blomster
smykke
Hver Egn, hvor I til Roe indbydes af hver Lund.
Ei rores af den Sorg, som Dødelige trykke;
Den blev ei eders Lod, og mig angaaer den kun.
Den, som jeg elsker høist, tilsendes Modgangs
Plage;
Min Gave bli'er ham, skiondt forholdet, mere
kier.
Nu jer nedtrykte Søn af Støvet vi opdrage,
Hans Lykke bliver stor; vel aflagt Prøven er.
Udi mit Tempel de hinanden Haanden rakte;
Da han til Verden kom, min Stierne skinned'
klart.
Naar de foreenes, bli'e nye Glæder dem tillagte;
Udstanden Kummer gior dem Livet dyrebart.
Det Blad læg paa hans Bryst, hans Skiebne det
opdager:
Det er vor Velbehag, som deri udtrykt staaer.
Nu iiler bort! hvis ei, ved Eders høie Klager
Min Utaalmodighed I ellers prøve faaer.
Op, Ørn! Til vor Borg i Himlene vi gaaer.

(opstiger.)

Sicilius.

Han kom i Torden, hans himmelske Aande udbredede en Svoveldunst. Den hellige Ørn slog ned, som den vilde træde paa os. Hans Opfart er behageligere end vore lykkelige Marke. See, hans kongelige Fugl spreder de udødelige Vinger, og stryger sit Neb, som om Guden var fornøiet.

Alle.

Vær takket, Jupiter!

Sicilius.

Marmor-Hvelvingen tillukkes, han er faret ind i den straalende Boelig. Afsted! og lad os til vor egen Lyksalighed efterkomme hans store Befaling.

(de forsvinde.)

Posthumus.

Sovn, du har været mig en Bedstefader, og frembragt en Fader; du har skabt mig en Moder og to Brødre. Men, o Skade! forsvundne ere de, saasnart de bleve fødte — og derpaa vaagnede jeg. — De Usle, som ere afhængige af de Stores Gunst, drømme, som jeg nu giorde, opvaagne og finde intet. Men ak! jeg sværmer. Mange drømme ikke, de finde noget, ei heller fortiene andet, og ere dog overvældede med Gunst. Saaledes er det med mig, der har denne gyldne Tildragelse, og veed ei hvordan. Hvilke Feer sværme om dette Sted? Et Skrivt! o hvor skiønt! Vær ei som i vor nyemodiske Verden en Klædning, herligere end det den skiuler. Lad dine Virkninger blive, høist uliig vore Hoffolk, saa gode som Løvtet.

(læser) "Naar en Løv-Unge, sig selv ubekiendt, skal
"finde uden at søge, og blive omgivet af et Stykke
"tynd Luft; og naar af en anseelig Ceder Grenene
"blive afhuggede, som, efter at de mange Aar have
"været døde, opleve igien, og, foreenede med den
"gamle Stamme, skal give frodigen, da skal og
"Post-

"Posthumus ende sine Elendigheder, Britannien "blive lykkelig, og blomstre i Fred og Overflod.„ Det er endnu immer en Drøm, eller og er det saadant Tøi, som afsindige Folk sluddre og ei eftertænke; enten begge Dele eller intet, enten tankeløs Snak eller noget, Tanken ei kan opløse. Men hvad er vel dette, det ligner mit Levnetsløb, hvilket jeg vil bevare, var det ikkun for Sympathiens Skyld.

En Slutter.

Slutteren.

Kom, Herre, har I tillavet jer til at døe?

Posthumus.

Ja, Stegen er længe færdig; gid den ei var forbrændt!

Slutteren.

Hænge er løsenet, Herre. Hvis I dertil er tillavet, er I færdig til at anrættes.

Posthumus.

Dersom jeg giver nu Tilskuerne et godt Maaltid, betaler Retten vel Gildet.

Slutteren.

En besværlig Regning for Eder, gode Herre; men jer Trøst er, at I ei mere bliver affordret nogen Betaling, ei heller haver mere at frygte nogen Værtshuus-Regning, der ofte foraarsager en bedrøvelig Bortgang, ligesom foregaaende Munterhed. I kommer afmægtig derind af Mangel paa Spise, og gaaer spøgefuld bort af for megen Drik; bedrøvet fordi I har

for vel betalt, og bedrøvet, fordi I bliver for vel betalt. Pung og Hierne ere begge tomme. Hiernen desto tungere, fordi den er for let; og Pungen for let, da den er sin Tyngde berøvet. Oh! alle disse Modsigelser skal I nu blive qvit. Hvilken Trøst er ei en Skillings Strikke? Den afgiør i en Haandevending store Summer. I har ingen god Skyldner eller Gieldner uden den; den er Betaling baade for det forbigangne, nærværende og tilkommende. Eders Nakke, Herre, er Pen, Bog og rede Penge, hvorpaa Qvitteringen strax følger.

Posthumus.

Jeg er gladere ved at døe, end du ved at leve.

Slutteren.

Sandt nok, Herre, den, der sover, føler ingen Tandpine; men skulde en Karl love eders Søn, og en Bøddel hielpe ham i Seng, troer jeg dog, han gierne vilde bytte Plads med hans Opvarter. Thi seer I, I veed jo ikke, hvad Vei I skal gaae.

Posthumus.

Jo i Sandhed veed jeg det, Mand.

Slutteren.

Eders Død haver da Dine i Hovedet. Aldrig har jeg dog seet ham saaledes afmalet. I maae da enten være anført af nogle, der paatager sig at vide det, eller I selv paatager Eder det, som jeg er vis paa, I ikke veed, eller og I forsøger paa egen Lykke og Fromme at komme efter Opdagelsen; og dog troer jeg ikke, I vil vende tilbage og fortælle en, hvorledes det gaaer jer ved Enden af jer Reise.

Post=

Posthumus.

Jeg kan fortælle dig, Mand, der er ingen, som mangle Øine for at ledes frem paa den Vei, jeg skal gaae, uden saadanne, der selv lukke dem og vil ei bruge dem.

Slutteren.

Hvilket lærerligt Snak er ikke det, at en Karl maatte bruge Øinene bedst, naar han vilde see Veien til Blindhed. Jeg er vis paa, at Hængen er Veien til Synets Bersvelse.

Et Bud.

Budet.

Tag Lænkerne af Fangen og bring ham til Kongen.

Posthumus.

Du bringer gode Tidender; jeg kaldes hen til at sættes i Frihed.

Slutteren.

Da vil jeg blive hængt.

Posthumus.

Og derved vilde du blive friere end en Slutter. Der er ingen Lænker for de Døde. (de gaae.)

Slutteren.

Aldrig saae jeg nogen saa dierv, med mindre han vilde ægte Galgen for at avle Vipper. Der er dog, paa min Samvittighed, værre Skurke, der ønske at leve, med alt det han er en Romer; og nogle af dem endda

endda døe imod deres Villie. Saa skulde jeg gisre, var jeg slig en Karl: Jeg vilde ret ønske, vi vare alle eens sindede, og tillige vel sindede. Men saa vilde det igien være et ubodeligt Tab for Sluttere og Galger. Jeg taler imod min virkelige Fordeel, men mit Ønske indeholder ogsaa en Befordring. (gaaer.)

Fierde Scene.

Cymbelins Telt.

Cymbelin, Bellarius, Guiderius, Arviragus, Pisanio, Kavalierer.

Cymbelin.

Stiller Eder hid ved min Side, I; som Guderne have giort til min Trones Beskiermere. Det smerter mig i Hiertet, at den arme Soldat, der fegtede saa vældig, hvis Pialter beskiemmede forgyldte Vaaben, hvis nøgne Bryst ragede frem for de staalsatte Skiolde, ei kan findes. Lykkelig skal den blive, der kan opdage ham, om vor Naade kan formaae saa meget.

Bellarius.

Jeg saae aldrig saa ædel Hidsighed hos saadan Ringhed; saa udmærkede Handlinger af nogen, der intet lovede uden Usselhed og elendig Skiebne.

Cymbelin.

Har man endnu ingen Efterretning] faaet om ham?

Pisa-

Pisanio.

Man har søgt efter ham saavel iblandt de døde som levende, men er ei kommet paa Spor efter ham.

Cymbelin.

Til min Bedrøvelse er jeg hans Belønnings Arving, hvilken jeg vil tillægge Eder, (til Bellarius, Guiderius og Arviragus) hvis Hoved og Hierte, jeg maae tilstaae, Britannien skylder sit Liv. Nu er det Tid at spørge eder om, hvorfra I ere. — Beret os det.

Bellarius.

Vi ere fødte i Kambria, min Konge, og ere Adelsmænd. Videre at bramme af noget var hverken ret eller beskedent, med mindre jeg kunne tillægge, at vi ere retskafne Mænd.

Cymbelin.

Bøier Eders Knæe, og staaer op som mine Riddere efter Slaget. Jeg udvælger Eder til vor Persons Selskab, og vil tillægge Eder Værdigheder, passende med Eders Stand. (Kornelius og Hofdamer komme ind.) Disse Ansigter forkynde Ting af Vigtighed. Hvi hilse I vor Seier med saa mørke Miner? I see ud som Romere, ei som I vare fra det Brittiske Hof.

Kornelius.

Held dig, store Konge! Hvad jeg har at berette, vil forbittre din Lykke. Dronningen er død.

Cymbelin.

Hvem anstod vel denne Beretning mindre end en Læge? Dog, jeg indseer, at Livet vel kan forlænges

ved

ved Lægemidler, men at Døden tilsidst dog ogsaa vil bortrage Lægen. Hvorledes var hendes Ende?

Kornelius.

Gyselig! Hun døde som en afsindig, og, sig selv liig, da hun altid var grusom mod Verden, blev hun og tilsidst høist grusom mod sig selv. Hvad hun bekiendte, vil jeg, om De saa behager, fortælle. Disse hendes Damer kan advare mig, om jeg tager Feil, der med vaade Øine vare nærværende ved hendes sidste Ende.

Cymbelin.

Kiere! stig frem.

Kornelius.

Først bekiendte hun, at hun aldrig elskede dig, at hun allene eftertragtede den med dig forbundne Høihed, og ei dig; at hun ægtede din Kongeværdighed, og som en Kone for din Plads afskyede din Person.

Cymbelin.

Det kunde hun allene vide. Og endskiøndt hun døende sagde det, vilde jeg dog ei troe hendes Læber, som aabenbarede det. — Bliv ved.

Kornelius.

Eders Datter, som hun foregav at elske med saadan Oprigtighed, tilstod hun var en Skorpion for hendes Øine, hvis Liv, dersom hendes Flugt ei havde forekommet det, hun ved Gift havde berøvet hende.

Cymbelin.

O, du høist listige Dievel! Hvem kan vel udstudere et Fruentimmer? — Er der endnu noget mere?

Kor=

Kornelius.

Noget mere, Konge, og endnu værre. Hun tilstod, at hun for dig havde en mineralsk Gift, som, saasnart den blev indtaget, skulde hvert Øieblik angribe Livet, og tommeviis fortære dig, og det paa samme Tid, som hun foresatte sig ved Vaagen, Græden, Opvartning og Kielerier at overvælde dig med sin Forstillelse; ja, naar hun med hendes Snedighed havde indtaget dig, vilde hun bevirke Tron-Udkaarelsen for hendes Søn. Men ved hans besynderlige Fraværelse forfeilende sit Øiemed, udbrød hun skiendselfuld i Fortvivlelse. Hun aabenbarede, Himlen og Mennesker til Trods, hendes Hensigter; fortrød, at de Ulykker, hun ruede over, ei bleve iværksatte — endelig fortvivlet — døde hun.

Cymbelin.

J, hendes Damer, hørte J alt dette?

En Dame.

Det giorde vi, Deres Kongelige Høihed.

Cymbelin.

Dog alligevel lægger jeg ei mine Øine det til Last, thi hun var fortryllende, ei heller mine Øren, der hørte hendes Smigrerier, eller mit Hierte, der tog hendes Forstillelse for Virkelighed. For at sætte Mistroe til hende, maatte man selv have været lastefuld. Dog, o min Datter! at det var en Daarlighed af mig, maae du vel sige, og overbeviises derom af din egen Følelse. Himlen beskierme os alle!

Femte Scene.

Lucius, Jachimo og nogle andre romerske Fanger, siden Posthumus og Imogen.

Cymbelin.

Du kommer ei nu, Kajus Lucius, efter Skat, hvilken Britterne have udstrøget, endskiøndt med Tabet af mangen brav Karl, hvis Beslægtede have nu giort det Ønske, at deres gode Siele maae blive forsonede med Ombringelsen af eder deres Fanger, hvilket vi og have indvilget. Tænk nu, hvad Skiebne der forestaaer eder.

Lucius.

Betænk Krigens Tilfældigheder, Konge! Denne Dags Seier blev eders ved en Hændelse. Havde den erklæret sig for os, skulde vi ei, naar vort Blod var kiølnet, have truet vore Fanger med Sværdet. Men siden Guderne saaledes vil have det, at intet uden vore Liv maae antages for Løsepenge, saa lad det skee. Nok, en Romer kan lide med romersk Mod — Augustus lever og vil bemerke det — Saavidt hvad der angaaer min egen Person. — En Ting allene vil jeg udbede mig: min Karl, en indfød Britter, lad ham blive udvexlet. Aldrig havde nogen Herre en Opvarter saa artig, paapassende, flittig; saa aarvaagen over ethvert Tilfælde, virkelig saa kiøn og omhyggelig. Lad hans Dyder foreene sig med min Begiering, som jeg vover at troe, at Deres Kongelige Høihed ei kan afslaae. Han har ei giort nogen Britter Fortred, endskiøndt

skiøndt han har tient en Romer. Frels ham, Konge, og spar ellers ingen Mands Blod.

Cymbelin.

Jeg har lagt Mærke til ham. Hans Udseende er mig nsie bekiendt. — Unge Menneske! min Naade vandt du ved første Diekast; du er min. Jeg veed ei, hvorfor jeg just skulde sige: Lev, min Dreng! Du er ei din Herre mindste Tak derfor skyldig, og gior Cymbelin hvad Begiering, du vil, der anstaaer min Godhed og din Forfatning, jeg vil opfylde den; ja, om du bad for en Fauge, endog den ypperste.

Imogen.

Jeg takker ydmygst, Deres Kongelige Høihed.

Lucius.

Jeg skal ei bede dig tilbetle mig Livet, gode Ven, endskiøndt jeg veed nok at du vil giøre det.

Imogen.

Nei, nei. Ak! en ganske anden Sag ligger mig paa Hiertet. Jeg seer noget for mig, bittrere end Døden. — Eders Liv, gode Herre, maae søge at redde sig selv.

Lucius.

Han foragter mig; han forlader, han forkaster mig. Hastig forsvinde deres Glæder, der bygge dem paa unge Pigers og Drenges Troeskab. Hvorfor staaer han der saa bestyrtset?

Cymbelin.

Hvad ønsker du, Mand? Du behager mig mere og mere; og jo længere jo mere tænker jeg paa, hvad

der skulde være dig bedst at forlange. — Kiender du ham, som du der seer paa? Tael! vil du, at han skal beholde Livet? Er han din Paarørende, din Ven?

Imogen.

Han er en Romer og mig ei mere beslægtet, end jeg Eders Kongelige Høihed, som, da jeg er Eders fødte Underdan, jeg dog er noget nærmere.

Cymbelin.

Hvorfor beskuer du ham saa nøie?

Imogen.

Det skal jeg sige dig, Konge, dersom det behager dig under fire Øine at høre mig.

Cymbelin.

Ja, af mit gandske Hierte, jeg vil laane dig min største Opmærksomhed. Hvad er dit Navn?

Imogen.

Fidele, Konge!

Cymbelin.

Du er min Page, unge Mand, jeg vil være din Herre. Kom og gaae med mig, og tael kun frit.

(Cymbelin og Imogen gaae afsides.)

Bellarius.

Er ei den unge Person staaet op igien fra de Døde?

Arviragus.

Det ene Sandkorn ligner ei mere det andet, end han ligner den skiønne Yngling med de rosenrøde Kinder, der døde, og hedte Fidele.

Guider

Guiderius.

Just den samme Døde igien levendegiort.

Bellarius.

Stille! betragt ham bedre. Han seer ei til os. Betænk, mange kan ligne hinanden. Var det ham, er jeg vis paa, han vilde have talt til os.

Guiderius.

Men vi saae jo, at han var død.

Bellarius.

Stille! Lad os see nøiere til.

Pisanio.

Det er min Frue. — (afsides) Nu, eftersom hun lever, ligemeget hvordan det gaaer, op eller ned.

Cymbelin.

Kom, stil dig her ved min Side, og fremsig din Begiering høit. (til Jachimo) Trin frem, besvar det unge Menneskes Spørgsmaal, og det oprigtig, eller, ved vor Værdighed og dens Glands, vor Ære! skarpe Piinsler skal sigte Sandhed fra Falskheden. Nu, tael til ham.

Imogen.

Mit Forlangende er da, at den Herre maae opgive, af hvem han fik denne Ring.

Posthumus.

Hvad angaaer det ham?

Cymbelin.

Den Demant-Ring der paa din Finger, hvorfra haver du den?

Jachimo.

Du burde martre mig til at lade ufortalt, hvad, som fortalt, vil martre dig selv.

Cymbelin.

Hvorban, mig?

Jachimo.

Jeg glædes ved at blive tvunget til at yttre, hvad der martrer mig at fortie. Ved et Skielmsstykke fik jeg denne Ring. Denne Juveel tilhørte Leonatus, som du jog i Landsflygtighed; og, hvilket mere maae smerte dig, som var den ædleste af alle Levende under Himmelen. Vil du endnu høre mere?

Cymbelin.

Ja, alt hvad som angaaer den Sag.

Jachimo.

Din Datter, dette Monster, for hvilken mit Hierte bløder, og ved hvis Erindring min falske Aande qvæles — Forlad mig, jeg faaer ondt.

(falder i Afmagt.)

Cymbelin.

Min Datter, hvad veed du om hende? Igienkald dine Kræfter. Nu maatte du hellere leve, hvis Naturen tillod det, end døe, førend jeg hørte noget mere. Grib dig an og tael!

Jachi-

Jachimo.

Det var — o, alt for ulykkelige Stund — engang i Rom, det forbandede Sted, og ved et Giestebud — ja gid hver Mundfuld havde været forgiftet, eller i det mindste de, jeg tog — at den gode Posthumus — hvad siger jeg? han var for god til at være der, hvor slette Folk vare, han som selv var den bedste af de fortreffeligste blandt de gode — han sad traurig og nedslagen, og hørte os berømme vore italienske Kierester for Skionhed, der beskiemmede dens overdrevne Pralerie, der bedst kunde tale; vi roste dem for en Dannelse, der kunde vinde Prisen fra den guddommelige Venus og ranke Minerva, endskiøndt Skabninger uden for den indskrænkede Natur; og for deres Stand, en Samling af alle de Fortrinligheder, som Mænd elske Fruentimmerne for; derforuden for den Qvindelighedens Angel, Skiønhed, der blender Øiet.

Cymbelin.

Jeg staaer som paa Ild. Til Sagen.

Jachimo.

Ak, alt for snart, med mindre du hastig bliver utaalmodig. Denne Posthumus — ret som en ædel Mand i Kierlighed, der havde en kongelig Kiereste — benyttede dette Vink; og uden at forhaane dem, vi rosede — hvorved han viiste sig saa roelig som Dyden selv — begyndte han at giøre et Malerie af sin Kiereste: dette, skabt ved hans Tunge og besielet, giorde Gienstanden for vore Pralerier enten til hæs-

lige Kokkepiger, eller hans Beskrivelse forvandlede os til maalløse Tosser.

Cymbelin.

Vel, vel; men til Sagen.

Jachimo.

Din Datters Kydskhed — det var Begyndelsen — han taelte om hende, som om Diana, havde hidsige Drømme, og hun allene var kold. Jeg drog derved ulykkeligviis Virkeligheden af hans Lovtale i Tvivl, og jeg satte adskillige Guldstykker imod denne Ring, som han dengang bar paa sin ærefulde Finger, til et Veddemaal om, at jeg skulde lokke hende til at afstaae mig hans Plads i hendes Seng, og saaledes vinde denne Ring ved mit og hendes Ægteskabsbrud. Han, den troeskyldige Ridder, stolende ei mindre paa hendes Ære, end som jeg og virkelig befandt, han vel kunde, satte denne Ring derimod; hvilket vist var skeet, om det endog havde været en Karbunkel af Phœbus's Hiul, ja, han kunde og gisre det saa sikkert, som om det havde været Værdien af hans hele Vogn. Jeg ilede da til Britanien i denne Hensigt, og du maae selv, Konge, kunne erindre mig ved Hoffet, hvor jeg af din kydske Datter lærte at kiende den store Forskiel imellem Kierlighed og Nedrighed. Da saaledes mit Haab, skiondt ei endnu min Lyst, var qvaelt, begyndte min Italienske Hierne i det dorskere Britanien meget skiendige Anslag, uden gandske herlige for min Fordeel; og, kort sagt, mit Kunstgreeb lykkedes saa vel, at jeg vendte tilbage med skinbare Prøver nok til at gisre den ædle Leonatus forrykt, forvunde hans Tiltroe til hendes

Ære

Ære ved adskillige Tegn; hvilket jeg end videre bestyrkede ved Beskrivelsen af Tapeterne i Værelset, af Malerierne, af dette hendes Armbaand — Oh, med hvilken Snedighed tilvendte jeg mig det ikke! — ja jeg opgav ham endog nogle hemmelige Mærker paa hendes Legeme, saa at han ei kunde andet end tænke, at hendes Kydskheds Baand var gandske sønderrevet, og at dette var et Verk af min Forbrydelse, hvorpaa — Men mig synes jeg seer ham nu —

Posthumus (fremtrædende).

Ja, det gior du Italienske Dievel! O! Vee mig godtroende Daare, overordentlige Morder, Tyv, alt, hvad som alle Skielmere fortiene, der enten have været, ere, eller vil komme! O, en retskaffen Dommer give mig en Strikke, give mig Dolk, eller Forgift. Du Konge, lad hente findrige Bødler; det er mig, som forherlige alle afskyelige Ting paa Jorden, da jeg er værre end dem. Jeg er Posthumus, der dræbte din Datter. Jeg løi, som en Skielm. Mig var det, der forførte en mindre Skielm end mig selv, en ugudelig Røver, til at gisre det. Hun var Dydens Tempel, ja hun var Dyden selv. Kast Stene paa mig, hids Hundene paa Gaden efter mig. Enhver Skielm hede Posthumus Leonatus, og Skielmstykker være nu mindre end de vare. O, Imogen, min Dronning, mit Liv, min Kone! O, Imogen! Imogen! Imogen!

Imogen.

Sille, Ven! hør, hør.

Posthumus.

Skal vi have et heelt Skuespil deraf? Du ubesindige Page! der ligger din Rolle.

(slaaer hende, og hun falder.)

Pisanio.

O, min Herre! Hielp! min og Eders Prindsesse. — O, kiere Posthumus! aldrig dræbte du Imogen før nu. — Hielp! Hielp! min dyrebareste Frue!

Cymbelin.

Gaaer Verden rundt?

Posthumus.

Hvordan fik jeg dette Anstød?

Pisanio.

Opvaagn, min Prindsesse!

Cymbelin.

Hvis det forholder sig saaledes, troer jeg Guderne vil slaae mig med dræbende Glæde.

Pisanio.

Hvordan befinder min Frue sig?

Imogen.

O, gaae fra mine Øine, du gav mig Forgift! Farlige Knegt! bort herfra! Drag ei din Aande, hvor Fyrster ere.

Cymbelin.

Imogens Stemme!

Pisa=

Pisanio.

Frue! Guderne nedslynge Svovelstene paa mig, dersom jeg ei tænkte, at det, jeg gav dig, var noget fortreffeligt! Jeg fik det af Dronningen.

Cymbelin.

Endnu bestandig noget nyt?

Imogen.

Det forgav mig.

Kornelius.

O, I Guder! Jeg udlod en Ting, som Dronningen tilstod, der beviser din Ærlighed. Dersom Pisanio, sagde hun, har givet sin Frue den Drik, hvilken jeg gav ham som en Hjertestyrkning, er hun hjulpen, som jeg vilde hielpe en Rotte.

Cymbelin.

Hvad er det, Kornelius?

Kornelius.

Dronningen anmodede mig ofte om at tillave Gift for hende; altid foregav hun en Tilfredsstillelse af hendes Videbegierlighed, da hun allene dermed vilde dræbe ringe Dyr, som Katte og Hunde af ingen Værd. Jeg, befrygtende at hendes Hensigt var farligere, lavede hende en vis Essents, der, naar det blev taget, vilde standse den nærværende Livskraft, men inden kort Tid skulde Naturens Forretninger igien komme i den behørige Gang. — Har du taget det?

Imogen.

Rigtig nok, thi jeg var død.

Bellarius.

Børn! deraf reiste sig vor Feiltagelse.

Guiderius.

Det er sikkerlig Fidele.

Imogen.

Hvorfor stødte du din ægteviede Kone fra dig? (faldende ham om Halsen) Forestil dig, at du nu staaer paa en Klippe, og bortstød mig endnu engang.

Posthumus.

Hæng der, min Bedste! som Frugten, indtil Træet udgaaer!

Cymbelin.

Hvordan, mit eget Kiød, mit Barn? Hvorfor lader du mig spille en stum Person i denne Scene? Vil du ei tale til mig?

Imogen.

Din Velsignelse, Konge! (knælende.)

Bellarius.

Jeg laster eder ei for, at I elskede det unge Menneske; I havde Grund dertil.

(til Guiderius og Arviragus.)

Cymbelin.

Mine nedfaldende Taarer være dig hellige! — Imogen, din Moder er død.

Imogen.

Det gior mig ondt, min Fader.

Cym=

Cymbelin.

O! hun var slem, og hendes Skyld var det ikke, at vi her mødes paa saa besynderlig en Maade. Men hendes Søn er bortgaaet; man ved ei hvorfor eller hvorhen.

Pisanio.

Konge! da min Frygt er forsvunden, vil jeg tale Sandhed. Da man savnede min Prindsesse, kom Prinds Kloten til mig med dragen Kaarde, Skammet stod ham for Munden, og han svoer, at dersom jeg ei opdagede, hvad Vei hun tog, var det samme Øieblik min Død. Af en Hændelse havde jeg et opdigtet Brev fra min Herre i Lommen, som henviiste hende til Biergene nær ved Milford for at finde ham. Hvorpaa han i et Raserie, iført min Herres Klæder, som han aftvang mig, ilede afsted i det ukydske Forsæt og med en Ed at krænke Prindsessens Ære. Hvad videre der blev af ham, veed jeg aldeles ikke.

Guiderius.

Lad mig ende Fortællingen. Jeg fældede ham der.

Cymbelin.

Ah, det forbyde Guderne! Jeg vilde ei, at dine gode Handlinger skulde afnøde mine Læber nogen haard Dom. Jeg beder dig, unge Mand, benægt det igien.

Guiderius.

Jeg har sagt det, og jeg giorde det.

Cymbelin.

Han var en Prinds.

Gui=

Guiderius.

Som var meget uartig. De Fortrædeligheder, han giorde mig, anstod ingen Prinds, thi han opfordrede mig i et Sprog, saa at jeg kunne have trodset Søen, hvis den saaledes havde brølet imod mig. Jeg afhuggede hans Hoved, og er ret glad over, at han ei staaer her og fortæller samme Historie om mig.

Cymbelin.

Det gior mig ondt for dig. Din egen Tunge har fordømt dig, og du maae lide i Følge vor Lov. Du er Dødens!

Imogen.

Den hovedløse Person troede jeg, var min Mand.

Cymbelin.

Bind Forbryderen og før ham bort fra vore Øine.

Bellarius.

Holdt, Konge! Den unge Mand er bedre, end den, han slog, af en ligesaa god Stamme som du selv, og har fortient bedre af dig end en heel Flok Klotener ved nogen deres Skramme. (til Vagten) Slip hans Arme, de ere ei fødte til Lænker.

Cymbelin.

Hvorledes, gamle Kriger, vil du tilintetgiøre den Løn, dig ei endnu er betalt, ved at friste vor Vrede? Hvorledes, er han af ligesaa god Stamme som vi?

Arviragus.

Deri har han sagt for meget.

Cym=

Cymbelin.

Og derfor skal du døe.

Bellarius.

Vi vil alle tre døe; men jeg vil bevise, at to af os ere saadanne Folk, som jeg har udgivet ham for. — Mine Sønner! jeg maae nu giøre en for mig selv farlig Forklaring, dog maaskee lykkelig for eder.

Arviragus.

Eders Fare er vores.

Guiderius.

Og vores Bedste eders.

Bellarius.

Med Tilladelse altsaa — Store Konge! du havde en Undersaat, som kaldede sig Bellarius.

Cymbelin.

Hvad veed du om ham? Det er en landsforviist Forræder.

Bellarius.

Ham er det, der har opnaaet denne Alder — virkelig en landsforviist Mand, men om han er en Forræder, det veed jeg ikke.

Cymbelin.

Bringer ham bort herfra! Hele Verden skal ei frelse ham.

Bellarius.

Ei saa hidsig. Først betal mig dine Sønners Opfostring, og lad alt være forbrudt, saasnart jeg har imodtaget det.

Cym=

Cymbelin.

Mine Sønners Opfostring?

Bellarius.

Jeg er alt for dristig og forvoven. — Her knæler jeg. Førend jeg opstaaer, vil jeg forfremme mine Sønner; siden spar ei den gamle Fader. Mægtige Herre! disse to unge Personer, som kalde mig Fader, og troe sig at være mine Sønner, høre mig ei til, de ere eders Lænders Afkom, min Fyrste, og af dit Blod nedstamme de.

Cymbelin.

Hvordan, min Afkom?

Bellarius.

Saa vist, som du er din Faders Afkom. — Jeg, gamle Morgan, er den Bellarius, som du engang viiste i Landflygtighed. Dit Godtbefindende var min umiddelbare Brøde, min Straf selv og mit heele Forræderie. At jeg leed, var al den Fortred jeg giorde. Disse fortreffelige Prindser — thi Prindser ere de — har jeg opdraget i disse tyve Aar; de besidde alle de Færdigheder, som jeg kunde indplante dem. Hvorledes de ere blevne opdragne, er dig, Konge! selv bekiendt. Deres Amme Euriphile, som jeg ægtede formedelst dette Tyverie, bortstial disse Børn, da jeg blev forviist. Jeg bevegede hende dertil, da jeg allerede forud havde faaet Straffen for det, jeg siden giorde. Kræn-kelser for min Troeskab ophidsede mig til Forræderiet. Jo mere deres dyrebare Tab blev følt af dig, jo mere gik min Hensigt med deres Bortførelse i Opfyldelse.

Men,

Men, Konge, her ere dine Sønner igien; og jeg maae miste to af de behageligste Selskabsbrødre i Verden. Velsignelse fra de os overskyggende Himle nedfalde, som Dug, paa deres Hoveder! Thi de ere værdige at funkle, som Stierner paa Himmelen.

Cymbelin.

Din Tale afpresser dig Taarer. Den Tieneste, I tre have giort mig, er usandsynligere, end hvad du fortæller. Jeg mistede mine Børn. — Ere disse det, veed jeg ei, om jeg kunde ønske mig et Par værdigere Sønner.

Bellarius.

Behag at høre mig endnu et Øieblik — Den unge Mand, som jeg kalder Polydor, den værdigste Prinds, er Eders; og den anden, min Kadvel, er Arviragus, din yngere Prinds. Han var indhyllet i en meget prægtig Kaabe, broderet med Dronningen hans Moders Haand; hvilket jeg til større Beviis lettelig kan fremlægge.

Cymbelin.

Guiderius havde paa sin Hals en Plet, en blodrød Stierne, det var et Vundertegn.

Bellarius.

Det er og ham, der endnu bær det naturlige Præg. Det var den vise Naturs Hensigt med denne sin Gave, at den nu skulde tiene til Beviislighed.

Cymbelin.

O! er jeg nu ikke en Moder til tre Børn? aldrig glædede nogen Moder sig mere over sin Forløsning.

Værer

Værer nu lykkelige, og efter denne besynderlige Udskeielse af eders Baner, regierer I dem for bestandig! O, Imogen! du har herved tabt et Kongerige.

Imogen.

Nei, min Konge! Jeg har vundet to Verdener derved. O, mine smukke Brødre! skulde vi saaledes mødes? O! siger aldrig herefter andet, end at jeg taler Sandhed. I kaldte mig Broder, da jeg dog var eders Syster; jeg kaldte eder ligeledes Brødre, som I og virkelig vare.

Cymbelin.

Mødtes I nogensinde?

Arviragus.

Ja, min gode Konge.

Guiderius.

Og ved første Møde elskede hinanden, uafladelig, indtil vi troede, at hun var død.

Kornelius.

Af Dronningens Drik, som hun havde taget.

Cymbelin.

O, herlige Naturdrift! — Naar skal jeg blive underrettet om alt? Ved denne afbrudte Forkortning hænger en Kiede af Bieomstændigheder, en riig Kilde for Beskrivelsen. Hvor og hvordan levede du? og naar kom du i vor romerske Fanges Tieneste? Hvorledes skildtes du fra dine Brødre? Hvor traf du dem først? Hvorfor flygtede du fra Hoffet, og hvorhen? Dette og eders tre Bevæggrunde til at gaae i Striden,

med

med jeg veed ei hvor meget andet, skulde jeg udspørge og alle andre Neben-Forfald med sine Afvexlinger. Men hverken Tiden eller Stedet tillader saa mange Spørgsmaale. — See, Posthumus havner hos sin Imogen, og hun, liig milde Lynglimte, kaster sine Øine paa ham, paa hendes Brødre, paa mig, paa hendes Herre, mødende enhver Gienstand med Glæde, der frembringer jevnsidig Virkning hos dem alle. — Lad os nu forlade dette Sted, og fylde Templen med Røgen af vore Offere. (til Bellarius) Du er min Broder, derfor vil jeg altid ansee dig.

Imogen.

Du er ligeledes min Fader, og har gavmild forhiulpet mig til Synet af disse behagelige Udsigter.

Cymbelin.

Alle fryde sig af Glæde uden de, der ere i Lænker. Lad dem og glædes, thi vi vil ei mangle deres Deeltagelse.

Imogen.

Nu, min gode Herre, vil jeg bevise dig en Tieneste.

Lucius.

Bliv bestandig lykkelig!

Cymbelin.

Den forlorne Kriger, som fegtede saa ædelt, vilde her og have fortient sin Plads, og giort Kongens Taksigelse Ære.

Posthumus.

Jeg, Konge, er den Kriger, som i den usle Dragt ledsagede disse tre; den passede for mit Forsæt, jeg den Gang havde. Siig du, Jachimo, om jeg ei

er den samme; Jeg nedlagde dig, og kunde have endet dine Dage.

Jachimo.

Her ligger Jeg igien (Knæler) men nu nedbøier den tunge Samvittighed mit Knæe, ligesom forhen din Styrke giorde. Tag da dette Liv, som jeg saa ofte skyldte dig. Men først modtag din Ring og her den oprigtigste Prindsesses Armbaand, der nogensinde tilsvoer Troeskab.

Posthumus.

Knæl ei for mig. Den Magt, jeg har over dig, er at spare dig, og at eftergive mit Fiendskab mod dig. Lev og opfør dig bedre mod andre.

Cymbelin.

Ædelt dømt! vi vil lære Eftergivelse af vor Svigersøn. — Naade er Løsenet for alle.

Arviragus.

Du hialp os, som om du virkelig troede, at du var vor Broder. Vi glæde os nu over, at du er det.

Posthumus.

Eders ydmyge Tienere, mine Prindser! — Du, Romerske Herre, indkald din Spaamand. Da jeg sov, syntes mig den store Jupiter, siddende paa sin Ørn, viiste sig for mig tillige med andre af mine Beslægtedes Gienfærd. Da jeg vaagnede, fandt jeg dette Blad paa mit Bryst, hvis Indhold er Fornuften saa uigiennemtrængelig, at jeg intet Begreb kan giøre mig derom. Lad ham vise sin Kyndighed ved dets Fortolkning.

Lucius.

Philarmonus!

Spaa-

Spaamanden.

Her, min gode Herre.

Lucius.

Læs og forklar dets Meening.

Spaamanden.

(læser) "Naar en Løv-Unge, sig selv ubekiendt, skal "finde uden at søge, og blive omgivet af et Stykke "tynd Luft; og naar af en ansеelig Ceder Grenene "blive afhuggede, som, efter at de mange Aar have "været døde, opleve igien, og, forenede med den "gamle Stamme, skal gro frodigen, da skal og "Posthumus ende sine Elendigheder, Britannien "blive lykkelig, og blomstre i Fred og Overflod.„

Du Leonatus er Løvens Unge; den passeligste og bequemmeste Fortolkning af dit Navn, som er Leo-natus, fører dette med sig. (til Cymbelin) Dette Stykke tynd Luft er din dydige Datter, som vi kalde mollis aer, og mollis aer udtrykke vi som Mulier; og dette Mulier er, i Følge min Spaadom, den høist standhaftige Kone, der nu, svarende til Oraclets bogstavelige Udsagn, dig ubekiendt og usøgt var omgiven med denne høist tynde Luft.

Cymbelin.

Det har en Slags Sandsynlighed.

Spaamanden.

Den ophøiede Ceder, kongelige Cymbelin, betegner dig, og dine afhuggede Grene sigte til dine tvende Sønner, der, bortførte af Bellarius, og i mange Aar holdte for døde, ere nu igien oplevede, og forenede med den majestætiske Ceder, hvis Afkom spaaer Britannien Fred og Overflod.

Cymbelin.

Med Fred vil vi begynde. Kajus Lucius! endskiøndt Seiervinder, underkaste vi os dog Cæsar og det Rommerske Rige, med Løfte om at betale den sædvanlige Skat, hvorfra vi ved vor onde Dronning bleve afraadede, paa hvem, saa velsom og paa hendes, Himlens Retfærdighed har nu lagt sin meget tunge Haand.

Spaamanden.

De himmelske Magters Fingre her oven til stemme denne Freds Harmonie! Det Syn, jeg bekiendtgiorde Lucius kort før Kampladsens endnu rygende Blodbad, er i dette Øieblik fuldkommen opfyldt. Thi den Rommerske Ørn, der med udbredte Vinger svævede fra Sønden til Vesten, blev mindre og mindre, og endelig forsvandt i Solens Straaler; hvilket var en Forvarsel om, at vor Fyrstelige Ørn, vor Overherre Cæsar igien skulde foreene sin Gunst med den glimrende Cymbelin, der skinner her i Vesten.

Cymbelin.

Lovet være Guderne! og lad de krumslyngede Røgskyer opstige fra vore hellige Altere til Deres Forsamling! vi bekiendtgiøre nu denne Fred for alle vore Undersaatter, og vi vil intet Ophold giøre. Lad en Rommersk og en Britisk Fane vaie fredsommelig tilsammen; saa vil vi drage igiennem Luds Stad og i den store Jupiters Tempel stadfæste Freden og besegle den med Høitideligheder — Nu afsted! — Aldrig sluttedes nogen Krig, førend de blodige Hænder endnu vare aftoede; med saadan Fred. (de gaae alle.)

Kiøbmanden af Venedig.

Personerne.

Hertugen af Venedig.

Morochius, en mohrisk Prinds.

En Prinds af Arragonien.

Antonio, Kiøbmand af Venedig.

Bassanio, hans Ven.

Salanio,
Solarino,
Gratiano, } Antonio's og Bassanio's Venner.

Lorenzo, Jessica's Elsker.

Shylok, en Jøde.

Tubal, en Jøde, hans Ven.

Launcelot, Jødens Opvarter.

Gobbo, Launcelots Fader.

Leonardo, Bassanio's Tiener.

Balthasar, Portia's Tiener.

Portia, en Arving af store Midler.

Nerissa.

Jessica, Shyloks Datter.

Venetianske Raadsherrer, Rettensbetiente, Opvartere og Følge.

Skuepladsen er deels i Venedig og deels paa Portia's Lystgaard, Belmont.

Første Act.

Første Scene.

En Gade i Venedig.

Antonio, Solarino og Salanio.

Antonio.

I Sandhed jeg veed ei selv, hvorfor jeg er saa traurig, det falder mig ligesaa kiedsommeligt som det forekommer dig; men hvorledes, jeg blev det, Anledningen, Aarsagen, og den sande Kilde dertil, derom er jeg selv uvidende, og denne Traurighed gior mig endog saa sandsesløs, at jeg har meget Moie ved at kiende mig selv.

Solarino.

Dine Tanker omtumles paa Havet; der, hvor dine beladne Skibe med stolte Seil, liig Herrer og rige Borgere paa Bølgerne, eller som de vare Havets Triumpf-Vogne, overskue de smaae Handelsmænd, der

ydmygen vise dem Ærbødighed, naar de flyve dem forbi med deres vævede Vinger.

Salanio.

Troe mig, min Herre, havde jeg saadanne Anliggender, vilde den største Deel af mine Bekymringer tilligemed mine Forhaabninger sværme omkring med mine Fartøier. Jeg skulde bestandig plukke Græs * for at vide hvorfra Vinden blæser; min bestandige Stirren i Landkortene efter Havne, Dæmninger og Rheder, og enhver Gienstand, der kom mig til at befrygte nogle Uheld for mine Foretagender, vilde uden Tvivl giøre mig traurig.

Solarino.

Den Aande, hvormed jeg afkiølede min Suppe, vilde blæse mig en Sygdom paa, naar jeg tænkte, hvad Skade en alt for stærk Vind paa Søen vilde foraarsage. Jeg kunde ei see Sandet rinde i Timeglasset, uden jeg maatte tænke paa Sandbanker og Skier, og see mine riig beladne Skibe nedsunkne i Sandet, med Topmasten langt under Skroget nedbøiet i sin Grav. Skulde jeg gaae til Kirken og see den helligé Steenbygning uden at tænke mig omringet af farlige Klipper, som, berørende allene mit smukke Skibs Sider, vilde adsprede alle dets Specerier over Bølgerne, og klæde de brølende Vande med mine Silketøier, og at jeg i det ene Øieblik var Eier af saa megét, i det andet af slet intet. Kunde jeg have mine Tanker henvendte paa

* Man kan nemlig ved at holde et Græsstraae eller andet let Legeme i Luften erfare, hvad Vind det er.

paa dette, og den Tanke dog ei skulde falde mig ind, at saadanne forefaldende Tilfælde vilde styrte mig i Bedrøvelse. Men sig mig ikke det; Antonio, veed jeg vist, er traurig, fordi han tænker paa sine Varer.

Antonio.

Troe mig, det er jeg ikke. Jeg takker min Lykke for, at mine Eiendomme ei ere betroede et eeneste Fartøi eller et enkelt Sted. Ei heller beroer min hele Formue paa dette nærværende Aars Lykke. Altsaa er det ei mine Varer, der giøre mig traurig.

Salanio.

Ei! saa er De forelsket i nogen.

Antonio.

Fy! Fy! ingenlunde.

Solarino.

Ei heller forelsket! Da lad os sige, at du er traurig, fordi du ei er lystig. Det var dig og ligesaa let at lee og springe og sige du var lystig, fordi du ei var traurig. Nu ved Janus med det dobbelte Ansigt, Naturen har dog dannet mange underlige Folk i sin Tid. Nogle, der altid vil plire med halvlukte Øine og lee som Papegøier over en Sækkepib-Blæser; og andre med Eddikke-surt Udseende, saa at de ei ved et Smiil vilde lade see deres Tænder, endskiøndt Nestor svoer paa, at Indfaldet var beleelsesværdig.

Bassanio, Lorenzo og Gratiano.

Salanio.

Her kommer dine ædle Venner, Bassanio, Gratiano og Lorenzo. Farvel! vi efterlader dig os her i bedre Selskab.

Solarino.

Jeg vilde have biet her saa længe, indtil jeg havde giort dig munter, hvis værdigere Venner ei havde forekommet mig.

Antonio.

Dit eget Værd er i mine Øine hsist dyrebart. Jeg antager, at egne Forretninger kalde dig, og at du vil benytte dig af denne Leilighed til at gaae bort.

Salanio.

En god Morgen, mine Herrer!

Bassanio.

Mine Herrer begge, naar skal vi engang have en Lystighed? Siig, naar. I forekommer mig saa aldeles fremmed. Kan det da ei anderledes være?

Salanio.

Vi vil tage en bedre Leilighed til at opvarte Dem.

Solarino.

Min Herr Bassanio, eftersom vi have truffet Antonio, vil vi to begive os bort, men ved Middagstid beder jeg Dem overveie, hvor vi igien kan træffes.

Bassanio.

Jeg skal ei udeblive. (Salanio og Solarino gaae.)

Gra-

Gratiano.

Det forekommer mig, som du ei var vel, Antonio. Du bekymrer dig alt for meget om denne Verden. De, som kiøbe den med alt for mange Sorger, tabe den. Troe mig, du er forfærdelig forandret.

Antonio.

Jeg, Gratiano, anseer Verden kun som en Verden, for en Skueplads, hvor enhver maae spille sin Rolle, og min Rolle er kun traurig.

Gratiano.

Lad mig da hellere med Spøg og Latter spille den lystige, og lad saa Rynkerne komme, naar det skal være. Hellere vil jeg hede min Lever med Viin, end kiøle mit Hierte med fortærende Veeklager. Hvorfor skulde ogsaa en Mand, der har varmt Blod i Aarerne, sidde som han var udhugget i Alabaster liig hans Farfader? sove, naar han vaager, og skaffe sig en Gnulsot paa Halsen ved sit fortredelige Lune? Jeg maae sige dig, Antonio, thi jeg elsker dig og det er min Kierlighed som taler, at der gives et vist Slags Mennesker, hvis Ansigter, liig den stillestaaende Sump, ere overdragne med et tykt Slør og vedligeholde en forsætlig Stilhed, i Hensigt at paatage sig Anseelse af Viisdom, Alvorlighed og Dybsindighed, ret som de vilde sige: Jeg er det høie Orakel, og naar jeg aabner mine Læber, maae ei en Hund gise. O, min Antonio! jeg kiender Folk, der allene agtes for vise, fordi de sige intet, hvilke jeg er vis paa, om de skulde tale, vilde foraarsage deres Øren, der høre dem, den sande Helvedsplage,

plage, og komme dem til at sige til deres Broder: Du Daare! Til en anden Tid skal jeg sige dig mere derom. Men sist ei mere med den melankolske Angel efter den Narrenes Grundling, den blotte Anseelse. — Kom, kiere Lorenzo. Farvel en Stund! Jeg vil ende min Formaning efter * Middagsmaaltidet.

Lorenzo.

Godt, vi vil da forlade dig til Middag. Jeg maae og være en af de samme stumme vise Folk, thi Gratiano betager mig al Leilighed til at tale.

Gratiano.

Vel, hold mig kun Selskab endnu i to Aar, og du skal ei mere kiende Lyden af din egen Tunge igien.

Antonio.

Farvel! Jeg vil herefter give jer Snak nok for Pengene.

Gratiano.

Tak skal du have. Thi Taushed er allene priisværdig hos tørrede Oxetunger og uaffættige Piger.

(Gratiano og Lorenzo gaae.)

Antonio.

Hvad var nu alt dette?

Bassa=

* Et satyrisk Anfald paa den Tids presbyterianske Præster, der saa gierne hørte sig selv, at de ei kunde blive færdige med en Præken om Formiddagen, men indbød deres Tilhørere til igien at indfinde sig om Eftermiddagen.

Warburton.

Baſſanio.

Gratiano taler en uendelig Mængde Intet, mere end nogen Mand i hele Venedig. Alle hans Klygtigheder ere ſom to Hvedekorn ſkiulte i to Skiepper Avner; man maae ſøge en heel Dag, førend man kan finde dem, og naar man endelig har dem, ere de ei Søgningen værd.

Antonio.

Godt! Fortæl mig nu, hvad det er for en Dame, hvem du har tilſvoret et hemmeligt Pilgrimſkab, ſom du i Dag lovede at ſige mig.

Baſſanio.

Det er dig ei ubekiendt, Antonio, hvor meget min Formue er aftaget, ved at jeg undertiden har ført en anſeeligere Stads, end min ſvage Udkomme længe vil udholde. Ei heller beklager jeg mig nu, for at jeg ſkal indſkrænke denne min fornemme Levemaade; men min ſtørſte Sorg er at ſkilles vel fra den ſtore Gield, hvoraf min noget for ødſle Ungdom har ladet mig blive beſværet. Dig, Antonio, ſkylder jeg meeſt Penge og Kierlighed, og denne din Kierlighed er mig Borgen for, at mine mangehaande Bekymringer for at udredes af al den Gield, jeg ſkylder, vil blive ſtillede.

Antonio.

Jeg beder dig, gode Baſſanio, lad mig det vide; og derſom det ligger inden for Ærens Synskreds, inden for hvilken du ſelv altid holdte dig, ſaa var for-

ſikkret

sikkrt om, at min Pung, min Person, min yderste Formue ligge alle oplukkede til din Tieneste.

Bassanio.

Naar jeg i mine Skole-Dage havde mistet en Piil, saa skiød jeg dens Mage til samme Maal og samme Vei med et mere aarvaagent Øie for at finde den anden; ved at vove dem saaledes begge, fandt jeg dem begge. Jeg bruger just dette Børne-Beviis, fordi det, som jeg i det følgende vil sige, er blot Uskyldighed. Jeg skylder dig meget, og som en velvillig Dreng er mig det, som jeg bortskylder, gaaet forloren. Men dersom det behager dig at skyde en anden Piil den selvsamme Vei, som du skiød den første, saa tvivler jeg ei paa, at, ved min Opmærksomhed paa Maalet, jeg enten skal finde dem begge, eller bringe den sidst vovede tilbage igien og blive din taknemmelige Skylder for den første.

Antonio.

Du kiender mig jo vel, og derfor spilder du kun Tiden paa at tragte efter min Kierlighed med mange Omsvøb, og uden Tvivl gior du mig mere Uret ved at drage min Hengivenhed i Tvivl, end om du havde ødelagt alt, hvad jeg haver. Altsaa sig mig, hvad jeg haver at giøre, som jeg efter din Overbeviisning er i Stand til at udrette, og jeg er strax færdig dertil. Siig frem!

Bassanio.

Paa Belmont opholder sig en Dame, der er Arving til store Midler. Hun er kiøn, ja mere end hvad man

man kun kalder kiøn, og hun besidder de sieldneste Dyder. Engang modtog jeg fra hendes Øine skiønne maalløse Sendebud. Hendes Navn er Portia, og er ei mindre fortrinlig end Cato's Datter og Brutus's Portia; ei heller blev hendes Værd den hele vide Verden ubekiendt, thi de fire Vinde indblæse fra alle Kyster berømte Friere, og hendes skinnende Lokker hænge liig det gyldne Skind om hendes Tindinger, og giør hendes Sæde paa Belmont til et andet Kolchos, hvor mangen en Jason kommer for at giøre Erobring. O! min Antonio! havde jeg kun Midler til at skaffe mig en Medbeilers Plads blandt nogle af dem, saa spaaer mit Hierte mig saadant Held, at jeg ustridig skulde blive lykkelig.

Antonio.

Du veed, at alle mine Eiendomme ere paa Søen, ei heller har jeg Penge eller Leilighed til at sammenbringe saa stor en Sum. Gaae derfor hen og forsøg, hvad min Kredit i Venedig gielder. Vi vil stræk̃e den til det yderste for at udruste dig til Reisen til den skiønne Portia paa Belmont. Begiv dig strax ud og forhør dig, hvor der er Penge at faae; det samme vil jeg og giøre, og jeg troer ei, det vil blive nogen Vanskelighed ved, efter min Forsikring eller paa min Regning, at erholde det Nødvendige.

(de gaae.)

Anden Scene.

Belmont.

(tre Kasser sees i Værelset, den ene af Guld, den anden af Sølv, den tredie af Blye).

Portia og Nerissa.

Portia.

I Sandhed, Nerissa, min lille Person er træt af denne Verden.

Nerissa.

Det samme vilde De og være, smukke Frøken, om Deres Fattigdom var lige saa stor, som nu Deres anseelige Lykke; og dog, saavidt jeg seer, ere Folk ligesaa syge, der vansmægte af alt for meget, som de, der tøre paa ingen Ting. Det er derfor ingen liden Lykke, at have sin Plads i Middelstanden. Overflod faaer snart graae Haar, og Nøisomhed lever længere.

Portia.

Gode Tankesprog og vel fremsatte.

Nerissa.

De vare endnu bedre, om de bleve vel fulgte.

Portia.

Dersom at giøre noget var ligesaa let, som at vide, hvad der var tienligt at giøre, saa vare alle Kapeller blevne til Kirker, og fattige Folkes Hytter fyrstelige Palladser. Den er en god Præst, der følger sin egen Lære. jeg kan lettere lære tyve Mennesker, hvad der var fordeelagtigt at giøre, end være een af de tyve, der skulde følge min egen Lærdom. Hiernen kan vel udfinde Love for Blodet,

Blodet, men et hidsigt Temperament springer over den kolde Beslutning. Saadan Hare er Ynglingen Galskab, at den hopper over Krøblingen Betænksomheds Garn. Men disse Betragtninger har ei Ansеende af at vælge mig en Mand — O, vee det Ord: Vælge! Jeg kan hverken vælge den, jeg vil, eller give ham Afslag, som mishager mig, saaledes er en levende Datters Villie bøiet under en afdød Faders Villie. Er det ei haardt, Nerissa, at jeg hverken kan vælge en, eller afvise nogen?

Nerissa.

Eders Fader var altid en dydig Mand, og hellige Folk have gierne gode Indskydelser ved deres Død; derfor vil uden Tvivl i dette Lotterie — som han har inddeelt i disse tre Kasser af Guld, Sølv og Blye, hvoraf hvem der vælger overeenstemmende med hans Meening, vælger Dem, — ingen vælge rigtig, uden den, som De rigtig skal elske. Men for hvem af de Fyrstelige Friere, der allerede ere ankomne føler De den varmeste Tilbøielighed?

Portia.

Jeg beder dig, nævn mig dem alle, og som du nævner dem, vil jeg beskrive dem; i Overeenstemmelse med denne min Beskrivelse kan du søge at treffe min Tilbøielighed.

Nerissa.

Først er her den Neapolitanske Prinds — —

Portia.

Ah, det er et sandt Fol, thi han taler aldrig uden om sin Hest, og han anseer det som en stor Forøgelse til hans gode Egenskaber, at han selv kan beskoe den; Jeg er bange for, at hans Frue Moder begik en lille Utroeskab med en Smed.

Nerissa.

Dernest er her og Pfalzgreven — — —

Portia.

Han gior intet uden suure Miner, ligesom han vilde sige: vil Jei have mig, saa see jer om efter en anden. Han hører lystige Fortælinger og smiler ikke. Jeg frygter for, at han bliver den grædende Philosof, naar han bliver gammel, da han i sin Ungdom er saa umaneerlig traurig. Jeg vilde hellere lade mig vie til et Dødningehoved med et Been i Munden, end til nogen af dem. Gud befrie mig fra disse to.

Nerissa.

Hvad siger De om den Franske Herre, Monsieur Le Boun?

Portia.

Gud giorde ham, og derfor maae han vel gaae for et Menneske. I Sandhed jeg veed, det er en Synd at være en Spottefugl, men han! — Ja, han har en Hest, der er bedre end Neapolitanerens; han har en bedre slet Vane at giøre sure Miner end Pfalzgreven, han er enhver Mand i ingen Mand. Dersom en Trost synger, strax begynder han at giøre Kaprioler; han er i Stand til at fegte med sin egen Skygge. Skulde

jeg

jeg ægte ham, saa ægtede jeg tyve Mænd paa engang. Vil han slaae Foragt paa mig, saa vil jeg tilgive ham; thi dersom han elskte mig til Raserie, skulde jeg aldrig giengielde ham det.

Nerissa.

Hvad siger De da om Faulconbridge, den unge Baron af Engeland?

Portia.

Du veed, at til ham siger jeg intet, thi han begriber ikke mig og jeg ikke heller ham. Han forstaaer hverken * Latin, Fransk eller Italiensk, og du kunde gierne gaae hen og sværge for Retten, at jeg i det Engelske er en stor Staader. Han er en smuk Mands Malerie, men ak! hvad Sælskab kan man have af et Menneske, der er saa stum som en Stotte. Hvor underlig er han ei klædt! jeg troer han kiøbte sin Trøie i Italien, sine snevre Buxer i Frankrig, hans Hat i Tydskland, og hans Adfærd allevegne.

Nerissa.

Hvad tænker De om den Skotske Herre, hans Naboe?

Portia.

At der boer en god Naboes Fortroelighed hos ham; thi han borgede et Bresigen af en Engelænder, og svoer paa, han vilde betale ham igien, saa snart han blev

* En Satyre over de reisende Engellænders Uvidenhed i vor Digters Tider. Warburton.

i Stand dertil. Jeg troer Franskmanden * gik i Borgen for ham, og satte sit Segl under for den anden.

Nerissa.

Hvordan anstaaer Dem da den unge Tydsker, Hertugen af Saxens Broder-Søn?

Portia.

Meget slet om Morgenen, naar han er ædrue, og langt værre om Eftermiddagen, naar han er beskienket. Er han paa det bedste, saa er han noget værre end et Menneske, og naar han er allerværst, er han lidet bedre end et Fæe. Udfaldet blive nu saa slet det vil, saa haaber jeg dog at finde Udveie til at stille mig ved ham.

Nerissa.

Skulde han tilbyde sig at vælge, og valgte saa den rette Kasse, saa vilde De vegre Dem ved at fuldbyrde Deres Faders Villie, hvis De gav ham Afslag.

Portia.

Derfor vil jeg bede dig, af Frygt for det værste, at du vil sette et vældigt Glas fuld af Rhinskviin paa den urette Kasse, thi om saa Fanden var inden i og dene Fristelse uden for, saa er jeg vis paa, at han vilde vælge den. Jeg veed ei, hvad jeg vilde giøre, Nerissa, førend at ægte slig en Svamp.

Nerissa.

* Hermed sigtes uden Tvivl til de bestandige Løvter om Undsætning, som de Franske giorde Skotlænderne i deres Stridigheder med England. Warburton.

Neriſſa.

De behøver ei at være bange, Frøken, for at faae nogen af de Herrer. De have aabenbaret mig Deres Beſtemmelſer, der beſtaae i, at De virkelig vil reiſe til Deres Hiem, og ei mere forurolige Dem med flere Anmodninger, med mindre at De vil vindes paa en anden Maade, end ved Deres Faders Paabud at lade det afgisres ved Kaſſerne.

Portia.

Skulde jeg endog blive saa gammel som Sibylla, vil jeg dog døe saa kydſk som Diana, med mindre jeg ſkulde vindes i Følge min Faders ſidſte Villie. Det glæder mig, at den Skare af Friere er saa fornuftig, thi der er ingen blandt dem, efter hvis Fraværelſe jeg ie ret længes, og ſom jeg ønſker en lykkelig Reiſe.

Neriſſa.

Erindrer De ikke Frøken, endnu fra deres Faders Levetid en Venetianer, der var en ſtuderet Mand og tillige en Krigsmand, ſom kom hid i Selſkab med Marqvien fra Montferrat?

Portia.

Jo, jo, det var Baſſanio; ſaa meener jeg, han kaldte ſig.

Neriſſa.

Rigtig, Frøken. Han var af alle de Mandsperſoner, mine naragtige Øine nogenſinde faldt paa, den, der meeſt fortiente en ſmuk Pige.

Portia.

Jeg erindrer ham godt, og jeg erindrer mig ham som værdig din Berømmelse. Nu, hvad Nyt?

(en Tiener kommer ind).

Tienеren.

De fire Fremmede søge efter Dem, Frøken, for at tage Afsked; og der er kommen et Forbud fra en femte, Prindsen af Marokko, der bringer den Efterretning, at Prindsen hans Herre vil komme hid i Aften.

Portia.

Dersom jeg kan ønske den femte velkommen med saa glad et Hierte, som jeg kan ønske de andre fire Farvel, skulde jeg ret glæde mig ved hans Ankomst. Dersom han haver en Helgens Gemyt og en Dievels Udseende vilde jeg heller, han skulde skrifte mig end ægte mig. Kom Nerissa. Du (til Tieneren) gaae foran. Naar vi lukke Døren til efter en Frier, banker allerede en anden paa. (de gaae).

Tredie Scene.

Venedig.

Bassanio og Shylok.

Shylok.

Tre tusinde Dukater? — vel!

Bassanio.

Ja, Herre, paa tre Maaneder.

Shy-

Shylok.

Paa tre Maaneder? — vel.

Bassanio.

For hvilke, som jeg sagde Dem, Antonio vil være Borgen.

Shylok.

Tre tusind Dukater paa tre Maaneder og Antonio vil være Borgen?

Bassanio.

Hvad svarer De dertil?

Shylok.

Antonio er en god Mand.

Bassanio.

Har De nogensinde hørt nogen paastaae det modsatte?

Shylok.

Nei, Nei, Nei, Nei! Naar jeg siger, at han er en god Mand, er, forstaae mig vel, min Meening, at han er vederhæftig. Hans heele Formue er jo dog kuns Formodning. Han har en Ladning underveis til Tripolis, en anden til Indien. Jeg hørte ydermere paa Ryalto, at en tredie Ladning er paa Veien til Mexico, en fierde til Engeland, og endnu flere Eiendomme ere hist og her adspredde. Men Skibe ere jo kun Brædder, Skippere kun Mennesker. Der gives Land-Rotter og Sø-Rotter, Vand-Tyve og Land-Tyve, jeg meener Sørøvere, og derforuden er der endnu Farligheder paa Søen, Storme og Klipper. Man-

den er desuagtet vederheftig nok. Tre tusind Dukater? — Jeg troer, jeg kan vel antage ham som Borgen.

Bassanio.

Vær forsikkret paa, det kan De.

Shylok.

Jeg vil og være forsikkret om, at jeg kan gisre det; men for dog at jeg kan blive forsikret, vil jeg betænke mig. Kan jeg faae tale med Antonio selv?

Bassanio.

Om De behager at spise med os til Middag.

Shylok.

Jo, vist nok for at lugte Svinekiød, for at æde af den Boelig, som eders Prophet, Nazareeren besværgede Dievelen at fare ind i. Jeg vil kiøbslaae med jer, sælge med jer, tale med jer, gaae med jer og saa fremdeles; men jeg vil hverken spise med jer, drikke med jer eller bede med jer. Hvad Nyt ellers paa Ryalto? — Hvem er det her kommer?

Antonio.

Bassanio.

Det er Herr Antonio.

Shylok (afsides.)

Hvor han seer lig ud en loggrende Tolder! Jeg hader ham, fordi han er en Christen, men endnu meere, fordi han i sin Enfoldighed udlaaner Penge uden Fordeel og nedsetter Rentefoden her[i] hos os i Vene-

Venedig. Dersom jeg engang kan faae ham ved Hoftebeenet, skal jeg ret dygtig feede det gamle Nag jeg bær til ham. Han hader vor hellige Nation, og der, hvor endog Kiøbmændene meest forsamle sig, driver han Spot med mig, med min Handel, med min vel erhvervede Fordeel, som han kalder Nager. Fordømt være min heele Stamme, om jeg forlader ham det!

Bassanio.

Shylok! hør dog.

Shylok.

Jeg staaer og eftertænker, hvor mange reede Penge jeg for nærværende haver, og efter hvad min Hukommelse paa en Slump angiver, kan jeg ei strax sammenbringe den Sum af tre tusinde Dukater. Men det skal intet sige ham. Tubal, en formuende Hebræer af min Stamme vil nok skaffe mig Dem. Men bie — paa hvor mange Maaneder forlanger han dem? — (til Antonio) Han skal ingen Uroe giøre sig, gode Herre; Hans Velædelhed var saa men den Mand, vore Tunger sidst nævnte.

Antonio.

Shylok, endskiønt jeg hverken selv laaner eller borger, og saaledes hverken tager eller giver nogen Opgield, saa dog for at afhielpe min Vens yderlige Trang, vil jeg overtræde min Sædvane. — Veed han allerede, hvor meget han forlanger?

Shylok.

Ja, ja, tre tusinde Dukater.

Antonio.

Og paa tre Maaneder.

Shylok.

Det havde jeg forglemt; paa tre Maaneder, rigtig, saa sagde han. Vel, eders Kaution altsaa. Men lad mig see; hør engang, mig synes, han sagde, at naar han laaner eller borger, tager eller giver han aldrig Renter.

Antonio.

Nei, det bruger jeg aldrig.

Shylok.

Da Jacob vogtede hans Fetter Labans Faar — Denne Jacob, som hans kloge Moder desangaaende har udtrykt sig, vär da den tredie Besidder — Jo han var den tredie.

Antonio.

Og hvad kommer han os ved, tog han Renter?

Shylok.

Nei, han tog ei Renter, ei hvad nogen ligefrem kunde kalde Renter. Men mærk, hvad Jacob giorde. Da han og Laban vare komne overeens om, at alle de Lam, som vare stribede og spraglede skulde tilfalde Jacob i Løn; saa da Faarene mod Enden af Høsten bleve geile og søgte til Vedderne, da, ligesom Forplantelsens Værk gik for sig imellem denne uldne Nugel, skallede den klygtige Hyrde Barken af adskillige Kieppe og i Brunstiden stillede dem op for de trivelige Faar, der da undfangede, og i Lammetiden kaste-

de

de spraglede Lam, hvilke alle tilhørte Jacob. Det var Veien til Fordeel, og han blev velsignet; og Fordeel er Velsignelse, naar man ei stieler sig dertil.

Antonio.

Det var nu et Lykkespil til Løn for Jacobs Tieneste; en Ting, der var ei i hans Magt at frembringe, men som blev styret og ledet ved Himlens Haand. Skal nu dette være anbragt til Forsvar for Renter? eller ere eders Guld- og Sølv-stykker Faar og Vedderе?

Shylok.

Det kan jeg ei sige, men jeg lader det yngle ligesaa stærkt. Dog leg Mærke til, Herre — —

Antonio.

Mærker du det, Bassanio? Fanden kan ogsaa anføre Skriften til Fordeel for sig. En slet Siel, der anfører hellige Vidnesbyrd, er liig en stor Skielm med en smilende Kind, et skiønt Æble, der er raadden i Hiertet. O hvilken herlig Udside har ikke Falskhed!

Shylok.

Tre tusende Dukater! det er et skiønt rundt Tal. Tre Maaneder af tolv — lad mig saa see, hvad Renterne beløbe.

Antonio.

Nu, Shylok, skal vi blive hiulpne ved ham?

Shylok.

Herr Antonio! ofte og mange Gange har han mig paa Ryalto skamfuttet for mine Pengelaan og min Rente-

Rentetagen. Jeg har altid taalt det med et taalmodigt Axeltræk, thi Lidelse er alle vore Stammers Kiendetegn. Han kalder mig en Vantroe, en lumpen Hund, og spytter paa min arme Jødekiortel, og det allene for Brugen af hvad der er mit eget. Godt, nu kan man jo see, at han ogsaa kan trænge til min Hielp. Nu kommer han til mig og siger: Velan, Shylok, lad mig faae nogle Penge; det siger han, som sprudede mig Skiegget fuldt ved sin Harken, og spendte mig med Foden, som man sparker en fremmed Hund fra Døren. Nu forlanger han Penge. Hvad skulde jeg vel svare ham? Skulde jeg ikke sige: har vel en Hund Penge? er det vel mueligt, at en Kiøter kan laane nogen tre Tusende Dukater? eller skal jeg krumme mig dybt og som en vorned Træl med dempet Stemme og mumlende Underdanighed sige: Kiere Herre! I spyttede sidste Onsdag paa mig, gav mig en anden Dag Spark med Foden, kaldte mig atter en anden Gang Kiøter, og for disse Høflighedsbeviisninger vil jeg nu laane jer saa mange Penge?

Antonio.

Jeg er nu næsten igien færdig til at kalde dig det samme, spytte paa dig, ja sparke dig med. Vil du laane mig disse Penge, saa laan mig dem ei som din Ven — thi naar tog Venskab Nager af sin Ven for noget usselt Metal? — men laan mig dem heller som din Fiende, af hvilken du, ifald han bryder sit Løfte, kan indfordre dem til mindre Skam for dig selv.

Shy-

Shylok.

Ak, hvor han er hidsig! Jeg vilde gierne være Ven af ham og have hans Hengivenhed, forglemme den Skam, han har beflekket mig med, hielpe ham af sin nærværende Forlegenhed, og ei aftage ham en Skilling i Renter af mine Penge, og dog vil han ei høre mig. Dette er et godvilligt Tilbud jeg giør ham.

Antonio.

Det var og virkelig en Villighed.

Shylok.

Den Godvillighed vil jeg nu vise mod ham. Kom og følg med mig hen til en Notarius, underskriv sig der som eneste Kautionist, og blot for Leier, dersom han ei betaler mig paa en vis Dag og et vist Sted den samme Sum, hvortil han i Documentet har forpligtet sig, saa skal han til Straf have forbrudt et heelt Pund af sit smukke Kiød, som jeg skal kunne udskiere og tage i hvilken Deel af hans Legeme, jeg finder for godt.

Antonio.

Vel, jeg indgaaer det. Jeg vil underskrive saadan Forpligtelse, og sige, at der findes megen Godvillighed hos en Jøde.

Bassanio.

De skal ei underskrive slig Forpligtelse for mig; jeg vil heller underkaste mig Nødvendigheden.

Anto-

Antonio.

Ei! frygt ikke for noget, Mand, jeg vil ingen Fare løbe. Inden to Maaneders Forløb, hvilket endda er en Maaned for Forfaldstiden, venter jeg, at dets Værd to Gange vil indløbe.

Shylok.

O, Fader Abraham! hvad for Folk ere dog ikke de Christne! Deres egen haarde Adfærd lærer dem Mistroe til andres Tænkemaade. Kiære! sig mig engang, hvad skulde jeg vinde ved Straffens Fuldbyrdelse, om han ei til rette Tid opfyldte sit Løfte? Et Pund Menneskekiød, der tages af et Menneske, er ei saa meget værd eller saa fortrinlig som Lammekiød, Oxe- eller Gedekiød. Det er og for at tilkiøbe mig hans Gunst, at jeg udstrækker mit Venskab saaledes. Vil han antage det, godt; hvis ei, saa Farvel! og for min Kierlighed, beder jeg, at han ei vil giøre mig nogen Fortred.

Antonio.

Jo, Shylok, jeg vil underskrive Contracten.

Shylok.

Da skal vi med det første mødes hos Notarius. Giv ham en Anviisning om, hvorledes denne lærerige Contract skal indrettes, og jeg vil imidlertid gaae hen for strax at indkassere Dukaterne, see til mit Huus, der er overladt en skiødeløs Knegts befrygtelige Bevogtning, og strax skal jeg igien være hos dem.

(gaaer.)

Anto-

Antonio.

Skynd dig da, du artige Jøde. Hebræeren vil blive Christen, saasom han er saa godvillig af sig.

Bassanio.

Mig behager ikke slibenne Ord og en Skielms Sindelaug.

Antonio.

Kom, afsted! Herved kan ingen Ulykke være at befrygte; mine Skibe indløbe vist inden en Maaned før Forfaldstiden. (de gaae.)

Anden

Anden Act.

Første Scene.

Belmont.

Morochius, en ſoelbrændt Mohr, hvidklædt, med et Følge af tre eller fire Perſoner. Portia, Nerissa og Følge. Trompeter høres.

Morochius.

Lad mig ei mishage Dem formedelſt min Farve, den brændende Soels mørkladne Liberie, hvis Nabve ieg er, ligeſom jeg og nær ved den er opdragen. Bring mig den ſmukkeſte Skabning, der fødedes i Norden, hvor Phøbus's Ild neppe optøer Jistapperne, og lad os for eders Skyld giøre en Aabning paa mit Legeme, ſaa vil det viſe ſig, hvis Blod, hans eller mit, er rødeſt. Jeg kan ſige Dem, Frøken, dette mit Udſeende har ſkrækket den Tappre, og jeg ſværger ved min Kierlighed, at de anſeeligſte Piger i vor Himmelegn have og elſket det. Jeg vilde ei heller bortbytte denne Farve, med mindre det ſkulde, være for at ſtiele Deres Tilbøielighed, min ſkiønne Dronning!

Por-

Portia.

Hvad mit Valg angaaer, da er samme ei overladt den kræsne Bestyrelse af en Piges Øine; thi, dette aldeles tilsidesadt, betager min Skiebnes Lotterie mig al Ret til en frivillig Udkaarelse. Men dersom ei min Fader ved sin sidste Villie havde saaledes indskrænket og bundet mig til at overgive mig som dens Kone, der vinder mig ved det forhen omtalte Middel, skulde De Selv, berømmelige Prinds! anstaae min Tilbøielighed ligesaa vel, som nogen af de hid ankomne, mine Øine endnu har seet.

Morochius.

Derfor bliver jeg Dem Tak skyldig. Før mig altsaa, jeg beder, hen til Kasserne for at prøve min Lykke. Ved denne Sabel, der slog Sophi og den Persiske Prinds, ja afvandt Sultan Soliman tre Feldtslage, skulde jeg nu ikke gierne ville komme de barskeste Øine til at nedslaaes, og forskremme det forvovneste Hierte paa Jorden, bortrive de diende Unger fra Biørninden, ja spotte Løven selv, naar den brøler efter Rov, for at vinde dig, Pige! — Men, o Vee! Skal Herkules og Lychas kaste Terninger for at bestemme hvem, der er den bedste, da kan fra den svageste Haand ved en Lykketref de høieste Øine fremkomme, og Alcides saaledes blive slaget ved sin Dreng. Ligeledes kan og jeg, ved den blinde Lykkes Bestyrelse, miste det, som en uværdigere vil erholde, og jeg da døe af Kummer.

Portia.

De maae lade Slumpelykken raade; og enten aldeles ikke forsøge paa at vælge, eller og sværge paa, førend De vælger, at om De vælger uret, De da aldrig for Eftertiden vil tiltale en Pige om Ægteskabs-Sager. Tag Dem derfor i Agt.

Morochius.

Det vil jeg ikke heller. Før mig altsaa hen til at afgiøre min Skiebne.

Portia.

I Forveien først til Templen; efter Middags-Maaltidet skal De friste Deres Lykke.

Morochius.

Lykken være mig altsaa gunstig! den vil enten giøre mig til den lykkeligste eller elendigste af alle Mennesker.

(de gaae).

Anden Scene.

Venedig.

Launcelot (alene).

Virkelig, min Samvittighed vil ei tilstede mig at løbe fra denne Jøde, min Herre. Dog er mig altid den onde Aand ved Haanden og frister mig, sigende: Gobbo, Launcelot Gobbo, gode Launcelot, eller gode Gobbo, eller og gode Launcelot Gobbo, brug dine Been, spring afsted, løb bort! Min Samvittighed siger: Nei, tag dig i Agt, brave Launcelot, tag dig i Agt, brave Gobbo, eller som sagt, brave

brave Launcelot Gobbo, løb ei vek, ſkam dig og tag ei ſaaledes til Beens. Godt! Men ſaa kommer den dierve ondeAand og byder, jeg ſkal pakke mig; afſted! ſiger den onde Aand, fort! ſiger den onde Aand. Det er Himlen, der giver den tappre Moed, ſiger den onde Aand, løb derfor din Vei. — Godt! Men ſaa hænger Samvittigheden ſig om Halſen af mit Hierte og ſiger ret viſelig til mig: min brave Ven Launcelot! da du er en ſikkelig Mands Søn, eller endnu mere, en ſikkelig Kones Søn — thi, virkelig min Fader lod det undertiden ſmage ſig andenſteds, og det nok ſaa vel; han havde en ſlags Smag — godt, min Samvittighed ſiger: flyt ei en Fod; flyt den kun, ſiger den onde Aand; flyt den ikke, ſiger min Samvittighed. Samvittighed, ſiger jeg, du raader vel; onde Aand, ſiger jeg, du raader ilde. Adlydede jeg nu min Samvittighed, ſkulde jeg blive hos Jøden, min Herre, ſom, Gud bedre, er en Slags Dievel; og løb jeg fra Jøden, ſaa ſkulde jeg adlyde den onde Aand, der, i al Reſpect, er ſelve Fanden. Viſſelig er Jøden den ſande kisdelige Dievel; og, paa min Samvittighed! er min Samvittighed ei en haarnakket Samvittighed, der kan være i Stand til at raade mig at blive hos Jøden. Den onde Aand giver et venſkabeligere Raad. Jeg vil løbe afſted, du onde Aand, mine Been ſtaae til din Befaling; jeg vil løbe afſted.

Den gamle Gobbo (med en Kurv i Haanden).

Gobbo.

Ei! min unge Herre, kan han ikke sige mig, hvor Veien er til Herr Jødens Huus?

Launcelot.

O, Himmel! det er min oprigtige kiødelige Fader, som, da han er meere end Stærblind, ja høist Stokblind, kiender mig ikke. Jeg vil forsøge paa at sette ham i Bestyrelse.

Gobbo.

Min unge Herr Junker, maae jeg ikke spørge, hvor Veien er til Herr Jødens?

Launcelot.

I tager af paa jer høire Haand, ved næste Hiørne I skal vende om, og naar I kommer til næstfølgende Hiørne, saa vender I om paa jer venstre. For en Ufærd! I vender om til ingen Haand, naar I faaer næste Hiørne fat, men vender lige skraads ind i Jødens Huus.

Gobbo.

Pokker i Vold! det vil blive en svær Vei at finde. Kan I sige mig, om en vis Launcelot, der boer hos ham, boer hos ham eller ikke?

Launcelot.

Taler I om den unge Herr Launcelot? (afsides) pas nu paa, nu vil Stormen reise sig — taler I om den unge Herr Launcelot?

Gobbo.

Gobbo.

Ingen Herre, Junker; han er kun en fattig Mands Søn. Hans Fader, om jeg selv skal sige det, er en skikkelig, overmaade fattig Mand, og, Gud være lovet! ved god Hilsen.

Launcelot.

Vel; hans Fader maae være, hvem han vil, vi taler om den unge Herr Launcelot.

Gobbo.

Deres Velædelheds Ven og Launcelot ligefrem, Herre!

Launcelot.

Men jeg beder eder ergo, gamle Mand, ergo sig mig, jeg beder eder, taler I om den unge Herr Launcelot?

Gobbo.

Om Launcelot, om det behager Deres Herlighed.

Launcelot.

Ergo Herr Launcelot. Tael ei om Herr Launcelot, Fader, thi den unge Herre — I Følge Skiebnerne, og Beskikkelserne, og slige underlige Ting; de tre Søstre, og slige lærde Talemaader — er virkelig ved Døden afgaaet, eller om man skal sige det saa lige frem, gaaet til Himmels.

Gobbo.

Det forbyde Gud! den Dreng var min Alders sande Stav og Støtte.

Launcelot.

Seer jeg da ud, som en Stok, en Dørstolpe, en Stav eller en Støtte? Kiender I mig, Fader?

Gobbo.

Desværre jeg kiender ham ikke, unge Junker; men jeg beder ham sige mig, om min Dreng, Gud bevare hans Siel! er levende eller død.

Launcelot.

Kiender I mig ikke, Fader?

Gobbo.

Ak, Herre! jeg er stærblind; jeg kiender ham ikke.

Launcelot.

Ja, om I og virkelig havde jere Øine, kunde I maaskee ei kiende mig igien. Det er en klog Fader, der kiender sit eget Barn. Nu vel, gamle Mand, jeg vil fortælle jer Nyt om jer Søn; giv mig eders Velsignelse. Sandheden vil altid komme for Dagen; Mord kan ei blive længe skiult, som en Mands Søn kan. Men til Slutning vil Sandheden dog herud.

Gobbo.

Jeg beder ham, Herre, staae op; jeg er vis paa, at han ikke er Launcelot, min Søn.

Launcelot.

Kiere, lad os nu ei længer drive Spøg dermed, men giv mig jer Velsignelse. Jeg er Launcelot, der var jer Dreng, som nu er eders Søn og altid skal blive eders Barn.

Gobbo.

Gobbo.

Jeg kan ei troe, at han er min Søn.

Launcelot.

Jeg veed ei selv, hvad jeg skal troe derom, men jeg er Launcelot, Jødens Karl, og jeg er vis paa, at Margrethe, eders Kone, var min Moder.

Gobbo.

Hun heder og virkelig Margrethe. Jeg vil sværge paa, dersom du er Launcelot, at du er mit eget Kiød og Blod. Men, min Herre Gud! hvilket Skieg har du ikke faaet! Du har faaet flere Haar paa Hagen, end min Vognhest Dobbin har paa sin Hale.

Launcelot.

Det skulde da synes, at Dobbins Hale voxer tilbage; jeg er vis paa, at han havde flere Haar paa sin Hale, end jeg i Ansigtet, da jeg saae ham sidst.

Gobbo.

Gud, hvor du ikke er forandret! Hvorledes kommer du og din Herre overeens? jeg bringer ham her en Foræring med. Hvordan forliges I nu?

Launcelot.

Godt, godt. Men jeg for min Deel, da jeg for min egen Roe har foresat mig at løbe min Vei, saa vil jeg ei slaae mig til Roe, førend jeg har løbet et godt Stykke bort. Min-Herre er en sand Jøde. I bringer ham en Foræring, ja bring ham en Strikke. Jeg er forhungret i hans Tieneste. I kan tælle mig hver Finger, jeg haver, med mine Ribbeen. Fader,

det fornøier mig, at J nu er kommet; giv mig jer Forœring til en vis Herr Bassanio, som virkelig giver skiønne nye Liberier. Faaer jeg ei Tieneste hos ham, saa' vil jeg løbe saa langt Guds Jord strekker. O, sieldne Lykke! der kommer Manden. Giv ham den, Fader, thi jeg vil selv være en Jøde, om jeg tiener længer hos den Jøde.

Bassanio, Leonardo, og nogle, der følge dem.

Bassanio.

Det kan J giøre. Men skynd jer saameget, at Aftensmaaltidet kan blive færdig i det seeneste Klokken fem. Besørg disse Breve afskikkede. Drag Omsorg for, at Livreerne blive færdiggiorte, og beed Gratiano, at han vil strax komme hiem til mig.

Launcelot.

Gaae hen til ham, Fader?

Gobbo.

Gud velsigne Deres Velædelhed!

Bassanio.

Mange Tak. — Vil du mig noget?

Gobbo.

Her er min Søn, Herre, en fattig Dreng.

Launcelot.

Ingen fattig Dreng, Herre, men den rige Jødes Karl, der gierne vil, Herre, som min Fader videre skal specificere.

Gobbo.

Gobbo.

Han har en stor Infection, om jeg saa maae sige, til at antage Tieneste.

Launcelot.

Kort, saa godt som langt, jeg tiener Jøden, og har en Lyst, som min Fader skal specificere —

Gobbo.

Hans Herre og han selv, i al Respect for Deres Velædelhed, forliges næsten som Katte og Muus.

Launcelot.

At jeg skal være kort, den oprigtige Sandhed er, at, da Jøden har begegnet mig ilde, er jeg nødsaget til — hvilket min Fader, som, jeg haaber, er en gammel Mand, skal fructificere Dem — —

Gobbo.

Jeg har her en Ræt Duer, som jeg vilde give Deres Velædelhed, og min Begiering er — —

Launcelot.

I al Korthed; Begieringen berører mig selv, som Deres Velædelhed skal blive underrettet om ved den brave gamle Mand. Og, som jeg siger, endskiøndt han er en gammel Mand, er dog den gamle Mand min Fader.

Bassanio.

Lad en tale for begge. — Hvad vil I?

Launcelot.

Have Tieneste hos Dem, Herre.

Gobbo.

Det er den sande Effect af Sagen, Herre.

Bassanio.

Jeg kiender dig vel, din Begiering skal blive opfyldt. Shylok din Herre talte med mig endnu i Dag til din Befordring, om det er nogen Befordring at forlade en riig Jødes Tieneste og blive en saa fattig Adelsmands Opvarter.

Launcelot.

Det gamle Ordsprog er meget vel fordeelt imellem min Herre Shylok og Dem, Herre. De haver Guds Naade, Herre, og han har nok.

Bassanio.

Du taler ret vel. — Gaae, Fader, med din Søn. Tag Farvel med din gamle Herre, og opsøg mit Logis. (til en af hans Tienere) Giv ham et mere anseeligt Livree end hans Kamerater. Besørg det fuldført.

Launcelot.

Fader, nu herind. Jeg kan vel ikke faae Tieneste jeg, Nei? Jeg har aldrig Tunge i Hovedet, jeg? Nu godt! Dersom nogen Mand i Italien haver en smukkere Haand, (betragtende sin flade Haand) hvem vilde ikke sværge paa hvilken Bog det skulde være, at jeg maae have god Lykke. — See engang! her er den simple Levelinie, her er en smuk Hob Koner. Ei! femten Koner er ingen Ting, elleve Enker og ni Piger er en simpel Indkomme for een Mand! og endelig tregange undgaae at drukne og komme i Livsfare ved Kan-

ten

ten * af en Fierseng, det er nu simple Lykkes-Tilfælde. Ja rigtig, dersom Lykken er et Fruentimmer, er han dog en god Pige af det Kiøn at være. Fader, kom! Jeg vil inden et Øieblik tage Afsked fra Jøden.

(Launcelot og Gobbo gaae.)

Bassanio.

Jeg beder dig, gode Leonardo, lad dig det være magtpaaliggende. Naar alt er indkiøbt og bragt i Orden, saa kom i en Hast tilbage, thi jeg beværter i Aften mine agtbareste Venner. Skynd dig, gaae!

Leonardo.

Jeg skal giøre mig al muelig Flid derfor.

Tredie Scene.

Gratiano, de Forrige.

Gratiano.

Hvor er hans Herre?

Leonardo.

Der gaaer han, min Herre. (Leonardo gaaer.)

Gratiano.

Herr Bassanio!

Bassanio.

Herr Gratiano!

Gra=

* En almindelig engelsk Talemaade for at udtrykke Ægteskabs-Forelserne. Warburton.

Gratiano.

Jeg har en Begiering til dig.

Bassanio.

Da er den dig alt indvilget

Gratiano.

Du maae ei give mig Afslag. Jeg vil følge med dig til Belmont.

Bassanio.

Saa faaer du da gjøre det. Men hør, Gratiano! du tager dig alt for megen Frihed med dine frække og dristige Udtryk, noget, der ellers klæder dig vel, og som i saadanne Folks Øine, som vore, ei ansees for Feil; men hvor du ei er bekiendt, forekommer du dem noget for rundtalende. Jeg beder dig derfor, gjør dig Umage for med nogle Draaber kold Beskedenhed at tæmme dit brusende Gemyt, hvis jeg ei ved din vilde Adfærd skal blive miskiendt, hvor jeg kommer, og tabe mine Forhaabninger.

Gratiano.

Hør, hvad jeg har at sige dig, Bassanio. Dersom jeg ei ifører mig en ærbar Klædning, taler med Ærbødighed, og bander af og til en enkelt Gang, ei bær Bønnebøger i Lommen, paatager et alvorligt Udseende, ja naar man læser til Bords, ei holder min Hat saaledes for Øinene og sukker og siger Amen; hvis jeg ei iagttager alle Høflighedsregler, liig en meget studeret Mand, der søger at bebage sin Oldemoder ved et traurigt paataget Væsen, saa fæst aldrig Tro til mig mere.

Bas-

Bassanio.

Godt, vi vil da see, hvordan du bær dig ad.

Gratiano.

Ja, men jeg undtager denne Aften; du maae ei bedømme mig, efter hvad jeg i Aften skal foretage.

Bassanio.

Nei, det var ubilligt. Jeg vil heller bede, du vil lade din overgivne Munterhed frit Løb, thi vi have Venner i Aften, der giør Regning paa Lystighed. Men Farvel saalænge; jeg har nogle Forretninger at besørge.

Gratiano.

Og jeg maae begive mig hen til Lorenzo, samt de øvrige. — Til Spisetid vil vi indfinde os.

(de gaae.)

Fierde Scene.

Jessica, Launcelot.

Jessica.

Det giør mig ondt, at du vil saaledes forlade min Fader. Vort Huus er et Helvede, og du, lsierlige Djevel! afbrød undertiden dets fiedsommelige Øieblikke. Lev da vel! der er en Dukat for dig. — Snart vil du, Launcelot, faae see Lorenzo, som til Aften er din nye Herres Giest; giv ham dette Brev, giør det hemmelig, og nu, Farvel! Jeg vil ei at min Fader skal see, jeg taler med dig.

Laun-

Launcelot.

Farvel! Taarer forklare min Tunges Sprog, skiønneste Hedning, yndigste Jødinde! Dersom en Kristen ei spillede en Skurke-Streg, da du blev giort, tager jeg skammelig Feil. Men Farvel! Disse tossede Vanddraaber ere næsten paa Veien at drukne mit mandige Gemyt. (gaaer.)

Jessica.

Farvel, gode Launcelot! Ak! hvad forhadt Synd boer der hos mig, at jeg skammer mig ved at være min Faders Barn? Men endskiøndt jeg er en Datter af hans Blod, er jeg det ei af hans Opførsel. O, Lorenzo! dersom du holder dit Løfte, skal disse Besværligheder faae en Ende. Jeg skal blive en Kristen og din elskende Kone. (gaaer.)

Femte Scene.

Gratiano, Lorenzo, Solarino, Salanio.

Lorenzo.

Ja, vi vil snige os bort ved Spisetiden i Aften, forklæde os hiemme hos mig, og inden en Time komme tilbage.

Gratiano.

Vi have ei giort gode Forberedelser.

Salanio.

Ei engang bestilt Fakkelbærere.

Sola-

Solarino.

Det er bedre, med mindre alting bliver kiønt indrettet, at det, efter mine Tanker, ei bliver foretaget.

Lorenzo.

Klokken er nu først fire, vi have to Timer til at sætte os i Stand. — Ven Launcelot, hvad Nyt bringer du?

(Launcelot kommer ind med et Brev.)

Launcelot.

Dersom han behager at, bræke det, skal Betydningen nok vise sig.

Lorenzo.

Jeg kiender Haanden. I Sandhed, det er en kiøn Haand; og endnu hvidere er Haanden, som har skrevet det, end Papiret, hvorpaa det er skrevet.

Gratiano.

Elskovs-Tidender, i Sandhed!

Launcelot.

Med hans Tilladelse, Herre!

Lorenzo.

Hvor gaaer du hen?

Launcelot.

Ei! Herre, jeg gaaer hen at bede min gamle Herre Jøden at spise til Aftens med min nye Herre, den Kristne.

Lorenzo.

Vie lidt! — Der, tag det. — Siig den smukke Jessica, jeg skal ei slaae hende Feil, men siig hende det under

fire

fire Øine. — Nu, mine Herrer, vil I gisre eder færdige til Maskeraden i Aften? Jeg er bleven forsynet med en Fakkelbærer. (Launcelot gaaer).

Solarino.

Jeg vil strax gisre Anstalt dertil.

Salanio.

Det vil jeg og.

Lorenzo.

Mød mig og Gratiano hiemme hos ham om en Times Tid herfra.

Solarino.

Godt, det vil vi gisre. (gaaer).

Gratiano.

Var det Brev ei fra den skisnne Jessica?

Lorenzo.

Jeg maae fortælle dig den heele Sammenhæng. Hun har givet mig at forstaae, hvorledes jeg skal tage hende ud af hendes Faders Huus, hvad Guld og Juveler hun er forsynet med, og hvilket Livree hun allerede har i Beredskab. Dersom nogensinde hendes Fader Joden bliver salig, vil det skee for hans artige Datters Skyld. Aldrig tør noget Uheld komme hende i Veien, med mindre det kan angive til Undskyldning, at hun er en troelos Jødes Datter. Kom nu og følg med mig; giennemlæs det underveis. Den smukke Jessica skal være min Fakkelbærer. (de gaae).

Siette

Siette Scene.

Shylok, Launcelot.

Shylok.

Godt, det skal du faae at see; dine egne Øine skal blive din Dommer. Du vil finde Forskiel imellem den gamle Shylok og Bassanio. — Hør, Jessika! — Du vil ei komme til at fraadse saaledes, som du giorde hos mig. — Hei, Jessika! — og ligge og sove og snorke, og slide Klæderne i Stykker. — Jessika, siger jeg!

Launcelot.

Hei, Jessika!

Shylok.

Hvem bad dig kalde paa nogen? Jeg bad dig jo ikke.

Launcelot.

Herren pleiede jo altid at sige, jeg kunde intet giøre, uden man just skulde bede mig derom.

Jessika.

Jessika.

Kalder De? Hvad befaler?

Shylok.

Jeg er bortbuden at spise, Jessika. Der ere mine Nøgler. Men hvorfor skulde jeg og gaae? af Godhed for mig har de ei budet mig. De smigrer mig kun. Men jeg vil komme til Trods, for at tære paa den

ædle Kristen. Jessika, min Pige, see du til mit Huus. Jeg er ei meget villig til at gaae, thi der drager sig noget Uveir sammen mod min Rolighed; jeg drømte i Nat om Penge-Poser.

Launcelot.

Jeg beder Dem ret indstændig, Herre, at komme; min unge Herre venter at see Dem.

Shylok.

Jeg ogsaa ham.

Launcelot.

Der er oplagt Raad imellem Dem. Jeg vil ei sige, at I skal komme til at see en Maskerade, men hvis saa skeer, da var det ei forgieves, at min Næse tog til at bløde sidste Sorte-Mandag*, just Klokken sex om Morgenen, der samme Aar faldt ind paa den Dag, Aske-Onsdag var for fire Aar siden, om Eftermiddagen.

Shylok.

Hvad er det for maskerte Personer? Hør, Jessika, holdt mine Dørre vel lukte, og naar du hører den Trummen og letsindige Klingklang af skingrende Piber, saa leire dig ei ved Vinduet; Ei heller er det sikkert at

stikke

* Denne Dag fik af følgende Begivenhed sin Benævnelse: Kong Edvard den Tredie laae i Aaret 1360 med sin Krigshær for Paris, og det var samme Dag saa taaget, haglede, og var saa bitterlig koldt, at mange Ryttere døde af Kulde paa deres Heste. Deraf fik denne Dag det Navn af Sorte-Mandag. Peck i sine explanatory and critical Notes upon Shakf. Plays.

stikke Hovedet offentlig ud paa Gaden for at see efter de Kristne Narre med deres malede Ansigter. Men stop mit Huses Øren til, jeg mener mine Vinduer, og lad ei Lyden af deres anstillede Narrerier trænge ind i mit tarvelige Huus. Jeg sværger ved Jacobs Stav, at jeg ingen Lyst har til at giesterere i Nat. Men jeg vil dog gaae derhen. — Gaae du foran og sig, jeg kommer.

Launcelot.

Jeg skal gaae i forveien. (afsides til Jessica) Jomfrue, see Hun desuagtet kun ud af Vinduet, der vil komme en Kristen Mandsperson forbi, der nok er værd for en Jødinde at kaste Øinene paa. (Launcelot gaaer).

Shylok.

Hvad siger den Nar af Hagars Afkom, hvad?

Jessica.

Alt, hvad han sagde, var: Farvel Jomfrue! slet intet andet.

Shylok.

Den Karl kan være artig nok, men han er en stor Fyldevom; som en Snegl saa langsom til sin Gierning, og om Dagen sover han mere end Vildkatten. I min Kube maae ingen Vandbier komme, derfor overlader jeg ham og, og overlader ham til en, hvis borgede Pung jeg ret vilde han skulde hielpe til at forøde. Gaae du nu ind, Jessica, maaskee jeg skal uopholdelig komme tilbage. Luk Dørene vel til efter dig: "Luk vel inde, hvad du igien vil finde," er et Ordsprog, vindskibelige Folk altid maae bevare i friskt Erindring.

Jessica.

Farvel! Dersom Lykken ei slaaer mig Feil, har jeg tabt en Fader og du en Datter. (gaaer).

Syvende Scene.

Gratiano og Salanio i Maskerade Dragt.

Gratiano.

Dette er det Skuur, under hvilket Lorenzo bad os tage Plads.

Salanio.

Den fastsatte Tid er næsten forløben.

Gratiano.

Det er Under, at han nøler over Tiden. Elskerne løbe altid for Klokkeslaget.

Salanio.

O! ti gange hastigere flye Venus's Duer hen at besegle de nye giorte Kierligheds Forbund, end som de ellers pleie, naar forpligtet Troeskab ubrødelig skal bevares.

Gratiano.

Det holder altid Stik. Hvem stod vel ogsaa op fra Giestebudsbordet med den samme friske Spiselyst, hvormed han nedsatte sig? Hvor er den Hest, der igien træder de kiedsommelige Fodspoer med samme uformindskede Ild, som første Gang? Alting, hvad det endog er, efterjages med større Fyrighed, end det nydes. Hvor liig en Junker eller en Forsøder udløber det timrede Fartøi fra dets Fødestavn, omfavnet

og

og omgiven af den kaade Vind! hvor liigt Forsøderen vender det tilbage med forslagne Ribber og forrevne Seil, afmægtig, sønderslagen og giort til Vetler af den kaade Vind!

Lorenzo.

Salanio.

Her kommer Lorenzo; meere derom siden.

Lorenzo.

Bedste Venner! hav Taalmodighed med min lange Udeblivelse. Ikke jeg, men mine Forretninger har kommet Dem til at vente. Naar I selv skal gaae paa Tyverie efter en Kone, vil jeg vaage saa længe for eders Skyld igien. Kom nærmere. Her boer min Fader Jøden. Hei! Er der nogen derinde?

Jessica (klædt som en Dreng).

Jessica.

Hvem er det? For større Sikkerheds Skyld giv dig tilkiende, endskiøndt jeg vil sværge paa, at jeg kiender din Stemme.

Lorenzo.

Lorenzo og din Elsker.

Jessica.

I Sandhed Lorenzo og min Elsker tillige; thi hvem anden elsker jeg saa meget? og hvem veed vel uden du selv, Lorenzo, at jeg er din?

Lorenzo.

Himlen og din Samvittighed ere mine Vidnesbyrd om, at du er det.

Jessica.

Her, fang op dette Skrin, det lønner vel din Umage. At det er Nat, glæder mig. Du maae ei see paa mig, thi jeg skammer mig meget over min Omvexling. Men Kierlighed er blind, og Elskerne kan ei see de artige Galskaber, som de selv begaae. Hvis de kunde det, skulde Kupido selv rødme ved at see mig saaledes forvandlet til en Dreng.

Lorenzo.

Stiig ned, thi du maae være min Fakkelbærer.

Jessica.

Hvad, skal jeg holde Lyset for min egen Skam? Den er af sig selv i Sandhed alt for klar. Det er jo en Forretning, der tiener til Opdagelse, min Bedste, og jeg maae være skiult i Mørket.

Lorenzo.

Det er du og, min Pige, i den indtagne Mandsperſons Dragt. Men kom nu snart, thi den mørke Nat vil snart undløbe, og vi ventes til Gildet hos Bassanio.

Jessica.

Jeg vil lukke alle Dørene vel til og forgylde mig med flere Dukater. Nu strax skal jeg være hos dig.

Gratiano.

Ja, ved min Hat, en Grazie og ingen Jødinde.

Loren-

Lorenzo.

Gid jeg faae en Ulykke, om jeg ei elsker hende hiertelig, thi hun besidder Forstand, om jeg kan dømme rigtig, og skiøn er hun, om mine Øine ere mig troe; og troe er hun, det har hun selv givet Beviis paa, og derfore skal hun, fornuftig skiøn og troe som hun er, faae Plads i mit bestandige Hierte. (Jessica kommer tilbage.) Er du nu kommet tilbage? Nu, mine Venner, affted! vore maskerte Selskabsbrødre vente os paa nærværende Tid. (de gaae tilligemed Jessica.)

Antonio.

Antonio.

Hvem er der?

Gratiano.

Signor Antonio!

Antonio.

Skam dig, Gratiano; hvor ere alle de øvrige? Klokken er allerede ni, og alle vore Venner vente paa eder. Jeg har vel sendt tyve Personer ud for at opsøge dig. Der bliver ingen Maskerade i Nat; Vinden er bleven god, og Bassanio vil strax ombord.

Gratiano.

Det fornøier mig, og jeg ønsker ingen større Glæde end at være under Seil og at tage herfra i Nat.

(de gaae.)

Ottende Scene.

Belmont.

Portia, Morochius, med begges Følge.

Portia.

Gaae hen og drag Gardinerne tilside og foreviis denne ædle Prinds de forskiellige Kasser. — Nu, behag at gisre et Valg.

Morochius.

Den første af Guld, der haver denne Paaskrift: "Hvo vælger mig, skal faae, hvad mange attraae.„ Den anden af Sølv, der opviser dette Løfte: "Hvo vælger mig, skal faae saa meget, han fortiener.„ Den tredie, af det tunge Blye, med ligesaa plump Advarsel: "Hvo vælger mig, maae give og vove alt, hvad han har.„ Hvordan skal jeg nu vide, om jeg vælger rigtig?

Portia.

Den ene af dem, Prinds, indslutter mit Portrait. Vælger de den, da er jeg dermed Eders.

Morochius.

Guddommen styre min Skisnsomhed! Lad mig see; jeg vil igien overveie Indskriverne. Hvad siger denne Blyekasse? "Hvo vælger mig, maae give og vove alt, hvad han har.„ Maae give, hvorfor? for Blye? vove noget for Blye? denne Kasse truer. Folk, der vove alt, gisre det i Haab om skisnne Fordeele. En gylden Siel bukker sig ei ned efter skinnende Hammerskæl. Jeg vil altsaa hverken give eller vove noget for Blye. Hvad siger

siger Sølvet med sin jomfruelige Farve? "Hvo vælger mig, skal faae saa meget, han fortiener.„ Saa meget, som han fortiener? Hold her, Morochius, og vei dit eget Værd med upartisk Haand. Dersom du skal taxeres efter din Værdie, saa er din Fortieneste tilstrækkelig, og dog ei tilstrækkelig nok for at naae op til denne Dame; dog at være bange formedelst min Fortieneste var kun en svag Forringelse af mig selv. — Saameget, som jeg fortiener? — Ei! det er Frøkenen. Jeg fortiener hende ved min Fødsel og mine Rigdomme, ved en god Opdragelses Behageligheder og Egenskaber, men endnu mere fortiener jeg hende ved min Kierlighed. Hvad, om jeg ei gik videre, men valgte her? — Dog lad os endnu engang betragte, det i Guld indgravede Sprog. "Hvo vælger mig, skal faae, hvad mange attraae.„ Ei! det er Frøkenen, hele Verden attraaer hende. Fra alle Verdens fire Hiørner komme de for at kysse denne Helligdom, denne kiødelige Helgen. Hyrkaniens Ørkener og det udstrakte Arabiens øde Vildnisser ere nu almindelige Landeveie for Fyrster, der komme for at see den skiønne Portia. Vandenes Rige, hvis hoffærdige Hoved bespruder Himlens Aasyn, er ingen Hindring, der kan standse de fremmede; men liig Aander svæve de hid, ret som de kun skulde sette over en Bæk, for at skue den skiønne Portia. — En af disse tre indeslutte hendes himelske Billede. Er det rimeligt, at det indsluttes i Blye? det maae være Forsømmelse at tænke saa nedrig en Tanke! det var for slet til at indhylle hendes Svøb i den mørke Grav. Skulde jeg vel kunne troe, at hun er indmuret i Sølv, der i Værd overvindes tigange af

det ægte Guld. O, syndige Tanke! aldrig var saa riig en Ædelsteen indlagt i noget ringere end Guld. Man har en Mynd i Engeland, der bær en Engels Figur, preget i Guld, men samme har kun dens Stempel; her derimod ligger en Engel selv udi en Seng af Guld. Laan mig nu Nøglen; denne maae jeg vælge, hvordan min Skiebne end skal blive.

Portia.

Der, tag den, Prinds; og dersom min Afbildning ligger der, da er jeg Deres. (oplukker Guld-Kassen)

Morochius.

O, Helvede! hvad er dette? et Dødningehoved, udi hvis tomme Øie der er en Seddel: Jeg vil læse, hvad i samme staaer skrevet:

Alt, hvad som glimrer, Guld ei er;
Det gamle Ordsprog mærk dig her.
Ja, mangen Mand, sit Liv gav hen,
Min Glimmer nød derfor igien.
Forgyldte Træe og Orme giemmer.
Hvis du saa viis, som dristig var,
Af Klogskab gammel, ung af Lemmer,
Dig blev ei givet saadan Svar.
Gaae nu din Vei! — du Kurven har.

Morochius.

Ja, og tillige spildt al min Møie. Farvel altsaa brændende Kierlighed, velkommen Koldsindighed! Portia, Farvel! Mit Hierte er alt for kummerfuldt til at iagttage de kiedsommelige Afskeds-Komplimenter: saaledes adskilles de tabende. (gaaer)

Por-

Portia.

En herlig Afskedigelse! — drag Gardinerne sammen igien: — Lad alle de, der ere af hans Art, vælge ligeledes! (de gaae).

Niende Scene.

Venedig.

Solarino, Salanio.

Salanio.

Hvordan, jeg saae jo Bassanio under Seil; Gratiano fulgte med ham, og i samme Skib, veed jeg vist, at Lorenzo ikke findes.

Solarino.

Den hæslige Jøde vækkede med sine vilde Skrig Hertugen, der gik med ham hen at undersøge Bassanio's Skib.

Salanio.

Men han kom for sildig; Skibet var allerede under Seil. Sammesteds blev Hertugen underrettet om, at man havde seet Lorenzo hos hans forelskte Jessica i en Gondel; og desuden forsikkrede Antonio Hertugen, at de ei vare paa samme Skib, som Bassanio.

Solarino.

Aldrig saae jeg nogen regieres af en saa forvildet Passion, saa fælsom, rasende og afvexlende, som den Jøde-Knegt yttrede paa Gaden. Min Datter! skreg han, O! mine Dukater, O! min Datter! Flygtet bort

bort med en Kristen? — O, mine kristne Dukater! Lov og Ret! mine Dukater og min Datter! En forseglet Pengepose, ja to forseglede Poser fulde af Dukater, af dobbelte Dukater, bortstiaalne af min egen Datter! og Juveler, to Ædelstene, rige, og kostbare Stene, stiaalne bort af min Datter, O, Retfærdighed! find Pigen op. Hun har saavel Stenene som Dukaterne paa sig.

Salanio.

Alle Drengene i Venedig fulgte ham vel, og raabte paa hans Stene, hans Datter og hans Dukater.

Solarino.

Nu maae den gode Antonio see til at klarere ham til Forfaldstiden, eller og han vil komme til at betale derfor.

Salanio.

Det var vel, at du erindrede mig derom. Jeg talte i Gaar med en Franskmand, som fortalte mig, at der i det snevre Pas, som skiller Frankrig fra Engeland, forulykkedes et Skib fra vore Havne med en kostbar Ladning. Jeg tænkte strax paa Antonio, da han fortalte mig det, og ønskede i Stilhed at det ei maatte være hans eget.

Solarino.

Du gjorde bedst i at fortelle Antonio, hvad du hørte; dog ei pludselig, thi det kunde saare ham.

Salanio.

En ædlere Mand gik aldrig paa Jorden. Jeg saae Bassanio og Antonio skilles ad; Bassanio sagde,

at

at han vilde befordre sin Tilbagekomst saa hastig, som mueligt. Han svarede: gior ei det, afferdige ei løselig dine Forretninger for min Skyld, Bassanio, men bie til Tid og Leilighed blive fuldkommen modne. Og hvad Jødens Fordring til mig angaaer, da lad det ei giøre noget Indtryk paa dit forelskte Hierte. Vær ubekymret og lad dine Tankers fornemste Gienstand være at behage og paa den passeligste og skionneste Maade legge din Kierlighed for Dagen. Her svulmede hans Øine af Taarer, og derpaa bortvendende sit Ansigt, strakte han Haanden tilbage og med en særdeles følsom Bevægelse trykkede Bassanio's Haand, og saaledes skildtes de ad.

Solarino.

Jeg troer, han elsker denne Verden for hans Skyld allene. Lad os gaae hen at søge ham op, og med en eller anden Lystighed lette hans svære Tungsindighed.

Salanio.

Det kan vi giøre. (De gaae.)

Tiende Scene.

Belmont.

Nerissa, en Tiener.

Nerissa.

Kiære, skynd dig, og drag i en Hast Forhængene tilside; Prindsen af Arragonien har aflagt Eeden og kommer her strax for at giøre et Valg.

Prind-

Prindsen af Arragonien og hans Følge, Portia.

(Kasserne forevises.)

Portia.

See, der staae Kasserne, ædle Prinds! Dersom De udvælger den, der indslutter mig, skal Bryllups-Ceremonierne strax blive høitideligholdte; Men hvis De tager Feil, maae De, min Herre, umiddelbar uden videre Tiltale forføie Dem herfra.

Prindsen af Arragonien.

Det er mig ved Eed paalagt at iagttage tre Ting: først, aldrig at tilkiendegive nogen, hvilken Kasse jeg valgte. Dernæst, dersom jeg tager Feil af den rette, da aldrig i mit Liv at frie til en Pige og at indgaae noget Egteskab. Endelig for det sidste, dersom Lykken ei ved mit Valg bliver mig gunstig, da uopholdelig at forlade dem og begive mig bort.

Portia.

Under disse Betingelser maae enhver sværge, der kommer hid for at friste Skiebnen for mig uværdige.

Prindsen af Arragonien.

I den Henseende har jeg og meldet mig. Lykken krone nu mit Hiertes Forhaabning! — Guld, Sølv og slet Blye. „Hvo vælger mig, maae give og vove alt, hvad han har." Dit Udseende maatte være bedre, inden jeg gav eller vovede noget. Hvad siger den gyldne Kasse? ah! lad mig see. „Hvo vælger mig, skal faae, hvad mange attraae." Hvad mange attraae — Dermed maae hensigtes til den store

store Mængde, der vælger efter det udvortes Skin, og faaer ei mere at vide, end det lystne Øine lærer dem, som trænger ei ind til det inderste; liig Svalen, der bygger Redet paa Udsiden af Væggen mod Uveiret i selve Strøget for de slemmeste Hændelser. Jeg vil ei vælge, hvad mange attraae, da jeg ei vil løbe om Kap med almindelige Siele og sette mig i Klasse med den barbarske Mængde. Altsaa, du Sølvskatkammer, fortæl mig engang endnu, hvad Opskrivt du haver. „Hvo vælger mig, skal faae alt, hvad han fortiener." Det er vel sagt, thi hvo vil bedrage Lykken og blive en æret Mand, uden Præget af Fortieneste? ingen falde det ind at beklæde en ufortient Værdighed. O! gid aldrig Stand, Rang og Embeder udsløde af en ureen Kilde, saa at glimrende Ære erholdtes kun ved Besidderens Fortieneste. Hvor mange skulde da ei være bedækkede, der staae med Hatten i Haanden? hvor mange lade sig befale, der nu selv befale? hvor megen lav Bondagtighed skulde ei udpilles fra Ærens sande Sæd? hvor megen Ære skulde ei udrages fra Tidens Ukrud og Fortærelse, for at dens Glands paa nye kan blive opfrisket? Godt, men til mit Valg. „Hvo vælger mig, skal faae alt, hvad han fortiener." Maae jeg udbede mig Roglen hertil. Jeg vil holde paa Fortieneste, og her lukke op for min Lykke.

Portia.

Det var for lang en Betænkning for det, De der finder. *(i det han oplukker Sølvkassen.)

Prinds

Prindsen af Arragonien.

Hvad have vi her! Billedet af et blinkende Tossehoved, tilbydende mig en Seddel? Jeg vil læse den. Hvor meget uliig er du ikke Portia? hvor meget uliig mine Forhaabninger og mine Fortienester? „Hvo vælger mig, skal faae alt, hvad han fortiener." Er al min Fortieneste da et Narrehoved? er det mit hele Værd? haver jeg ei ypperligere Fortienester?

Portia.

At forurette og dømme ere adskilte Bestillinger, og af modsat Natur.

Prindsen af Arragonien.

Hvad staaer da her?
Det Ilden syvgang haver prøvet.
Sin Dømmekraft den vel har øvet,
Hvis Valg ham aldrig har bedrøvet.
En ofte Skyggen blot omfavner;
Hans Lykke, Skyggen, liöt ham gavner.
Der gives Narrehoveder
Forsølvede, som dette her.
Vælg for din Seng en Kone; hvor det gaaer,
Hun dog med dig mit Narrehoved faaer.
Forsøi dig bort! — Du nu mig vel forstaaer.

Prindsen af Arragonien.

Jo længere jeg her opholder mig, jo større Nar skal man holde mig for. Jeg kom hid at frie med eet Narrehoved, og maae nu gaae bort med to. Farvel, Skiöneste! Jeg vil holde min Eed og bære mit Uheld taalmodigen. (gaaer.)

Por-

Portia.

Saaledes kan Myggene brænde sig i Lyset. O, de betænkelige Narre! Naar de skal gisre noget Valg, besidde de saa megen Klygt, at de tabe af Klogskab.

Nerissa.

Det gamle Ordsprog er ei Kietterie.
Paa Skiebnen beroer Hængen og Frierie.

Portia.

Drag nu Gardinerne sammen, Nerissa.

En Tiener.

Tieneren.

Hvor er Frøkenen?

Portia.

Her; hvad vil han?

Tieneren.

Ved Porten er afsteget en Venetianer, der er kommet i Forveien, for at tilkiendegive hans Herres Ankomst, fra hvem han medbringer særdeles artige Hilsener. Thi foruden Anbefalinger og høflige Complimenter bringer han Gaver af meget stor Værdie. Jeg har ei seet nogen ligne mere en Kierligheds Ambassadeur. En Dag i April kom aldrig saa skion, for at vise hvor stadselig Sommeren nærmede sig, som denne Forrider kommer for hans Herre.

Portia.

Hør dog op, jeg beder. Jeg er halvveis bange for, du nu snart vil sige, at han er dig noget beslægtet, da du ødsler dit Søndags-Vid paa at bersimme ham. Kom, kom, Nerissa! Jeg længes efter at see den raske Kupido's Forbud, der kommer saa maneerlig.

Nerissa.

Hvis det er din Villie, du Kierligheds Gud! saa lad det være Bassanio!

(De gaae.)

Tredie

Tredie Act.

Første Scene.

Venedig.

Salanio, Solariino.

Solarino.

Nu, hvad Nyt paa Rialto?

Salanio.

Ei! man underholder ſig der med, at et Skib med riig Ladning er forgaaet for Antonio i et ſnevert Farvand. Mig ſynes, de kaldte Stedet Godvins, en meget farlig og ſlem Grund, hvor ſaa mangen et rankt Skibs Skrog ligger begravet, efter hvad man ſiger, hvis den Sladderhank Rygtet er en ſikkelig Kone, der holder Ord.

Solarino.

Jeg ſkulde ønſke, hun heri var en ſaa løgnagtig Sladderhank, ſom en der nogenſinde tyggede Ingefær, eller ſøgte at indbilde ſine Naboer, at hun begræd ſin tredie Mands Død. Men det er ſandt, uden nogen Slags Omſvøb eller Spring fra Talens almindelige

Landevei, den gode Antonio, den retskafne Antonio — o, gid jeg havde en Titel god nok til at giøre hans Navn Selskab!

Salanio.

Siig frem, fordølg mig intet.

Solarino.

Ah, hvad siger du? Enden er, at han har forloret et Skib.

Salanio.

Jeg vilde da ønske, at det blev Enden paa hans Tab.

Solarino.

Lad mig betids sige Amen dertil, at ikke Fanden skal forekomme min Bøn; thi her kommer han i Lignelse af en Jøde. — Hvad nu, Shylok, hvad Nyt hører man hos Kiøbmændene?

Shylok.

Shylok.

Han veed nok — ja vist nok ingen, ingen, saavel som han — Beskeed om min Datters Flugt.

Solarino.

Det er en Sandhed; jeg for min Deel kiender den Skrædder, som giorde Vingerne, hun fløi bort med.

Salanio.

Og Shylok for sin egen Deel kiender Fuglen, at den var befiedret, og da er det alles deres Vane at forlade Moderen.

Shy-

Shylok.

Derfor blive hun fordømt!

Solarino.

Det blier vist nok, dersom Fanden skal være hendes Dommer.

Shylok.

Mit eget Kiød og Blod gisre sig til Oprører!

Salanio.

Skam faae det gamle Aadsel, gisr det sig i den Alder oprørsk?

Shylok.

Jeg siger, min Datter er mit Kiød og Blod.

Solarino.

Der er større Forskiel imellem dit Kiød og hendes, end imellem den sorte Agat og det hvide Elfenbeen; større Forskiel imellem eders Blod, end der er imellem rød Viin og Rhinsk Viin. — Men fortæl os engang, har I hørt, om Antonio har lidt nogen Skade paa Søen eller ikke?

Shylok.

Der har jeg igien en anden Ulykke paa Halsen. En Bankerotterer, et Ødeland, der knap tør lade sit Hoved see paa Rialto, en Staader, der pleiede altid at komme saa oppyntet paa Torvet! Lad ham nu tage Vare paa sin Forskrivning. Han pleiede at kalde mig en Aagerkarl, han kan nu kun tage Vare paa sin Forskrivning; ja han pleiede at laane Folk Penge af Kri-

sten-Kierlighed, men lad ham nu tage Vare paa sin Forskrivning.

Solarino.

Ei! jeg er vis paa, at dersom han slaaer dig feil, du da ei vil tage hans Kiød. Hvad er det vel godt til?

Shylok.

Til at angle efter Fisk med. Vil det ellers ikke tiene nogen til Føde, saa vil det tiene til Føde for min Hevn. Han har giort mig Skade og Hinder for mere end en halv Million, leet over mine Tab, spottet med min Gevinst, foragtet min Nation, giort mig Afdrag i min Handel, kiølnet mine Venner, ophidset mine Fiender; og paa hvilken Grund? den, jeg er en Jøde. Har da en Jøde et Øine? har en Jøde ingen Hænder, Lemmer, Dannelse, Sandser, Følelse, og Sindslidelse? Underholdes han ei af samme Føde, saares med de samme Vaaben, er de samme Svagheder underkastet, helbredes ved de samme Midler, varmes og afkiøles af den samme Sommer og Vinter, som en Kristen? Dersom I stikker os, bløde vi da ikke? Dersom I kildrer os, lee vi da ikke? Dersom I forgiver os, døe vi da ikke? Og dersom I forurette os, skal vi ingen Hevn faae? Ligne vi eder i det øvrige, vil vi og ligne eder deri. Dersom en Jøde foruretter en Kristen, hvad er da hans Ydmyghed? Hevn. Dersom en Kristen foruretter en Jøde, hvori skulde hans Taalmodighed bestaae? Ei! i Hevn. Det Skielmerie, I lærer mig, vil jeg udføre, og det skal holde haardt, om jeg ei skal forbedre Lærdommen.

Anto-

Antonio's Tiener.

Tieneren.

Ædle Herrer! Antonio, min Herre, er hiemme og ønsker at tale med Dem begge.

Salanio.

Vi have gaaet rundt omkring for at søge efter ham.

Jøden Tubal.

Solarino.

Der kommer en anden af hans Folk. Ingen skulde nu kunde gisre tredie Mand, med mindre Fanden selv vilde blive Jøde. (Salanio og Solarino gaae.)

Shylok.

Ei! Tubal, nu hvad Nyt fra Genua? Har du truffet min Datter?

Tubal.

Jeg kom ofte der, hvor hun blev omtalt, men jeg kunde ikke finde hende.

Shylok.

Hvad, hvad, hvad! En Diamant er gaaet mig forloren, der kostede mig to tusinde Dukater i Frankfurt! Aldrig faldt der Forbandelse paa vor Nation førend nu, jeg følte den aldrig før nu. To tusinde Dukater med den, og andre kostbare, kostbare Juveler! Jeg vilde ønske, min Datter laae død her for mine Fødder med Ædelstenene i sine Øren! O, gid hun laae paa Liigbøren her for min Fod med Duka-

terne i sin Kiste! Ei! ei! ingen Tidende om dem! Ja, og jeg veed ikke, hvor meget der er sat overstyr med at søge efter hende! Det er Tab paa Tab. Tyven er løbet bort med saa meget, og saa meget er tilsat paa at finde Tyven! derimod slet ingen Opreisning, ingen Hevn, ingen Ulykke nogensteds løs, uden den, som ligger paa mine Skuldre, ingen Sukke uden af min Aande, ingen Taarer uden de jeg fælder!

Tubal.

Jo, andre Folk have ogsaa kun slet Lykke. Antonio, som jeg hørte i Genua — —

Shylok.

Hvad, hvad, slet Lykke, slet Lykke?

Tubal.

En heel Ladning er ganske gaaet under for ham, som kom fra Tripolis.

Shylok.

Jeg takker Gud, jeg takker Gud! Er det sandt? et det sandt?

Tubal.

Jeg talte med nogle af Skibsfolkene, der undgik Skibbrudet.

Shylok.

Jeg takker dig, gode Tubal; gode Tidender! gode Tidender! Ha, ha! hvor? i Genua?

Tubal.

Eders Datter satte i Genua, som jeg hørte, paa en Nat firesindstyve Dukater overstyr.

Shy-

Shylok.

Du stikker mig en Dolk i Hiertet. Ak, jeg skal aldrig faae mit Guld igien at see! Firesindstyve Dukater i en Haandevending, firesindstyve Dukater!

Tubal.

Der kom adskillige af Antonio's Creditorer i mit Selskab til Venedig, der sværgede paa, at det ei kunde feile, han jo maatte gaae Fallit.

Shylok.

Det er mig ret kiert. Jeg vil plage ham, jeg vil pine ham; det er mig ret kiert.

Tubal.

En af dem viiste mig en Ring, som han havde faaet af eders Datter for en Abekat.

Shylok.

Gid hun faae Skam og Ulykke! Du piner mig, Tubal. Det var min Turqvoise. Jeg fik den af Lea, da jeg var Ungkarl. Jeg vilde ei have givet den vort for en heel Skov fuld af Abekatte.

Tubal.

Men Antonio er sikkerlig en ruineret Mand.

Shylok.

Ja, det er vel sandt, det er vel sandt. Gaae strax hen og bestil mig en Rettensbetient, bestil mig ham fiorten Dage forud. Jeg vil have Hiertet af Livet paa ham, hvis han ei holder Ord. Thi, naar han var ude af Venedig, kunde jeg drive al den Han-

del jeg vilde. Gaae, gaae, Tubal! og mød mig i Synagogen. Gaae, kiere Tubal — I Synagogen mødes vi, Tubal. (de gaae.)

Anden Scene.

Belmont.

Bassanio, Portia, Gratiano og Følge.

(Kasserne tages frem.)

Portia.

Jeg beder Dem, tov noget, opsæt det en Dag eller to førend De vover det; thi vælger De uret, saa taber jeg Deres Selskab. Bie nogen Tid. Der er noget, som siger mig, dog ikke Kierlighed, at jeg ei vilde miste Dem; og De veed selv, at det er ei Had, der indskyder os ved slig en Leilighed. Men af Frygt for, at De ikke skulde forstaae mig vel — og dog skulde en Piges Sprog være hendes Tanker allene — ønsker jeg at kunne ophold Dem her en Maaneds Tid eller to, førend De vover noget for mig. Jeg kunde vel sige Dem, hvorledes De skulde vælge rigtig, men da var jeg forsøren, og det vil jeg aldrig blive. De kan forfeile mig, men i det Tilfælde vil De komme mig til at ønske en Synd, den, at jeg maatte være forsøren. Ak! Deres Øine har med et Blik deelet mig. Den ene Halvdeel af mig er Deres, den anden min egen, skulde jeg sige; men er den min, er den jo og Deres, og saaledes er da det Hele Deres. O! disse slemme Tider sætte Bolværker imellem Eiermændene og deres Rettigheder; og saaledes er jeg da baade Deres og ikke Deres.

Det

Det være nu saa, og lad Lykken derfor gaae til Helvede, jeg ikke. Jeg sladdrer alt for længe, men det er for at opholde Tiden, for at forhale og trække den ud i Længden, for at holde Dem des længere fra Deres Valg.

Bassanio.

Lad mig kun vælge, thi, som jeg nu er, ligger jeg paa Pinebænken.

Portia.

Paa Pinebænken, Bassanio? da bekiend mig, hvad Forræderie der er blandet med Deres Kierlighed.

Bassanio.

Intet, uden Mistvivlens hæslige Forræderie, der kommer mig til at befrygte min Kierligheds Nydelse. Der kunde ligesaa gierne være varmt Venskab imellem Snee og Ild, som imellem Forræderie og min Kierlighed.

Portia.

Vel, men jeg befrygter, at De taler paa Pinebænken, hvor Folk nødes til at sige, hvad det skal være.

Bassanio.

Giv mig Løvte om Livet, og jeg vil tilstaae Sandheden.

Portia.

Meget vel, bekiend altsaa og lev.

Bassanio.

At bekiende og elske havde været min Bekiendelses hele Omfang. O, lykkelige Marter, naar min Bød-

del

del lærer mig, hvad Svar jeg skal give for min Befrielse! Men De tilstede nu, at jeg henføres til Kasserne og min Skiebne.

Portia.

Velan, kom da! Jeg er indsluttet i en af dem. Dersom De elsker mig, vil De finde mig. — Nerissa, og I andre, staae tilside! Lad Musiken lyde, medens han er beskieftiget med Valget, saa at, om han vælger urigtig, hans Ende bliver som Svanens, og han kan forsvinde under velklingende Melodier. For at Lignelsen kan være desto passeligere, blive mine Øine en Strøm, og hans vandige Dødsseng. Men hvad er Musik, naar han vinder? da er den som Velkomstsang, naar troe Undersaatter bøie sig for en nykronet Monark; den er som de tryllende Toner, der i Dagbrækningen indsnige sig i den drømmende Brudgoms Øre, og opfordrer ham til Brylluppet. — Nu gaaer han, med ikke mindre Overlæg, men med meget mere Kierlighed, end den unge Alcides, da han vandrede bort og udvirkede Befrielse for den Jomfrue-Tribut, som af det hylende Troja maatte betales Søe-Uhyret *. Jeg staaer her i Stedet for Offeret, de øvrige der afsides staaende ere de dardaniske Koner, som

* I Fabellæren anføres: at Neptuns og Apols Forbittrelse mod Troja, strax efter denne Stads Oprettelse, ei, i Følge Oraclets Svar, anderledes kunde stilles, end ved et aarligt Offer af en Pige, som skuld. tilkastes Søe-Uhyret. Lodden traf og engang Hesione, Laomedons Datter, men som blev befriet af Herkules, der dræbte Uhyret, mindre af Kierlighed til Prindsessen, end for at erholde den Belønning, Laomedon havde lovet ham.

som med opsvulmede Øine komme frem for at see Udgangen af dette Foretagende. Gaae, Herkules! lev, saa lever jeg. Med langt større Beængstelse beskuer jeg Striden, end du foretager den.

(Musik begyndes. Imedens Bassanio for sig selv anstiller Betragtninger over Kasserne, hores følgende Sang.)

Hvor er Fantasiens Hiem?
Bringes den i Hiernen frem,
Eller avler Hiertet den?

(Svar.)

I Øiet den sit Liv vil faae,
Fødes udaf Synet; maae
Døe i Vuggen, hvor den laae.
Derfor lad Liig-Klokken gaae.
Nu kom an:
Ding, Dong, Dang!
Alle. Ding, Dong, Dang!

Bassanio.

Saa ofte er det udvortes Skin langt mindre, end det virkelige selv. Verden bedrages altid ved Prunk. I Rettergang, hvad Sag er saa urigtig og fordærvet, der jo ikke ved et behageligt Foredrag skiuler sin slette Side? i Religionen, hvilken fordømt Vildfarelse, som, naar den helliges ved et ærbart Aasyn og bevises ved et Sprog, jo bedækker sin Hæslighed med skiøn Anseelse? Der er ingen Last saa eenfoldig, der jo antager nogle Træk af Dyden paa sin udvendige Side. Hvor mange Kujoner, hvis Hierter ere aldeles saa utilforladelige som en Trappe af Sand, bære dog paa deres

deres Hage en Herkules's og den truende Krigsguds Skiæg, der, indvendig efterforskede, have en Lever saa hvid som Melk? Disse føre blot Tapperheds Skiidt for at gisre sig frygtet. Betragt Skisnhed og man skal see, hvorledes Vægten bestemmer dens Værd, og ved et Naturens Underværk gisr dem letteſt, som ere meest beladne dermed. Saaledes erfarer man ofte, at de krusede krumslyngede gyldne Lokker, der med formeent Skisnhed driver saa flygtigt Spil med Vinden, ere en Arvepart af et andet Hoved, og at den Skalle, som frembragte dem, ligger i Graven. Saaledes er da Prydelsen kun en gylden Strandbred ved et hsist farligt Hav; det skisnne Slør, der indhyller en indianst Vanskabning; med et Ord, den skinbare Sandhed, som den snedige Leilighed isører sig, for at besnære de viseste. Altsaa du pralende Guld, Midas's haarde Spise, jeg attraaer dig ikke, ei heller dig, du blege almindelige Omløber imellem Mand og Mand; men du mavre Blye, der hellere truer end lover noget. Din Simpelhed bevæger mig mere end Veltalenhed, og her vælger jeg. Udfaldet blive til Glæde!

Portia.

Hvorledes hensmelte nu ikke alle andre Lidenskaber til Luft, alle tvivlraadige Tanker, al hidsig anfaldende Fortvivlelse, den bævende Frygt, og den grønsiede Misundelse. Kierlighed, vær maadelig, dæmp din Henrykkelse! din Glæde nedregne roelig, giv efter i din Hefrighed! jeg føler alt for meget din Lykksalighed; formindske den, eller jeg synker under dens Byrde.

(aabner Kassen.)

Bas-

Bassanio.

Hvad finder jeg her? den skiønne Portias Billede? Hvilken Halvgud kom Skabningen saa nær? Bevæges disse Øine, eller synes de det kun ved den, de meddeele mine egne? Her ere de adskondrede Læber skildte ved en sukkersød Aande. Saa skiønt et Skillerum skulle og adskille saa skiønne Venner. Her i hendes Lokker forestiller Maleren Spindelvæv, og har vævet et gyldent Net til fastere at besnære Mændenes Hierter, end Myg i Spindelvævens Garn. Men hendes Øine — hvorledes kunde han see at efterligne dem? Naar han havde giort det ene, synes mig, det skulde have Magt til at bortstiele begge hans egne, og saaledes lade det andet blive ufuldendet. Men hvormeget fornærmes ikke denne Skygge ved min Lovtale, der forringer dens Værd, ligesaameget som denne Skygge selv maae hinke bag efter Originalen. Her er det skrevne Papiir, den hele Indhold og korte Udtog af min Lykke.

Du dig ei Skinnet blende lod.
Din Lod blier, som dit Valg, og god.
Da Skiebnen dette dig beskier,
Vær dermed glad, ei meer' begier.
Og giør dig dette lykkelig,
Din giorte Lykke aldrig sviig.
Skue til din Pige — Haand i Haand
Med Kys besegl nu fælles Baand!

Et fortryllende Indhold! Skiønneste Pige! med din Tilladelse (kysser hende) Jeg kommer efter min Anviisning at give og tage dette. Liig een af tvende kiempende

pende for en og samme Priis, der tænker at have opført sig vel for Folkets Øine, og som, hørende de almindelige Haandklap og Frydeskrig, staaer bedøvet og tvivlsom seer sig omkring, om og denne Biefalds-Raaben angaaer ham eller ikke: saaledes, Skiønneste! staaer og jeg ligesaa tvivlraadig, om det, som jeg seer, skulde virkelig være sandt, indtil det bliver bekræftet, vedgaaet og stadfæstet af Dem.

Portia.

Her, hvor jeg nu staaer, seer De mig saadan, som jeg er. Endskiøndt jeg, for min egen Skyld allene, ei vilde være saa ærgierrig i mine Ønsker, at jeg skulde ønske mig meget bedre, saa vog for Deres Skyld vilde jeg, at mit Selv blev tre gange, tyve gange større, tusind gange skiønnere, og ti tusind gange rigere, saa at jeg, for høit at vurderes af Dem, maatte i Dyder, Skiønhed, Midler og Venner overgaae Vurderingen. Men nu er et Intet mit hele Beløb, hvilket i det Hele angivet er en uvidende, ukyndig uerfaren Pige: lykkelig derved, at hun er ei saa gammel, at hun jo vil lære, og endnu lykkeligere deri, at hun er ei saa taabelig opdragen, at hun jo kan lære, og det allerlykkeligste af alt for hende er, at hun overgiver ganske sin kiere Fornuft til Deres Førelse, som hendes Herre, hendes Behersker, hendes Konge. Jeg selv, og alt, hvad mit er, tilfalder fra nu af Dem og er Deres. Indtil nu var jeg dette skiønne Steds Herskab, mine Tienestefolkes Befaler, og Dronning over mig selv; og just nu, fra dette Øieblik af, er denne Gaard, disse Tienere og den samme jeg Selv ganske Deres, min Herre.

Herre. Jeg overgiver Dem det med denne Ring; og dersom De skiller Dem ved den, taber eller bortgiver den, lad det tiene til Advarsel om Deres Kierligheds Undergang, og give mig Ret til Fordring paa Dem.

Bassanio.

Madame! De har berøvet mig Ord til ethvert Udtryk; mit Blod allene taler i mine Aarer til Dem, og alle mine Sielekræfter ere i saadan Forvirring, som den man, efter en skiøn fremført Tale af en elskværdig Prinds, bliver vaer iblandt den surrende fornøiede Mængde, hvor ethvert Noget, blandet tilsammen, bliver til et Kaos af Intet, undtagen den udtrykte Glæde, der dog ei bliver udtrykt. Men dersom denne Ring skilles fra denne Finger, da skilles jeg og fra Livet. O! da siger kun dristig: Bassanio er død.

Nerissa.

Min kiere Herre og Frue! det er nu vor Tid, som have staaet hos og seet vore Ønsker fremmede, at tilraabe eder Glæde, megen, megen Glæde, min smukke Herre og Dame!

Gratiano.

Dem, min Herr Bassanio, og Eder, smukke Frøken, tilønsker jeg al den Glæde, som De selv kan ønske, thi da er jeg vis paa, De kan ei faae noget større Ønske af mig. Naar De nu, ædle Foreenede, bestemmer at høitideligholde Deres Troeskabs Forbund, beder jeg ogsaa, at paa samme Tid mit Ægteskab maae blive holdet.

Bassanio.

Hiertelig gierne, hvis du kan finde dig en Kone.

Gratiano.

Jeg takker Dem, Herre. De har selv forskaffet mig en. Mine Øine, Signor, kan jeg bruge ligesaa hastig, som De Deres. De kastede Deres Øine paa Frøkenen, og jeg paa Pigen. De elskte, jeg elskte. Opsættelse er ligesaa lidet min Sag som Deres. Paa Kasserne der beroede Deres Lykke; det samme hændte det nu og, at min giorde. Da jeg her arbeidede til Sveden paa mit Frierie, og stod og sværgede indtil min Gane fortørredes af Kierligheds Eder, fik jeg endelig et Løvte, gid det ei være endeligt, af denne Skiønne om hendes Kierlighed, saafremt at Lykken beskierede Dem Frøkenen.

Portia.

Er det sandt, Nerissa?

Nerissa.

Ja det er, Frøken; maatte det kun have Deres Velbehag.

Bassanio.

Og meener De det, Gratiano, i al Oprigtighed?

Gratiano.

Ja, i Sandhed, Herre.

Bassanio.

De vil giøre Høitideligheden af vor Forbindelse megen Ære ved Deres Ægteskab.

Gra-

Gratiano.

Vi vil vedde med Dem og sætte tusind Dukater paa den første Dreng.

Nerissa.

Hvad, er det Alvor?

Gratiano.

Nei, vi skal vel ei vinde meget ved den Leeg. — Men, hvem er det, der kommer? Lorenzo og hans vantroende? — Hvordan, ogsaa min gamle venetianske Ven, Salanio?

Tredie Scene.

De Forrige, Lorenzo, Jessica, Salanio.

Bassanio.

Lorenzo og Bassanio, velkommen hid, hvis Ungdommen af min nye Gevinst, her staaer, endnu har Magt til at ønske eder velkommen. Med Eders Tilladelse, yndige Portia, ønder jeg mine gode Venner og Landsmænd her velkommen.

Portia.

Det gior jeg og, min Bedste; de ere mig særdeles velkommen.

Lorenzo.

Jeg takker Deres Naade. — For min Del, min Herre, var ei min Hensigt at have seet Dem her; men da jeg underveis mødte Salanio, maatte jeg lade

mig overtale til, uagtet al muelig Modstand, at følge med ham.

Salanio.

Det giorde jeg, min Herre, og jeg haver Aarsag dertil. Signor Antonio anbefaler sig Dem.

(overleverer et Brev.)

Bassanio.

Førend jeg aabner hans Brev, saa sig mig, jeg beder, hvorledes min gode Ven befinder sig.

Salanio.

Ei syg, min Herre, med mindre det maae være i Sindet; ei heller ret vel, undtagen i Sindet. Hans Brev vil tilkiendegive Dem hans Forfatning.

(Bassanio aabner Brevet.)

Gratiano.

Nerissa, muntre den Fremmede noget. Siig ham velkommen. Deres Haand, Salanio. — Hvad Nyt har man fra Venedig? Hvorledes lever den Kongelige Kiøbmand, den gode Antonio? Jeg veed, han vil glæde sig over vor lykkelige Skiebne. Vi ere Jasoner, vi have vundet det gyldne Vlies.

Salanio.

Jeg skulde ønske, at De havde vundet det, som han har tabt!

Portia.

Det samme Brev maae have noget slemt Indhold, det stieler Farven fra Bassanio's Kind. Nogen kier Ven maae være død, ellers kunde vel intet i Verden saa meget forandre en standhaftig Mands Udseende.

Hvad,

Hvad, bestandig værre og værre! Med Tilladelse, Bassanio, jeg er dit halve Selv, og maae derfor have Halvdeelen af enhver Ting, som dette samme Brev indeholder.

Bassanio.

O, kiereste Portia! her ere nogle faa af de ubehageligste Ord, som fandtes antegnet paa noget Papiir. — Skiønneste Pige! da jeg først meddeelte dig min Kierlighed, fortalte jeg dig ligefrem, at al den Rigdom, jeg havde, randt i mine Aarer, og at jeg var en Adelsmand. Dengang fortalte jeg Sandhed, og endskiøndt, kiere Pige, jeg endda vurderede mig selv for intet, skal du nu see, hvor stor en Praler jeg var. Da jeg fortalte dig, at min Formue var intet, da skulde jeg have sagt, at den var uslere end intet. Thi jeg har virkelig paadraget mig selv en Forpligtelse for en god Ven, og paadraget min Ven en Forpligtelse mod sin affagte Fiende, for at forskaffe mig store Midler. Her er Brevet, min Pige, dette Papiir er mig som min Vens Legeme, og ethvert Ord i samme en gabende Munde, hvoraf Livets Blod udstrømmer. — Men er det sandt, Salanio, at alle hans Eiendomme ere tilsatte? Hvad, ei et eeneste Fartøi indtruffet fra Tripolis, fra Mexico eller fra Engeland, fra Lissabon, Barbariet og Indien? Ei et eeneste Skib undgaaet de haarde Klipper, der saa ofte giver Handelen frygtelige Stød.

Salanio.

Ei et eeneste, min Herre. Desuden synes det, at, dersom han og havde rede Penge til at indfrie sin

Forskrivning fra Jøden, denne ei vil tage derimod. Aldrig kiendte jeg en Skabning, der havde menneskelig Gestalt, saa hidsig og graadig paa at styrte et Menneske i Ulykke. Han overhænger Hertugen fra Morgen til Aften, beraaber sig paa, at Statens Frihed krænkes, dersom de nægte ham Ret. Tyve Kiøbmænd, Hertugen selv og de anseeligste Raadsherrer have alle forsøgt at overtale ham til Billighed; men ingen kan faae ham til at afstaae fra sin avindsyge Paastand angaaende Forskrivningen, dens Forfald, og hans Ret.

Jessica.

Imedens jeg endnu var hos ham, haver jeg hørt ham tilsværge Tubal og Chus, hans Landsmænd, at han hellere vilde have Antonio's Kiød, end tyve gange Beløbet af den Sum, som han skyldte ham. Og jeg veed vist, min Herre, at dersom Loven, Anseelse og Magten ei forebygge det, vil Antonio's Skiebne visselig blive meget haard.

Portia.

Er det Deres kiere Ven, der er i denne Forlegenhed?

Bassanio.

Min kiereste Ven, den bedste Mand, af det bedst dannede og standhaftigste Gemyt, og hos hvem den gamle romerske Ære mere viser sig, end hos nogen, der drager Aande i Italien.

Portia.

Hvor stor er den Sum, han skylder Jøden?

Bas-

Baſſanio.

Tre tuſind Dukater er han blevet ham ſkyldig for min Skyld.

Portia.

Hvad, ei mere end det? Betal ham ſex tuſind, og udſlet ſaa den Forſkrivning. Giv ham to gange ſex tuſind, og endda tredobbelt, førend en Ven, der ſvarer til ſlig en Beſkrivelſe, ſkal miſte et Haar for min Baſſanio's Skyld. Først følg mig i Kirke, og kald mig Kone, og ſaa afſted til Venedig til din Ven. Thi aldrig ſkal du ligge ved Portia's Side med et uroeligt Sind. Du ſkal faae Guld til at betale denne Smaagield tyve gange. Naar det er betalt, ſaa bring din troe Ven med. Min Pige, Neriſſa, og jeg ſelv, vil imidlertid leve ſom Piger og Enker. Kom og reis; thi endnu paa Bryllupsdagen ſelv maae du bort herfra. Siger dine Venner velkommen, vær lyſtig og munter; ſiden jeg har kiøbt dig dyrt, ſkal du og være mig dyrebar. — Men lad mig nu høre Din Vens Brev.

Baſſanio.

(læſer): "Kiereſte Baſſanio! alle mine Skibe ere for-
"ulykkede, mine Kreditorer blive gruſomme, min
"Formue er nedſat til det ringeſte, og min For-
"ſkrivning til Jøden er forfalden. Efterſom, naar
"jeg ſkal betale den, at leve bliver mig umueligt,
"ſkal alle Fordringer imellem dig og mig være af-
"giorte, derſom jeg ikkun maae ſee dig ved min
"Død. Ikke deſto mindre handle heri efter Godt-
"befindende. Derſom Venſkab ei overtaler dig til

"at komme, lad ei dette mit Brev formaae dig "dertil."

Portia.

O, Venskab! — sæt alle Forretninger tilside, og iil afsted.

Bassanio.

Siden jeg har din gode Tilladelse til denne Reise, vil jeg og skynde mig; men indtil jeg kommer igien skal ingen Seng gisre sig skyldig i min Forhaling eller nogen Hvile gisre Skilsmisse imellem os.

(de gaae.)

Fierde Scene.

Shylok, Solarino, Antonio og en Slutter.

Shylok.

Slutter, hav vel Die med ham. Tael mig intet for om Naade. Det er den Nar, der udlaante Penge gratis. Slutter, hav vel Die med ham.

Antonio.

Hør dog et Ord, Shylok.

Shylok.

Forskrivningen maae efterkommes. Fremfør mig ei noget imod min Forskrivning. Jeg har svoret en Eed paa, at Forskrivningen maae efterkommes. Du kaldte mig en Hund, førend du havde Aarsag dertil. Men siden jeg da er en Hund, saa tag dig i Agt for mine Tænder. Hertugen skal give mig Ret over dig.

Jeg

— Jeg undres over, at du gemene Slutter tør vise dig saa god mod ham, og føre ham heruden for efter hans Begiering.

Antonio.

Jeg beder, hør dog hvad jeg vil sige.

Shylok.

Forskrivningen skal efterkommes. Jeg vil ei høre dig tale. Forskrivningen skal efterkommes, og derfor tael ei mere derom. Jeg vil ei lade mig giøre til en føielig tossehoved Nar og ryste med Hovedet, lade mig noget sige, sukke og give efter for kristne Forbedere. Gaae ei efter mig, jeg vil ei vide af noget Snak. Min Forskrivning maae efterkommes. (gaaer).

Solarino.

Det er den meest ubøielige Hund, der nogensinde opholdte sig iblandt Mennesker.

Antonio.

Lad ham kun gaae, jeg vil ei mere følge ham med unyttige Bønner. Han eftertragter mit Liv, og jeg kiender vel hans Aarsager. Ofte har jeg befriet mange for hans Forfølgelser, der i Tide aabenbarede mig deres Forlegenhed; og derfor hader han mig.

Solarino.

Jeg er vis paa, Hertugen ei vil tilstede, at Vilkaaret i Forskrivelsen skal holde Stik.

Antonio.

Hertugen kan ei hemme Lovens Gang. Thi formedelst den Bequemmelighed, som Fremmede ellers

have her hos os i Venedig, vil Staten, om Retten ei ved denne Leilighed bliver haandthævet, derved tildrage sig megen Bebreidelse, eftersom alle Nationer bidrage til denne Stads Handel og Fordeele. Gaae derfor. Disse Sorger og mange Tab har saaledes krænket mig, at jeg vanskelig skal kunne spare et Pund Kiød til min blodige Kreditor i Morgen. Altsaa tilbage igien, Slutter. Gid Bassanio kun kom at see mig betale hans Gield, saa bryder jeg mig ellers om intet. (De gaae.)

Femte Scene.

Belmont.

Portia, Nerissa, Lorenzo, Jessica og Baltasar.

Lorenzo.

Endskiondt det er i Deres Nærværelse, Madam, maae jeg dog tilstaae, at De har et ædelt og sandt Begreb om guddommelig Venskab, som De merkelig lægger for Dagen, da De saaledes kan bære Deres elskede Mands Fraværelse. Men vidste De og, hvem De beviser denne Ære, hvilken ædel Mand De tilsender Hielp, hvor stor en Velynder han er af Deres Herr Mand, er jeg overbeviist om, De vilde være stoltere af denne Gierning, end en sædvanlig Godhedsbeviisning kunde opfordre Dem til.

Portia.

Jeg fortrød aldrig paa at have giort en god Handling, hvilket jeg ei heller nu skal giøre. Thi hos Selskabs-

skabsbrødre, der omgaaes og fordrive hinanden Tiden, hvis Siele samme Venskabs Baand forbinder, maae nødvendig findes et overeenstemmende Forhold af Liighed i Sæder og Tænkemaade, hvorover jeg forestiller mig, at, da denne Antonio er en Hiertens Ven af min Mand, han nødvendig og maae ligne ham. Hvis saa er, hvor liden bliver da ei den Omkostning, som jeg har anvendt paa at udfrie min egen Siels Lignelse fra denne dievelske Grusomheds Tilstand! Men dette kommer en Lovtale over mig selv meget nær; derfor intet mere derom. — Nu altsaa om andre Ting. Lorenzo, i dine Hænder betroer jeg mit Huses Forvaltning og hele Huusholdningen indtil min Mands Tilbagekomst. Jeg for min egen Deel har giort Himlen et helligt Løvte om at leve i Bøn og hellig Betragtning, allene i Nerissas Selskab, indtil hendes Mand og min Herre vender tilbage. Der er et Kloster to Mile herfra, og sammesteds ville vi opholde os. Jeg beder allene, De ei vil vegre Dem ved at paatage sig, hvad mit Venskab og tildeels Nødvendigheden paalægger Dem.

Lorenzo.

Af mit ganske Hierte, Frue. Jeg skal stedse adlyde alle deres smukke Befalinger.

Portia.

Mine Folk ere allerede underrettede om min Hensigt, og vil antage Dem og Jessica i Bassanio's og mit eget Sted. Lever nu vel indtil vi sees igien.

Lorenzo.

Behagelige Tanker og lykkelige Timer ledsage Dem!

Jessi-

Jessica.

Jeg tilønsker Dem, Frue, alt hvad der kan fornøie Deres Hierte.

Portia.

Jeg takker eder, og det fornøier mig herved at kunne igientage til Dem samme Ønske. Jessica, Farvel! (Jessica og Lorenzo gaae.) Nu, Baltasar, eftersom jeg bestandig har befundet dig troe og ærlig, saa lad mig og fremdeles finde dig saadan. Tag dette Brev, og viis en Mands hele Virksomhed paa at ile til Padua. See til, du overleverer det i min Fetters, Doktor Bellario's egen Haand, og besørg, jeg beder dig, de Brevskaber og Klæder, han leverer dig, med al optænkelig Hurtighed bragte paa Post-Jagten, der gaaer til Venedig. Spild ei Tiden med Ord, men skynd dig; jeg skal være der for dig.

Baltasar.

Jeg skal ile, Frue, og holde mig Deres Befaling efterretlig. (gaaer.)

Portia.

Kom'nu, Nerissa, jeg haver et Arbeide for, hvoraf du ei endnu veed noget. Vi vil see vore Mænd, førend de forestille sig det.

Nerissa.

Skal de da see os?

Portia.

Det skal de, Nerissa, men i saadan Dragt, at de vil tænke, vi ere begavede med, hvad vi just mangle.

Jeg

Jeg tør vedde med dig; hvad det skal være, at, naar vi begge ere forklædte som to unge Karle, jeg dog vil forestille den peeneste Dreng af os to og bære min Kaarde, saa den skal staae mig langt fortreffeligere. Min Stemme skal være vaklende imellem den mandige og den unge Drengs, og jeg skal giøre to knebne Fruentimmer-Trin til et mandigt Skridt og tale om Slagsmaal, som en ung Pralhans; fortælle artige Løgne, hvorledes ærværdige Fruentimmer eftertragtede min Kierlighed, hvilket, da jeg afslog, de faldt i en Sygdom, hvoraf de døde, hvorfor jeg ikke kunde hielpe dem. Jeg vil derpaa fortryde det, og desuagtet ønske, at jeg ei havde ombragt dem, og tyve andre saadanne Smaae-Løgne skal jeg fortælle, saa at man skal sværge paa, at jeg er udsluppet af Skolen for en tolv Maaneder siden. Jeg har tusinde raae Streger af slige storpralende Fianter i Hovedet, som jeg vil udføre.

Nerissa.

Skal vi da forvandle os til Mænd?

Portia.

Fy! hvad er det for et Spørgsmaal? Glæd du dig over, at ingen slem Fortolker var i Nærværelsen. Men kom, jeg vil fortælle dig mit hele Anlæg, naar jeg er steget i min Vogn, som venter os uden for Have-Porten. Lad os skynde os, thi vi maae i Dag endnu lægge tyve Mile tilbage.

(de gaae).

Siette

Siette Scene.

Launcelot og Jessica.

Launcelot.

Ja virkelig; thi seer J, Faderens Synder lægges Børnene til Last, og derfor kan jeg sige, jeg frygter for hende. Jeg omgikkes hende altid ligefrem, og saaledes maae jeg nu sige hende min store Alteration for den Ting. Vær altsaa ved friskt Mod, thi jeg tænker, min Troe, rigtig hun blier fordømt. Der er kun een Forhaabning, som er et lidet Gran trøstelig, og det er endda kun en Bastard-Forhaabning.

Jessica.

Og hvad er da det for et Haab, om jeg tør bede?

Launcelot.

For en Ufærd! hun kan tildeels haabe, at hendes Fader ei har giort hende, og at hun ei er Jødens Datter.

Jessika.

Det var ogsaa i Sandhed en Bastard-Forhaabning. Altsaa skulde da min Moders Synder blive hiemsøgte paa mig.

Launcelot.

Ganske rigtig, thi jeg frygter for, at hun bliver fordømt saavel for hendes Faders som Moders Skyld; saaledes i det hun flyer Scylla, hendes Fader, saa falder hun i Charybdis, hendes Moder. Godt, hun er i begge Henseender uden Redning.

Jessi-

Jessica.

Jeg maae da vel blive salig ved min Mand; han har giort mig til en Kristen.

Launcelot.

Rigtig, desto mere er han at laste. Der vare Kristne nok forhen, og saa mange, der vel kunde leve jevnsides med hinanden. Denne Kristning vil bringe Fleesket til at stige; hvis vi alle blive Svinekiød-Ædere, skal vi snart ei kunne faae en Ribbeens-Steeg for Penge.

Lorenzo.

Jessica.

Jeg vil fortælle min Mand, Launcelot, hvad du der siger. Her kommer han.

Lorenzo.

Jeg skal snart blive jaloux paa dig, Launcelot, dersom du saaledes forer min Kone bort i Krogene.

Jessica.

Oh, du behøver ei at befrygte noget af os, Lorenzo; Launcelot og jeg er ueens. Han fortæller mig ligefrem, at der er ingen Naade i Himlen for mig at vente, fordi jeg er en Jødes Datter, og han siger, at du er ingen god Lem af Staten; thi, da du omvender Jøder til Kristne, bringer du Fleesket til at stige i Prisen.

Lorenzo.

Lorenzo.

Jeg skal forsvare det bedre for Staten, end du Negerindens opsvolmede Taille. Negerinden er frugtsommelig ved dig, Launcelot.

Launcelot.

Det er meget, at Mohrinden skal være mere, end Ret er; men dersom hun er mindre end en ærlig Pige, er hun mere, end jeg tog hende for.

Lorenzo.

Hvor enhver Nar kan spille med Ord! Jeg troer, at den bedste Vittighed vil snart vise sig i Taushed, og Talen kun blive at anbefale Papegøier. — Gaae ind, Knegt, og bed dem lade alt blive færdigt til Middagsmaaltidet.

Launcelot.

Det er allerede giort, Herre; de have alle Maver.

Lorenzo.

Ei! hvilken Vittigheds-Støver han ikke er! Beed dem da, at Middagsmaaltidet bliver færdigt.

Launcelot.

Det er ogsaa giort, Herre. At dekke er Ordet.

Lorenzo.

Vil han da dekke, Herre?

Launcelot.

Det just ikke heller, Herre. Jeg kiender min Skyldighed.

Lorenzo.

Lorenzo.

Finder han endnu mere Leilighed til Haarklöverie? Skal han da paa eengang udkramme sin hele Forraad af Vittighed? Jeg beder ham forstaae mig vel, da det er ingen mørk Tale: gaae til sine Medkammerater og beed dem dekke Bordet, og bringe Maden ind, saa vil vi komme at spise.

Launcelot.

Hvad Bordet angaaer, Herre, da skal det blive indbragt; hvad Maden angaaer, da skal den blive dekket; og hvad eders Indkomst til at spise, Herre, angaaer, dermed lad det gaae til som eders Lune og Indfald skal styre den. (Launcelot gaaer.)

Lorenzo.

O, Skiønsomhed! hvor hans Indfald ere udsøgte! Den Nar har opfanget en Hær af artige Ord i sin Hukommelse; og jeg kiender mange Narre, der staae paa en bedre Plads, ere ligesom han garnerede, og for et pudseerligt Ords Skyld giør Vold paa Materien. — Hvordan staaer det til, Jessica? Nu, sig mig, min Pige, hvorledes synes du om Bassanio's Kone?

Jessica.

Over alle Udtryk. Det er meget rimeligt, at Bassanio vil føre et ordentligt Liv, thi da slig en Kone er en Velsignelse, vil han finde Himmelens Glæder her paa Jorden; og dersom han ei fortiener det her paa Jorden, kunde man formode, at han aldrig vilde komme i Himmelen. Ja, hvis tvende Guder skulde

gisre noget himmelsk Veddemaal, hvorved to jordiske Fruentimmer skulde sættes paa Spil, og Portia var den ene af dem, da maatte den anden forbedres med Tilgivt, thi denne usle raae Verden haver ei hendes Lige.

Lorenzo.

Just saadan Mand har du i mig, hvilket hun er som Kone.

Jessica.

Ei! derom maae du først indhente min Meening.

Lorenzo.

Det skal jeg siden; men lad os først gaae hen at spise.

Jessica.

Nei, lad mig give dig Bersmmelsen, imedens jeg har Appetit dertil.

Lorenzo.

Nei, om jeg maae bede, lad det tiene til Bord-Underholdning; thi alt, hvad du da skal have at sige, vil jeg fordsie tilligemed alt det andet.

Jessica.

Godt, du skal og komme til at holde for.

(de gaae.)

Fierde Act.

Første Scene.

Raadhuset i Venedig.

Hertugen, Raadsherrerne, Antonio, Bassanio og Gratiano.

Hertugen.

Nu, er Antonio her?

Antonio.

Jo, færdig til Deres Høiheds Befaling.

Hertugen.

Det gior mig ondt for dig, at du er hidkommet for at afgiøre en Sag med saa steenhaard en Modstander, en saa unenneskelig Stymper, som er gandske berøvet al Medlidenhed, tom og skildt ved den mindste Følelse af Medynk.

Antonio.

Jeg har hørt, at Deres Høihed har bemøiet sig meget for at afværge hans haarde Hensigter; men eftersom han vedbliver at være saa haardnakket, og intet lovligt Middel kan unddrage mig hans forhadte

Kiser, saa opfordrer ieg min Taalmodighed mod hans Grnmhed, og væbner mig til at lide med et roeligt Sind hans tyranniske Sindelaugs hele Forbittrelse.

Hertugen.

En gaae hen at indkalde Jøden her for Retten.

Salanio.

Han staaer og venter uden for Døren. — Her kommer han, Deres Høihed.

Shylok.

Hertugen.

Giør Plads, og lad ham staae lige over for vort Ansigt. — Shylok, Verden troer, og det giør jeg ligeledes, at du paatager dig kun denne Ondskabens Maske indtil Fuldbringelsens sidste Øieblik, og da formoder man, at du vil udvise en overordentligere Medynk og Fortrydelse, end som nu denne din paatagne Grumhed er overordentlig. Og at i steden for du nu skulde paadrive den haarde Betingelse, der var et Pund af denne arme Kiøbmands Kiød, vil du ei allene ophæve Straffen, men rørt af menneskelig Godhed og Kierlighed, endog eftergive Halvdelen af Hovedsummen, og kaste et medlidende Øie paa hans Tab, der nylig have sammendynget sig paa hans Ryg. De ere tilstrekkelige til at nedtrykke en Kongelig * Kiøbmand, og tildrage sig Med-

* Det Tillægsord "Kongelig" haver her ei nogen tom Betydning, men er brugt med meget Overlæg, og viser at vor Forfatter var vel bekiendt med det Folks Historie, som han bragte paa Skuepladsen.

Medlidenhed over hans Skiebne fra staalhærdede Bryste og flinthaarde Hierter, fra ubøielige Tyrker og Tartarer, der aldrig kan drages til samme Venskabeligheds Pligter. — Vi vente nu alle et angenemt Svar, Jøde.

Shylok.

Jeg har allerede giort Deres Høihed bekiendt med mit Forsæt, og ved vor hellige Sabath har jeg sværet, at jeg vil have min Forskrivnings skyldige Betingelser opfyldte. Afslaae I mig det, saa lad; eders Stats Privilegier og Handels Frihed undgielde derfor. I kunne spørge mig, hvorfor jeg hellere vilde vælge et Stykke stinkende Kiød, end imodtage tre tusinde Dukater? Det vil jeg ei besvare anderledes end, at det er saa mit Indfald; er det ikke Svar nok? Hvad, om jeg blev forstyrret af en Rotte i mit Huus, og jeg fandt for godt at give ti tusinde Dukater for at faae den ud-

pladsen. Thi, da Franskmændene og Venetianerne i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede havde indtaget Konstantinopel, bestræbede de første sig for under Keiser Henrik, en Broder af Balduin, Greve af Flandern, at udbrede deres Erobringer over de græske Provindser paa det faste Land; imedens at Venetianerne, der vare Mestere til Søes, gave alle deres Republiks Borgere Frihed til at udruste Skibe, at bemægtige sig Øerne i Archipelagus og andre Søesteder, og at nyde Landsherligheden over deres Erobringer, med den eneste Betingelse, at de skulde tage dem til Lehn af Republiken. I Følge denne Tilladelse oprettede Familierne Sanudo, Justiniani, Grimaldi, Summaripa og andre, lutter Venetianske Kiøbmænd, Fyrstendømmer paa forskiellige Øer i Archipelagus, som igiennem adskillige Fødsler forbleve hos deres Efterkommere; og altsaa paa denne Maade bleve de i egentligst Forstand Kongelige Kiøbmænd, og erholdte denne Titel overalt i Europa.

Warburton.

ryddet? Er I nu fornøiet med dette Svar? Der gives visse Folk, som ei kan lide en gabende Griis; nogle blive ligesom forrykte, naar de see en Kat, og andre, der ei kan holde deres Vand formedelst Indtrykket af en Sække-Pibe, der bræger dem under Næsen. Den uindskrænkede Lidenskab regierer os efter vor Naturs Tilbøielighed eller Afskye. Nu til mit Svar igien. Dersom der ei kan angives nogen bestemt Grund, hvorfor en ei kan udstaae en gabende Griis, en anden en uskyldig nødvendig Kat, og atter en anden en uldden Sækkepibe, men maae tvinges til at give efter for en saa uundgaaelig Uanstændighed, der fortørner andre ikke mindre, end han selv derved fortørnes; saa hverken kan eller vil jeg give nogen anden Grund, end en vis Afskye og et rodfæstet Had, jeg bær, til Antonio, hvorfor jeg vedbliver min Paastand mod ham, der bringer mig ingen Fordeel. Er I nu fornøiet med det Svar?

Bassanio.

Det er intet Svar, du følesløse Mand, for at undskylde din grusomme Adfærd.

Shylok.

Jeg er ei heller forbunden til at give noget Svar, der behager dig.

Bassanio.

Dræber vel nogen alt det, han ei kan lide?

Shylok.

Hader en noget, som han ei vilde dræbe?

Bas-

Bassanio.

Enhver Fortrydelse er ei strax Had.

Shylok.

Hvad, vil du da af en Slange lade dig stikke to gange?

Antonio.

Jeg beder Dem, betænker, at De haver med en Jøde at bestille. I kunne ligesaa gierne stille eder hen paa Strandbredden, og byde det vilde Hav nedsynke fra sin sædvanlige Høide; ja ligesaa gierne fordre Ulven til Regnskab, naar I see Faaret bræge efter det bortrøvede Lam; ligesaavel forbyde Biergets Graner at skytle deres høie Topper, og aflade med deres Susen, naar de anfaldes af Himmelens Vindstød. Ligesaagierne kan I prøve det haardeste, end som forsøge paa at blødgiøre, det haardeste af alle Ting, en Jødes Hierte. Jeg beder Eder derfor, giør ham ingen flere Forslag, eller Anmodninger, men lad mig i Korthed ligefrem faae min fortiente Dom, og Jøden sin Villie.

Bassanio.

I Stedet for tre tusind Dukater ere her sex.

Shylok.

Dersom enhver Dukat af sex tusind Dukater vare deelte i sex Dele, og enhver Deel var en Dukat, vilde jeg ikke tage imod dem. Jeg vil holde mig til min Forskrivning.

Hertugen.

Hvorledes kan du nogensinde giøre dig Forhaabning om Naade, da du ikke udviser nogen?

Shylok.

Hvorledes skulde jeg befrygte nogen Dom, da jeg gior ingen Uret? I haver mangen anskaffet Slave imellem Eder, som I bruge, liig Eders Esler, Hunde og Muuler, paa en foragtelig og slavisk Maade, fordi I have kiøbt dem. Skulde jeg nu kunne sige til Eder, lader dem blive frie, gifter dem med eders Arvinger, hvorfor svede de endnu under svære Byrder? Lad dem faae ligesaa bløde Senge, som Eders; lad deres Ganer kildres af de samme Spiser. Men saa vil I svare mig: de ere vore Slaver. Saaledes svarer jeg og Eder. Det Pund Kiød, som jeg forlanger af ham, er dyrt kiøbt; det er mit, og jeg vil have det. Hvis I afslaae mig det, sætter I en Skamplet paa Eders Lov, og saa har Venedigs Raadsslutninger ingen Kraft. Jeg venter nu paa, at Dommen skal blive afsagt. Svar mig, skal jeg nogensinde faae den?

Hertugen.

I følge min Magt kan jeg udsætte Retten, hvis ei Bellario, en meget lærd Lovkyndig, som jeg har ladet kalde, for at afgiøre denne Sag, skulde komme hid i Dag.

Salanio.

Deres Høihed! her udenfor staaer et Sendebud nyelig ankomet fra Padua med Breve fra Doktoren.

Hertugen.

Bring os hans Breve, og kald Budet herind.

Bas-

Bassanio.

Frisk Mod, Antonio! vær kun uforfærdet. Jøden skal før tage mit Kiød, mit Blod, mine Been og alt, inden du for min Skyld skal tabe en Draabe Blod.

Antonio.

Jeg er et anstukket Faar af Hiorden, meest skikket til Døden. De svageste Frugter falde tiligst til Jorden, og saa lad det og gaae mig. Det bedste, du kan giøre, Bassanio, er fremdeles at leve og at forfatte min Gravskrivt.

Anden Scene.

De Forrige, Nerissa klædt, som en Advokats Fuldmægtig.

Hertugen.

Kommer De fra Padua, fra Bellario?

Nerissa.

Fra begge, naadige Herre; Bellario anbefaler sig Dem. (Jøden stryger sin Kniv paa Saalen af sin Skoe).

Bassanio.

Hvorfor hvæsser du din Kniv saa alvorlig?

Shylok.

For at udskiere den mig tilfaldne Deel af den Bankerotterer, der staaer.

Gratiano.

Ei paa din Skoesaale, men paa din Siel, hæsslige Jøde, skierper du din Kniv. Thi intet Metal, ikke

engang Bøddelens Øx, kan være saa skierende som dit skarpe Øie. Kan ingen Bønner igiennemtrænge dig?

Shylok.

Nei ingen, som du har Forstand nok til at giøre.

Gratiano.

O, fordømt blive da du, ubøielige Hund, og dit Liv være en Anklagelse mod Lovene! Du giør mig næsten vaklende i min Troe, og faaer mig til at holde med Pythagora's Meening, at Dyrenes Siele af sig selv fare ind i Menneskenes Legemer. Din hundagtige Aand regierede en Ulv, der blev hængt for Menneske-Drab; lige fra Galgen udføi hans nedrige Siel, og medens du laae i din vanhellige Moder, foer han ind i dig; thi dine Begierligheder ere ulvagtige, blodige, hungrige og rovgierrige.

Shylok.

Inden du kan bortskielde Seglet fra min Forskrivning, beskadiger du ikkun dine Lunger med at tale saa høit. Lad din Vittighed komme i Stand igien, unge Menneske, eller den vil uden Redning falde i Ruiner. — Jeg staaer nu her og forventer Dom.

Hertugen.

Dette Brev fra Bellario anbefaler vor Ret en ung og lærd Doktor. Hvor er han?

Nerissa.

Han staaer her i Nærværelsen og venter Deres Svar paa, om han skal blive indladt.

Her-

Hertugen.

Hiertelig gierne. Tre eller fire af Eder gaaer hen og ledsager ham med Høflighed til dette Sted. Imidlertid vil vi for denne Ret lade høre Bellario's Brev.

„Deres Høihed giver jeg hermed at vide, at jeg „ved Modtagelsen af Deres Brev var meget syg. „Men i samme Øieblik Deres Sendebud kom, giorde „en ung Doktor fra Rom, hvis Navn er Balthasar, mig sit Besøg; jeg underrettede ham om den „omtvistede Sag imellem Jøden og Kiøbmanden Antonio. Vi søgte efter sammen i mange Bøger. „Han er nu bekiendt med min Meening, som forbedret ved hans egne Kundskaber — hvis Vigtighed jeg ikke nok kan anbefale — sendes Dem med „ham efter min Begiering for at opfylde i mit „Sted Deres Høiheds Forlangende. Jeg beder Dem, „lad hans Mangel af Aar ingen Hinder giøre ham, „hvorved han skulde komme til at mangle Deres „høie Agtelse; thi jeg kiendte ingen saa ung Mand „med saa gammelt et Hoved. Jeg overlader ham „til Deres naadige Modtagelse, hvis egen Prøvelse „skal være hans bedste Anbefaling hos alle.„

Portia (klædt som en Doktor i Lovkyndigheden).

Hertugen.

I hører hermed, hvad den lærde Bellario skriver. Og her, synes mig, det er Doktoren, som kommer. — Giv mig Deres Haand. Kommer De fra den gamle Bellario?

Por-

Portia.

Ja, jeg gior, naadige Herre.

Hertugen.

De er velkommen; taeg Sæde. Er De bekiendt med den Tvistighed, som foraarsager den nærværende Undersøgelse her for Retten?

Portia.

Jeg er tilstrækkelig bleven underrettet om Sagen. Hvem af disse er Kiøbmanden, og hvem er Joden?

Hertugen.

Antonio, og Shylok, træder begge frem.

Portia.

Er Eders Navn Shylok?

Shylok.

Shylok er mit Navn.

Portia.

Eders Paastand, som I vedbliver, er af en besynderlig Natur, og dog af den Art, at den Venetianske Lov ei kan afvise denne Eders Proces (til Antonio) Er han ikke den paagieldende?

Antonio.

Jo, saaledes siger man.

Portia.

Vedgaaer han Forskrivningen?

Antonio.

Det gior jeg.

Por=

Portia.

Da maae Jøden vise sig barmhiertig.

Shylok.

Siig mig, i Følge hvilken Magt maae jeg da det?

Portia.

Medlidenhed efter sin Natur lader sig ei tvinge. Den neddrypper som en Mild Regn fra Himmelen ned under til os. Den er dobbelt velsignet, den lykkeliggiør den, der giver, ligesaavel som den der tager. Den er det mægtigste hos den mægtige, den klæder Monarken paa Thronen bedre end hans Krone. Hans Zepter viser Styrken af hans verdslige Magt, en Egenskab hos Majestætens Værdighed, der byder at have Frygt og Skræk for Kongerne. Men Naade er langt over Zepterets Bydende, den throner i Kongernes Hierte, den er en af Gudernes Egenskaber selv; og den Jordiske Magt viser sig da den Guddommelige ligest, naar Naade forherliger Retfærdigheden. Derfore, Jøde, endskiøndt du giør Paastand paa Ret, saa betænk, at, naar Retfærdighed skulde have sit Løb, enhver af os skulde være uden Redning. Vi bede om Naade, og denne Bøn lærer os alle igien at lade vederfares Naade. Alt hvad jeg nu har fremført, er skeet for at formilde din haarde Paastand, og hvis du vedbliver samme, seer denne Venedigs strenge Ret sig nødsaget til at afsige Dommen mod denne Kiøbmand.

Shy-

Shylok.

Mine Fiender komme paa mit Hoved! Jeg fordrer Ret, min Forskrivnings Betingelse, og Straffen fuldført.

Portia.

Er han ei i Stand til at betale Pengene?

Bassanio.

Jo, her for Retten tilbyder jeg ham dem, ja endog dobbelt saameget. Hvis det ei er tilstrækkeligt, vil jeg forbinde mig til at betale det ti dobbelt, under Tabet af disse mine Hænder, mit Hoved og mit Hierte. Er det endda ei tilstrækkeligt, saa er det aabenbart, at Ondskaben vil underkue Redelighed; og jeg beder Eder, boier for denne ene Gang Loven under Eders Myndighed. Gior en liden Uret for at giøre en stor Ret og betvinger denne Dievels grusomme Egensindighed.

Portia.

Det kan ei skee; der er ingen Magt i Venedig, der kan tilintetgiøre en antaget Raadsslutning. Det vilde strax drages til Følge, og mangen Misbrug vilde ved det samme Exempel indtrænge sig i Staten. Det kan ei skee.

Shylok.

En Daniel er kommet hid til at dømme! Ja, ret en Daniel. O, hvor megen Ære, vise, unge Dommer bær jeg ikke for Dem!

Portia.

Jeg beder, lad mig see Forskrivningen.

Shy=

Shylok.

Her er den, høistærværdige Doktor, her er den.

Portia.

Shylok, her tilbydes dig jo tregange saameget, som den Sum beløber.

Shylok.

En Eed, en Eed! Jeg har en Eed i Himmelen, der er mit Vidne. Skal jeg bebyrde min Siel med Meened? Nei, ikke for heele Venedig.

Portia.

Altsaa, da denne Forskrivning er forfalden, kan Jøden herved lovlig paastaae, at et Pund Kiød bliver udskaaret af ham nærmest ved Kiøbmandens Hierte. Vær naadig, imodtag den tredobbelte Sum og byd mig sønderrive Forskrivningen.

Shylok.

Først naar jeg bliver betalt i Følge dens Indhold. Det er nu vitterligt nok, at I er en værdig Dommer. I kiender Loven; eders Fortolkning er meget fornuftig. Nu paalægger jeg Eder i Kraft af Loven, hvis velfortiente Støtte I er, at I afsiger Dommen. Jeg sværger ved min Siel, ingen menneskelig Tunge besidder Magt at faae mig til at vige derfra. Jeg er nu min Forskrivnings Opfyldelse forventende.

Antonio.

Af mit gandske Hierte beder jeg nu denne høie Ret om at afsige Dommen.

Por=

Portia.

Det forbliver da derved; saa belaver eder da paa at fremstille eders Bryst for hans Kniv.

Shylok.

O, den ædle Dommer! O, den fortreffelige unge Mand!

Portia.

Thi Lovens Hensigt og Meening kan fuldkommen anvendes paa den Straf, som han er aabenbar pligtig til at udstaae efter Forskrivningen.

Shylok.

Det er meget sandt. — O, vise og retsindige Dommer! hvor meget ældre end dit Udseende er du ikke!

Portia.

Blot derfor eders Bryst.

Shylok.

Ja, just hans Bryst, saa siger Forskrivningen; giør den ikke, ædle Dommer? nærmest ved hans Hierte: det er dens udtrykkelige Ord.

Portia.

Det er saa. Er der en Vægt til, at veie Kiødet paa?

Shylok.

Jeg har en her i Beredskab.

Portia.

Lad og en Vundlæge komme, Shylok, paa eders Bekostning, for at forbinde hans Vunde; thi ellers skulde han bløde sig ihiel.

Shy=

Shylok.

Er det benævnet i Forskrivningen?

Portia.

Ei udtrykkelig; men hvad da? det var dog godt, at J giorde saa meget af menneskelig Kierlighed.

Shylok.

Jeg kan ei finde det; det staaer ei i Forskrivningen.

Portia.

Kom frem, Kiøbmand, haver J endnu noget at fremføre?

Antonio.

Kun lidet; jeg er bered og har belavet mig derpaa. Giv mig din Haand, Bassanio, lev vel! Sørg ei for, at dette Tilfælde har truffet mig for din Skyld, thi heri viser Lykken sig endog føieligere mod mig end sædvanlig. Det er altid hendes Skik at lade den mislykkede Mand overleve sin Velstand for med hule Øine og rynket Pande at see en nødlidende Alderdom, fra hvilken Elendigheds smægtende Lidelser den nu udriver mig. Anbefaler mig din ærede Kone, og fortæl hende Omgangsmaaden ved Antonio's Endeligt. Siig hende, hvormeget jeg elskede dig: siig hende, jeg holdt mig tapper i Døden; og naar du har fuldført Historien, lad hende saa dømme, om Bassanio ei engang var elsket. Fortryd ei selv paa, at du skal miste din Ven, da det ei fortryder ham, at han betaler din Gield. Thi, dersom Jøden kun skier dybt nok, saa vil jeg i et Øieblik betale den af mit gandske Hierte.

Bassanio.

Antonio, jeg er gift med en Kone, der er mig saa dyrebar som mit Liv; men selv mit Liv, min Kone, og hele Verden agter jeg ei høiere end dit Liv. Jeg vilde tabe alt, ja offre denne Djevel det tilhobe, for at befrie dig.

Portia.

Deres Kone vilde sige Dem liden Tak derfor, hvis hun var her og hørte Dem gjøre slige Tilbud.

Gratiano.

Jeg har ogsaa en Kone, som jeg kan bevidne, jeg elsker. Jeg vilde nu ønske, at hun var i Himmelen, for at hun kunde formaae nogen af dens Magter til at bevæge denne hundagtige Jøde.

Nerissa.

Det er vel, at De gjør dette Forslag paa hendes Bag, thi ellers vilde Ønsket stifte Oprør i Huset.

Shylok.

Saadan ere de Kristne Mænd. affides) Jeg har en Datter; hellere vilde jeg, at en af Barraba's Stamme havde blevet hendes Mand end som en Kristen! — Tiden forløber unyttig; jeg beder, skynd dig med Dommen.

Portia.

Et Pund af denne samme Kjøbmands Kjød er dit. Retten tilstaaer dig det, og Loven giver det.

Shylok.

En høist retfærdig Dommer.

Por=

Portia.

Og du maae skiere dette Kiød ud af hans Bryst; Loven tillader det, og Retten tilstaaer dig det.

Shylok.

En høilærd Dommer! — her er Dommen. — Kom, lav dig færdig.

Portia.

Tøv endnu noget, der er desuden en Omstændighed: Denne Forskrivning giver dig ei en Draabe Blod. Ordene sige udtrykkelig "et Pund Kiød." Tag altsaa, hvad Forskrivningen tilholder; tag du dit Pund Kiød. Men dersom, i det du udskier det, der udflyder en Draabe Kristen Blod, da ere, i Følge den Venetianske Lov, dine faste Eiendomme og alt dit Gods forbrudt til den Venetianske Stat.

Gratiano.

O, den retsindige Dommer! hører du, Jøde? O, den lærde Dommer!

Shylok.

Siger Loven det?

Portia.

Du skal selv faae see Stedet. Thi da du fordrer Retfærdighed, saa vær forsikkret om, at dig skal vederfares Ret, mere end du ønsker.

Gratiano.

O, den lærde Dommer! hør, Jøde: den lærde Dommer!

Shylok.

Jeg tager da imod det andet Tilbud; betal mig tredobbelt, hvad Forskrivningen lyder paa, og lad den Kristen saa gaae.

Bassanio.

Her er Penge.

Portia.

Jøden skal faae sin fulde Ret; sagte, hafter ikke. Han skal intet have, uden hvad der efter Forskrivningen er forbrudt.

Gratiano.

O, Jøde! en retsindig Dommer! en høilærd Dommer!

Portia.

Derfor belav dig til at afskiere Kiødet; men spild intet Blod, ei heller udskier mere eller mindre end netop et Pund Kiød. Hvis du tager mere eller mindre end et lige Pund, var det endog saa meget som i Vægten kunde giøre det en tyvende Deel af en Scrupel tungere eller lettere, ja, dersom Vægtskaalen synker saa meget som et Haarsbred, da er det din Død, og alt, hvad du eier, er confiskeret.

Gratiano.

En anden Daniel, en Daniel, Jøde! — Nu, Vantroe, haver jeg dig ved Hoftebeenet.

Portia.

Hvorfor tøver Jøden? — Bemægtige dig din Rettighed.

Shy-

Shylok.

Giv mig mine udlaante Penge, og lad mig gaae.

Bassanio.

Jeg har dem færdig til dig; her ere de.

Portia.

Han har afslaaet dem her for det hele Raad, han skal blot have sin Ret i Følge Forskrivningen.

Gratiano.

En Daniel, siger jeg endnu, en anden Daniel! Jeg takker dig, Jøde, for at du har lært mig det Ord.

Shylok.

Skal jeg da ei blot faae mine udlagte Penge?

Portia.

Du skal ei andet have, end hvad du selv har giort Paastand paa, hvilken du selv kan sætte i Opfyldelse paa din egen Fare og Tilsvar, Jøde.

Shylok.

Nu, saa lad og Fanden giengielde ham derfor. Jeg vil ei staae her længere og trætte.

Portia.

Bie lidt, Jøde. Lovene have en anden Fordring paa dig. I de Venetianske Anordninger er det bestemt, at dersom nogen Fremmed kan overbevises om, at han ved direkte eller indirekte Forsøg stræber nogen Borger efter Livet, da skal den Part, imod hvem han saaledes forfarer, bemægtige sig hans halve Formue, og den anden halve Deel tilfalde Statens Kasse, samt Forbryderens Liv beroe allene paa Hertugen, som om det

var afgiort efter alles Stemmer. I dette Tilfælde, siger jeg, at du nu befinder dig; thi det er ved din bekiendte Fremgangsmaade aabenbar, at du baade indirekte og direkte virkelig har stræbet Sagvolderen efter Livet, og saaledes har du fuldkommen paadraget dig den af mig ommeldte Straf. Fald derfor til Fode, og beed Hertugen om Naade.

Gratiano.

Beed om Tilladelse til at hænge dig selv; dog, da din Formue er forbrudt til Staten, saa haver du ei engang saa meget, du kan kiøbe dig en Strikke for. Du maae altsaa hænges paa Statens Bekostning.

Hertugen.

Paa det at du kan erfare Forskiellen imellem vor Tænkemaade, saa benaader jeg dig med Livet, førend du beder derom. I Henseende til din halve Formue, da er den Antonio's, den anden halve Deel tilhører Staten, hvilken Ydmyghed kan maaskee bevirke nedsat til en Pengestraf.

Portia.

Ja det kan skee, hvad Staten angaaer, men ei i Henseende til Antonio.

Shylok.

Nei, tag alt tilligemed mit Liv; benaad mig ei dermed. I fratager mig mit Huus, naar I borttager den Grundpille, der understøtter det. I fratager mig mit Liv, naar I berøver mig Midlerne, hvoraf jeg skal leve.

Por=

Portia.

Hvad Naade kan du lade ham vederfares, Antonio?

Gratiano.

En Strikke gratis, ellers intet for Guds Skyld.

Antonio.

Hvis det skal behage Hertugen og denne hele Retsforsamling, skal jeg findes villig til at afbetale Pengestraffen for den ene halve Deel af hans Formue, med Vilkaar, at han vil overlade mig Bestyrelsen af den anden halve Deel, for efter hans Død at overgive samme til den unge Herre, der for kort siden bortførte hans Datter. Derforuden maatte tvende Ting betinges: først at han for denne Gunst strax bliver en Kristen, og for det andet, at han opsætter et Document her for Retten, hvorved han overdrager alt, hvad han ved Døden efterlader sig, til hans Søn Lorenzo og hans Datter.

Hertugen.

Det skal han gisre, ellers tilbagekalder jeg Benaadningen, som jeg nu nyelig afsagde.

Portia.

Er du dermed fornøiet, Jøde? Hvad siger du?

Shylok.

Jeg er fornøiet.

Portia.

Skriver! forfat Forskrivningen.

Shylok.

Jeg beder eder, tillad mig at gaae herfra; jeg er ikke vel. Send Documentet efter mig, og jeg skal underskrive det.

Hertugen.

Du kan gaae, men forsøm det ikke.

Gratiano.

Ved din Daab skal du have tvende Faddere. Havde jeg været Dommer, skulde du have faaet ti mere for at bringe dig til Galgen og ei til Dsbefonten.

(Shylok gaaer.)

Hertugen.

Min Herre! jeg beder, De vil spise til Middag hiemme hos mig.

Portia.

Jeg beder Deres Høihed ydmygst undskylde mig; jeg maae endnu i Aften begive mig paa Reisen til Padua, og rigtigst skulde jeg strax forføie mig herfra.

Hertugen.

Det gior mig da ondt, at Leiligheden tillader Dem det ikke. — Antonio, viis denne Mand Høflighed, thi efter mine Tanker er De ham meget forbunden.

(Hertugen og hans Følge gaae).

Tredie Scene.

De Forrige.

Bassanio.

Høist agtværdige Herre! Jeg og min Ven ere ved Deres Viisdom i Dag blevne befriede fra en smertefuld Straf,

Straf, i Anledning heraf ønske vi oprigtig for Deres gunstige Bemsielse at give Dem en ringe Giengieldelse af de tre tusende Dukater, som skyldedes Jøden.

Antonio.

Og tilstaae os nu og altid at være Dem alle Venskabs og Gientienestes Beviisninger for bestandig skyldige.

Portia.

Den er vel betalt, som er vel tilfreds; og jeg er meget vel tilfreds med at have bevirket noget til Deres Befrielse, hvorved jeg holder mig nokſom betalt. Min Tænkemaade var aldrig egennyttig. Jeg beder Dem ei forglemme mig, naar vi igien skulde træffes. Jeg ønsker Dem al Velgaaende og anbefaler mig hermed.

Bassanio.

Kiere Herre, jeg maae endnu anmode Dem om at imodtage et Erindrings Tegn af os som en Skyld ei som Betaling; tilstaae mig tvende Ting, ei at give mig Afslag, og at tilgive mig.

Portia.

De nøder mig saa meget, at jeg nødvendig maae give efter for Dem. Giv mig Deres Handsker, jeg vil bære dem for Giverens Skyld og af Venskab for Dem, vil jeg tage denne Ring. — Drager ei Haanden tilbage, jeg vil ei tage mere, og De vil vist ei af Venskab afslaae mig det.

Bassanio.

Denne Ring, Herre, er kun en Ubetydelighed, jeg vil ei beskiemme mig selv ved at give Dem den.

Portia.

Jeg vil ellers intet have, uden allene den; og nu synes mig ret, at jeg faaer Lyst til den.

Bassanio.

Denne Ring har større Betydenhed, end den er værd. Jeg vil give Dem den kostbareste Ring i Venedig og efter offentlig Bekiendtgiørelse udfinde den; alleneste hvad denne angaaer, beder jeg, at De vil holde mig unöskyldt.

Portia.

Jeg seer, min Herre, at De er gavmild med Tilbud; De lærte mig selv først at bede, og nu synes mig, lærer De mig, hvorledes man skal besvare Bedere.

Bassanio.

Min gode Herre, denne Ring blev mig givet af min Kone, og da han stak den paa min Finger, lod hun mig giøre det Løfte, at jeg hverken skulde sælge den, give den bort, eller tabe den.

Portia.

Denne Undskyldning har giort mangen en Mand god Tieneste, som har vildet svare paa sine Gaver; og hvis eders Kone ei er en Tosse, vil hun ikke, naar hun fik at vide, hvor vel jeg har fortient denne Ring, vise bestandig Fiendskab, fordi De giver mig den. — Godt, Fred være med eder! (gaaer tilligemed Nerissa.)

Antonio.

Kiære Bassanio! lad ham faae din Ring; lad hans Fortieneste og mit Venskab opveie mod Deres Kones Befaling.

Bas-

Bassanio.

Gaae, Gratiano! skynd dig at indhente ham, giv ham Ringen, og formaae ham, om mueligt, til at følge dig hen til Antonio's Huus. Hurtig, afsted! Kom, du og jeg vil begive os did strax, og i Morgen tidlig vil vi begge flyve til Belmont. Kom, Antonio!

(de gaae.)

Portia og Nerissa.

Portia.

Opspørg Jødens Huus, giv ham dette Document, og lad ham underskrive det. Vi vil reise strax i Aften for at vi kan komme hiem to Dage før vore Mænd. Dette Document vil blive Lorenzo velkommen.

Gratiano, de Forrige.

Gratiano.

Smukke Herre! jeg træffer Dem dog i en god Tid. Herr Bassanio, efter nøiere Betænkning, sender Dem hermed denne Ring, og beder, De vil gisre ham Selskab til Middag.

Portia.

Det kan ei skee. Men denne Ring modtager jeg med Taknemmelighed, hvilket jeg beder, De vil berette ham. Hvis jeg endnu maae udbede mig noget, er det, at De vil vise denne unge Mand den gamle Shyloks Huus.

Gra=

Gratiano.

Det skal skee.

Nerissa.

Herre! et Ord. (til Portia afsides) Jeg vil og forsøge paa at faae min Mands Ring, som han har tilsvoret mig aldrig at ville skille sig ved.

Portia.

Det vil gaae dig an, derfor indestaaer jeg. De skal længe ville sværge paa, at de bortgave deres Ringe til Mandspersoner, men vi vil oversværge dem og gjøre dem til Skamme. Nu afsted, lad os skynde os. Du veed, hvor jeg vil oppebie dig.

Nerissa.

Kom, min gode Herre, vil De nu vise mig hen til hans Huus? (de gaae).

Femte Act.

Første Scene.

Belmont.

Lorenzo og Jessica.

Lorenzo.

Maanen skinner klart: i saadan en Nat som denne, da milde Vinde spillede sagtelig imellem Træerne, og ingen Bulder foraarsagede, i saadan en Nat, forekommer det mig, at Troilus besteeg den Trojanske Vold, og udsukkede sin Siel mod de græske Telte, hvor Cressida laae samme Nat.

Jessica.

I saadan en Nat trippede Thisbe frygtfuld over Duggen, saae Løvens Skygge, førend hun blev ham selv vaer, og løb forfærdet derfra.

Lorenzo.

I saadan en Nat stod Dido med en Pilegreen i Haanden paa det vilde Havs Strandbred, og vinkede hendes Elsker tilbage til Kartago.

Jessi-

Jessica.

I saadan en Nat samlede Medea de fortryllede Urter, der foryngede den gamle Æson.

Lorenzo.

I saadan en Nat stial Jessica sig bort fra den formuende Jøde, og løb med en forsdende Elsker fra Venedig og lige til Belmont.

Jessica.

Og i saadan en Nat svoer den unge Lorenzo, at han elskede hende høit, og stial hendes Hierte bort med mange Troeskabs-Eder, hvoraf ei een var oprigtig.

Lorenzo.

Og i saadan en Nat bagtalede den artige Jessica, liig en liden Skumler, hendes Kiereste, og han tilgav hende det.

Jessica.

Jeg vilde fravinde dig den sidste Nat, hvis ei nogen kom. Men tys, jeg hører en Mands Trin.

Stephano.

Lorenzo.

Hvem kommer saa ilende her i Nattens Stille?

Stephano.

En Ven.

Lorenzo.

Hvilken Ven? Eders Navn, om jeg maae bede, Ven?

Ste-

Stephano.

Stephano er mit Navn, og jeg bringer det Budskab, at min Frue vil være her paa Belmont, førend Dagen gryer. Hun vanker om blandt de hellige Kors, hvor hun knæler og beder om lykkelige Timer i sit Ægteskab.

Lorenzo.

Hvem kommer med hende?

Stephano.

Ingen uden en hellig Eremit og hendes Pige. — Maae jeg spørge, om min Herre allerede er kommet tilbage?

Lorenzo.

Han er ei kommet, og vi have ei hørt noget fra ham. — Men kom, lad os gaae ind, Jessica, og belave os til høitidelig at modtage Husets Herskerinde.

Launcelot.

Launcelot.

Fal, la, la, la, hei, ha!

Lorenzo.

Hvem er det, som raaber?

Launcelot.

Fal, la, la. — Har I seet Herr Lorenzo og Frue Lorenzo? Fal, la, la!

Lorenzo.

Holdt dog op med den Hylen, Karl: her.

Laun-

Launcelot.

Fal, la, la! Hvor, hvor?

Lorenzo.

Her.

Launcelot.

Lad ham vide, at der er kommet en Post fra min Herre med sit Horn fuldt af gode Tidender. Min Herre vil indtræffe her, før det bliver Morgen.

Lorenzo.

Lad os gaae ind, min Skiønne, og der forvente deres Ankomst. Dog, det behøves ikke; hvorfor skulde vi gaae ind? — Min gode Ven, Stephano, tien mig i at tilkiendegive dem der inde i Huset, at deres Frue er underveis, ei langt herfra, og skaf os Musiken herud i den frie Luft. (Stephano gaaer.) Hvor yndigt slumrer Maaneskinnet paa denne Bænk! Her vil vi sidde og lade Musikens Toner krybe sagtelig ind i vore Øren; mild Stilhed og Natten passe godt til Harmoniens søde Rørelser. Tag Plads, Jessica; see, hvor Himlens Loft er indlagt med glimrende Guldbilleder. Der er ingen, ei engang den allermindste af de Kloder, du seer, der jo i sit Kredsløb synger som en Engel og istemmer Choret for de ungpiede Cherubims. O! slig Harmonie give udødelige Siele! men, saa længe denne grove leeragtige Forgiengelighed Klædning indslutte os, kan vi ei høre den. Kom, hei! vækker Diana med en Lovsang. Trænger hen til eders Befalerindes Øren med de meest fortryllende Bevægelser, og drager hende med Musikens Toner her hiem tilbage.

Jessi-

Jessica.

Jeg er aldrig munter, naar jeg hører skiøn Musik.

(Musik høres).

Lorenzo.

Aarsagen er, at Siele-Evnerne ere spendte til Opmærksomhed. Læg ikkun Mærke til en vild og overgiven Hiord, eller en Flok unge utæmmede Føl, der giør tossede Spring, og høit vrinskende og kneggende tilkiendegive Virkningerne af deres fyrige Blod; men høre de ikkun hændelseviis Trompetens Klang, eller noget Slags musikalske Toner røre deres Øren, saa skal I see, hvor de alle samtlig standse, og at deres vilde Diekast forvandles til en beskeden Stirren ved Musikens behagelige Magt. Derfor digtede Poeten, at Orpheus har draget Træer, Stene og Floder til sig, eftersom intet er saa klodset, haardt og overgivent, at jo Musiken for en Tid forandrer dets Natur. Den Mand, der ingen Tilbøielighed finder hos sig til Musik, og ei røres af behagelige Toners Velklang, er oplagt til Forræderier, Ænker og Fordærvelse; hans Aands Bevægelser ere dorske som Natten, og hans Lidenskaber sorte som Erebus; ingen fæste Troe til saadan en Mand. Hør — Musik!

Portia og Nerissa.

Portia.

Det Lys, vi see, brænder i min Gaard; hvor langt kaster ikke denne lille Fakkel sine Straaler! Saaledes skinner en god Handling i en slem Verden.

Nerissa.

Da Maanen skinnede, saae vi ei Lyset.

Portia.

Saaledes fordunkler den større Glands den mindre. Gesandten skinner klart som en Konge, indtil Kongen selv fremtræder, og da forsvinder hans Anseelse af sig selv, som en indlændisk Bæk i Havets Vande. Hør!

Nerissa.

Det er Musiken, Frue, i Deres Huus.

Portia.

Intet er godt uden forholdsmæssig, mig synes den lyder mere indtagende end om Dagen.

Nerissa.

Det er Nattens Stilhed, der giver den denne Egenskab, Frue.

Portia.

Kragen synger ligesaa behagelig som Lærken, naar ingen af dem bemærkes; og jeg troer, at dersom Nattergalen skulde synge om Dagen, naar enhver Gaas snadrede, skulde den ei agtes for en større Musikant end Fuglekongen. Hvor mange Ting faae ei deres rette Værd og sande Fuldkommenhed af den beleilige Tid. Stille! Maanen sover hos Endymion og vil ei opvækkes. (Musikken ophører).

Lorenzo.

Det er Portia's Stemme, hvis jeg ei meget bedrager mig.

Por-

Portia.

Han kiender mig, som den blinde Mand kiender Giøgen, paa dens onde Stemme.

Lorenzo.

Kiereste Frue! velkommen hiem.

Portia.

Vi have været borte at bede for vore Mænds Helbred, hvilken, vi haabe, fremmes desto bedre formedelst vor Andagt. Ere de komne tilbage?

Lorenzo.

De ere endnu ei ankomne, Frue. Men et Forbud har allerede meldt, at Deres Ankomst vil snart skee.

Portia.

Gaae, Nerissa, og befal mine Tienestefolk, at de ei lade sig mærke med, vi have været fraværende. Ei heller han, Lorenzo, eller hun, Jessica.

(der stødes i Trompet.)

Lorenzo.

Deres Mand er nær herved, jeg hører hans Trompet. — Vi ere ingen Sladderhanker, Frue, frygt ei for det.

Portia.

Denne Mat, synes mig, er kun et sygt Dagslys, den har kun et lidet blegere Udseende. Den er en Dag som den, naar Solen er skiult.

Bassanio, Antonio, Gratiano og deres Følge.

Bassanio.

Vi skulde have Dag med Antipoderne, dersom de vilde vandre i Solens Fraværelse.

Portia.

Jeg kan lettelig skaffe Lys, men uden at jeg bliver anseet for let; thi en let Kone gior en tung Mand, og aldrig blive Bassanio det ved mig. Himlen styre alting! — Velkommen hiem, min Herre.

Bassanio.

Jeg takker, min Kone. Ønsk og min Ven velkommen; det er Manden, det er Antonio, hvilken jeg er saa uendelig meget forbunden.

Portia.

Du burde være ham i alle Henseender uendelig meget forbunden, thi, som jeg hører, havde han forbundet sig meget for dig.

Antonio.

Ei mere, end jeg er blevet tilfredsstillet for.

Portia.

Min Herre! De er vort Huus meget velkommen, og det skal vise sig paa andre Maader end ved Ord; hvorfor jeg tilbageholder Complimenter, der kun bestaae i Mundsveir.

Gratiano (til Nerissa).

Ved hiin Maane sværger jeg, at du gior mig Uret. Jeg gav den, oprigtig talt, til Dommerens Skriverkarl.

karl. Jeg for min Deel skulde ønske, han var kastreret, siden du, min Kiereste, tager dig det saa nær til Hierte.

Portia.

En Trætte. Ei! allerede? Hvorom er da det?

Gratiano.

Om en elendig Guldring, som hun gav mig, hvis Riim var for al Verden liigt Knivsmedens Rimerie paa en Kniv: elsk mig, uden Sviig.

Nerissa.

Hvad taler du om Rimet eller om Værdien? Du tilsvoer mig, da jeg gav dig den, at du vilde bære den indtil din Dødstime, og at den skulde lægges i Graven med dig. Omendskiøndt ei for min Skyld, saa dog for dine umaadelige Eder, skulde du have agtet og beholdt den. Men bortgive den til Dommerens Skriver! Den samme Skriver, som fik den, veed jeg vist nok aldrig skal faae Haar paa Hagen.

Gratiano.

Det vil han, hvis han lever, indtil han bliver Mand.

Nerissa.

Ja rigtig nok, dersom et Fruentimmer kan leve saa længe, indtil hun bliver en Mandsperson.

Gratiano.

Nu, ved denne Haand, jeg gav en ung Karl den, et Slags Dreng, en liden glatkindet Dreng, ei høiere end du er selv, som var Dommerens Skriver; det

var ret en snaksom Dreng, der betlede den af mig som et Slags Sportel. Jeg kunde ei føre det over mit Hierte at afslaae ham den.

Portia.

I er at laste, naar jeg skal tale reent ud, over at I skiller eder saa ubesindig ved eders Kones første Gave; en Ting, der med Eder var sat paa eders Finger og ved Troeskab fastnaglet. Jeg gav og min Kiereste en Ring, og lod ham sværge paa, aldrig at skille sig ved den. Her staaer han, og jeg vil sværge for ham, at han ei vil skille sig ved den eller tage den af sin Finger for den hele Verdens Herlighed. I Sandhed, Gratiano, I giver eders Kone alt for slem Aarsag til Fortrydelse. Havde det hændet mig, var jeg gaaet fra mig selv.

Bassanio.

Ei! saa var det bedst, at jeg afhuggede min venstre Haand og svoer paa, at jeg tabte Ringen i det jeg forsvarede den.

Gratiano.

Deres Mand, Bassanio, gav sin Ring bort til Dommeren, som udbad sig den, der og virkelig havde fortient den; hvorpaa Skriveren, et ungt Menneske, der havde bemøiet sig med Skriveriet, udbad sig min, og hverken Tieneren eller Herren vilde tage imod noget uden de to Ringe.

Portia.

Hvilken Ring gav du bort, min Mand? Jeg haaber ei den, som du fik af mig?

Bas-

Baſſanio.

Derſom jeg kunde lægge en Ulſandhed til en Feil, ſkulde jeg nægte det. Men du ſeer, at der ei er nogen Ring paa min Finger, den er borte.

Portia.

Ligeſaa tomt er dit falſke Hierte for Troeſkab. Ved Himlen! jeg vil aldrig komme i din Seng, førend jeg faaer Ringen at ſee.

Neriſſa.

Ei heller jeg i din, førend jeg ſeer min Ring igien.

Baſſanio.

Kiereſte Portia! derſom du vidſte, til hvem jeg gav Ringen, de"ſom du vidſte, for hvem jeg bortgav denne Ring, og vilde betænke, hvorfor jeg gav Ringen bort, ſamt hvor uvillig jeg ſkildte mig ved den, da man intet vilde antage uden Ringen, ſaa vilde du viſt lade din ſtrenge Mishag noget formildes.

Portia.

Derſom du havde kiendt denne Rings Egenſkab, eller Halvdeelen af dens Værd, der gav dig den, eller betænkt, at din egen Ære forbandt dig til at beholde Ringen, ſaa ſkulde du ei have ladet dig ſkille ved Ringen. Skulde der vel have været nogen ſaa ubetænkſom, om det havde behaget dig med Nidkierhed at afſlaae den, og manglet ſaa megen Beſkedenhed, at han ſkulde have eftertragtet en Ting, man ſelv giorde meget Væſen af? Siig mig, Neriſſa, hvad jeg ſkal troe; jeg vil døe paa, at et Fruentimmer har Ringen.

Baſſanio.

Ved min Ære, Kone! nei paa min Siel, om noget Fruentimmer har den, men en Doktor i Lovkyndigheden, ſom vægrede ſig ved at modtage tre tuſind Dukater af mig og bad allene om Ringen; jeg afſlog ham det, og maatte ſee, at han gik misfornøiet bort, den ſelv ſamme Mand, ſom havde frelſt min kiere Veus Liv. Hvad ſkulde jeg ſige bedſte Kone? Jeg var nødſaget til at ſende den efter ham. Skam og Høflighed beſtormede mig, og min Ære vilde ei beſmittes af Utaknemmelighed. Forlad mig, gode Kone; ved diſſe Nattens velſignede Lys! hvis du ſelv havde været der, troer jeg du ſikkert havde villet udbede dig Ringen af mig for at give den til den værdige Doktor.

Portia.

Lad ei den Doktor nogenſinde komme mit Huus for nær, ſiden han har faaet den Juveel, jeg yndede ſaa meget, og ſom du ſvoer paa for min Skyld ſtedſe at bevare; jeg vil da viſe mig ligeſaa gavmild ſom du, og aldeles intet afſlaae ham, ei engang min Perſon ſelv, eller min Mands Seng. Jeg ſkal nok lære at kiende ham, derom er jeg forſikkret. Tilbring ingen Nat uden for Huſet, bevogt mig ſom en Argus; giør du ikke det, men lader mig blive allene, nu ſaa ſkal jeg paa min Ære, der nu er min egen, ogſaa tage denne Doktor til min Sengekammerad.

Neriſſa.

Og jeg hans Skriver; derfore tag dig vel i Agt for at overlade mig til min egen Varetægt.

Gra-

Gratiano.

Godt, gisr da saa, men lad mig ei faae ham fat; thi hvis det skeer, da vil jeg skaffe den unge Skriver sin Pen beskaaren.

Antonio.

Jeg er den ulykkelige Anledning til disse Ueenigheder.

Portia.

Tag De sig det ei til Hierte, Herre! De er os ikke destomindre velkommen.

Bassanio.

Portia! tilgiv mig denne aftvungne Fornærmelse; og i disse mange Venners Paahør sværger jeg dig, selv ved dine egne smukke Øine, hvori jeg seer mig selv....

Portia.

Læg Mærke til, hvad han siger! I begge mine Øine seer han sig selv dobbelt, i hvert Øie enkelt; sværg nu ved dit dobbelte Selv, og da vil det være en tilforladelig Eed.

Bassanio.

Nei, hør mig kun! Tilgiv mig denne Feil, og jeg sværger dig til ved min Siel, at jeg aldrig mere skal bryde nogen Eed, jeg giorde dig.

Antonio.

Jeg satte engang mit Legeme i Stikken for hans Velfærd, der ganske var gaaet forloren, hvis ei den, som har Deres Mands Ring, Frue, havde været. Jeg tør nu igien for ham sætte min Siel til Pant paa,

at Deres Mand aldrig mere forsætlig vil bryde sit Løvte.

Portia.

Da maae De være hans Borgen. Giv ham denne Ring, og beed ham bevare den bedre end den anden.

Antonio.

Her, min kiere Herr Bassanio, sværg nu, at De vil stedse bevare den.

Bassanio.

Ved Himlen! det er den samme, jeg gav Doktoren.

Portia.

Jeg fik den af ham: forlad mig, Bassanio! for denne Ring laae Doktoren sidst hos mig.

Nerissa.

Forlad mig da, bedste Gratiano, ogsaa, thi den samme glatkindede Dreng, Doktorens Skriver, laae og for denne her hos mig forgangen Nat.

Gratiano.

Nu, dette ligner Landeveienes Forbedring om Sommeren, naar Veiene ere gode nok. Hvad, ere vi da Hanreier, førend vi have fortient det?

Portia.

Tael ei saa plump. I ere alle forundrede. Her er et Brev, læs det engang ved god Leilighed; det kommer fra Padua, fra Bellario, deri skal du finde, at Portia var Doktoren, og Nerissa der, Skriveren. Lorenzo her skal bære Vidnesbyrd om, at jeg begav mig paa Reisen, saasnart som I, og at jeg just nu

er

er ankommen. Jeg har endnu ei sat Foden i mit Huus. — Antonio! De er velkommen; jeg har bedre Tidender i Baghaand for Dem, end De venter sig. Bræk strax dette Brev, og der skal De finde, at tre af Deres Skibe nylig rigtbeladne ere indløbne paa Rheden. De skal ei heller faae at vide, ved hvilken særdeles Hændelse dette Brev er faldet i mine Hænder.

Antonio.

Jeg er stum.

Bassanio.

Var du Doctoren, og jeg kiendte dig ikke?

Gratiano.

Var du Skriveren, der skal giøre mig til Hanrei?

Nerissa.

Ja, men den samme Skriver tænker ikke at giøre det, med mindre han skulde leve, indtil han bliver en Mand.

Bassanio.

Søde Doktor, du skal blive min Sengekammerad; naar jeg er fraværende, saa leg du dig kun hos min Kone.

Antonio.

Skionneste Frue! De haver givet mig Liv og Udkomme i Livet tilbage; thi jeg læser her som en Vished, at mine Skibe ere velbeholdne komne paa Rheden.

Portia.

Hvad mener han Lorenzo? min Skriver har og nogen god Trøst for ham.

Nerissa.

Neriſſa.

Ja, ſom jeg og vil meddele ham uden nogen Skienk eller Gave. Her giver jeg ham og Jeſſica fra den rige Jøde et udtrykkeligt Gavebrev paa alt, hvad han efter ſin Død efterlader ſig.

Lorenzo.

Skiønneſte Dame! De lader nedfalde Manna paa Veien for trængende Folk.

Portia.

Det er nu næſten Morgen, og dog er jeg forviſſet om, at I ei ere fuldkommen tilfredsſtillede angaaende diſſe Hændelſer. Lad os begive os ind, og der opfordre os kun til Gienſvar paa Eders Spørgsmaale, ſaa vil vi beſvare alting oprigtigen.

Gratiano.

Lad os giøre det. Det første Spørgsmaal, hvorover min Neriſſa ſkal tages i Eed, er, om hun hellere vil blive oppe indtil næſte Nat, eller og nu gaae i Seng, endſkiøndt det er kun to Timer til Dagens Ankomſt. Men hvis det og allerede var Dag, ſkulde jeg dog ønſke Natten, indtil jeg havde ſovet hos Herr Doctorens Skriver. — Godt, ſaalænge jeg lever, ſkal intet være mig ſaa vigtigt ſom vel at bevare Neriſſa's Ring.

Anmærkninger
over
Sorgespillet Kong Lear.

Iblandt de forskiellige Kilder, hvoraf Shakspear har taget Stoffet til dette Sorgespil, er det afgiort, at han af ingen mere har betient sig end af Holinsheds Chronik, som nærmest forskaffede ham Materialier, efter hvad vi og tilforn have seet, til alle sine historiske Skuespil af de Engelske Aarbøger. Følgende hidhørende Sted af samme Chronik* anføres til en Begyndelse:

"Leir, Baldubs Søn**, blev Aar 3105 efter Verdens Skabelse valgt til Britternes Behersker, paa samme Tid Joas regierede i Juda. Denne Leir var en Fyrste af ædel Handlemaade og regierede Land og Folk i megen Velstand. Han byggede Staden Cairleir, der

nu

* Man finder dette Sted i Shaksp. illustrated. Vol. III. p. 273. — En kort Fortælling af Kong Lears Historie staaer og i Tyrrel's general History of England (Lond. 1700. Fol.) Vol. I. p. 11.

** Hos Tyrrel hedder han Bladud.

nu kaldes Leiceſter, og er beliggende ved Floden Dore. Man ſkriver, at han med ſin Kone havde tre Døttre, der vare hans eneſte Børn, hvilke hedte Gonorilla, Regan og Kordeilla. Diſſe ſine Døttre elſkede han meget, men i Beſynderlighed var den yngſte Kordeilla ham meget kierere end de to ældſte.„

"Da denne Leir endelig blev aldrende og begyndte at føle Alderdommens Byrde, beſluttede han at udforſke ſine Døttres Sindelaug imod ſig, for derefter at ophøie den til Arving af Kongeriget, ſom var ham den kiereſte. I den Henſeende ſpurgte han førſt Gonorilla den ældſte, hvor høit hun elſkede ham. Hun raabte Guderne til Vidne og ſvor, at han var hende kierere end hendes eget Liv, der dog i Følge Ret og Billighed burde være hende det dyrebareſte. Dette Svar fornøiede Faderen meget, der henvendte ſig til den anden Datter, og ſpurgte hende, hvor høit hun elſkede ham. Hun ſvarede og bevidnede med en høi og dyr Eed, at hun elſkede ham mere end hendes Tunge kunde udtale, og langt over alle ſkabte Ting i Verden.„

"Derpaa fremkaldte han ſin yngſte Datter Kordeilla og ſpurgte, hvor høit hun agtede ham, og hun ſvarede paa følgende Maade: jeg kan ei andet end erkiende den ſtore Kierlighed og faderlige Omſorg, De altid har baaret for mig, derfore kan jeg ei ſvare anderledes, end ſom jeg tænker, og ſom min Samvittighed tilſiger mig. Jeg bevidner, at jeg altid har elſket Eder, og min hele Livstid ſkal elſke Eder ſom min kiødelige Fader. Og derſom De vil erkiende den Kierlighed, ſom jeg bær til Eder, ſaa vær forſikkret, De haver ſaameget

ſom

som De er værd, og at jeg elsker Eder saa meget og ikke mere.„

"Faderen var misfornøiet med dette Svar, og giftede de tvende ældste Døttre bort, den ene til Hertugen af Kornval, ved Navn Henninus, og den anden til Hertugen af Albanien, ved Navn Maglanus, og forordnede, at hans Lande efter hans Død skulde deeles iblandt dem, og at den ene Halvdeel deraf strax skulde tilfalde dem; men den tredie Datter Kordeilla forbeholdt han intet.„

"Imidlertid hendte det, at en af Fyrsterne i Gallien, nu Frankrig kaldet, ved Navn Aganippus, fik Underretning om den benævnte Kordeillas Skiønhed, Sædelighed og gode Opførsel og forlangte hende til ægte. Han skikkede derfor hendes Fader Bud og begierede hende til sin Gemalinde; hvorpaa blev ham svaret, at han vel kunde faae hans Datter, men Medgift kunde han ei erholde, da alt i Forveien allerede var bortlovet og overladt hendes andre Søstre.„

"Aganippus lod sig ei skrække af dette Svar, hvorved al Medgift med Kordeilla blev ham afslaaet, men toeg hende til Gemalinde efter hendes Persons og fortreffelige Dyders blotte Tilskyndelse. Denne Aganippus var en af de tolv Konger, som regierede Gallien i de Tider, efter den Brittiske Historics Vidnesbyrd. Da nu Leir var bleven meget gammel, syntes de tvende Hertuger, der havde ægtet de tvende ældste Døttre, at det varede for længe, inden Regieringen kom i deres Hænder; de giorde da Opstand imod ham med væbnet Haand, fratoeg ham Regieringen over Landet, og foreskrev ham Betingelser paa Livstid, i

Følge

Følge hvilke hans Deel blev ham fastsat, nemlig, at han skulde leve af en vis Penge, der blev ham anviist til Underholdning, men som Tid efter anden blev formindsket saavel af Maglanus som Henninus.„

"Men det, som gik Leir meest til Hiertet, var at see sine Dsttres Uartighed, hvilke syntes at lade sig forstaae med, at deres Fader i alle Ting havde for meget. Dog alligevel var det, han virkelig havde, meget lidet, saaledes at han maatte gaae fra den ene til den anden, og geraadede endelig i slig Elendighed, at de ikkun vilde tilstaae ham en Karl til Opvartning. Tilsidst var hans tvende Dsttres Uartighed, eller rettere Unaturlighed, saa stor, uagtet det skiønne og herlige Sprog, de tilforn havde ført, at han af Nød blev drevet til at forlade Landet, og at segle til Gallien, for der at søge nogen Trøst hos hans yngste Datter Kordeilla, som han tilforn hadede.„

"Da Dronning Kordeilla hørte, at han leed Mangel og var geraadet i Armod, sendte hun ham i Forveien hemmelig en Sum Penge for deraf at klæde sig og underholde et vist Antal Folk, af hvilke han med Ære og Velanstændighed kunde blive opvartet, som det tilkom hans forrige Stand. Hun indbød ham med dette Følge til sit Hof, hvorhen han og forføiede sig, og hvor han blev modtaget med saa megen Glæde, Kierlighed og Ære, saavel af sin Svigerson Aganippus som af sin Datter Kordeilla, der foraarsagede ham stor Hierteglæde. Thi han blev ei mindre æret, end om han selv havde været heele Landets Konge. Siden aabenbarede han sin Svigerson og sin Datter, paa hvad Maade hans andre Dottre havde mishandlet ham.

Aga-

Aganippus lod en mægtig Krigshær holde i Beredskab, og udrustede en stor Flode, der skulde segle til Britanien og igien indsette hans Svigerfader Leir i sit Kongerige.„

"Det blev afgiort, at ogsaa Kordeilla skulde følge med ham, for at tage Landet i Besiddelse, hvilket han lovede hende som retmæssig Arving efter sin Død, uagtet dets foregaaende Overdragelse til hendes Søstre og deres Mænd. Da nu Krigshæren og Skibene vare færdige, gik Leir og hans Datter Kordeilla med hendes Gemal til Søes; og da de kom til Britanien, fegtede de med deres Fiender, og sloge dem i en Trefning, hvori Maglanus og Henninus omkomme. Herpaa blev Leir indsat igien i sit Rige, hvilket han beherskede i to hele Aar, og døde saa, efter at han havde været Konge i syrgetyve Aar. Hans Liig blev begravet i Leicester i en Hvælving under Floden Dorens Vandledning, nær ved Staden.„

Af denne Chronik eller af Gotfried af Monmouth, som var Holinsheds Forgienger og Kilde, er ogsaa uskridig den gamle Ballade * om Kong Leir og hans tre Døttre taget, der i Hovedbegivenhederne har nogen Lighed med det Shakspearske Skuespil, men om det er forfattet før eller efter samme, kan man ei med Vished bestemme; den udelades her for Rummets Skyld, da den desuden intet nyt indeholder. Men om

* Denne Ballade findes i Percy's Reliques &c. Vol. I. pag. 228. I Shaksp. illustrated Vol. III. p. 338, og i Johnsons og Steevens's Shakspear Vol. IX. p. 491.

om endog denne Balladeskriver maaskee ikke var Shakspears Forgienger, saa var dog ustridig den unævnte Forfatter af et ældre Sørgespil * af samme Indhold det. I Aaret 1605 er det trykt i London i Quarto, da den første Udgave af det Shakspeariske Skuespil udkom først paa Tryk i Aaret 1608. Formedelst Sujettets Lighed med nærværende Skuespil af Shakspear anføres her kortelig Udtoget af samme, endskiøndt det haver kun liden poetisk Værd, er fast heel igiennem mat og slæbende, og hverken afdeelt i Akter eller Scener.

"Kong Leir beraadslaaer med de fornemste i sit Rige over de Indretninger, som han i samme for Fremtiden haver i Sinde at foranstalte. Han tænker paa at givte sine tvende ældste Døttre til de nærgrændsende Konger af Kornval og Kambrien, og den yngste, der var ham den kiereste, til Kongen af Irland, for engang i Tiden at sætte hende i Besiddelse af sit Rige. Førend denne Deeling skeer, vil han først stille deres Kierlighed paa Prøve. Gonoril og Regan lægge i en kort Samtale deres Mishag med deres yngste Søster for Dagen; til dem kommer Skaliger, en af Leirs Raad, og opdager dem deres Faders Hensigter. De aftale med hinanden, hvorledes de derved ville forholde sig og Maaden, paa hvilken de ville besvare hans Spørgsmaal. Perillus, ligeledes en af Leirs Raad, — der i dette Sørgespil er det samme, som Kent i det Shakspearske — maae fremkalde de tre Døttre.

* Det har følgende Titel: The true Chronicle History of King Leir and his three Daughters, Gonoril, Ragan and Cordella, as it has been diuers and sundry times lately acted.

Døttre. De to ældste give de stærkeste Forsikringer om deres børnlige Kierlighed; Gonoril tilbyder sig for hendes Fader at lade sig binde en Møllesteen om Halsen, og for hans Skyld at nedstyrtes af det høieste Taarn, eller, om han saa vil, ægte den usleste Betler. Regan giør de samme Forsikkringer om hendes Kierlighed og blinde Lydighed. Kordeilla forsikkrer hendes Fader blot om Ubrødeligheden af hendes barnlige Pligt. Leir antager hendes Oprigtighed for Koldsindighed, berøver hende al Andeel af sit Rige, og forjager hende derfra.

Kongen af Frankrig forestiller sit Riges Raad det Forsæt, han havde fattet, at begive sig til Britanien i en forstilt Dragt for selv at see den Skionhed, hvorfor Leirs Døttre vare berømte, og for at vælge en af dem til Gemalinde. Han vælger en af sine Hoffolk, Mumford, til sin Ledsager. — Kongerne af Kornval og af Kambrien møde hinanden paa deres Reise til Britanien, hvorhen Leir havde kaldet dem. — Gonoril og Regan fornøie sig over Kordella's Forstødelse. — Leir deeler sit Rige imellem de benævnte tvende Konger, der drage Lod derom. — Den gallisse Konge (under dette Navn forekommer her Kongen af Frankrige) viser sig med sin Ledsager, begge forklædte som Pilgrimme; Kordella møder dem. Kongen bliver fortrylket af hendes Skionhed, er rørt over hendes Ulykke, erklærer hende sin Kierlighed, giver sig tilkiende for hende, og tager hende med sig til Frankrig. — Leirs Ulykke og hans ældste Døttres Utakнemmelighed tager nu sin Begyndelse; Perillus bliver ham allene troe. — Skaliger giver Gonoril det Anslag at afknappe hendes

Faders Indkomme, og siden ganske berøve ham den. Han begegner ham haardt, viser ham Døren, og Leir bliver derover saa bedrøvet, at han fælder Taarer. Perillus søger at trøste ham og overtaler ham til at begive sig til Regan sin anden Datter, som i en kort Monolog lægger sin Glæde over hendes erholdte Lykke for Dagen, men dermed tillige allerede i Forveien ogsaa hendes slette Sindelaug imod hendes Fader. — Gonorils Gemal er uroelig over Leirs Undvigelse; hun siger ham, at han maae være gaaet til hendes Søster. For at erfare det med Vished, vil han sende et Bud derhen, men Gonoril standser samme underveis, hun bryder hans Brev, og giver ham derfor et andet, hvori hun sværter sin Fader hos hendes Søster paa det værste, opmuntrer hende til at myrde ham, og foreslaaer Overbringeren til dette Mords Fuldførelse. — Kordella takker i en Tale for sig selv Himmelen for den hende skienkede Lykke, og ønsker endnu kun at blive udsonet med sin Fader. — Leir og Perillus, begge trætte af deres besværlige Reise, ankomme hos Kongen af Kambrien. Regan modtager hendes Fader med forstilt Høflighed. Hun bekommer strax derpaa hendes Søsters Brev, og bestiller Budet til den følgende Dag, for med ham at aftale Kongens Ombringelse. — Kongen af Frankrig søger at bevelige sin Gemalinde Kordella over hendes Bedrøvelse formedelst hendes Faders Unaade. — Budet bliver af Regan opsat til at myrde hendes Fader og hans Ledsager Perillus. Hun vil den følgende Dag føre dem begge ind i en tyk Skov, hvor han kan fuldføre Mordet, men i Forveien skal han forevise hendes Søsters Brev. — En

Gesandt

Gesandt fra Frankrig kommer til Gonorils Hof med Breve og Gaver, som Kordella sender sin Fader, hvilke Gonoril søger at opfange. — Leir og Perillus komme i Skoven, hvorhen Regan har lovet at følge dem. De sætte sig ned, bede, og sove ind. Imidlertid kommer den bestilte Morder med tvende Dolke; deres ærværdige Udseende, at de ere sovende, med Bønnebøgerne i Haanden, giør ham betænksom. De vaagne; Leir fortæller sin Ven en skrækkende Drøm, som han i sin korte Søvn havde havt. De anse Morderen for en Betler. Han siger dem sit Ærende. Leir forfærdes over sine tvende Døttres mordiske Ryggesløshed og over Gonorils Brev; Morderen bliver fast ved sit Forsæt at dræbe dem begge. Den ene taler og beder for den andens Liv; derved bliver allerede Morderen rørt, og, for at denne Rørelse kan blive fuldkommen, tordner og lyner det. Morderen bæver, lader den ene Dolk efter den anden falde sig af Haanden, og gaaer bort. Perillus overtaler nu den ulykkelige Konge til at reise til Frankrig, og at søge Tilflugt hos hans yngste Datter. — Den Franske Afordnede har erfaret, at Leir opholder sig i Kambrien, og beslutter at opsøge ham der, for at overbringe ham sine Breve og Gaver. — Kongen af Frankrig aftaler med sin Gemalinde Kordella og Mumford en Reise til Britanien, hvilken de, forklædte i Bondedragt, ville giøre. — Regan anstiller sig for hendes Gemal yderst bedrøvet over hendes Faders Fraværelse og Savnet af ham, og søger at opvække Mistanke mod Kordella formedelst onde Anslag imod ham. Hun giør og den Franske Gesandt, der kommer til hendes Hof, de heftigste Bebreidelser der-

over; og da denne undskylder sin Dronning, bliver Regan saa opbragt, at hun slaaer ham. — Leir og Perillus have ladet sig sætte over til Frankrig; der mangler dem Penge til at betale deres Overreise, og da Matroserne yttre Lyst til deres Klæder, saa tilvexle de sig dem mod deres egne, og haabe ved denne Forklædning desto snarere at opnaae deres Maal. Leir svæver endnu bestandig i Frygt og Bekymring over hans yngste Datters Modtagelse; Perillus beder ham være uforsagt. De møde den Gallisse Konge med sin Gemalinde og Mumford, der, forklædte som Bønder, ere i Begreb med at fortsætte Reisen til England. Leir nedsynker af Hunger og Træthed; Kordella hører hans Klager, kiender sin Faders Stemme igien, og vil aabenbare sig for ham. Hendes Gemal holder hende tilbage; giver, som endnu ubekiendt, de tvende Ulykkelige Spise og Drikke, og lader Leir fortælle sig alle hans Uheld med alle sine Omstændigheder. Derpaa følger Opdagelsen. Leir knæler her, som hos Shakspear, for sin Datter, der falder ham til Fode. Han beder hende om Tilgivelse og hun ham om sin Velsignelse. Tillige sværger han ved Himlen paa, at han vil udøve Hevn paa hans tvende andre Døttre, og den Gallisse Konge lover at ville være ham deri behielpelig. — Regan er nu yderst urolig over den Uvished, hvori hun svæver, formedelst Udførelsen af hendes fadermordiske Anslag. — Den Gallisse Konge, Leir og Mumford komme med deres Krigshær, og opmuntrer den til Tapperhed. Det bliver dem en let Sag, da alting ligger i en roelig Søvn, da den udsatte Vagt har forladt sin Post og er beskienket. Leir

bliver

bliver igien indsat i sin Kongeværdighed, og de tvende utaknemmelige Døttre blive udjagne af Landet tillige med deres Mænd.„

Allerede af dette korte Udkast vil man see, at dette gamle Sørgespil i sig selv ei er saa ganske forkasteligt. Det har mangt godt Anlæg og Opfindelse; men rigtig nok er Udførelsen for det meeste forulykket, endskiøndt dog nogle ganske taalelige Scener antreffes imellem. Med det uendelig skiønne Shakspeariske Stykke er det aldeles ikke at sammenligne; imidlertid er det klart, at adskillige enkelte Træk deraf ere laante og blevne benyttede af vor Digter. Derimod mangle i det ældre Skuespil forskiellige Omstændigheder, der forekomme saavel i det Shakspearske som i Balladen, nemlig: Lears Raserie, hans ridderlige Følges Afskaffelse, hans og Kordelia's Død. Ogsaa i Udfaldet afviger det gamle Sørgespil fra det seenere, fra Chroniken og Balladen. Fra hvilken Forfatter det skriver sig, lader sig ei bestemme, ikke heller kan man slutte sig dertil af Skrivemaaden, der hos ingen af de dengang bekiendte Sørgespil-Digtere var saa mat og upoetisk.

I Shakspears Skuespil er og den meget interessante Episode om Glo'ster og hans tvende Sønner indvævet, til hvilken Foranledningen maae søges i Sidneys * Arkadia, hvori et Kapitel med følgende Opskrivt forekommer: "Den vanartige Paphlagoniske Konges og hans artige Søns beklagelige Tilstand og

* Pag. 142. Edit. 1590. 4to. — Shakspear illustrated. Vol. III.

jammerfulde Historie, først fortalt om Sønnen og derefter om den blinde Fader.„ Prindserne i Kongeriget Galazia, hvorom sammesteds gives Anmeldelse, blive af et heftigt Uveir nødsagede til at søge Skyts i en huul Klippe. Da de her hørte et Par Personer tale med hinanden, gik de nærmere for at see dem, uden dog selv at blive seet. De bleve da vaer en gammel bedaget Mand og et ungt Menneske, begge i en elendig Dragt og slet tilredde af Veiret. Den Gamle var blind og den unge Person ledede ham. Hos begge opdagede man, i al deres Elendighed, et Slags ædelt Udseende, som syntes at forraade en høiere Stand. Den Gamle bad sin unge Ledsager, hvilken han kaldte Leonatus, at forlade ham, da han dog ei vilde opfylde hans Ønske og lede ham til sin Død. Den unge Person, der kaldte ham Fader, vegrede sig ved at gaae bort fra ham, og den Gamle beklagede sig over, at han ei havde fortient denne Ømhed ved sin slette Opførsel mod ham. Prindserne bleve ved disse deres Taler bevægede til at gaae hen til dem og at spørge det unge Menneske om, hvem de vare. Denne sagde dem, at den Gamle for nylig var retmæssig Fyrste af Paphlagonien, og ikke allene berøvet sit Rige, men ogsaa sit Syn af en haardhiertet utaknemmelig Søn. Disse Ulykker have afnødet ham den fortvivlede Begiering, at han, som var hans Søn, dog vilde styrte ham ned af en Klippe, og saaledes ende hans Lidelser tilligemed hans Liv. Han bad tillige Prindserne, at de vilde tage hans ulykkelige Fader i deres Beskyttelse. Faderen faldt ham ind i Talen, og foreholdt ham, at han havde udeladt den fornemste Omstændighed af sin Historie.

ſtorie. Denne min Søn, ſagde han, har jeg avlet i mit retmæſſige Ægteſkab, og han var ſiedſe ædel og god og fortiener min ømmeſte Kierlighed. Men en anden uægte Søn, ſom jeg havde, bragte mig først til ikke at kunne lide ham, derpaa til at hade, og endelig til at giøre ham ulykkelig. Jeg gav nogle af mine Folk Befaling at føre ham ind i en Skov og der at ombringe ham; men de vare menneſkeligere end jeg, og lode ham beholde Livet. Han blev gemeen Soldat i et Naboe-Rige, og ſkulde just blive befordret, da han fik at høre, at jeg lod mig ganſke lede og beherſke af hiin Baſtard, og derved giorde mig ſelv beſtandig ulykkeligere. Thi den Knegts Gruſomhed gik saa vidt, at han til Slutning ſtødte mig fra Tronen, berøvede mig mine Øine, og lod mig gaae hielpeløs bort. Og i denne elendige Tilſtand har denne min Søn opſøgt mig og, ganſke uforſkyldt, kierlig antaget ſig mig. Men jeg veed viſt, at ſaaſnart min Forfølger erfarer det, vil han intet lade uforſøgt for at rydde ham af Veien; derfor bad jeg ham at føre mig op paa Spidſen af denne Klippe, for at ſtyrte mig derudover, men han viiſte ſig her for første Gang i ſit Liv ulydig imod mig. Jeg beder eder, mine Herrer, giører denne min Hiſtorie overalt bekiendt, og beviſer mig den Velgierning, ſom min Søn afſlaaer mig. — Prindſerne bleve inderlig rørte ved denne Fortælling. Strax derpaa kom Plexirtus ſelv, Baſtarden, med fyrgetyve Ryttere til ſamme Sted for at dræbe hans Broder, hvis Ankomſt han havde erfaret. Saavel denne hans Broder ſom Prindſerne giorde tapper Modſtand; imidlertid ſkulde de maaſkee være blevne overvældede af det

ſtørre fiendtlige Antal, hvis ei Kongen af Pontus, opfordret dertil af en Drøm, uformodentlig var kommet dem til Hielp med hundrede Ryttere. Derimod erholdt Plexirtus Biſtand af Tydeus og Telenor, to meget tappre Adelsmænd, og dette Partie beholdt Overhaand, indtil Prindſerne i Pontus og Phrygien fik ſamlet et ſtørre Mandſkab, og forhialp Leonatus til ſin Ret og Tronen.“

Endelig maae endnu en Kilde anmeldes, hvoraf Shakſpear formodentlig tog Kordelia's Dødsmaade. Spenſer i ſin anden Bogs tiende Sang af Feernes Dronning giver os en kort Krønike af de Brittiſke Konger, og fortæller i nogle Stanzer * Lears Hiſtorie. Om Kordelia ſiger han, at hun forhialp ſin Fader igien til Tronen, fulgte ham ogſaa efter hans Død i Regieringen, men blev igien ved hendes Søſters Børn aſſat og kaſtet i Fængſel, hvor hun til Slutning af Fortvivlelſe hængte ſig ſelv. Shakſpear lader hende ei fuldbringe denne Dødsmaade paa ſig ſelv, men ved en Soldat, formodentlig for at afvende den Forbrydelſe af Selvmord fra en ſaa dydig Perſon.

Man ſeer af alt dette, at den ſtørſte Deel af Opfindelſen og af det Stof, ſom ligger til Grund i nærværende Skuеſpil, ei var Shakſpears Eiendom. Men alle diſſe adſpredte Deeles Forbindelſe til et Heelt, dette riighaltige Stofs Behandling, var hans Eiendom, og forherliger ham mere end al Opfindelſens

Roes

* Spenſer's Fairy-Qveen, B. II. Canto X. Stanz 27-33. (Edit Lond. 1758. 2 Vol. gr. 8vo. Vol. I. p. 305.

Roes skulde have giort. Kong Lear bliver eenstemmig og med saa megen Ret holdet for et af vor Digters største og fuldkomneste Mesterstykker; og der lod sig skrive en heel Bog, dersom man med sand philosophisk Kritik særskildt vilde betragte dette store Sørgespils enkelte Skionheder. Man indskrænker sig her allene til at henvise Læseren til hvad Hr. Warton har skrevet derover i et af de bedste * Engelske Ugeblade, og her at anføre Dr. Johnsons Slutnings Anmærkning over dette Sørgespil.

"Kong Leir, siger han, er med Ret et af Shakspears berømmeligste Skuespil. Der gives ellers intet, der saa tiltrækkende vedligeholder Opmærksomheden, der sætter vore Lidenskaber saa meget i Bevægelse og beskieftiger vor Nysgierrighed saa meget som dette. Den konstfulde Indfletning af saa forskiellig Interesse, de modstridende Karakterers treffende Afstikninger, de pludselige Lykkens Omvexlinger, og den hastige Følge af Begivenheder fylde Sielen med et stedsevarende Oprør af Mishag, Medlidenhed og Forhaabning. Enhver Scene biedrager sit til Smertens Stigen eller til Handlingens Fortskridelse, og næsten enhver Linie befordrer Scenens Fortgang. Digterens Indbildningskraft haver her Lighed med en mægtig Strøm, der uimodstaaelig river Sielen med sig, som engang vover sig ud paa den.„

"I Henseende til Usandsynligheden i Lears Adfærd maae man betænke, at han bliver forestillet overeenstem-

* The Adventurer. Vol. IV. No. 113, 116, 122.

stemmende med Fortællingerne, som man dengang næsten uden mindste Undtagelse holdt for at være sande. Og maaskee, dersom vi betænke den Tidsalders Barbarie og Uvidenhed, i hvilken denne Begivenhed sættes, vil denne hans Adfærd ei forekomme os saa usandsynlig, som naar vi bedømme den efter vor nærværende Tidsalders Sæder. Saadan en Datters Fortrin for den anden, saadan Regieringens Fratrædelse paa slige Vilkaar kunde endnu for nærværende være troelig, naar man fortalte det om en liden Fyrste af Guinea eller Madagaskar. Shakspear har rigtig nok ved Anbringelsen af Grever og Hertuger opvakt Tanken om en sædeligere Tidsalder og en ved mildere Sæder forbedret Levemaade; og det kan ei nægtes, at han, uagtet al nøiagtig Betegning og Beskrivelse af hans Personers Karakterer, forsømmer og almindelig sammenblander Tidsaldernes forskiellige Kiendemærker, i det han menger gamle og nye, Engelske og fremmede Sæder iblandt hinanden.„

"Hr. Warton, som i Eventyreren kritisk har bedømt dette Sørgespil, gior den Anmærkning, at Forestillingerne af Grusomhed i samme ere for vilde og skrækkelige, og at Edmunds Mellemkomst skader Historiens Simplicitet. Til denne Dadels Besvarelse troer jeg, man behøver kun at igientage, at Døttrenes Grusomhed er en historisk Virkelighed, hvortil Digteren har tilføiet ganske lidet, i det han blot ved Dialog og Handling bragte dem i en sammenhængende Orden. Imidlertid kan jeg ei med ligesaa god Grund forsvare Udstødelsen af Glo'sters Øine, som synes alt for afskyeligt til at kunne taales ved Forstillingen paa

Thea-

Theatret, og som altid maae nøde Gemytterne til at formilde sin Forferdelse ved Hielp af Vantroen. Men man maae dog betænke, at vor Digter meget vel vidste, hvad der skulde behage de Tilskuere, for hvilke han skrev.„

"Den Hinder, som Edmund skulde gisre Handlingens Simplicitet, bliver rigelig erstattet ved Tilvexten af Forskiellighed, ved den Kunst, hvormed han bliver indflettet i Hovedhensigtens Befordring, og ved den Anledning han giver Digteren til at forbinde Troløshed med Troløshed, og at stille den vanartige Søn ved Siden af de vanartige Døttre, for at indprente den vigtige Lære, at Ondskab bliver aldrig staaende stille, at en Forbrydelse bliver Kilden til en anden, og styrter til Slutning lige i Fordervelse.„

"Uagtet denne Lære, har imidlertid Shakspear dog ladet Kordelias Dyd i en retferdig Sag ligge under, og deri handlet imod de naturlige Begreb om Retferdighed, imod Læserens Forhaabning, og, hvad endnu er besynderligere, imod Kronikens Beretning. Spectator * retfærdiggior imidlertid denne Omstændighed, og dadler Tate for, at han, i sin Forandring af dette Skuespil, lader Kordelia blive lykkelig, hvorved, efter hans Meening, dette Sørgespil har forloret Halvdeelen af sin Skionhed. Dennis bemærker, det være nu sandt eller ikke, at Londen engang, for at befordre en god Optagelse af Addisons Cato, blev forgiftet med mange falske og afskyelige Kritiker, og at man dengang bemøiede sig for at giøre den poetiske Retfærdighed mistænkt og at bringe samme i et slet

Udraab.

* Num. XL.

Udraab. Et Skuespil, hvori de Onde blive lykkelige og de Gode ulykkelige, kan uden Tvivl endda være godt, da det er en rigtig Foreſtilling af de sædvanlige Tildragelser i det almindelige Liv. Da imidlertid alle fornuftige Væsener af Naturen elske Retfærdighed, saa kan jeg ei lettelig bringes til at troe, at et Skuespil, ved Jagttagelse af Retfærdigheden, skulde blive slettere, eller at, naar ellers alle de øvrige Skiønheder ere lige, Tilskuerne ei altid skulde begive sig mere tilfredsstillede bort, naar de havde seet den forfulgte Dyd til Slutning at seire.

"I nærværende Fald har Publicum affagt Dommen. Kordelia har altid, siden Tate's Tider, med Seier og Lykke forladt Scenen. Og, hvis min Følelse nogensinde formaaede at give Publicums almindelige Stemme mere Vægt, saa kunde jeg sige, at Kordelia's Død har været mig i mange Aar saa anstødelig, at jeg ei vidste, om jeg nogensinde kunde bringe det over mit Hierte igien at giennemlæse dette Stykkes sidste Scener, indtil jeg som Udgiver * paatog mig deres Giennemsyn.

"Der gives under Kunstdommerne endnu en anden Stridspunkt i Henseende til dette Sørgespil. Man

er

* Hr. Steevens anfører til Shakspears Retfærdiggiørelse heri: at, da Digteren fandt, at Kordelia siden døde jammerlig i Fængsel, tog han deraf Anledning til at paaskynde hendes Død, da han vidste, at samme, faa Aar derefter, indtraf; samt at det paa den Tid var Skik at see mange opofrede paa Skuepladsen, og at denne Prindsesses Ømhed for hendes Fader kunde ligesaalidet som Ophelias Uskyldighed bevæge Digteren til at lade dem leve over det Maal, som han engang havde fastsat for dem ved Udkastet af sit Sørgespil.

er nemlig ei eenige, om den herskende Foreſtilling i Lears forvirrede Siel er Tabet af hans Rige eller hans Dottres Gruſomhed. Hr. Murphy, en meget indſigtsfuld Kunſtdommer, har ved enkelte Steders Anførelſe viiſt, at hans Dottres Gruſomhed er den fornemſte Kilde til hans Lidelſer, og at hans Riges Tab er ham allene følelig ſom et mindre og underordnet Onde. Han bemerker ſærdeles rigtig, at Lear kun i en ringe Grad ſkulde opvække vor Medlidenhed, hvis vi ei ſaae mere paa den krænkede Fader, end paa den ſtyrtede Konge.„

Den af Dr. Johnſon her anførte Forandring med dette Sørgeſpil er af Nahum * Tate, hvilken man juſt ei af Pope's Dunciade kiender til hans Fordeel. Man kan imidlertid ei faa aldeles forkaſte dette Arbeide; mange af hans Endringer ere lykkelig udtænkte og udførte. De ere for mange til her alle at opregnes; de fornemſte ere: den kierlige Forſtaaelſe imellem Edgar og Kordelia, hvorved dennes Ligegyldighed og hendes Faders Heftighed bliver ſtrax i Begyndelſen af Stykket giort ſandſynligere, og hans Forſtillelſe gives en ædlere Foranledning end Selvvedligeholdelſe; fremdeles Hofnarrens Udeladelſe, og endelig den lykkelige Udgang, da Leir ſaavelſom Kordelia blive i Live. Hans tilføiede Vers ere imidlertid mindre lykket ham, end de fleſte af hans Forandringer.

En

* The Hiſtory of King Lear, a Tragedy, as it is now acted at the Kings Theatre, reviewed with alterations by N. Tate. Lond. 4to. ogſaa 1729. 8vo.

En nyere Omarbeidning af den Shakſpearſke Kong Lear har den af egne dramatiſke Arbeider bekiendte * Hr. Colman til Forfatter. Han dadler i ſin Forerindring Tate's Forandring, i Beſynderlighed den af ham indførte Kierlighed imellem Edgar og Kordelia; han har derfor igien udeladt den, men i øvrigt, ligeſom Tate, givet Stykket en for Lear og Kordelia lykkelig Udgang. Overhovedet haver han holdt ſig nøiere til ſin Original. Man finder i den dramatiſke Cenſor en udførlig Sammenligning imellem diſſe tvende ** Forandringer. I de fleſte Punkter erholder den ældre Fortrinet for den nyere. Paa Theatret i Drurylane bliver ingen af diſſe opført, men en *** tredie, hvori Shakſpear's Original og nogle af Tate's Endringer blive forbundne med hinanden.

* The Hiſtory of King Lear, as it performed at the Theatre Royal in Covent-Garden, London 1768. ſtor 8vo.

** Vol. I. p. 352. Ogſaa Foreſtillingen, og beſynderlig Garrik's meſterlige Spil, ſom Kong Lear, giennemgaaer dette Skrivts Forfatter omſtændeligen.

*** Den ſtaaer i Bell's Edition of Shakſpear. Vol. II. p. 1.

Anmærkninger over Sørgespillet Cymbelin.

Boccazes anden Giornata's niende Novelle holdes i Almindelighed for Grundvolden til dette Sørgespil; det bliver derfore nødvendigt at forelægge Læseren et summarisk Udtog af denne Fortælling.

"Nogle italienske Kiøbmænd, som formedelst Forretninger opholdte sig i Paris, spiste sædvanlig til Aftens sammen i et Værtshuus. De kom engang paa Tale om deres Koner, som de havde efterladt sig hiemme, og en af dem sagde: Jeg veed slet ikke, hvad min Kone i min Fraværelse foretager sig, men det veed jeg, at, naar jeg ikke er hiemme hos hende, saa løber jeg efter enhver ung Pige, som behager mig, og søger, saa meget mueligt, at vinde hendes Kierlighed. En anden gientog, at han gior det samme; thi, sagde han, jeg maae troe om min Kone, hvad jeg vil, saa gior hun dog imidlertid alt, hvad hun lyster. En tredie var af samme Meening; og til Slutning kom de alle overeens om at troe, at deres Koner vel vilde bringe sig Leiligheden i deres Fraværelse

relse til Nytte. Allene en Kiøbmand fra Genua, Bernabo Lomillin, modsagde dem, og paastod at have en saa dydig og fuldkommen Kone, at man i hele Italien vanskelig skulde finde hendes Lige. Hun er, sagde han, ualmindelig skiøn, i sin Ungdoms bedste Blomster, og ei aliene erfaren i alle hunslige Forretninger, men hun elsker Læsning, hun skriver og taler, som om hun var en Kiøbmand; dertilmed er hun klog, forstandig, behagelig, og i hendes Opførsel saa streng og dydig, at jeg i hele 2i Aar kunde være fraværende fra hende, uden af hende at befrygte den mindste Troeløshed imod mig.

En ung Kiøbmand fra Piacenza, ved Navn Ambrogivolo, loe meget over disse Lovtaler, og spurgte Bernabo, om han maaskee af Keiseren havde faaet et særdeles Privilegium forud for alle andre Mænd? Nei, sagde Bernabo, ikke Keiseren, men Gud har skienket mig denne Lykksalighed. Ambrogivolo paastod, at det var lutter Bedragerie og Lettroenhed; en Kone tænkte og handlede som en anden. Mændene besad af Naturen mere Troskab og Bestandighed end Konerne, og kunde dog ei modstaae mangen Fristelse til Utroeskab; af det qvindelige Kiøn var det altsaa endnu meget mindre at vente, at de skulde giøre Mændenes Bønner, deres Lovtaler og Fordringer, og tusinde andre Tillokkelser, lang Modstand. Bernabo svarede ham, at ikkun slige Koner, der vare ligegyldige mod Ære og Skam, kunde beflekke deres Troeskab, men dette var derimod ikke at befrygte af forstandige og dydige Koner, som hans var. Vist nok, sagde Ambrogivolo, dersom der strax udvoxte et Horn i Panden

paa

paa enhver troeløs Kone, saa skulde hun endnu bedre ville tage sig i Agt; men intet Horn voxer ud, og Forseelsen bliver ubemerkt. Han troede ved egen Erfaring herom at være saa meget overbeviist, og tiltroede sig i kort Tid at bringe den dydige Kone til at vakle i hendes Troeskab. Bernabo satte sit Hoved imod tusend Kroner paa, at dette ei skulde blive ham muelig hos hans Kone. Eders Hoved, svarede Ambrogivolo, veed jeg ei, hvortil det skulde nytte mig, men sæt fem tusend Kroner imod et tusend, som jeg sætter, saa forbinder jeg mig til at tage til Genua og inden tre Maaneder fra den Dag, jeg afreiser, at bevæge eders Kone til at føie sig efter min Villie, at bringe eder en eller anden af hendes største Kostbarheder, og give eder saa overtydende Beviser, at I selv skal tilstaae, jeg har opnaaet min Hensigt. I maae ikkun love mig i al den Tid ikke at komme til Genua, ei heller at tilskrive eders Kone det ringeste om dette Veddemaal. Bernabo var meget glad over dette Forslag; de øvrige Kisbmænd derimod befrygtede slemme Følger deraf, og søgte at forhindre Veddemaalet. Den anden vedblev imidlertid sin Paastand, og deres fælles Samtykke blev i behørig Form sat paa Papiir. Efter faa Dage forføiede Ambrogivolo sig til Genua, og Bernabo blev, i Følge Aftale, tilbage i Paris.

Saasnart Ambrogivolo ankom til Genua, erkyndigede han sig hemmelig om Bernabo's Kones Opførsel, og hørte overalt Bekræftelse paa hendes Mands Bersmmelser. Han tvivlede allerede om sit Foretagendes lykkelige Udfald, da han af en Hændelse lærte at kiende en gammel Kone, som havde sin Gang i Hu-

set hos Donna Zinevra, Bernabo's Ægtefælle. Denne bevægede han ved Bestikkelser til at være sig behielpelig i sit Forehavende. Han lod forfærdige en Kasse, lagde sig selv ned i samme, og den gamle Kone maatte foregive, at hun et Par Dages Tid havde nødvendige Forretninger uden for Byen, og bad Donna Zinevra imidlertid om at forvare denne Kasse for hende i sit Sovekammer. Denne Begiering blev indvilget, og Kassen, hvori Ambrogivolo laae, blev bragt derhen, hvor hun forlangte det. Zinevra gik paa sædvanlig Tid i Seng, og da hun sov ind, sneeg Ambrogivolo sig ganske sagte ud af Kassen i Kammeret, og tog, ved Hielp af en brændende Lampe, Malerierne og alle Værelsets Meubler i Øiesyn. Derpaa listede han sig hen til Sengen, drog Gardinerne sagte til Side, og søgte at opdage noget Kiendemærke, ved hvis Hielp han desto lettere kunde fixere hendes Mand. Endelig fandt han en stor Plet under hendes venstre Bryst omgroet med lysgule Haar. Fortryllet af hendes Skiønhed stod han en tidlang i Betænkning, om han skulde vække hende, men Tanken om hendes strengeste Dyd skrækkede ham tilbage. Henimod Morgenen lagde han sig igien ned i Kassen og tog med sig en Pung, et Livbaand, en Ring og andre Smaating. Paa samme Maade tilbragte han ogsaa den anden Nat, og paa den følgende Dag kom den gamle Kone tilbage og igien afhentede hendes Kasse. Strax derpaa forlod han Genua og kom endnu for den bestemte Tid tilbage til Paris.

Han lod Bernabo og Kiøbmændene, som vare nærværende ved Veddemaalet, kalde til sig, og beret-

tede

tede dem, at han havde vundet. Han brammede af Seieren, som havde været hans Ønske, foreviiste de Ting, som han havde medtaget som Foræringer, og beskrev Sovekammerets hele Indretning. Bernabo vilde imidlertid ikke endnu erkiende disse Beviser for tilstrækkelige; Ambrogiuolo beraabte sig derfor paa en Omstændighed, der efter hans Tanker maatte afgiøre alt, nemlig paa den Flek, som han havde bemerket under Zinevras venstre Bryst. Bernabo tviolede nu ei længer, udbetalte ham den tabte Sum Penge, forlod Paris, og gik til Genua fuld af Harme mod sin forraadte Kone. Strax efter hans Ankomst tog han ud paa Landet, befalede en af sine Folk at holde to Heste i Beredskab, og at overbringe hans Kone et Brev, hvori han begierede, at hun skulde komme ud til ham tilligemed Tieneren, hvilken han imidlertid gav Befaling at myrde hende underveis paa noget dertil beleiligt Sted.

Zinevra giennemlæste dette Brev med den største Glæde, og giorde strax den følgende Morgen Anstalt til hendes Afreise. Hun reed ganske allene med benævnte Tiener, og da hun kom til en stor, øde Dal, der var omgivet med høie Træer, holdt Tieneren dette Sted for det bequemmeste til Iværksættelsen af hvad der var ham paalagt; han holdt derfor paa engang stille, tog frem en stor Kniv, greb Konen ved Armen, og bad hende anbefale sin Siel til Gud. Hendes Skræk, hendes Taarer, hendes Forestillinger og Forsikkringer om sin Uskyldighed giorde Tieneren snart omhiertet, og Zenevra giorde ham et Forslag, hvorledes han paa samme Tid kunde undgaae en Synd, til-

fredsstille sin Herre og bevise ham en Tieneste, naar han nemlig gav hende sin Overkiole og Hat, og bragte hendes Klæder med til sin Herre som Beviis paa hendes Ombringelse. Hun lovede tillige at holde sig skiult og langt nok afsides for at betrygge ham for al Frygt for nogen Opdagelse. Tieneren var dermed tilfreds, gav hende Klæderne og endda Penge til; han bad hende allene om at begive sig langt bort fra Genua, hvorpaa han reiste til sin Herre, som han meldede, at hans Kone var myrdet og hendes Legeme opædt af Ulvene.

Zinevra fulgte imidlertid en Fodstie, der førte til en liden Landsbye, blev Natten over i en gammel Kones Hytte, hvilken hun afkiøbte en Søemandsklædning, som hun paatog, og gik dermed den følgende Dag til Søekysten. Her fandt hun en Katalonier, hvis Skib nyelig havde landet ved Stranden. Hun tilbød sig at tiene hos ham; han holdt hende for en Mandsperson og tog hende i sin Tieneste. Zinevra gav sig det Navn Sikurano, gik ombord med sin nye Herre, og vidste snart at vinde hans Gunst ved sin Troeskab og Tienstfærdighed.

Ei længe herefter giør Katalonieren en Reise til Alexandrien og medtog nogle meget skiønne Falke, hvoraf han giorde Sultanen en Foræring, der ofte indbød ham til sit Taffel. Sikurano fulgte bestandig hans Herre og anstod Sultanen saa vel, at han bad Katalonieren om at overlade sig denne hans Opvarter, hvori han og, endskiøndt ugierne, føiede ham. Sultanen blev Sikurano meget snart ligesaa hengiven som hans forrige Herre, og skienkede ham sin hele Fortroe-

troelighed. Engang sendte han ham som Anfører for Vagten til Acri, hvor der aarlig blev holdet et meget anseeligt Marked. Iblandt en Mængde af fremmede Kiøbmænd, som indfandt sig der, vare og mange Italienere; med hvilke Sikurano havde megen Omgang. Engang var han i et af de venetianske Kiøbmænds Vare-Oplagsteder, hvor en Pung og et Livbaand faldt ham i Øinene, som han strax erkiendte for sine. Han spurgte, om de vare tilkiøbs, og man indkaldte Ambrogivolo, som deres Eiermand. Han sagde, at Sagerne tilhørte ham og vare vel ei tilfals, imidlertid vilde han tilbyde ham dem som en Gave, om han fandt Lyst til dem. Videre hen i deres Samtale roste han sig af, at han havde bekommet disse Sager til en Erindring af Donna Zinevra i Genua, med hvem han havde tilbragt en fornsielig Nat, og fortalte derpaa de øvrige Omstændigheder ved hans Veddemaal. Paa eengang saae Sikurano her i denne Mand Aarsagen til sin hele Ulykke, og besluttede at hævne sig paa ham paa det eftertrykkeligste. Han giorde Ambrogivolo bestandig mere troehiertig, saa at han tilsidst bekiendte det hele Bedragerie for ham. Herpaa lokkede han ham til Alexandrien, og bragte det ved nogle genuesiske Kiøbmænd saa vidt, at Bernabo og kom derhen. Begge, Ambrogivolo og Bernabo, bleve paa Sikurano's Begiering fremfordrede for Sultanen, og den første maatte her bekræfte Sandheden af det, som han havde sagt om Bernabo's Kone. Han tilstod alt, og Bernabo tilstod ligeledes, at han havde ladet sin Kone myrde til Straf for hendes formeente Utroeskab. Sikurano bad herpaa Sultanen bestraffe Bedrageren og

tilgive den Bedragne; derpaa vilde hun mage det saaledes, at den fornærmede Zinevra selv skulde fremstille sig for ham. Saasnart dette blev hende tilstaaet, faldt hun ned for Sultanens Fødder, og gav sig tilkiende. Hun kastede sig derefter igien i Bernabo's Arme, og tilgav ham alt, hvad der var foregaaet. Sultanen befalede strax at binde Ambrogivolo til en Pæl, ganske at overstryge ham med Honning, nogen at stille ham ud i Solen, og saaledes at lade ham omkomme. Hans hele Formue blev Zinevra til Deel, som desuden endnu erholdt meget ansеelige Foræringer og Tilladelse at reise til Genua med hendes Mand paa et for dem udrustet Skib, hvor de siden levede i Velstand og fornøiede med hinanden.„

Denne Fortællings Ligned med en Deel af Fabelen i dette Sørgespil er paafaldende. Shakspear synes imidlertid ikke umiddelbar at have taget den af en Oversættelse af Boccaz, men af en gammel Historiebog: Westward for Smelts, hvori findes en Efterligning af hiin Novelle * med nogle Forandringer. I Hovedomstændighederne stemme de ellers overeens.

Besynderligt er det ellers, at Shakspear har søgt at indflette denne Fortællings romanske Omstændigheder i den sande Historie, eller snarere kun har søgt at give de handlende Personer Navne af den sande Historie. Thi om Cymbelin eller Cynobelin, en Britternes

* Francesco Sansovino har tillige indført denne Fortælling iblandt sine Noveller, med nogen Forandring af Begyndelsen. See Manni Istoria del Decamerone p. 213. Maaskee er den derefter oversat i den gamle engelske Historiebog.

ternes Konge paa Keiser Augusti Tid, anføres hos gamle og nye * Historieskrivere ei meget mere, end den Omstændighed, at han afslog Romerne Erlæggelsen af den dem lovede Tribut, og herpaa, da Keiseren sendte Ersandter til ham, og truede med at bekrige ham, fandt han sig i Tributens Afbetaling. Denne Omstændighed fandt Shakspear hos Holinshed; de øvrige ere alle hans egen Opdigtelse, saa at han endog af det, der haver et historisk Udseende i dette Sørgespil, ei skylder den sande Historie ret meget. Om Afvigelsen fra Novellen, som Læseren allerede vil have bemærket, og den hele Række af Imogens Hændelser efter hendes Beslutning at forklæde sig, er Digterens Opfindelse, eller om han ogsaa her, som ellers undertiden, har smeltet to forskiellige Fortællinger sammen til een, lader sig vel ikke med Vished bestemme. Men ved det Romantiskes Blanding med den virkelige Historie havde han maaskee ingen videre Hensigt, end at give Stykket et mere individuelt Forhold og mere Interesse for sine Landsmænd.

Dette kan ei nægtes, at jo ved denne Blanding meget upassende og usammenhængende er kommet ind i det Shakspearske Sørgespil. Men man veed allerede, at vor Digter har saa meget til Fordeel for sig, saa at han kunne fordre billig Eftergivelse formedelst

* Omtaldelse af denne Konge seer f. Ex. i Dionis Cassii Hist. Rom. L. LX. c. 20. (Edit Reimar. p. 957.) Sveton. in Caliguia. C. 44. — See og Rapin Thoyras Hist. d'Angler. Vol. I. p. 31. Henry's History of Great Britain (Lond. 1771. 4.) Vol. I. p. 17.

dette Slags Feiltagelser, og man kan derover ingen strenge Bebreidelser gisre ham uden selv at fortiene Bebreidelse for Dadlesyge. Dette er ogsaa Tilfældet med Miss Lenox og hendes Anmærkninger over nærværende Sørgespil. Og følger deraf, at, da Shakspear har forædlet de Personers Rang, som forekomme i Fortællingen, og ikke har forædlet disse Personers Sæder, at han derfor har tillagt en Prindsesse en Kisbmands Kones Sæder, og en Engelsk Helt eller Romersk Adelsmand tvende af Viin berusede Venners Opførsel? Hvad er der i denne Opførsel, som ei ogsaa Folk af høiere Rang vare i Stand til? Thi ustridig gives der dog vel Situationer nok, i hvilke Personer af denne Stands Forskiellighed komme paa lige Maade som andre, og hvori de ogsaa kan forholde sig paa samme Maade.

Den ubehindrede Adgang, som Jachimo faaer til Imogen, den Tilladelse, hun har, at beholde en Tiener og Fortroelig af Posthumus hos sig, hendes Bortriden uden videre Følge end af denne Tiener; Jachimos Kierligheds Andrag og Imogens Forhold derved, dette og flere saadanne Ting kalder Miss Lenox Urimeligheder, som i hendes Øine gisr det hele Stykke urimeligt og latterlig. Hvem der altsaa, som hun, kan tillukke Øinene for alt det overveiende Skisnne i dette Sørgespil, den kan biefalde hendes Dadel, og for ham skulde jeg forgieves søge at skaffe Digteren nogen Retfærdiggisrelse.

Mig forekommer det Romantiske selv ved dette Sørgespil i en vis Forstand at være en Skisnhed meere, for saavidt nemlig det tiltrækkende, underholdende og

rørende

rørende i de fleste Scener og Karakterer derved bliver forhøiet. Jeg behøver ei at udmærke dette Stykkes fortrinligste Skiønheder; de fremstille sig af sig selv for den opmærksomme og fordomsfrie Læser, der vist ogsaa vil beundre det Hele, med alle sine Uregelmæssigheder, som et herligt Produkt af dramatisk Kunst. Hvad kan vel være mildere, mere indtagende, og derhos sandere og naturligere end Imogens * Karakteer, de fortreffelige Scener imellem hende og Bellarius, og de tvende Prindser?

Endnu kun et Par Ord om de Forandringer, som sildigere Digtere have foretaget med dette Sørgespil. Den ældste er af Durfey, og har den Titel: The injured Princess, or the fatal Wager. Lond. 1682. 4to., hvilken jeg kun kiender af Gildons ikke meget fordeelagtige Dom over samme. En nyere er ** af W. Hawkins, der har søgt at giøre Stykket regelmæssigere og bequemmere til at opføres. Imidlertid bliver dette for nærværende ikke opført, men en seenere Omarbeidning af den berømte *** Garrick, hvori meget er udeladt og en anden Orden og Forbindelse indbragt imellem Scenerne. Formedelst Udeladelserne undskylder Hr. Garrick

* Man læse derover: W. Richardson's Philosophical Analysis and illustration of some of Shaksp. remarkable characters. p. 173.

** Cymbelina, a Tragedy, altered from Shakspeare.

*** Cymbeline, a Tragedy by Shakspeare, with alterations by Dav. Garrick. Lond. 1770. 8vo. Man finder den og i Bell's Edition of Shaksp. Plays, as the are now performed at the Theatres royal in London. Vol. II.

rick sig i en kort Forerindring med Umueligheden af at opføre dette Skuespil, saadant som det var, paa en Aften. Den dramatiske Censor, der indlader sig i en vidtløftig Udvikling af den nye Plan og Opførelsen, fælder over Cymbelins tvende nye Omarbeidere følgende * Dom: Shakspear forekommer os, mellem disse tvende Herrer, som et anseeligt Træe, der har mange Udskud og overflødigt Løv. Den ene (Garrick) var saa sparsommelig og skaanselfuld ved Beskiæringen, at endnu en Mængde Udskud ere blevne tilbage; den anden (Hawkins) beundrede sin egen Hiernes Frugtbarhed saa meget, at han ei alleneste har tilskaaret det stisnne Træe saa stivt som en Hække, men ogsaa udmayet det med poetiske Blomsterkrandse, der ere mere behagelige end nyttige Zirater. Hr. Garrick har ustridig indrettet dette Skuespil bequemmeligst til Opførelse paa Skuepladsen; men Hr. Hawkins's Omarbeidning vil behage enhver Læser med Digterfølelse mere, da han paa mange Steder har giort Udtrykket mere harmonisk og de dunkle Steder forstaaeligere. I øvrigt ønske vi, at han havde beholdt mere og Hr. Garrick mindre af Originalen.

Ligeledes er og for faa Aar siden en tydsk ** Omarbeidnig af dette Sørgespil udgivet, men da samme er mislykket Forfatteren, beklage vi dette saa meget mere, som Stoffet til dette Sørgespil frem for mange andre fortiener at blive udarbeidet af et for denne Digterart ganske dannet Genie.

* Vol. II. p 76.

** Cymbelin, König von Britannien. Ein Trauerspiel. Nach einem von Shakspear erfundenen Stoff. Danzig. 1772. 8vo.

Anmærkninger

over

Lystspillet Kiøbmanden af Venedig.

De saa ofte igientagne Bebreidelser, som man giør vor Digter over hans Skuespils Uregelmæssigheder, angaae iblandt andet ogsaa en ubetænksom Efterladelse med at iagttage de saa kaldte dramatiske Enheder. Maaskee man i den hele Poetik ingensteds har lagt saa meget vilkaarligt til Grund, hvorpaa Nødvendigheds Regler ere blevne byggede, end som i Læren om den tredobbelte Enhed, hvilken man giør den theatralske Digter til en Pligt. Man veed, hvor ængstelig og vidtløftig Corneille iblandt andre foredrog sine Grundsætninger derover, som han troede at have uddraget af de Gamles Mønstere og Forskrifter, og just derved uimodsigelig haver fastsat, samt hvor omhyggelig han og de fleste af hans Landsmænd, i det mindste de ældre, ere blevne denne Regel troe. Desuagtet haver man altid mere indseet, at tvende af disse Enheder, nemlig Tidens og Stedets, meget vel taalte Undtagelser, at der gives mange Tilfælde, hvor disse Reglers Tilsidesættelse er uden al Betænkning at foretrække

Op-

Opofrelsen af væsentligere Skiønheder. De Gamles Mønstere kan ei heri giøre os et Øieblik tvivlraadige, saasnart vi betænke, at deres Skuespils forskiellige Indretning fra vores, og i Besynderlighed Chorets, giorde det nødvendigt at indskrænke Stykket inden et rimeligt, og ei formeget over Foreſtillingstiden udløbende, Tidsrum, og ei at forandre Stedet, hvorpaa hiint Chor, dette tilskuende ofte deeltagende Folk, var forsamlet. Ikkun den tredie Slags Eenhed, Handlingens Eenhed, hører ustridig ei under Dramaets mechaniske men under dets væsentlige Regler, som samme har tilfælles med de fleeste øvrige Digterarter. Interessens Grad og Virkningens Fuldkommenhed beroer paa, at Tilskuerens Øiel bliver heftet paa een Hovedgienstand, med een Hovedbegivenhed beskieftiget, uadspredt og uforstyrret.

Shakspear har ofte ladet af Sigte de tvende første Slags Eenheder. I Lystspillet, Vinter Eventyret, lader han Handlingen paa eengang springe hen over en Mellemtid af sexten Aar; maaskee den største Frihed af dette Slags, som en Dramatisk Digter nogensinde har tilladt sig, og det faldt ham selv saa meget i Øinene, at han lod Tiden fremtræde som en Person, og undskylde sig for denne Upasselighed. Af hans vilkaarlige Forandring af Stedet giver ethvert af hans Stykker oftere Beviser; han vovede det endog der, hvor ellers tvende Steders Fraliggenhed, og den Sandsynlighed, at de handlende Personer kunde saa hastig begive sig fra det ene til det andet Sted, havde afholdet en meer paa Regelmæssighed betænkt Digter fra denne Friheds Brug. I begge Henseender er han imidlertid let at fri-

friekiende, og hans Genies store Mestertræk i hans Subjecters øvrige Behandlingsmaade holde os for, hvad dem begge angaaer, skadesløs. Men, ifald nu ogsaa den Bebreidelse traf ham, at han havde forsømt Handlingens Enhed? — og, efter Anseelse, træffer den ham i de fleste af hans Skuespil. Men virkelig, uden endog at bemærke, at mange af dem skulde være mere et Malerie og Forestilling af en Handling end sammes kunstmæssige dramatiske Udarbeidelse, hvilket i Besynderlighed er Tilfældet med hans historiske Skuespil, saa finde vi ved nøiere Opmærksomhed, at han gemeenlig har vidst saaledes at indflette med Hovedhandlingen, hvad der synes at være Biehandling og Episode, at han besynderlig derfor har sat samme i et saa stærk og næsten lige Lys med Hovedgienstanden, for derved desto mere at hæve denne sidste; eller meget mere, at det, som synes for os at være dobbelt, fordeelt Interesse, virkelig ei er det i Skuespillet selv, men allene i Kunstdommerens Opløsning og Udvikling, der først ved koldere Eftertanke giør denne Opdagelse, og ei bemærkede det i sin varmere Gemytsforfatning, da han læste Stykket, og det, saa at sige, blev opført for hans Indbildningskraft.

Dette synes mig og her med Kiøbmanden af Venedig at være Tilfældet. Begge Handlingerne, Jødens Grusomhed mod Antonio, og Bassanios Kierlighed ere saa lykkeligen foreenede i een Begivenhed, at de forekomme os at være kun een Handling. Digterens Fortieneste og Kunst — thi i Sandhed, Shakspear besidder mere Kunst, end man gemeenlig troer, og en Roes for ham, at den forekommer hans fleste Be-

døm-

dømmere at være den blotte Natur — er desto større, da han, efter al Sandsynlighed, betiente sig af to forskiellige Fortællinger og forbandt sammes gandske forskiellige Indhold til et Heelt.

Historien om Jødens Grusomhed er en meget gammel og længe for Shakspear paa forskiellig Maade fortalt Begivenhed. Man har ogsaa i det Engelske en gammel * Ballade, hvor den i en upyntet, troehiertig Tone bliver fremsat. Men da dens egentlige Alder ei med Vished lader sig bestemme, bliver det tvivlsomt, om den er skrevet for, eller efter at det Shakspearske Stykke blev forfattet. Høist rimeligt derimod bliver det, at Digteren har benyttet sig af en Fortælling af Giovanni Fiorentino, der staaer i hans saakaldte Pecorone **, og som allerede var skrevet i Aaret 1378, hvoraf man i det Engelske havde en Oversættelse

* Man finder den tilligemed kritiske Anmærkninger derover i Le Connoisseur N. XVI. Vol. I. og i Reliqves of ancient English Poetry. Vol. I. Oversættelsen af samme forbigaaes her, deels fordi ikkun Jødens Forskrivning og hans Paastand om dens bogstavelige Opfyldelse deri ommeldes, deels og fordi det er uvist, om den var udgivet for Shakspears Tid, og følgelig om den blev benyttet af ham; endelig og fordi den indeholder intet fortrinligt.

* Il Pecorone di Sig. Giovanni Fiorentino, nel quale si contengono qvarant' otto Novelle antiche, belle d'invention & di stile. Om den Udgave af 1601, 8vo in Trevigi bemærker Apostolo Zeno hos Fontanini (Dell' Eloqv. Ital. T. II. p. 184.) at den har nogle Noveller mindre og ellers derforuden adskillige Udeladelser. Den ældste Udgave er den af 1554. 8vo, trykt i Mayland.

fætteſſe eller * Efterligning, der indeholder mange ſmaae Omſtændigheder, hvilke ſtemme overeens med dem, ſom forekomme i dette Skueſpil. Her leveres altſaa det væſentligſte af ſamme.

"I Florenz var en riig Kiøbmand, ved Navn Bindo, der havde tre Sønner. Paa ſin Dødsſeng indſatte han de tvende ældſte til Arvinger; den yngſte, der hedte Giannetto, efterlod han intet, men henviiſte ham til Anſaldo i Venedig, der havde ſtaaet Fadder til ham. Denne modtog ham med Glæde i ſit Huus, og ſatte ham paa den bedſte og behageligſte Fod. Giannetto giorde ſig overalt antagelig og elſket. To af hans Venner vilde fare med to Skibe til Alexandrien, og de overtalede ham til at ledſage ſig. Anſaldo forhialp ham i denne Henſigt til et meget veludruſtet Skib. Paa denne Reiſe ſaae Gianetto en Morgenſtund en Havbugt med en meget herlig Havn, og erkyndigede ſig hos Skibskapitainen om dens Navn. Denne ſagde, ham, at Stedet tilhørte en Enkefrue, der allerede havde giort mange unge Mennesker ulykkelig. Hun er fiin, lagde han til, og har giort det til en Lov, at enhver, der kommer til hende, maae gaae til Engs med hende, og at, naar han kan faae Omgang med hende, han da maae tage hende til Gemalinde og blive Herre over Landet; men hvis han ei kan det, maae han

* The Novel, from which the Merchant of Venice, written by Shakſpear, is taken, translated from the Italian. To which is added a Translation of a Novel from the Decamerone of Boccaccio. London 1755. 8vo.

han igien miſte alt, hvad han bragte med ſig. Giannettos Nysgierrighed blev opvakt ved denne Fortælling, og han løb ind i Havnen med ſit Skib.

Damen imodtog ham meget gunſtig med mange Æresbevisninger, og lod ham før Sengetiden tilbyde Viin og Konfecturer, ſom ſtrax derefter neddyſſede ham i den dybeſte Søvn. Han opvognede først meget ſildig den anden Morgen, og erfarede, at han havde miſtet ſit Skib, og alt hvad derpaa var. Damen lod ham give Penge og en Heſt, og han begav ſig, meget nedſlagen, tilbage til Venedig. Gandſke beſkiemmet gik han om Natten til en af ſine Venner og foregav, at han havde lidt Skibbrud paa Søen. Anſaldo, ſom erfarede dette, toeg ham igien til ſig i ſit Huus, med megen Glæde over, at han dog havde reddet ſit Liv.

Giannetto foreſatte ſig i det følgende Aar at giøre den anden Reiſe derhen; thi han vilde endelig ſee dette Fruentimmer endnu eingang og enten ægte hende eller døe. Anſaldo gav ham et nyt og endnu bedre Skib. Han landede derpaa anden gang i Havnen ved Belmont. Damen imodtog ham igien paa den venſkabeligſte Maade, og ſamme Dag blev henbragt med lutter Glæde og Lyſtighed. Til Aftens blev der atter ſat Forfriſkninger for ham, der havde den ſamme indſlummrende Kraft. Følgende Morgen ſtod han igien for ſildig op, havde forloret alt, og fik kun en Heſt og nogle Penge for at reiſe tilbage til Venedig. Anſaldo modtog ham ogſaa denne Gang, uagtet hans Forliis, med Glæde.

Endnu lod Giannetto ikke ſit Forſæt fare, og drev paa at giøre en tredie Reiſe, for at oprette Skaden

ved

ved de to forrige. Anſaldo ſolgte alt, hvad han havde for at udrede et nyt ſmukt Skib med Vare til ham, og da der endnu hertil manglede ham ti Tuſende Dukater, henvendte han ſig til en Jøde, og laante dem af ham, under den Betingelſe, at derſom han ei tilbage betalte ham dem til St. Hans Dag, maatte Jøden ſkiere ham et Pund Kiød ud af Livet, hvor han vilde. Han udſtedede desangaaende ſin ordentlige Forſkrivning, og bad Giannetto for hans Afreiſe, at, hvis nogen Ulykke ſkulde møde ham, han dog vilde komme tilbage til Venedig, saa at han kunde have den Glæde at see ham endnu for ſin Død, da han kiendte Jødens Grusomhed.

Paa Belmont gik det igien til paa samme Maade, som forhen. Giannetto blev modtaget med Glæde, og man anſtillede Turneerſpil ham til Ære, hvori han viiſte ſig med megen Berømmelſe. Herimod de ſkulde gaae til Sengs hviſkede en af Kammerjomfruerne ham den Advarſel i Øret, at han ſkulde lade ſom han drak Vinen, og dog ei ſmage en Draabe. Dette giorde han, og anſtillede ſig ſiden efter, ſom han var kommet i en ſtærk Søvn. Damen lagde ſig hos ham, og nu saae Giannetto ſig paa engang i Beſiddelſe af alle ſine Ønſker. Han blev den følgende Dag giort til Ridder og Regent af Landet og formælede ſig med Damen. I hans Lykke forglemte han den arme Anſaldo, indtil han engang ſtod ved Vinduet tillige med ſin Gemalinde og saae en Mængde Folk gaae forbie med brændende Fakler. Saaſnart han hørte, at denne Proceſſion ſkeede formedelſt St. Hans Dags Høitiden, erindrede han ſig paa engang ſin Velgiører, geraadede i

den yderste Uroelighed og fortalte sin Gemalinde, paa hendes indstændige Begiering, Aarsagen dertil. Hun raadede ham strax at stige til Hest og tage den nærmeste Vei til Lands, at forsyne sig med nogle Ledsagere og hundrede Tusend Dukater, og at bringe Ansaldo tilbage til Belmont, om han endnu levede.

Jøden havde imidlertid ved Retten forfulgt Sagen mod denne sidste, og paastod at ville have et Pund af hans Kiød. Ansaldo bad kun om et Par Dages Frist, for maaskee endnu at see sin Giannetto; og Jøden bevilgede ham samme. Ansaldo's Venner tilbøde sig samtligen at betale Pengene, men Jøden var uovertalelig. Giannetto reiste med al muelig Hast. Hans Gemalinde, forklædt i en Advokats Dragt, fulgte ham uden hans Vidende, ledsaget af to Tienere. Jøden lod sig ikke heller ved Giannetto's Tilbud bringe til at eftergive sin Paastand, endskiøndt han til Slutning tilbød ham hundrede Tusende Dukater. Imidlertid kom Damen til Venedig, hun udgav sig for en Advokat fra Bologna, og fik strax megen Tilløb. Giannetto og Jøden henvendte sig ligeledes til hende, og forebragte hende deres Sag. Hun vilde i Begyndelsen overtale ham til at modtage de hundrede Tusende Dukater, men omsonst; hun tillod ham altsaa, at tage et Pund Kiød, dog ei mindre eller mere end et Pund, og uden at udgyde en Draabe Blod. Nu vilde Jøden hellere have de ham tilbudne hundrede Tusende, og tilsidst allene sine udlaante ti Tusinde Dukater; men han bekom slet intet, og Ansaldo blev igien sat i Frihed. Giannetto tilbød den formeente Ridder et anseeligt Beviis paa sin Erkiendtlighed; men han afslog alt,

og

og forlangte ikkun den Ring, han var blevet vaer paa Giannetto's Finger, hvilken denne ogsaa efter nogen Vægring giver ham. Hans Gemalinde kommer endnu før ham tilbage til Belmont, hvorhen han derpaa begiver sig tillige med Ansaldo. Hun anstiller sig opbragt og Jaloux over ham, fordi han ei mere har Ringen. Men han tilsværger hende, at han har givet Ansaldo's Advokat den, og hun sværger tvertimod ligesaa hsitidelig paa, at han har givet den til et Fruentimmer. Hans Taarer bevæge hende endelig til at opdage ham alting, og nu blev deres Kierlighed ved denne Tildragelse desto stærkere. Kammerjomfruen, som havde advaret ham angaaende Sovedrikken, blev givet Ansaldo til Gemalinde; og derpaa tilbragte de med hinanden deres øvrige Liv fornøiet og lykkelig.„

Man seer allerede af dette Udtog, at denne Fortælling meget rimelig kan have været Kilden til det Shakspearske Skuespil, da den indeholder mange Omstændigheder, som med samme komme overeens. Det er og meget sandsynligt, at denne Fortælling, saavelsom andre af denne Forfatter, var oversat i det Engelske af Painter, eller nogen anden. Giovanni Fiorentino var ei heller den første, der havde fortalt den; den forekommer allerede i en tidligere tryft og folgelig ogsaa tidligere skreven Bog, hvilken i Begyndelsen af det sextende Aarhundrede blev oftere oplagt, og formodentlig ogsaa oversat i det Engelske. Denne kaldes Gesta Romanorum cum applicationibus moralisatis & mysticis, og bliver ligeledes ansect for Kilden til nærværende Skuespil i en Anmærkning til Slutning af The Merchant of Venice i Shakspears Udgave ved John-

son og Steevens; da begge Hoved-Begivenhederne i dette Skuespil, enhver særskilt forefindes i denne Samling af gamle Fortællinger, der i det mindste allerede for fem hundrede Aar siden vare meget gangbare. Den første af disse tvende Historier, om Kiøbmandens Forskrivning staaer i det 48 Capitel af Mss. Har. N. 2270 *, og er i nogle Omstændigheder kun forskiellig fra det ovenanførte Udtog. Her er det nemlig en Keiser Lucius i Rom, som haver en Datter, en meget smuk og ung Dame, der har indtaget en Ridder ved Hoffet, hvilken bliver nødsaget til at udstæde sin Forskrivning til en Jøde for at faae de ham af Prindsessen tvende Gange affordrede Penge inden hans Begiering kunde blive ham indvilget. — Ved denne Fortællings Sammenligning med den forrige skulde man troe, at Giovanni Fiorentino havde lagt den til Grund for sin egen og siden udpyntet den med nogle af ham selv opdigtede Biomstændigheder, af hvilke Shakspear ogsaa tildeels har benyttet sig. Kiøbmandens Forfatning bliver ustridig og meget interessantere ved den Omstændighed, at han ei laaner Pengene for sig selv, men for sin Ven. En Omstændighed, af hvilken vor Digter har draget saa megen Fordeel, som hos ham giør Antonio's Karakteer saa ædel og elskværdig, og bevirker, at det hele Stykke bliver at ansee som en Skole for Venskab.

Den

* Hr. Prof. Eschenburg har og fundet den i de tvende tydske Oversættelser af samme Bog, som findes paa det Wolfenbüttelske Bibliothek, hvoraf den ene er trykt i Augsburg 1489 Fol. og den anden i Strasburg 1538 Fol.; følgelig er Fortællingen i denne Samling ældere end den af Giovanni Fiorentino, hvis Peccorone først i Aaret 1534 første Gang blev trykt.

Den anden Historie med de tre Kasser staaer i det 99 Capitel af samme Samling. "En Konge af Apulien sender sin Datter til Rom for sammesteds at formæles med Keiserens Søn. Efter nogle Begivenheder, der ei angaae Hovedsagen, bliver hun fremstillet for Keiseren, der siger til hende: Puella, propter amorem filii mei multa adversa sustinuisti. Tamen si digna fueris, ut uxor ejus sis, cito probabo. Et fecit fieri tria vasa. Primum fuit de auro purissimo & lapidibus pretiosis interius ex omni parte, & plenum ossibus mortuorum; & exterius erat subscriptio: *qui me elegerit, in me inveniet, quod meruit.* Secundum vas erat de argento puro & gemmis pretiosis, plenum terra & exterius erat subscriptio: *qui me elegerit, in me inveniet, quod natura appetit.* Tertium vas de plumbo, plenum lapidibus pretiosis interius & gemmis nobilissimis; & exterius erat subscriptio talis: *qui me elegerit, in me inveniet, quod Deus disposuit.* Ista tria ostendit puellæ, & dixit: si unum ex istis elegeris, in quo commodum & proficuum est, filium meum habebis. Si vero elegeris, quod nec tibi nec aliis est commodum, ipsum non habebis. — Den unge Prindsesse valgte, efter modent Overlæg, Blykassen, hvori, da den blev aabnet, fandtes Guld og Ædelstene; og Keiseren sagde til hende: Bona puella, bene elegisti — ideo filium meum habebis.

Af Udtoget af disse tvende Fortællinger — anføres end videre paa benævnte Sted i Udgaven af Johnson og Steevens — synes mig det er aabenbart, at de ere, om ei umiddelbar, saa dog middelbar Kilderne til de trende Skuespillets Begivenheder. Der gives en Bog af en vis Richard Robinson, som Tanner omtaler (Bibli-

(Bibliothec. Britt. Hib. p. 476.), hvoraf denne Sag vist skulde erholde noget Lys. Dens Titel er: A Record of ancient Hiſtory's, in Latin, Geſta Romanorum (autore, ut ſupponitur, Johanne Leilando, Antiquario) translated by me, peruſed, corrected and better'd. Lond. MDLXXVII. 12. Af denne Bog er der, efter det som sammesteds berettes, bleven giort sex Udgaver imellem 1577 og 1601. Men jeg har endnu aldrig kunnet overkomme nogen af dem. Den Formodning, at Leland er Forfatter af Geſta Romanorum, er ganske vist ugrundet; men det er ikke umueligt, at en Afskrivt af denne Bog, som afveeg fra den trykte, og maaskee indeholdt de ovenanførte tvende Fortællinger, har befundet sig iblandt Lelands Papirer, og er som Original bleven oversat af Robinson.

Kiøbmanden af Venedig vedligeholder sig endnu stedse * paa den Engelske Skueplads, hvilket den fortiener saavel for sine mangfoldige enkelte Skiønheder, som formedelst sammes hele Udarbeidelse, der haver mindre uregelmæssigt og overflødigt, end mange andre af vor Digters Skuespil. Desto undværligere var den formeente Forbedring, som Lord Landsdowne ** dermed foretog, hvorfore og hans Nations Kunstdommere ei have troet sig at være ham megen Tak skyldig for de af ham giorte Tilsætninger og Forandringer.

* Man kan see en Kritik over Skuespillerne i Anledning af dette Stykkes Forestilling i The Dramatic Censor. Lond. 1770. 8vo. Vol. I. p. 278.

** The Jew of Venice, a Comedy by Lord Lansdowne. Lond. 1701. 4to. See desangaaende: Dodd's Beauties of Sh. Vol. I. p. 67. — The Companion to the Playhouse. Lond. 1764. 8vo. Vol. I. Litr. J. — The Dramatic Censor. Vol. I. p. 298.

DET STORE KONGELIGE
BIBLIOTHEK